

**Hässleholms
kommun**

Kallelse till kommunstyrelsens arbetsutskott

Onsdagen den 8 maj 2024, kl. 08:30
Sammanträdesrum 1, Stadshuset

I tur att justera: Lina Bengtsson
Ersättare: Hanna Nilsson
Tid och plats för justering: Digital justering

Föredragningslista

	Ärenden	Föredragande	Till	
	Protokollsjustering			
1.	Godkännande av dagordning			
2.	Budgetreglering mellan nämnder med anledning av måltidsorganisationen <i>Handlingar</i> <ul style="list-style-type: none"> • KLF tjänsteskrivelse 2024-04-24 • ON protokoll 2024-02-13 • OF tjänsteskrivelse 2024-01-16 • BUN protokoll 2024-01-25 • BUF tjänsteskrivelse 2023-12-21 • TN protokoll 2024-01-18 		KS	
3.	Energi- och klimatplan för Hässleholms kommun <i>Handlingar</i> <ul style="list-style-type: none"> • KLF tjänsteskrivelse 2024-03-25 • MSN protokoll 2024-01-23 • Bilagor till energi- och klimatplan • MSN förslag till energi- och klimatplan för Hässleholms kommun • Förslag till energi- och klimatplan 2024 -2030 för Hässleholms kommun 		KF	

4.	<p>Översyn av tekniska förvaltningens organisation</p> <p><i>Handlingar</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • KLF tjänsteskrivelse 2024-04-05 • TN protokoll 2024-04-25 • TF tjänsteskrivelse 2024-04-15 • Remiss av förslag till TN • Kommunstyrelsens reglemente • Tekniska nämndens reglemente • Organisationsskiss KLF • Organisation 2024 efter genomlysning • FÖS TN protokoll 2024-04-15 • FÖS KLF 2024-04 <i>kommer snart</i> • Konsekvensbeskrivning enligt arbetsmiljölagen <i>kommer snart</i> 		KF	
5.	<p>Omförhandling av hyresavtalet på äldreboendet Kaptensgården i Hässleholm</p> <p><i>Handlingar</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • KLF tjänsteskrivelse 2024-04-15 • TN protokoll 2024-03-14 • TF tjänsteskrivelse 2024-03-06 • TN protokoll 2024-02-08 • TF tjänsteskrivelse 2024-01-11 • Hyresavtal Kaptensgården 		KF	
6.	<p>Återkallelse av ärende om förvärv av del av Tyringe 2:72 och 3:71</p> <p><i>Handlingar</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • KLF tjänsteskrivelse 2024-04-15 • TN protokoll 2024-03-14 • TF tjänsteskrivelse 2024-02-15 • KS protokoll 2023-04-26 • KF protokoll 2023-03-27 		KF	
7.	<p>Motion om valfrihet för de äldre gällande varm eller kyld mat</p> <p><i>Handlingar</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • KLF tjänsteskrivelse 2024-04-04 • OF protokoll 2024-03-18 • OF tjänsteskrivelse 2024-02-07 • Motion om valfrihet för äldre gällande varm eller kyld mat 		KF	

8.	Motion om att göra om Kyrkskolan till ett föreningshus <i>Handlingar</i> <ul style="list-style-type: none"> • KLF tjänsteskrivelse 2024-04-03 • Motion gör om kyrkskolan till ett föreningshus		KF	
9.	Motion om att starta upp gymnasieutbildningar med EU-inriktning <i>Handlingar</i> <ul style="list-style-type: none"> • KLF tjänsteskrivelse 2024-03-01 • BUN protokoll 2024-02-22 • BUF tjänsteskrivelse 2024-02-08 • Motion om att starta upp gymnasieutbildningar med EU-inriktning		KF	
10.	Motion om att skapa trygghetsboende i kransorterna <i>Handlingar</i> <ul style="list-style-type: none"> • KLF tjänsteskrivelse 2023-12-13 • Hässlehem AB yttrande 2022-10-14 • Motion om att skapa trygghetsboende i kransorterna		KF	
11.	Motion om att Hässleholm ska vara en kommun fri från varg <i>Handlingar</i> <ul style="list-style-type: none"> • KLF tjänsteskrivelse 2023-10-24 • Motion om att Hässleholm ska vara en kommun fri från varg		KF	

Kommunstyrelsens arbetsutskott

Lena Wallentheim (S)
Ordförande

Louise Davidsson
Sekreterare

Kommunstyrelsen

Handläggare
Ekonom Gunilla Edvinsson
Ekonomiavdelningen
Kommunledningsförvaltningen
Gunilla.Edvinsson@hassleholm.se

Budgetreglering med anledning av måltids- organisationen

Ordförandes förslag till beslut

I enlighet med förvaltningens förslag till beslut.

Förvaltningens förslag till beslut

Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslår kommunstyrelsen besluta följande:

1. Kommunstyrelsen beslutar om en budgetreglering mellan tekniska nämnden och omsorgsnämnden från och med 2024 genom att 2 176 000 kronor förs över från omsorgsnämndens budgetram till tekniska nämnden med anledning av måltidsorganisationen.
2. Kommunstyrelsen beslutar om en budgetreglering mellan tekniska nämnden och barn- och utbildningsförvaltningen från och med 2024 genom att 2 036 000 kronor förs över från barn- och utbildningsnämndens budgetram till tekniska nämnden med anledning av måltidsorganisationen.

Beskrivning av ärendet

Bakgrund

Den 29 mars 2021 beslutade kommunfullmäktige att med start från och med 2022 inrätta en samordnad måltidsorganisation under tekniska nämndens ansvar. Intentionen med en samlad måltidsorganisation var att möjliggöra effektiviseringar genom att optimera nyttjandet av lokaler och maskiner, skapa en enhetlighet med inköp och me-

Kommunledningskontoret / Ekonomiavdelningen

nyer samt att öka medarbetares kompetens, förbättra arbetsmiljön och underlätta personalförsörjning. En ny ledningsorganisation bestående av enhetschefer, bemanning, HR- och ekonomistöd, måltids- och verksamhetsutvecklare tillskapades under tekniska nämnden med en tilldelad budgetram om 8 688 000 kr. Den nya ledningsfunktionen finansierades genom att reglera 2 920 000 kr från omsorgsnämndens budgetram och 973 000 kr från barn- och utbildningsnämndens ram, i och med att befintlig personal överflyttades till tekniska förvaltningen. Därutöver tillskötts 4 795 000 kr för att tillsätta resterande nya tjänster. Återstående budgetram för att finansiera måltidspersonal, inköp av råvaror, utrustning mm. behövs kvar hos barn- och utbildningsnämnden respektive omsorgsnämnden.

Effektiviseringskrav

Enligt måltidsutredningen, som låg till grund för beslut om införande, framfördes en potentiell besparing de två första åren motsvarande 2 176 000 kr för omsorgsnämndens måltidsverksamhet och 2 036 000 kr för barn- och utbildningsnämndens måltidsverksamhet. Besparingarna avsåg personalkostnader kopplat till effektiviseringar inom kök, som delvis var beroende av att genomföra nödvändiga ombyggnationer och fastighetsinvesteringar. Eftersom budget för måltidspersonal kvarstår ute hos berörda nämnder bör rimligen även effektiviseringar hänskjutas till deras budgetram.

Enligt nuvarande budgetfördelning har i stället effektiviseringskrav lagts på tekniska nämnden som saknar budget för den verksamhet som effektiviseringarna avser. Det har medfört att budgetram för måltidsorganisationens ledningsfunktion minskats vilket inte varit avsikten. En förändring av budgetram mellan nämnderna är därför nödvändig. Tekniska nämnden, omsorgsnämnden och barn- och utbildningsnämnden har behandlat budgetregleringen i respektive nämnd och är överens i ärendet.

Förslagets konsekvenser för verksamhetens brukare

Förslaget bedöms inte ge några konsekvenser ur ett brukarperspektiv.

Barnperspektivet

Förslaget bedöms inte ge några konsekvenser ur ett barnperspektiv.

Miljökonsekvenser

Förslaget bedöms inte vara föremål för några miljökonsekvenser.

Facklig samverkan

Förslaget bedöms inte vara föremål för facklig samverkan.

Ekonomiska konsekvenser

Inrättandet av en samlad måltidsorganisation har inneburit att en renodlad yrkesprofession skapats där måltidsfrågor på ett bättre sätt samordnas och utvecklas. Det har givit vinster i form av förbättrad kvalitet och skaldriftsfördelar med inköp och tillagning, något som kommit nyttjande nämnder till gagn. Sedan starten kvarstår emellertid oklarheter i hur en ekonomisk fördelning mellan berörda nämnder på bästa sätt ska hanteras. Som ett första steg har berörda förvaltningar överenskommit att det effektiviseringskrav som påförts tekniska nämndens budgetram bör regleras. Därutöver pågår ett arbete för att ta fram en tydlig och accepterad gränsdragning dit även andra budgetmässiga effekter förtydligas och regleras. Förslaget får ingen påverkan på kommunens nettobudgetram.

Sändlista:

Tekniska nämnden

Omsorgsnämnden

Barn- och utbildningsnämnden

Kommunledningsförvaltningen, ekonomiavdelningen

Kommunledningsförvaltningen

Amra Salihovic

Biträdande kommundirektör

Eva-Lotta Svensson

Ekonomichef

Gunilla Edvinsson

Ekonom

Hässelholms
kommun

Sammanträdesdatum
2024-02-13

Omsorgsnämnden

§ 5

Budgetreglering med anledning av måltidsorganisationen

Dnr: OF 2024/59

Beslut

Omsorgsnämnden beslutar att föreslå tekniska nämnden besluta att föreslå kommunstyrelsen besluta att budgetreglering mellan tekniska nämnden och omsorgsnämnden genomförs enligt följande:

1. Belopp motsvarande 2 176 000 kr regleras från omsorgsnämndens budgettram och tillförs tekniska nämndens budgettram från och med 2024.

Beskrivning av ärendet

Då budgettram för måltidsverksamheten, exklusive dess ledningsfunktion, finns hos omsorgsnämnden samt barn- och utbildningsnämnden är det beslutat från KF 29 mars 2021 att även budget avseende effektiviseringar avräknas dit där budget återfinns. Detta ärende reglerar budgeten enligt ovan till tekniska nämnden.

Den 29 mars 2021 beslutade Kommunfullmäktige att med start från och med 2022 inrätta en samordnad måltidsorganisation under tekniska nämndens ansvar.

Intentionen med en samlad måltidsorganisation var att möjliggöra effektiviseringar genom att optimera nyttjandet av lokaler och maskiner, skapa en enhetlighet med inköp och menyer samt att öka medarbetarens kompetens, förbättra arbetsmiljö och underlätta personalförsörjning.

Ärendets tidigare behandling

Omsorgsnämndens arbetsutskott beslutade 2024-01-30, § 4, följande:

Omsorgsnämndens arbetsutskott beslutar att föreslå tekniska nämnden besluta att föreslå kommunstyrelsen besluta att budgetreglering mellan tekniska nämnden och omsorgsnämnden genomförs enligt följande:

1. Belopp motsvarande 2 176 000 kr regleras från omsorgsnämndens budgettram och tillförs tekniska nämndens budgettram från och med 2024.

Ledamöter som avstår från att delta i beslutet

Susanne Lottsfeldt (SD) deltar ej i beslutet

Sänt till: Kommunstyrelsen

Omsorgsnämnden

Justering

Utdraget bestyrkes

Omsorgsnämnden/omsorgsnämndens
arbetsutskott

Handläggare
Fredrik Carbonnier
Omsorgsförvaltningen

fredrik.carbonnier@hassleholm.se

Budgetreglering med anledning av måltidsorganisationen

Förslag till beslut

Omsorgsnämndens arbetsutskott beslutar att föreslå tekniska nämnden besluta att föreslå kommunstyrelsen besluta att budgetreglering mellan tekniska nämnden och omsorgsnämnden genomförs enligt följande:

1. Belopp motsvarande 2 176 000 kr regleras från omsorgsnämndens budgetram och tillförs tekniska nämndens budgetram från och med 2024.

Sammanfattning

Då budgetram för måltidsverksamheten, exklusive dess ledningsfunktion, finns hos omsorgsnämnden samt barn- och utbildningsnämnden är det beslutat från KF 29 mars 2021 att även budget avseende effektiviseringar avräknas dit där budget återfinns. Detta ärende reglerar budgeten enligt ovan till tekniska nämnden.

Den 29 mars 2021 beslutade Kommunfullmäktige att med start från och med 2022 inrätta en samordnad måltidsorganisation under tekniska nämndens ansvar.

Intentionen med en samlad måltidsorganisation var att möjliggöra effektiviseringar genom att optimera nyttjandet av lokaler och maskiner, skapa en enhetlighet med inköp och menyer samt att öka medarbetarens kompetens, förbättra arbetsmiljö och underlätta personalförsörjning.

Beskrivning av ärendet

Förslaget konsekvenser för verksamhetens brukare

Ej aktuell

Barnperspektivet

Ej aktuell

Miljökonsekvenser

Ej aktuell

Facklig samverkan

Ej aktuell

Ekonomiska konsekvenser

Befintlig budgetram fördelas mellan nämnderna

Konsekvenser för kommunkoncernen

En effektivare måltidsorganisation

Sändlista:

Kommunstyrelsen

Omsorgsförvaltningen

Åsa Ollerstam Lundh

Förvaltningschef

Fredrik Carbonnier

Enhetschef Ekonomi och system och teknik

§ 4

Budgetreglering med anledning av måltidsorganisationen

Dnr: BUF 2023/2875

Beslut

Barn- och utbildningsnämnden föreslår kommunstyrelsen besluta följande:

- Att belopp motsvarande 2 036 000 kr regleras från barn- och utbildningsnämndens budgetram och tillförs tekniska nämndens budgetram från och med 2024.

Beskrivning av ärendet

Inom verksamheten för kommunens måltidsorganisation föreslår tekniska förvaltningen, barn- och utbildningsförvaltningen och omsorgsförvaltningen gemensamt att ovan budgetreglering genomförs.

Då budgetram för måltidsverksamheten, exklusive dess ledningsfunktion, finns hos barn- och utbildningsnämnden samt omsorgsnämnden anser förvaltningarna att även budget avseende effektiviseringar avräknas dit där budget återfinns.

Ärendets tidigare behandling

Barn- och utbildningsnämndens arbetsutskott beslutade 2024-01-11, § 4, följande:

Barn- och utbildningsförvaltningen föreslår att barn- och utbildningsnämndens arbetsutskott föreslår barn- och utbildningsnämnden föreslår kommunstyrelsen besluta:

- Att belopp motsvarande 2 036 000 kr regleras från barn- och utbildningsnämndens budgetram och tillförs tekniska nämndens budgetram från och med 2024.

Sänt till: Kommunstyrelsen

Handläggare
Avdelningschef Daniel Klang
Barn- och utbildningsförvaltningen
Ekonomiavdelningen
0451-26 85 76
Daniel.klang@hassleholm.se

Skriv mottagaradress här

Budgetreglering med anledning av måltidsorganisationen

Förslag till beslut

Barn- och utbildningsförvaltningen föreslår att barn- och utbildningsnämndens arbetsutskott föreslår barn- och utbildningsnämnden besluta:

1. Att belopp motsvarande 2 036 000 kr regleras från barn- och utbildningsnämndens budgetram och tillförs tekniska nämndens budgetram från och med 2024.

Beskrivning av ärendet

Bakgrund

Den 29 mars 2021 beslutade Kommunfullmäktige att med start från och med 2022 inrätta en samordnad måltidsorganisation under tekniska nämndens ansvar.

Intentionen med en samlad måltidsorganisation var att möjliggöra effektiviseringar genom att optimera nyttjandet av lokaler och maskiner, skapa en enhetlighet med inköp och menyer samt att öka medarbetares kompetens, förbättra arbetsmiljö och underlätta personalförsörjning.

En ny ledningsorganisation bestående av enhetschefer, bemanning, HR- och ekonomistöd, måltids- och verksamhetsutvecklare tillskapades under tekniska nämnden med tilldelad budget om 8 688 000 kr. Den nya ledningsfunktionen finansierades genom att reglera 2 920 000 kr från omsorgsnämndens budgetram och 973 000 kr från barn- och utbildningsnämndens ram, i och med att befintlig personal överflyttades till tekniska förvaltningen. Därutöver tillsköts 4 795 000 kr för att tillsätta resterande nya tjänster. Återstående budgetram för att finansiera måltidspersonal, inköp av råvaror, utrustning mm. behölls kvar hos barn- och utbildningsnämnden respektive omsorgsnämnden.

Barn- och utbildningsförvaltningen / Ekonomienheten

Enligt måltidsutredningen, som låg till grund för beslut om införande, framfördes en potentiell besparing de två första åren motsvarande 2 176 000 kr för omsorgsnämndens måltidsverksamhet och 2 036 000 kr för barn- och utbildningsnämndens måltidsverksamhet. Besparingarna avsåg personalkostnader kopplat till effektiviseringar inom kök, som delvis var beroende av att genomföra nödvändiga ombyggnationer och fastighetsinvesteringar. Eftersom budget för måltidspersonal kvarstår ute hos berörda nämnder bör rimligen även effektiviseringar hänskjutas deras budgettram. Enligt nuvarande budgetfördelning har i stället effektiviseringskrav lagts på tekniska nämnden som saknar budget för den verksamhet som effektiviseringarna avser. Det har medfört att budgettram för måltidsorganisationens ledningsfunktion minskats, vilket inte varit avsikten. En förändring av budgettram mellan nämnderna är därför nödvändig.

Inrättandet av en samlad måltidsorganisation har inneburit att en renodlad yrkesprofession skapats där måltidsfrågor på ett bättre sätt samordnas och utvecklas. Det har givit vinster i form av förbättrad kvalitet och skaldriftsfördelar med inköp och tillagning, något som kommit nyttjande nämnder till gagn. Sedan starten kvarstår emellertid oklarheter i hur en ekonomisk fördelning mellan berörda nämnder på bästa sätt ska hanteras. Som ett första steg har berörda förvaltningar överenskommit att det effektiviseringskrav som påförts tekniska nämndens budgettram bör regleras. Därutöver pågår ett arbete för att ta fram en tydlig och accepterad gränsdragning dit även andra budgetmässiga effekter förtydligas och regleras.

Sammanfattning

Inom verksamheten för kommunens måltidsorganisation föreslår tekniska förvaltningen, barn- och utbildningsförvaltningen och omsorgsförvaltningen gemensamt att ovan budgetreglering genomförs.

Då budgettram för måltidsverksamheten, exklusive dess ledningsfunktion, finns hos barn- och utbildningsnämnden samt omsorgsnämnden anser förvaltningarna att även budget avseende effektiviseringar avräknas dit där budget återfinns.

Ekonomiska konsekvenser

Befintlig budgettram fördelas mellan nämnderna.

Barn- och utbildningsförvaltningen

Niklas Persson

Förvaltningschef

Daniel Klang

Chef ekonomiafdelningen

Tekniska nämnden

§ 5

Budgetreglering med anledning av måltidsorganisationen

Dnr: TF 2023/713

Beslut

Tekniska nämnden beslutar att föreslå Kommunstyrelsen besluta att budgetreglering mellan tekniska nämnden, omsorgsnämnden och barn- och utbildningsnämnden genomförs enligt följande:

1. Belopp motsvarande 2 176 000 kr regleras från omsorgsnämndens budgetram och tillförs tekniska nämndens budgetram från och med 2024.
2. Belopp motsvarande 2 036 000 kr regleras från barn- och utbildningsnämndens budgetram och tillförs tekniska nämndens budgetram från och med 2024.

Beskrivning av ärendet

Bakgrund

Den 29 mars 2021 beslutade Kommunfullmäktige att med start från och med 2022 inrätta en samordnad måltidsorganisation under tekniska nämndens ansvar.

Intentionen med en samlad måltidsorganisation var att möjliggöra effektiviseringar genom att optimera nyttjandet av lokaler och maskiner, skapa en enhetlighet med inköp och menyer samt att öka medarbetarens kompetens, förbättra arbetsmiljö och underlätta personalförsörjning.

En ny ledningsorganisation bestående av enhetschefer, bemanning, HR- och ekonomistöd, måltids- och verksamhetsutvecklare tillskapades under tekniska nämnden med tilldelad budget om 8 688 000 kr. Den nya ledningsfunktionen finansierades genom att reglera 2 920 000 kr från omsorgsnämndens budgetram och 973 000 kr från barn- och utbildningsnämndens ram, i och med att befintlig personal överflyttades till tekniska förvaltningen. Därutöver tillskötts 4 795 000 kr för att tillsätta resterande nya tjänster. Återstående budgetram för att finansiera måltidspersonal, inköp av råvaror, utrustning mm. behölls kvar hos barn- och utbildningsnämnden respektive omsorgsnämnden.

Tekniska nämnden

Justering

Utdraget bestyrkes

Tekniska nämnden

Enligt måltidsutredningen, som låg till grund för beslut om införande, framfördes en potentiell besparing de två första åren motsvarande 2 176 000 kr för omsorgsnämndens måltidsverksamhet och 2 036 000 kr för barn- och utbildningsnämndens måltidsverksamhet. Besparingarna avsåg personalkostnader kopplat till effektiviseringar inom kök, som delvis var beroende av att genomföra nödvändiga ombyggnationer och fastighetsinvesteringar. Eftersom budget för måltidspersonal kvarstår ute hos berörda nämnder bör rimligen även effektiviseringar hänskjutas deras budgetram. Enligt nuvarande budgetfördelning har i stället effektiviseringskrav lagts på tekniska nämnden som saknar budget för den verksamhet som effektiviseringarna avser. Det har medfört att budgetram för måltidsorganisationens ledningsfunktion minskats, vilket inte varit avsikten. En förändring av budgetram mellan nämnderna är därför nödvändig. Inrättandet av en samlad måltidsorganisation har inneburit att en renodlad yrkesprofession skapats där måltidsfrågor på ett bättre sätt samordnas och utvecklas. Det har givit vinster i form av förbättrad kvalitet och skaldriftsfördelar med inköp och tillagning, något som kommit nyttjande nämnder till gagn. Sedan starten kvarstår emellertid oklarheter i hur en ekonomisk fördelning mellan berörda nämnder på bästa sätt ska hanteras. Som ett första steg har berörda förvaltningar överenskommit att det effektiviseringskrav som påförts tekniska nämndens budgetram bör regleras. Därutöver pågår ett arbete för att ta fram en tydlig och accepterad gränsdragning dit även andra budgetmässiga effekter förtydligas och regleras.

Ekonomiska konsekvenser

Befintlig budgetram fördelas mellan nämnderna

Ärendets tidigare behandling

Tekniska nämndens arbetsutskott föreslår 2023-12-14, § 194, tekniska nämnden besluta att föreslå Kommunstyrelsen besluta att budgetreglering mellan tekniska nämnden, omsorgsnämnden och barn- och utbildningsnämnden genomförs enligt följande:

1. Belopp motsvarande 2 176 000 kr regleras från omsorgsnämndens budgetram och tillförs tekniska nämndens budgetram från och med 2024.
2. Belopp motsvarande 2 036 000 kr regleras från barn- och utbildningsnämndens budgetram och tillförs tekniska nämndens budgetram från och med 2024.

Tekniska nämnden

Justering

Utdraget bestyrkes

**Hässelholms
kommun**

Tekniska nämnden

Sammanträdesdatum
2024-01-18

Sänt till:
Kommunstyrelsen
Barn- och utbildningsnämnden
Omsorgsnämnden

Tekniska nämnden

Justering

A handwritten signature in blue ink, consisting of several loops.

A handwritten signature in blue ink, consisting of a few sharp strokes.

Utdraget bestyrkes

Handläggare
Karolina Engquist
Kommunledningsförvaltningen
karolina.engquist@hassleholm.se

Energi- och klimatplan för Hässleholms kommun

Ordförandens förslag till beslut

I enlighet med förvaltningens förslag till beslut.

Förvaltningens förslag till beslut

Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslår kommunstyrelsen föreslå kommunfullmäktige att fastställa Energi- och klimatplan 2024–2030 för Hässleholms kommun.

Sammanfattning

Enligt lag (1977:439) om kommunal energiplanering ska kommunen främja hushållningen av energi samt verka för en säker och tillräcklig energitillförsel. Det ska därför finnas en aktuell plan för tillförsel, distribution och användning av energi i kommunen. Miljö- och stadsbyggnadsnämnden har tagit fram ett förslag till ny energi- och klimatplan för Hässleholms kommun. Ärendet återremitterades av kommunstyrelsens arbetsutskott med hänvisning till att mål och aktiviteter i förslaget behövde uppdateras och stämmas av med berörda förvaltningar och bolag i syfte att säkerställa att aktiviteterna är genomförbara utifrån ekonomiska och organisatoriska förutsättningar.

Ett förslag till ny energi- och klimatplan föreligger. Planen har godkänts av miljö- och stadsbyggnadsnämnden. Kommunledningsförvaltningen och miljö- och stadsbyggnadsförvaltningen har gjort revideringar i förslaget för att anpassa det till den disposition som används för övergripande styrdokument i Hässleholms kommun.

Beskrivning av ärendet

Det ska enligt lag finnas en aktuell plan för tillförsel, distribution och användning av energi i kommunen. Miljö- och stadsbyggnadsnämnden har tagit fram ett förslag till ny energi- och klimatplan för Hässleholms kommun.

Förslaget beskriver hur Hässleholms kommun ska bidra till att uppnå de nationella energi- och klimatmålen. Planen knyter även an till Skånes regionala energi- och klimatmål som avser konsumtion. Till målen kopplas aktiviteter och det anges vilken nämnd/förvaltning/kommunalt bolag som är ansvarig för genomförandet. I planen anges att samtliga nämnder och kommunala bolag har ett gemensamt ansvar för att målen i energi- och klimatplanen nås och ska utifrån sitt grunduppdrag och sina förutsättningar i budget integrera planens aktiviteter i verksamhetsplaneringen.

Ärendet återremitterades av kommunstyrelsens arbetsutskott med hänvisning till att mål och aktiviteter i förslaget behövde uppdateras och stämmas av med berörda förvaltningar och bolag i syfte att säkerställa att aktiviteterna är genomförbara utifrån ekonomiska och organisatoriska förutsättningar. De förvaltningar och bolag som berörs av planen har getts möjlighet att yttra sig över de aktiviteter som fanns angivna i det återremitterade förslaget utifrån relevans och genomförbarhet. Inkomna synpunkter har beaktats i samband med revideringen. Ett förslag till plan föreligger och har godkänts av miljö- och stadsbyggnadsnämnden.

Bedömning och revidering

Förslaget till ny energi- och klimatplan har en tydlig koppling till den strategiska utmaningen *En attraktiv plats för medborgare och företag* och det övergripande målet *Hässleholms kommun erbjuder attraktiva och hållbara livsmiljöer i hela kommunen*. Förslagets målsättningar och aktiviteter har värderats av berörda förvaltningar och bolag vilket är en förutsättning för att lyckas med genomförandet. Nyckeltal som används för uppföljning ingår till stor del i den årliga energiuppföljningen som miljö- och stadsbyggnadsförvaltningen ansvarar för vilket ger goda förutsättningar att följa resultat och önskade effekter över tid.

Kommunledningsförvaltningen och miljö- och stadsbyggnadsförvaltningen har gjort vissa revideringar i förslagets disposition i syfte att likställa planens upplägg med andra nyligen antagna styrdokument i Hässleholms kommun. De revideringar som genomförts omfattar:

- De målvärden som anges i planens olika mål har flyttats och återges under ”nyckeltal” och ”målvärden”. Detta för att göra målsättningarna tydligare och klargöra vilka nyckeltal som ska följas upp.

- Under varje mål presenteras ”aktiviteter i riktning mot målet”. Aktiviteterna har rensats på vissa detaljer i syfte att skapa större handlingsutrymme för ansvariga förvaltningar och bolag i arbetet med målsättningarna.

Miljökonsekvenser

Planens målsättningar med tillhörande aktiviteter syftar till mindre klimatpåverkan i såväl kommunkoncern som i kommunen som geografisk plats.

Facklig samverkan

Ärendet har inte varit uppe för facklig förhandling.

Ekonomiska konsekvenser

Tillkommande aktiviteter i planen bedöms ha en budgetpåverkan.

Bilagor

Förslag till energi- och klimatplan 2024–2030 för Hässleholms kommun

Bilagor till energi- och klimatplanen

Miljö- och stadsbyggnadsnämndens sammanträdesprotokoll 2024-01-23

Miljö- och stadsbyggnadsnämndens förslag till energi- och klimatplan

Sändlista:

Samtliga nämnder

Kommunal författningssamling

Kommunledningsförvaltningen

Amra Salihovic

Biträdande kommundirektör

Karolina Engquist

Verksamhetsutvecklare

Miljö- och stadsbyggnadsnämnden

§ 13

Hässelholms Energi- och klimatplan

Beslut

Miljö- och stadsbyggnadsnämnden beslutar följande:

Förslaget till ny energi- och klimatplan godkänns och översänds till kommunfullmäktige för fastställande.

Beskrivning av ärendet

På miljö- och stadsbyggnadsnämndens möte den 25 mars 2020 erhöll miljö- och stadsbyggnadsförvaltningen ett uppdrag att arbeta fram en ny energi- och klimatplan för Hässelholms kommun. Arbetet har pågått under 2020 och en remisshandling godkändes av miljö- och stadsbyggnadsnämnden den 3 februari 2021. Den 27 oktober 2021 beslutade miljö- och stadsbyggnadsnämnden att skicka då framtagen rapport till kommunfullmäktige för fastställande.

Kommunstyrelsens arbetsutskott beslutade i maj 2022 att återremittera rapporten till miljö- och stadsbyggnadsnämnden för omarbetning. Huvudsakliga delar i omarbetningen innebar revidering av ett antal mål, omflyttning av text från rapporten till bilagor samt en layoutmässig justering där inklippta citat och texter som beskriver hur man gjort i andra kommuner tas bort. Ett önskemål fanns även om att vissa textavsnitt skulle kortas ner för att göra planen mer lättläst.

En reviderad version av planen presenterades för miljö- och stadsbyggnadsnämnden i februari 2023 som beslutade att den skulle skickas vidare för beslut i kommunfullmäktige. Revideringen skickades inte ut på remiss då den inte innebar några nya i aktiviteter. I maj 2023 återremitterar kommunstyrelsens arbetsutskott ånyo planen till miljö- och stadsbyggnadsnämnden. En ny reviderad version (nuvarande) har därefter tagits fram i dialog med kommunledningsförvaltningen. Berörda förvaltningar och bolag har getts möjlighet att yttra sig över de aktiviteter som fanns angivna i planen fortfarande var relevanta och möjliga att genomföra då det gått två år sedan det ursprungliga förslaget presenterades. Inkomna synpunkter har beaktats i samband med revideringen.

Miljö- och stadsbyggnadsnämnden

Justering

Utdraget bestyrkes

Miljö- och stadsbyggnadsnämnden

Forts § 13

Nu genomförd revidering består av en anpassning till hur kommunen idag skriver sina strategiska dokument, aktiviteter som redan genomförts eller som redan är beslutade i andra ärenden och styrande dokument har lyfts ut från planen, detta för att undvika dubbelstyrning. Revideringen har lett fram till ett tunnare och dokument, där delar av den förklarande texten tagits bort, samt att antalet aktiviteter reducerats.

Remisshandlingen har sänts ut till kommunens förvaltningar, bolag, politiska partier samt andra intressenter i enlighet med projektplanen. Svar har erhållits från merparten av förvaltningarna och de politiska partierna, vidare har även Lantbrukarnas riksförbund samt en privat person yttrats sig. Inkomna remissvar har gått igenom och granskats och bemöts i bilagd remissredogörelse och har i flertalet fall lett till justeringar av text och mål.

Planen beskriver hur Hässelholms kommun ska bidra till att uppnå de nationella energi- och klimatmålen. Planen knyter även an till Skånes energi- och klimatmål gällande konsumtion. Flertalet av de redovisade aktiviteterna utgår från befintliga beslut i Hässelholms kommun.

För aktiviteter som lyfts i denna plan, anges nämnden som ansvarig för aktiviteten. Även kommunala bolag tilldelas ansvar för en del aktiviteter.

De ansvariga ska se till att aktiviteten genomförs i den takt som behövs för att nå uppsatta mål utifrån de givna förutsättningarna i budget. Varje år fastställer kommunfullmäktige strategisk plan med budget vilken ska förhålla sig till kommunens styrdokument. Eftersom målen i energi- och klimatplanen gäller över flera mandatperioder, styrs det praktiska genomförandet av prioriteringar och ekonomiska förutsättningar som anges i kommunens budget. Samtliga nämnder och bolagsstyrelser har ett gemensamt ansvar för att målen i energi- och klimatplanen nås och ska utifrån sitt respektive grunduppdrag och sina förutsättningar i budgeten integrera energi- och klimatplanens innehåll i verksamhetsplaneringen.

En del aktiviteter, som till exempel energieffektiviseringar i fastigheter och transporter, förväntas leda till minskade utgifter. För att öka takten i klimatomställningen kan en del av dessa besparingar användas till aktiviteter som bidrar till att nå planens mål. Framöver bör kommunen kartlägga nolläge, ta fram nyckeltal för uppföljning av besparingar och besluta om en policy om hur effekthemtagning ska återinvesteras.

Miljö- och stadsbyggnadsnämnden

Justering

Utdraget bestyrkes

Miljö- och stadsbyggnadsnämnden

Forts § 13

Genomförandet av planen är en förutsättning till ett hållbart och attraktivt Hässelholm.

Ärendets tidigare beskrivning

Miljö- och stadsbyggnadsnämndens arbetsutskott föreslår 2024-01-09, § 15, miljö- och stadsbyggnadsnämnden besluta följande:

Förslaget till ny energi- och klimatplan godkänns och översänds till kommunfullmäktige för fastställande.

Sänt till:

Kommunstyrelsen

Miljö- och stadsbyggnadsnämnden

Justering

Utdraget bestyrkes

Bilagor till Energi- och klimatplan

Bilagor till Energi- och klimatplan	1
Bilaga 1 - Nulägesanalys	3
Sveriges och Skånes energi- och klimatmål 2020 och 2030	3
Uppföljning av Sveriges klimatmål för 2020 i Sverige och i Hässleholm	4
Energianvändning i Hässleholms kommun	5
Utsläpp av växthusgaser i Hässleholms kommun	9
Uppföljning av energi- och klimatplan för Hässleholms kommun år 2010	10
Sammanfattning.....	10
Uppföljning av mål	11
Uppföljning av aktiviteter	15
Kommunstyrelsen	15
Barn- och utbildningsnämnd	17
Stadsbyggnadsnämnden	19
Miljönämnden	20
Tekniska nämnden	22
AB Hässleholmsbyggen.....	23
Hässleholm Miljö AB.....	24
Hässleholms Industribyggnads AB	25
Hässleholms vatten	26
Räddningstjänsten	27
Intervjuer till näringslivet.....	28
Klimatenkäter till medborgare och medarbetare, sammanställning	31
Inledning	31
Slutsatser.....	32
Respondenter (medarbetarenkät).....	33
Respondenter (medborgarenkät).....	34
Kunskap om och attityd till klimatförändringarna.....	35
Attityd till klimatförändringar	35
Lösning	36
Eget ansvar idag.....	36
Medvetna klimatval transport.....	37
Medvetna klimatval bostad	39
Medvetna klimatval konsumtion	40
Öppna svar	41
Bilaga 2 - Fördjupning om energiprinciper och hur dessa påverkar innehållet i planen	43
Minska förbrukning och ta vara på energi, t.ex. spillvärme	43
Konsumera och producera förnybar energi	43
Bygga infrastruktur och bidra till positiva förutsättningar för att möjliggöra effektiviseringar och omställningen till fossilfritt.....	43

Kompensera för fossilenergi.....	43
Primärenergi och primärenergifaktor.....	43
Bilaga 3 – Hur togs energi- och klimatplanen fram?	45
Inledning.....	45
Syftet med aktualiseringen av planen	45
Organisation och roller	46
Tidplan aktualisering energi- och klimatplan	48
Justeringar av förslag till Energi- och klimatplan	51
Bilaga 4. Konsekvenser av planens genomförande	52
1. Vad säger lagen?	52
Undersökning av betydande miljöpåverkan.....	52
Miljöbedömning	52
Övriga konsekvenser	52
Bilaga 5. Koppling till andra kommunala styrdokument.....	54

Bilaga 1 - Nulägesanalys

Sveriges och Skånes energi- och klimatmål 2020 och 2030

SVERIGES MÅL 2020	SVERIGES MÅL 2030 och framåt	SKÅNES MÅL 2030 och framåt
<p>Utsläppen av växthusgaser ska vara 40 procent lägre än 1990 (gäller verksamheter som inte omfattas av EU:s system för handel med utsläppsätter)</p>	<p>Enligt Klimatpolitiskt ramverk, Sveriges riksdag 2017 eller Energiöverenskommelsen 2016 mellan S, M, MP, C och KD.</p> <p>Utsläppen av växthusgaser ska vara 63 procent lägre 2030 jämfört med 1990 (gäller verksamheter som inte omfattas av EU:s system för handel med utsläppsätter, dvs ESR-sektorn, också kallat "icke-handlande sektor").</p> <p>Växthusgasutsläppen i Sverige i ESR-sektorn bör senast år 2040 vara minst 75 procent lägre än utsläppen år 1990.</p> <p>Senast 2045 ska Sverige ha nettonollutsläpp, varav minst 85 procent av reduktionen av utsläpp ska ske i Sverige. "Kompletterande åtgärder" upp till 100 procent får tillgodoräknas.</p>	<p>Enligt Skånes klimat- och energistrategi</p> <p>År 2030 ska utsläppen av växthusgaser i Skåne vara minst 80 procent lägre än år 1990 (räknas som koldioxidekvivalenter och omfattar växthusgaser som ingår i Sveriges rapportering till FN:s klimatkonvention, alltså inklusive ESR-sektor! Och exkl. flygg. Idag ingår cirka 80 anläggningar i Skåne i handelssystemet, främst energiintensiv industri och energiproduktion.</p> <p>År 2030 ska utsläppen av växthusgaser från konsumtion i Skåne vara högst 5 ton koldioxidekvivalenter per person och år. Målet omfattar växthusgasutsläpp som uppstår regionalt, nationellt och internationellt på grund av privat och offentlig konsumtion i Skåne. Målet baseras på beräkningar av konsumtionsbaserade utsläpp på nationell nivå. (EXKLUSIVE FÖR SKÅNE)</p>
<p>Energianvändningen ska vara 20 procent effektivare jämfört med 2008 (genom minskad energiintensitet)</p>	<p>Energianvändningen ska vara 50 procent effektivare 2030 jämfört med 2005 (genom minskad energiintensitet) (Energiöverenskommelse)</p>	<p>År 2030 ska energianvändningen i Skåne vara minst 20 procent lägre än år 2005 (avser slutlig energianvändning). Sett till energiintensitet (energianvändning kopplat till BNP eller BRP) motsvarar den minskade energianvändningen 56 procent vid en årlig ekonomisk tillväxttakt på 2 procent under perioden.</p>
<p>Andelen förnybar energi ska vara minst 50 procent av den totala energianvändningen</p>	<p>Elproduktionen ska år 2040 vara 100 procent förnybar (men det är inte ett stoppdatum som förbjuder kärnkraft) (Energiöverenskommelse)</p>	<p>År 2030 ska 80 % av energianvändning utgöras av förnybar energi.</p>
<p>Andelen förnybar energi i transportsektorn ska vara minst 10 procent</p>	<p>Utsläppen för inrikes transporter exklusive inrikes flyg ska vara 70 procent lägre år 2030 jämfört med 2010 (Energiöverenskommelse)</p>	<p>År 2030 ska utsläppen av växthusgaser från transporter i Skåne vara minst 70 procent lägre än år 2010 (omfattar inte internationell luft- och sjöfart).</p> <p>År 2030 ska andelen resor som görs med cykel eller gång vara minst 30 procent och andelen resor som görs med kollektivtrafik vara minst 28 procent av det totala antalet resor i Skåne (enligt Skånes strategi för ett hållbart transportsystem 2050).</p>

Uppföljning av Sveriges klimatmål för 2020 i Sverige och i Hässleholm

Tabellen nedan redovisar Sveriges klimatmål 2020 och aktuellt läge (2017) för landet och för kommunen i relation till målen.

SVERIGES MÅL 2020	Sverige 2017	Källa	Hässleholm 2017	Källa
Utsläppen av växthusgaser ska vara 40 % lägre än 1990 (gäller verksamheter som inte omfattas av EU:s system för handel med utsläppsrätter)	De totala utsläppen av växthusgaser i Sverige uppgick år 2018 till 51,8 miljoner ton år, vilket är 27 % lägre än 1990.	Sveriges miljömål (Sveriges åtta miljömålmyndigheter)	27 %*	Regional Utveckling och Samverkan i miljömålssystemet (RUS), se beräkning nedan*
Energianvändningen ska vara 20 % effektivare jämfört med 2008 (genom minskad energiintensitet)	Energiintensiteten 2017 var 18 % lägre än 2008 mätt som tillförd energi per BNP-enhet i fasta priser. Gällande mål om minskad energiintensitet med 50 % mellan 2005 och 2030 är läget år 2017 27 % lägre.	Energiindikatorer 2019. Uppföljning av Sveriges energipolitiska mål. Energimyndigheten. ER 2019:11	Gick inte att följa upp	
Andelen förnybar energi ska vara minst 50 % av den totala energianvändningen	54,5 % år 2017 Målet nåddes 2012. Ökning senaste åren pga ökat biodrivmedel i transporter och ökad produktion av vindkraft.	Energiindikatorer 2019. Uppföljning av Sveriges energipolitiska mål. Energimyndigheten. ER 2019:11	51 %	Tabellen nedan med statistik från energi-balans 2017 – Lst Skåne
Andelen förnybar energi i transportsektorn ska vara minst 10 %	23 % år 2017 27 % enligt förnybartdirektivets beräkningsmetod Målet nåddes 2011. Användning av diesel ökar och därmed inblandat biodiesel.	Energiindikatorer 2019. Uppföljning av Sveriges energipolitiska mål. Energimyndigheten. ER 2019:11	23 %	Tabellen nedan med statistik från energi-balans 2017 – Lst Skåne

* Utsläpp växthusgaser i Hlm

1990 = 402610,2 ton CO₂ ek

2017 = 293286,6 tonCO₂ ek

Utsläppet minskat från 402 616 (1990) till 293 289 (2017); minskningen är 402 616 - 293 289 = 109 327 Kiloton

Den procentuella minskningen är 109 327 / 402 616 = 0,272 dvs 27 %

Energianvändning i Hässleholms kommun

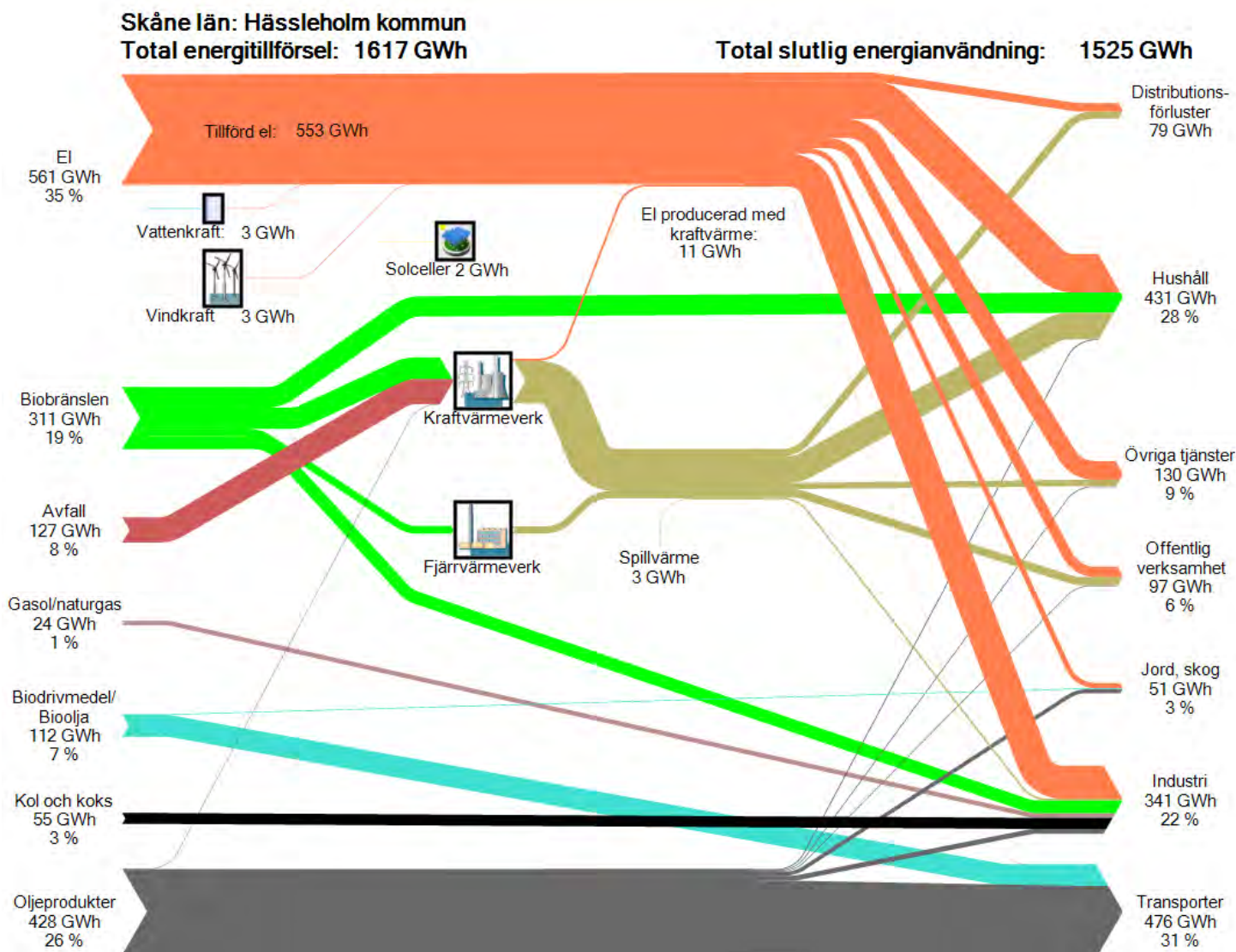
Hässleholm 2017 – Total energianvändning – andel förnyelsebar (MWh) – Skånes energibalans 2017, Lst Skåne										
Bränsle	Fjärrvärme	Fjärrvärme av avfall	EI	Oljeprodukter	Kol och koks	Gasol/naturgas	Biodrivmedel	Biobränslen	Total (MWh)	Total (%)
Mängd	94200*	120000*	529274	425624	55204	23575	112030	165349	1525256	100
Andel förnybar i procent	100	60	100 % ¹ 64 % ²	0	0	0	100	100		
Andel förnyelsebar i MWh	94200	72000	338735	0	0	0	112030	165349	782314	51
Andel icke förnyelsebar i MWh	0	48000	190539	425624	55204	23575	0	0	742942	49

* Total fjärrvärmeanvändning på 214 200 minus 120 000 från avfall (antagande).

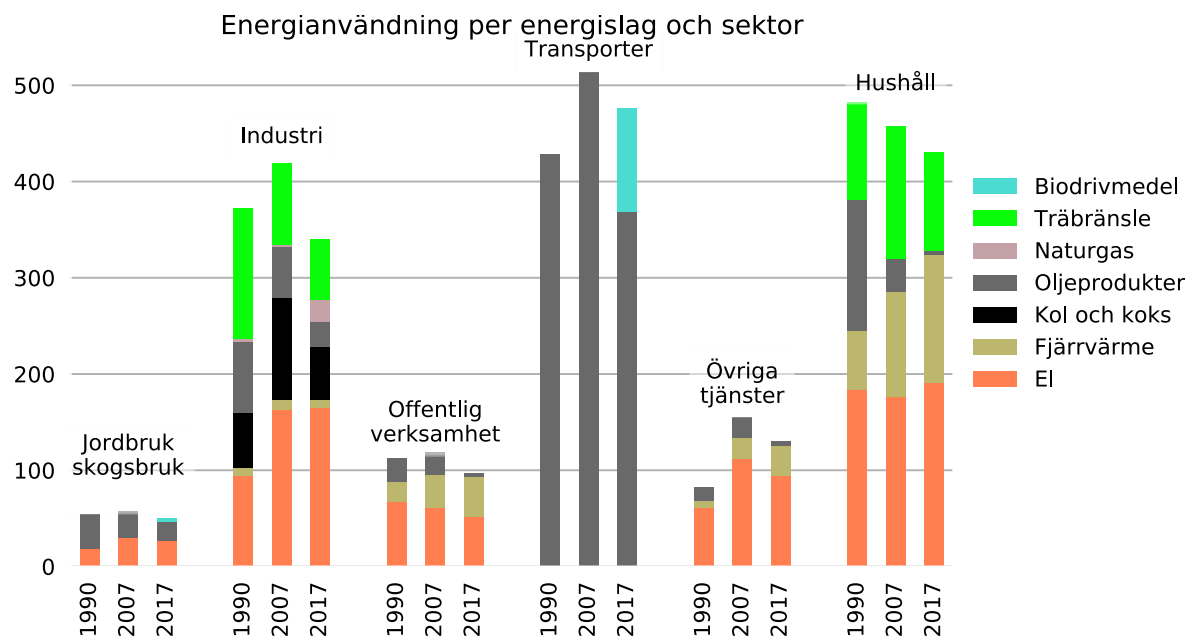
¹ Ursprungsmärk eller miljömärk

² Nordisk residual mix

Hässleholm 2017 – Total energianvändning i transporter – andel förnyelsebar (MWh) – Skånes energibalans 2017, Lst Skåne					
Bränsle	EI	Oljeprodukter	Biodrivmedel	Total (MWh)	Total (%)
Slutanv. transporter	1191	367294	108010	476495	100
Andel förnybar i procent	64 (residual nordisk mix)	0	100		
Andel förnybar i MWh	724	0	108010	108734	23
Andel icke förnyelsebar i MWh	467	367294	0	367761	77

Källa: Länsstyrelsernas energi- och klimatsamordning, *Energibalans Skåne, statistik 2017.*

Källor:

För 1991: SCB, Energidata (MWh) efter ln och kommun, kategori samt energityp. År 1990-2008

För 2007: SCB, Energistatistik, Kommunal och regional energistatistik, Slutanvändning (MWh), efter län och kommun, förbrukarkategori samt bränsletyp, År 2005-2008

För 2017: Länsstyrelsernas energi- och klimatsamordning, Energifalans Skåne, statistik 2017.

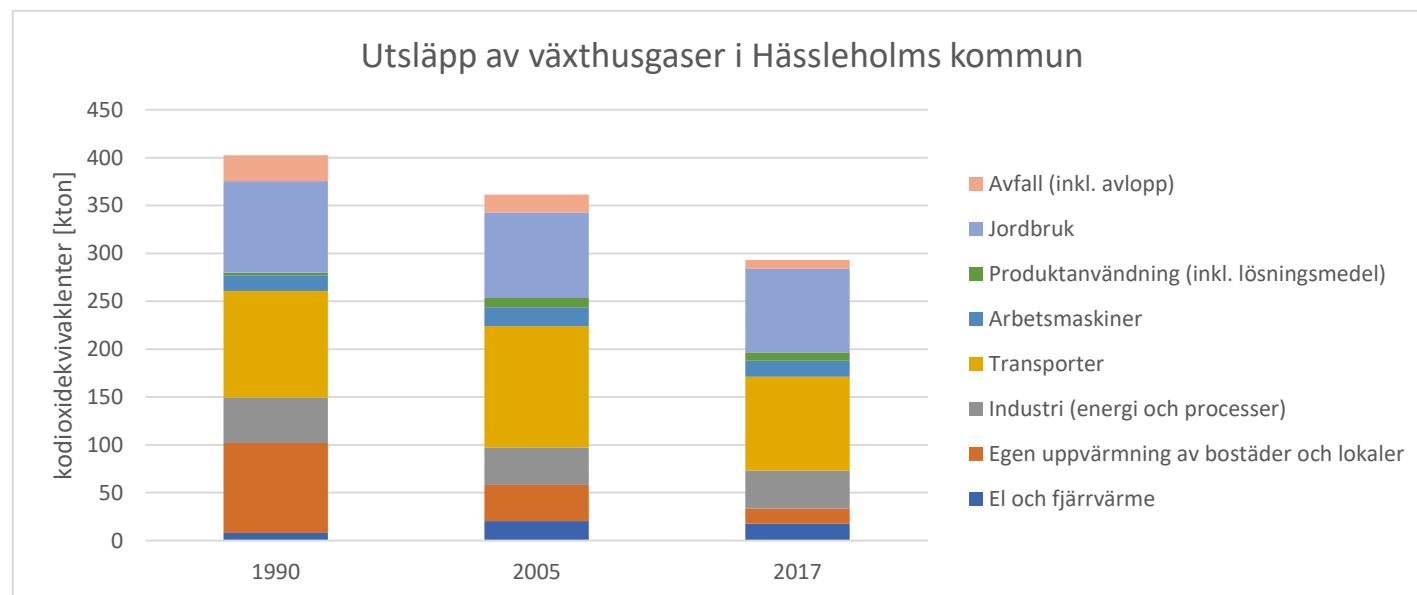
Figurens bearbetning

- Kategorier "Energityp" år 1990 och 2007 klumpades enligt kategorierna för år 2017 på följande sätt: stenkol och koks samlat, bensin, diesel och eldningsolja anges som oljeprodukter, gasol och naturgas samlas under gasol, träbränsle namnges biobränsle, övrigt och torv ignorerad i figuren.
- Biobränsle år 2017 benämns träbränsle i figuren.
- Information om koks är sekretessbelagt för industrin 2007. Den totala bruttotillförseln allokerades dock till industrin i enlighet med grundstatistik för åren 1990 och 2017.
- Användning av träbränsle i industrin år 2007 är också sekretessbelagt. Det var svårt att hitta ett sätt att allokera denna energi till industrin. Vi valde att allokera 20 % av bruttotillförsel. Det följer proportionen som anges i Länsstyrelsens statistik för år 2017.
- Även sektorernas namngivning är förenklad och förkortat jämfört med källorna, delvis anpassad till Hässleholms kommuns förutsättningar (t.ex. ordet fisket togs bort från kategorin Jordbruk, skogsbruk, fiske) och delvis för att göra figuren lättläst.

Analys

- **Jordbruk och skogsbruk** är viktiga näringar i Hässleholm med ambitiösa mål vad gäller resurshushållning och fossilfria verksamheter. Industrin anser sig ha lyckats till klimatmålet i Sverige.
- **Industrin** har effektiviserat omfattande då det betalar sig, förbrukningen minskar. Omställning till fossilbränslefri pågår men det finns fortfarande kol och oljeprodukter som behöver fasas ut.
- **Offentlig verksamhet** har inte minskat i omfattningen men har energieffektiviserat och har haft ambitiösa mål att bli fossilbränslefri. Viktigt att bli av med det sista fossiluppvärmning och effektivisera ytterligare.
- **Transporter** är sektorn som kräver de mest omfattande förändringar. Här behövs en lika kraftig omställning som när fjärrvärme ersatte oljan i hushållen. Transporter måste minska, bli effektivare och fossilbränslefria.
- **Hushållen** fortsätter att använda mycket el. Elbehov i framtiden kommer att öka, delvis pga elektrifiering av transporter. Det är viktigt att fortsätta öka andelen fjärrvärme och frigöra elen till annan användning, t.ex. transporter.

Utsläpp av växthusgaser i Hässleholms kommun

Källa: Länsstyrelserna, Regional Utveckling & Samverkan i miljömålssystemet (RUS), Länsrapport tagen den 5 september 2019, Emissioner av Växthusgaser totalt som CO₂-ekvivalenter, ton/år för Huvudsektorer i Hässleholms kommun för åren 1990, 2005 och 2017.

Uppföljning av energi- och klimatplan för Hässleholms kommun år 2010

SAMMANFATTNING

Utav totalt 11 mål i föregående energi- och klimatplan för Hässleholms kommun³ är fem uppnådda och ett mycket nära att uppnås (55 %). Ett mål (9 %) är delvis genomfört medan de övriga fyra (36 %) gick inte att följa upp.

Utav 40 aktiviteter bedöms 19 (47,5 %) vara genomförda och 13 (30 %) vara delvis genomförda. Åtgärden att inrätta en fordonsenhet är inte genomförd och administrationen av borgmästaravtalet blev inaktuellt (5 %). Resterande fem åtgärder (12,5 %) kan inte bedömas då förvaltningarna inte svarade (tekniska förvaltningen och stadsbyggnadsförvaltningen).

De uppnådda målen är:

minskat växthusgasutsläpp i kommunen jämfört med 1990,
verka för minskad eluppvärmning och expandera fjärrvärme,
biologisk behandling av allt matavfall,
endast fossilfri el som används inom kommunorganisationen
och ökad andel av fossilfritt bränsle i kommunens fordon har uppnåtts.

Att målen uppnås beror, i vissa fall, på konkreta åtgärder som kommunen genomfört. Det finns också mål som uppnås som ett resultat av samhällsutvecklingen som sker i kommunens omgivning, som påverkar kommunen men som inte nödvändigtvis har en koppling till kommunens särskilda agerande eller ambition.

I Sverige minskade utsläpp av växthusgaser från uppvärmningen med 95 % på 10 år mellan 2000 och 2010 som ett resultat av omfattande minskning av oljepannor och eluppvärmningen (särskilt direktverkande el) till fördel för fjärrvärme och andra mer effektiva och förnyelsebara uppvärmningsalternativ. Ett lagligt besiktningsskrav för oljetankar ledde till minskat intresse för uppvärmningsformen. I Hässleholm har fjärrvärmebolaget Hässleholm Miljö jobbat aktivt med att omvandla till fossilfria bränsle eller återvunnen energi, expandera nätet och attrahera fler kunder.

Hässleholm Miljö är också kommunens renhållningsbolag. Genom att jobba med information till kunderna, avveckla komposteringen av matavfall och handla upp biologisk behandling har bolaget hjälpt till att uppnå målet.

Att handla upp endast miljömärkt el eller fossilfri el har blivit ett vanligt agerande för den offentliga sektorn och här har Hässleholm häng med i trenden.

Inom området transporter har inte framgångar varit lika framstående. Under åren 2006 till 2010 fick kommunen bidrag från KLIMP, ett statligt klimatinvesteringsprogram, för att öka användningen av biogasbilar i kommunala förvaltningar och bolag men också i företag och organisationer i kommunen. Mellan 2010 och 2015 ökar andelen av fossil oberoende personbilar i kommunkoncernen från 36 till 46 % tack vare ökningen av antalet biogasbilar. Tyvärr är andelen fossil oberoende personbilar fortfarande i samma nivå år 2019. Energiplanen från 2010 identifierade samåkning, bilpooler och fler tankställen med

---

³ Kommunfullmäktige §45, 2010-05-31.

alternativa drivmedel på landsbygden som möjliga åtgärder men dessa kom inte till stånd. Produktion av biogas i kommunen utreddes vid olika tillfällen men ledde inte till ökad produktion.

Ekonomiska styrmedel som bidrog till måluppfyllelse är, bland annat,

elcertifikat som ledde till ökad produktion av förnyelsebar el

statligt klimatinvesteringsprogram (Klimp) för anslutning till fjärrvärme och för inköp av biogasbilar

energikartläggningscheckar till näringslivet.

UPPFÖLJNING AV MÅL

Det finns 3 målområde och 11 mål därunder.

Målområdena inkluderar 2 nationella miljömål och ett regionalt mål enligt följande:

Miljökvalitetsmål 1: Begränsad klimatpåverkan (5 delmål)

Miljökvalitetsmål 15: God bebyggd miljö (3 delmål inom energi- och klimatområdet)

Fossilbränslefritt Skåne 2020 (3 delmål)

Delmål 1

Vid planens antagande led delmålet "kommunen skall verka för att utsläppen av växthusgaser som medelvärde för perioden 2008-2012 skall vara minst åtta procent lägre än utsläppen år 1990. Utsläppen skall räknas som koldioxidekvivalenter och omfatta de sex växthusgaserna enligt Kyotoprotokollets och IPCC:s definitioner." Senare tecknade kommunen "Borgmästaravtalet" och delmål 1 ändrades till "Hässleholms kommun har i och med undertecknandet av Borgmästaravtalet förbundit sig att minska växthusgasutsläppen med minst **20 procent** till år 2020 jämför med 1990."

Referens år	Målar eller nuläget	Uppfyllelsegrad	Analys	Jämförelse nationella mål
402 616 kiloton (1990)	293 289 kiloton (2017)	JA Minskningen är 402 616 - 293 289 = 109 327/402 616 = 0,272 dvs 27 %	Utsläpp från transporter och arbetsmaskiner är fortfarande omfattande och behöver minska. Utsläpp från industri är den tredje största sektor för klimatutsläpp.	Utsläppen av växthusgaser ska vara 40 procent lägre än 1990 (gäller verksamheter som inte omfattas av EU:s system för handel med utsläppsrätter).

Förslag framöver: Hässleholm uppfyller inte sitt bidrag till det nationella målet. Planen anpassar ambitionsnivån till de nationella satta klimatmålen.

Delmål 2

Energianvändningen skall minska med minst tre procent till år 2010 jämfört med år 2004, från 91 600 kWh till högst 88 800 kWh.

Referens år	Målår eller nuläget	Uppfyllelsegrad	Analys	Jämförelse nationella mål
91 600 kWh (2004)	24 225 386 kWh (2019)	OKLART. I energiplanen 2010 anges inte källan till siffran 91 600 kWh. Fastighetsyta för kommunens förvaltningar år 2019 uppgick till 341 510 m ² . Fastighetsytan har ökat markant sedan 2004 men det är svårt att tro att angiven siffra i planen stämmer.	År 2019 använde kommunen 163,61 kWh/m ² för el och uppvärmning. Den genomsnittliga energianvändningen i skånska kommuner låg på 175 kWh/m ² år 2018, vilket är mer än 50 % högre än landets bästa kommuner enligt en rapport från Länsstyrelsen i Skåne. Det finns en potential att sänka energianvändningen till 100 kWh/m ² genom att modernisera byggnader med lönsamma åtgärder som går att finansiera genom minskade kostnader för akut underhåll och minskad energiförbrukning.	Energi-användningen ska vara 50 procent effektivare 2030 jämfört med 2005, genom minskad energi-intensitet

Förslag framöver: Nyckeltal som kan följas upp över tid måste säkras. Införandet av värdeskapande fastighetsförvaltning bör startas i syfte att modernisera fastighetsbeståndet, anpassa det till verksamheternas aktuella behov och effektivisera driften.

Delmål 3

Andelen miljömärkt el som används inom kommunorganisationen skall öka med 20 procentenheter från år 2002 till år 2010.

Uppfyllelsegrad: I dagsläget köper kommunen och alla kommunala bolag ursprungsmärkt el från förnybara källor eller miljömärkt el enligt bra miljöval, och detta ska fortsätta. Därmed är målet uppfyllt.

Förslag framöver: För att bidra till klimatneutralitet år 2045 behöver kommunen själv öka produktionen av förnyelsebar energi och bidra till att företag och medborgare producerar förnyelsebar energi. Kommunen bör ta fram ett sätt att räkna självförsörjningsgrad av förnyelsebar energi. En sådan indikator möjliggör att mäta effektiviteten samtidigt som eget ansvar att producera sitt eget behov.

Delmål 4

Kommunen skall verka för minskad eluppvärmning. Fjärrvärme bör prioriteras där så är möjligt.

Uppfyllelsegrad: Det saknas indikatorer för att följa upp målet. Gällande utbyggnad av fjärrvärme, se uppföljning av aktiviteter.

Förslag framöver: Målet är fortfarande relevant och ett nyckeltal för uppföljning föreslås tas fram. Trots ökade folkmängderna har slutanvändning av el varit relativt oförändrat under 2000-talet, i Hässleholm och i Sverige. De största slutanvändarna av el i kommunen är hushållen, industri och övriga tjänster (ex, detaljhandel, kontor och logistik). Det förutspås dock en ökning i framtiden, som kan orsaka effektbehov vid vissa tider och dagar. Planen inkluderar aktiviteter för att minska risken.

Delmål 5:

Använt fordonsbränsle bör till minst 20 procent utgöras av icke-fossilt bränsle senast år 2010.

Uppfyllelsegrad: Målet är uppfyllt.

Förslag framöver: Omställningen av transporter måste skyndas på. Planen innehåller mål på 100 % fossiloberoende fordon och effektivisering av transporter.

Delmål 6

Fysisk planering och samhällsbyggande skall skapa förutsättningar för ett varierat utbud av bostäder, arbetsplatser, service, fritid och kultur så att bilanvändningen kan minskas och förutsättningarna för miljöanpassade och resurssnåla transporter förbättras. Fysisk planering skall också skapa förutsättningar för effektiv energianvändning och användning av förnybara energiresurser.

Uppfyllelsegrad: Svårt att bedöma. Se uppföljning av åtgärder nedan.

Förslag framöver: Målet är mycket viktigt och planen inkluderar aktiviteter inom målets område.

Delmål 7

Allt matavfall och därmed jämförligt avfall skall fortsätta att återvinnas genom biologisk behandling. Målet avser källsorterat matavfall till såväl hemkompostering som central behandling.

Referens år	Målar eller nuläget	Uppfyllelsegrad	Analys
År 2010 behandlades 5.247 ton matavfall genom kompostering.	År 2019 behandlades 3.578 ton matavfall genom biogasproduktion. I dagsläget omhändertas Hässleholms matavfall i Jönköping av Sortera.	JA	Målet var nästan uppfyllt redan år 2010. Sedan dess har insamlingssystemet ändrats till en smidigare 4-facks system och papperspåsar för utsortering av matavfall ingår i abonnemanget. Detta borde ha lett till ytterligare utsortering eller rättsortering av matavfallet men det är inte det som insamlingsmängderna visar. Det kan också handla om ett minskat matsvinn. Förändringen från kompostering till biogasproduktion skedde år 2013 och innebär en mycket bättre behandling ur resurseffektivitet och miljöperspektiv.

Förslag framöver: Kopplingen mellan konsumtion och klimat har blivit tydligare de senaste åren och planen adresserar det på ett nyanserat och modernare sätt jämfört med den gamla planen.

Delmål 8

Den kommunala samhällsplaneringen ska ta kommande klimatförändringar i beaktande.

Uppfyllelsegrad: En ändring i plan- och bygglagen (2010:900) som trädde i kraft den 1 januari 2019 innebär bl.a. att kommunerna i översiktsplanen ska redogöra för risken för skador på den byggda miljön som kan följa av översvämning, ras, skred och erosion som är klimatrelaterade samt hur sådana risker kan minska eller upphöra (prop. 2017/18:163, bet. 2017/18: MJU22, rskr. 2017/18:440). Många kommuner har antagit klimatanpassningsplaner, behandlar klimatanpassning i energiplaner eller i risk- och sårbarhetsplaner. I Hässleholm finns ett utkast till klimatanpassningsstrategi från 2017.

Förslag framöver: Frågan är mycket viktigt och behandlas delvis i översiktsplanen, vattenstrategier och risk- och sårbarhetsanalyser. Kommunens saknar en ämnesstrategi inom området. Denna plan berör inte klimatanpassning.

Delmål 9

100 procent fossilbränslefri i alla transporter man använder

Nuläget 2019	Uppfyllt?	Analys
27,1% (förvaltningar) 50,5 % (inkl. bolagen)	NEJ	Hässleholm Miljös omfattande avfallsinsamling som görs med HVO påverkar procentsatsen uppåt. Under 2019 ökade bolagets förbrukning av HVO då insamling av slam från enskilda avlopp togs över i egen regi. Om koncernbolagens fordon utsluts har andelen förnybara drivmedel i förvaltningarnas fordon faktiskt minskat från 31 % år 2018.

Förslag framöver: Att uppnå målet inom 3 år.

Delmål 10

100 procent fossilbränslefri i energianvändningen i alla hus som används

Nuläget 2019	Uppfyllt?	Analys
98,40%	NEJ	Det finns 6 oljepannor i kommunala fastigheter.

Förslag framöver: Att uppnå målet så fort som möjligt.

Delmål 11

100 procent fossilbränslefri i all elanvändning

Målet är **uppfyllt**.

Uppföljning av aktiviteter

På sidorna 26 och 27 i planen anges "åtgärder" som förvaltningar och bolag förväntades genomföra. Varje förvaltning fick möjlighet att redovisa hur åtgärderna genomfördes genom att svara på fyra frågor.

KOMMUNSTYRELSEN

Åtgärder enligt planen	Genomfört? Ja/Nej/delvis Hur genomfördes åtgärden? På vilket sätt? Vad gjorde ni?	Exempel/exemplen på vad som åstadkommit	Varför tror du ni lyckades/inte lyckades/lyckades delvis med åtgärden?	Tycker du att mer arbete behövs inom detta område? Exemplifiera gärna.
Fortsätta arbetet med att utveckla kollektivtrafiken	Ja. Hässleholms kommun har i nära samarbete med trafikhuvudmannen fortsatt att driva utvecklingen av kollektivtrafiken framåt i politiska och tjänstemannaforum. Vidare i dialog och samverkan med angränsande regioner, forskning samt andra kommuner. Höghastighetstågen/ny generation järnväg är en mkt viktig satsning för kommunen och Sverige.	Hässleholms kommun har, och driver än idag, aktivt frågan med utbyggnad av sträckan Hässleholm-Lund för att möta framtidens utmaningar, gällande exempelvis inom arbetsmarknad och miljö	Fortsatt process pågår. Milstolpar har uppnåtts i olika delar av arbetsprocesserna.	Behov av att i samverkan med andra kommuner och trafikhuvudman samt forskning finna bättre system för utveckling av landsbygdstrafik. Gällande Höghastighetståg jobbar personal på kommunledningsförvaltningen med det.
Stötta en lokal infrastruktur för biogas	Ja. I nära samarbete med trafikhuvudmannen har Hässleholms kommun arbetat för att samtliga stadsbussar går på biogas.	KS beslutade i mars 2010 om att godkänna projektplan för lokalt producerad biogas, där 200 000 kr avsättes för konsultkostnader avseende utredning av avfallsströmmar och kvantiteter. 200 000 kr finansierades ur KS konto för oförutsedda kostnader.	Ansvar för arbetsinsatsen överfört till Miljökontoret i samband med organisationsförändring 2013.	Tillväxavdelningen upplever inte att uppdraget f n ligger i en förväntan på avdelningen. Angeläget annars. Bedömning bör göras av MSF. MSF kompletterade enligt följande: MSF har inget nuvarande uppdrag med stöttning av lokal infrastruktur för Biogas, budget för strategiskt arbete är borttaget och därmed uppdraget. MSF bistår dock i dialog i samband med anmälan eller tillståndsprövningar om Biogas och drivmedelsanläggningar för Biogas. Ur ärendehanteringssystemet kan utläsas att projektplanen togs fram på KLK av Diana Olsson men att det fanns tankar på att ändra projektplanen så att de 200 000 kunde användas till bidrag till biogasbilar istället. Hur det blev vet vi inte. Biogas Syd har gjort en substratutredning men den är inte redovisad hos MSF.
Upprätthålla en aktuell "Resepolicy" för kommunanställda	JA. Resepolicyn är antagen och väl känd i organisationen via ett bra genomfört implementeringsarbete av Miljö- och stadsbyggnad när policyn antogs. I dagsläget, ligger ansvaret för implementering på samtliga chefer inom kommunen och inte på en enskild förvaltning.	Ökad medvetenhet om hur vi ska prioritera vid tjänsteresor.		En gemensam tjänstebilspool och mer lättillgängliga bilar (förslag är på väg) och en elcykelpool skulle underlätta.

Fortsättning nästa sida.

Fortsättning från föregående sida.

Åtgärder enligt planen	Genomfört? Ja/Nej/delvis Hur genomfördes åtgärden? På vilket sätt? Vad gjorde ni?	Exempel/exemplen på vad som åstadkommit	Varför tror du ni lyckades/inte lyckades/lyckades delvis med åtgärden?	Tycker du att mer arbete behövs inom detta område? Exemplifiera gärna.
Arbeta med klimatanpassning	DELVIS. Arbete med klimatanpassning är ett långtgående och ständigt arbete, men likväl en aspekt som blivit allt mer inkommerad i det strategiska arbetet och styrdokument. Har också getts möjlighet till yttrande på regionala styrdokument, däribland Länsstyrelsens regionala handlingsprogram för klimatanpassning 2014, Handlingsplan för hållbart markbyggnad i ett föränderligt klimat av SGI 2017 och Klimat- och energistrategi för Skåne, Länsstyrelsen Skåne under 2018 för att nämna ett fåtal. Sak ansvarig förvaltning är MSF.	KSAU gav 2011 miljöstrategi i uppdrag att leda projektet miljömålsprogram för Hässleholms kommun 2012-2017 vilket ledde till framtagandet av Miljöåtgärder i Hässleholms kommunkoncern 2017-2018. I denna handlingsplan pekas över 100 åtgärder ut som förvaltningarna och de kommunala bolagen åtagit sig att genomföra innan 2019, däribland inom Klimatanpassning	I budget 2020 har det miljöstrategiska arbetet minimerats på MSF och inget aktivt arbete görs på MSF för detta. Genom budget har det tydligt prioriterats bort och är inte att se som ett uppdrag för MSF i nuläget. Planavdelningen beaktar klimatanpassningsåtgärder (ev. behov av) i alla planer från ÖP till DP. Där ingår skyfallshantering, risker för vibrationer, skred mm. Ytor för dagvattenhantering planläggs i stort sett alltid. Samråd sker med HLM Vatten AB. Riskfrågor samråds inom Räddningstjänsten och länsstyrelsen.	Det framgår i fördjupningen av Hässleholms kommuns översiktsplan bl a att nästa steg är framtagandet av en samordnande klimatanpassningsstrategi med ansvarsfördelning. Krävs en tydligare åtgärdsstrategi där analyserande, organisatoriska, informativa och tekniska åtgärdsalternativ identifieras och aktiveras. Saknas analys kring var i staden klimatanpassningsåtgärder behövs och, i slutet, avsätta mark för detta.
Ansöka om relevanta statliga bidrag och EU-bidrag	Ja. Hässleholms kommun har under den senaste 10 års-perioden varit delaktiga i ett flertal EU-projekt kopplat till klimat och energi.	Fossilbränslefria kommuner (Hässleholms kommun som partner); Energiplanering 2.0 (Hässleholms kommun som partner); Driftsoptimering av ledningsnätet till fjärrvärme. Effektiv miljöinsyn - ett projekt för ökat lärande och hälsa (info bifogas); BASE (finansieras av Svenska Institutet). Det drivs av Krinova och beaktar Skåne Nordost-kommunernas intresse av att arbeta med biogas (knyter ann även till punkt 2: <i>Stötta en lokal infrastruktur för biogas</i>)	Tidigare EU-samordnare vid kommunledningskontoret/tillväxtavdelning samt EU-kontoret Skåne Nordost gör ett fantastiskt arbete med att bevaka, initiera, bistå samt föra ihop Hässleholms kommun och andra nordostskånska kommuner med engagerade samarbetspartners.	Externa finansieringsmöjligheter för utvecklingsinsatser inom kommunens verksamhet bör alltid uppmärksammas och eftersträvas.
Se över sina transporter samt prioritera lokalt producerade och miljöanpassade produkter vid upphandling.	Ja. Vi ställer krav enligt Upphandlingsmyndighetens miljökriterier. Har i samverkansprojekt med Krinova arbetat för att skapa intresse för mindre lokala livsmedelsproducenter att lämna anbud.	Fossilfria person- och mattransporter inom Hässleholms kommun.	Bra dialog med leverantörerna.	Vi hinner inte med att genomföra strukturerade uppföljningar inom givna resurser.

BARN- OCH UTBILDNINGSNÄMND**Åtgärd: Integrera energi- och miljökunskap i utbildningen (JA, GENOMFÖRT)**

Genomfört? Ja/Nej/delvis Hur genomfördes åtgärden? På vilket sätt? Vad gjorde ni?	Exempel/exemplen på vad som åstadkommit	Varför tror du ni lyckades/inte lyckades/lyckades delvis med åtgärden?	Tycker du att mer arbete behövs inom detta område? Exemplifiera gärna.
Genomförd undervisning enligt kap 1 och kap 2.2 grundskolans läroplan. Elever ska efter genomgången grundskola fått kunskaper om förutsättningarna för en god miljö och utveckling samt kunskaper om och förståelse för den egna livsstilens betydelse för hälsan, miljön och samhället.	Samarbete med näringslivet är ett bra exempel på att man lyckas med att "integrera energi- och miljökunskap? Det hela handlar om att konkretisera teoretiska kunskaper för att öka elevernas intresse och förståelse. Det är inte alltid vi i skolan har de bästa redskapen för detta. Exempel från en rektor: "Under min tid i Vittsjö bjöd jag in ett solcells företag från Hästveda som byggde ett litet "kraftverk" med eleverna och sedan höll energi- och miljölektioner med räkneexempel med femmorna o sexorna. Jämför detta med ett par bilder och text som förklara i detta fall förnybar energi"	Det ligger nära och konkret barnens egna upplevelser. Barn har en genuin känsla för vad som är gott i omsorgen av varandra och sin miljö.	Större ansvarstagande på samtliga högre beslutsnivåer, t ex lagstadgade barnkonsekvensanalyser inför beslut.
Förskolan arbetar löpande med hållbar utveckling i verksamheten enl. läroplanen	Ökad miljö- och hälsomedvetenhet. Vad behövs för att vi ska må bra (fysiskt som psykiskt)?	Det ligger nära och konkret barnens egna upplevelser. Barn har en genuin känsla för vad som är gott i omsorgen av varandra och sin miljö.	Större ansvarstagande på samtliga högre beslutsnivåer, t ex lagstadgade barnkonsekvensanalyser inför beslut.
Ja.	Samtliga elever på yrkesprogrammen samt elever på EK-ekonomi, SA-samhälle och ES-estet läser naturkunskap, och där ingår energi och hållbar utveckling som en del av ämnet. Elever på TE-teknik och NA-natur får motsvarande innehåll inom ramen för undervisning i fysik och biologi. Samhällskunskap läses också av alla elever, och även där kommer frågor om hur vi använder våra resurser in. Hållbarhetsperspektivet finns förstås med också på andra sätt i utbildningen. På yrkesprogrammen är det både naturligt och lätt att koppla hållbarhetsfrågor till undervisningen på framför allt restaurang- och livsmedel, bygg, fordon och industri. På el- och energiprogrammet finns bl a solcellsanläggning. Ämnesintegrerade samarbeten förekommer, men jag har inte fått några konkreta exempel på detta.	I läroplanen för gymnasieskolan står det "Miljöperspektivet i undervisningen ska ge eleverna insikter så att de kan dels själva medverka till att hindra skadlig miljöpåverkan, dels skaffa sig ett personligt förhållningssätt till de övergripande och globala miljöfrågorna. Undervisningen ska belysa hur samhällets funktioner och vårt sätt att leva och arbeta kan anpassas för att skapa hållbar utveckling."	Förskolorna ser gärna mer centralt stöd för att detta arbete ska kunna fortgå och utvecklas. Fr o m i år är det en kostnad på 1500:-/enhet och är för att få vara med. Det finns förskolornaden som har flera enheter och kostanden kan tex komma upp i 6000 kr som tas ur befintlig budget för barnens pedagogiska material. Ett bidrag för detta hade varit önskvärt för att säkert kunna veta att man har "råd" att ha kvar sina upparbetade certifikat till alla enheter, och långsiktig planering. Stödet är ganska obefintligt från kommunen. Det finns ett nätverk som enbart är skapat av verksamheten själv och just nu är där ingen aktivitet. Vi hade gärna sett att vi haft ett bra/aktivt nätverk där vi kan stötta varandra. Ännu bättre hade det ju varit om det funnits ett intresse från kommunalt eller annat håll också för att uppmärksamma och driva detta väldigt viktiga arbete!
Grön-Flagg certifierade förskolor	Dokument finns att tillgå.	Engagerade pedagoger och barn	Förskolorna ser gärna mer centralt stöd för att detta arbete ska kunna fortgå och utvecklas. Fr o m i år är det en kostnad på 1500:-/enhet och är för att få vara med. Det finns förskolornaden som har flera enheter och kostanden kan tex komma upp i 6000 kr som tas ur befintlig budget för barnens pedagogiska material. Ett bidrag för detta hade varit önskvärt för att säkert kunna veta att man har "råd" att ha kvar sina upparbetade certifikat till alla enheter, och långsiktig planering. Stödet är ganska obefintligt från kommunen. Det finns ett nätverk som enbart är skapat av verksamheten själv och just nu är där ingen aktivitet. Vi hade gärna sett att vi haft ett bra/aktivt nätverk där vi kan stötta varandra. Ännu bättre hade det ju varit om det funnits ett intresse från kommunalt eller annat håll också för att uppmärksamma och driva detta väldigt viktiga arbete!

Åtgärd: Se över sina transporter samt prioritera lokalt producerade och miljöanpassade produkter vid upphandling.

Genomfört? Ja/Nej/delvis Hur genomfördes åtgärden? På vilket sätt? Vad gjorde ni?	Exempel/exemplen på vad som åstadkommit	Varför tror du ni lyckades/inte lyckades/lyckades delvis med åtgärden?	Tycker du att mer arbete behövs inom detta område? Exemplifiera gärna.
DELVIS. Minskad frekvens av transporter av livsmedel.	Minskade kostnader och mindre utsläpp.	Förbättrad organisation i köken skapar bättre framförhållning.	Ökad samordning mellan olika kök.
Miljökrav vid upphandling av transporter av livsmedel.	Ökade inköp av ekologiska produkter för att nå de nationella målen 2030 om att ha 60% ekologiska produkter.	Genom ökad medvetenhet och genom att åskådliggöra framgångar har skapat en gemensam målsättning.	Ett tydligt och målmedvetet arbete kommer att leda till ökad måluppfyllelse. Fler krav bör samordnas bl a djurskyddskrav.
Mätningar av matsvinn sker kontinuerligt.	Minskat matsvinn.	Den digitala miljön underlättar planeringen för köken.	Involvera eleven/barnet tidigt.

STADSBYGGNADSNÄMNDEN

Åtgärd: Beakta energi- och transportfrågor i den fysiska planeringen. Inget svar skickades in.

Åtgärd: Förorda energibesparande åtgärder vid ny- och ombyggnad: Inget svar skickades in.

Åtgärd: Se över sina transporter samt prioritera lokalt producerade och miljöanpassade produkter vid upphandling.: inget svar skickades in.

Åtgärd: Tillhandahålla energi- och klimatrådgivning

Genomfört? Ja/Nej/delvis Hur genomfördes åtgärden? På vilket sätt? Vad gjorde ni?	Exempel/exemplen på vad som åstadkommit	Varför tror du ni lyckades/inte lyckades/lyckades delvis med åtgärden?	Tycker du att mer arbete behövs inom detta område? Exemplifiera gärna.
Ja, energi- och klimatrådgivningen har genomförts under hela perioden. Periodvis har den skett i samarbete med Östra Göinge och Osby kommuner. Några år har tjänsten som rådgivare kombinerats med att driva energieffektiviseringsarbete inom kommunkoncernen i ett projekt med statligt stöd. För närvarande utförs rådgivning även i Osby kommun.	Har nått många företag med energirådgivning. Omfattande utbildningsinsatser till privatpersoner, skolor m.m. har genomförts. Fokusområde solceller förmodas ha ökat antalet anläggningar de senaste åren, vilket till viss del kan påvisas statistiskt.	Nära samarbete med tillsynen och miljöinspektörerna. Utvecklingsinriktad rådgivning med starkt regionalt samarbete mellan energi- och klimatrådgivare.	Arbetet behöver fortsätta för att stötta företag (och miljöinspektörer) att åstadkomma energieffektivisering. Det finns fortfarande mycket arbete att göra.

MILJÖNÄMNDEN

Åtgärder enligt planen	Genomfört? Ja/Nej/delvis Hur genomfördes åtgärden? På vilket sätt? Vad gjorde ni?	Exempel/exemplen på vad som åstadkommit	Varför tror du ni lyckades/inte lyckades/lyckades delvis med åtgärden?	Tycker du att mer arbete behövs inom detta område? Exemplifiera gärna.
Arbeta med energifrågor i tillsynen	Ja. Inspektörer i samarbete med Energi- och klimatrådgivaren har sedan 2012 gjort gemensamma besök hos företag, ca 8-15 st årligen. Fokus från början var på rådgivning. Vi har (sedan vi började ställa krav i tillsynen) först och främst ställt krav på energikartläggningar eller att tillräcklig kunskap om energifrågorna finns och att energieffektiviseringsarbete och utfasning av fossila bränslen sker i åtminstone skäligen utsträckning.	Tillsynen har drivit på arbetet med energieffektivisering. Några verksamheter har konverterat från fossilbaserad energiförsörjning och många åtgärder med betydande energieffektivisering har utförts (framförallt åtgärder som berör stödprocesser).	Systematiskt sätt att arbeta med en kombination av rådgivning och kravställande har varit viktigt samt att det blir en del av ordinarie verksamhet. Det är en styrka med samordnade projekt, såsom ProEff, där Länsstyrelsen och Energikontoret Skåne har ordnat utbildningar, tillhandahållit experttjänster samt checklistor och informationsmaterial. Dåvarande miljökontoret har deltagit i projektet ProEff där målet är att få företag att bli energieffektivare och använda förnybara bränslen. För närvarande deltar vi även i projektet Incitament för energieffektivisering.	Energifrågorna i tillsynen är numera hos oss ett väl genomarbetat koncept där det finns goda rutiner. Vi har lämnat utvecklingsfasen men det är nu viktigt att hålla i och fortsätta till fler företag. Vi behöver utveckla arbetet vid handläggning av anmälningar samt ständigt uppdatera vår kunskap. Även arbetet med att påverka företagets transporter skulle kunna utvecklas. Vi kan endast föra en dialog om medvetenhet, krav kan inte ställas i nuläget.
Informera om miljöanpassade köldmedia	Ja. Information om ändrade regler, om miljöanpassade köldmedier m.m. har skickats ut till ca 200 operatörer i samband med svar på inskickade kontrollrapporter under åren 2014-2020.	Höjd medvetenhet om olika sorters köldmedier.		Arbetet vid anmälan av nya anläggningar skulle kunna utvecklas med exempelvis krav på motiveringar till valt köldmedium. Det saknas dock vägledning och rättsfall kring detta, vilket försvårar arbetet. Vägledning ska tas fram av tillsynsvägledande myndigheter.
Administrera och kommunicera klimpbidrag	Ja, samtliga tre klimatinvesteringsprogram som kommunen tilldelades bidrag för är slutrapporterade och godkända.	Utbyggnad av fjärrvärme Biogasbussar i stadstrafiken		För att kunna ansöka om medel måste resurser finnas för att ansöka om medel, samt personella resurser att driva frågan. Dessa resurser finns inte och budgeten säger tydligt att strategiskt arbete inte ska prioriteras. Kommunen har väl sökt en del bidrag bland annat inom klimatklivet (tekniska)?

Fortsättning från föregående sida.

Åtgärder enligt planen	Genomfört? Ja/Nej/delvis Hur genomfördes åtgärden? På vilket sätt? Vad gjorde ni?	Exempel/exemplen på vad som åstadkommit	Varför tror du ni lyckades/inte lyckades/lyckades delvis med åtgärden?	Tycker du att mer arbete behövs inom detta område? Exemplifiera gärna.
Administrera Borgmästaravtalet	Utgick. År 2009 signerade KSO Borgmästaravtalet med tillhörande åtaganden. En SEAP (Sustainable Energy Action Plan) lämnades in men godkändes inte bland annat p g a avsaknad av viss statistik som inte fanns tillgänglig. Medlemskapet frystes då. Ansvaret flyttades under en tid från miljökontoret till klk, vidare till stadsbyggnadskontoret och tillbaka till miljökontoret. Redan 2013 föreslog stadsbyggnadskontoret att kommunen skulle begära utträde. Med en deadline för utslutning beslutade KS 2017 till sist att utträde skulle begäras.		De kommuner som har fått sina SEAP godkända har antagligen varit bättre på verksamhetsuppföljning under en längre tid. Insamling av statistik mötte ganska mycket motstånd inledningsvis. Det bedömdes också av flera miljöstrateger vara mycket arbete med administration i förhållande till nyttan med medlemskapet. De ekonomiska och organisatoriska förutsättningarna har inte funnits på ett bra sätt för att genomföra de 11 åtaganden som kommunen förband sig till.	
Följa upp och uppdatera miljömål, inklusive klimatmål	Delvis. Dåvarande miljönämnden tog, efter uppdrag 2003, fram ett miljömålsprogram för 2006-2010. Under 2010 inleddes arbetet med ett nytt program. Dock skedde då flytt av miljöstrategitjänsten, varvid arbetet stannade upp. Ett nytt program för 2015-2018 togs fram när strategitjänsten återgått till miljönämnden. Detta återremitterades i KSAU för att samordnas med det övergripande utvecklingsarbetet. Istället togs en miljöhandlingsplan för 2017-2018 fram efter uppdrag från KS. Det nya förslaget till Grön omställning, miljömål till 2045, lades till handlingarna av den nya miljö- och stadsbyggnadsnämnden i april 2019. Därefter finns inga uppdrag eller resurser kopplade till detta arbete.		Ansvaret flyttades under en tid från miljökontoret till KLK, vidare till stadsbyggnadskontoret och tillbaka till miljökontoret. Organisatoriska förändringar och krympande budgetramar har under en tid påverkat arbetet negativt.	Det finns ett bra underlag till miljöstrategi och miljömål för kommunen i Grön omställning att bygga vidare på. Arbetet är också kopplat till det övergripande målarbetet i kommunen. Det behövs nu en insikt om värdet av ett strategiskt arbete. Det behövs också en tydlig styrning och vilja samt resurser för att lyfta och utveckla arbetet.
Se över sina transporter samt prioritera lokalt producerade och miljöanpassade produkter vid upphandling.	Ja. Till dåvarande miljönämnden leasas för närvarande en elbil, en biogasbil och en etanolbil. Därutöver två elcyklar och två ordinära cyklar. Hjälmar och hövding tillhandahålls. Riktlinjer om att cykla inom centralorten finns. Vi väljer ekologisk frukt i första hand samt försöker ställa krav vid andra inköp.	Lyckades till slut få en, som vi tror, miljöanpassad mindre kasse till lunchmaten för utdelning vid evenemang, introduktionsdagar för nyanställda m.m.	Det krävs envishet och sedan krävs det lite för mycket kunskap och intresse för att handla miljöanpassade produkter. Frukt och mat tror jag vi har snappat upp budskapet kring men vid inköp av t ex kontorsmaterial, kläder, möbler, adventsstjärnor m.m., finns enormt mycket att göra.	Det är inte helt lätt att välja miljöanpassade produkter och här kan förmodligen organisationen göra mycket mer för att underlätta. Även de som förser oss med produkter behöver bli kunnigare när det gäller miljöpåverkan av sina produkter.

TEKNISKA NÄMNDEN

- Inrätta fordonsenhet: Nej. Enligt KF § 237, 2017-11-27 gav kommunfullmäktige i uppdrag att senast augusti 2018 återkomma med förslag på en koncerngemensam fordonsenhet. Den 27 augusti 2018 beslutade kommunfullmäktige att inrätta en central fordonsenhet senast under 2019 och gav uppdrag åt kommunstyrelsen att senast den 30 juni 2019 redovisa ekonomiska och verksamhetsmässiga konsekvenser (§92). I juni 2019 förlängde kommunfullmäktige utredningstiden till oktober 2019 (§185). Inga fler redovisningar förekom. Tekniska förvaltningen har lämnat ifrån sig utredningen till kommunchefen.
- Bygga ut gång- och cykelvägar: Ja, delvis.
- Energieffektivisera gatubelysningsnätet: Inget svar skickades in.
- Energideklarera och energieffektivisera kommunens fastigheter: Delvis. Se energiuppföljningen och Tekniska förvaltningens fastighetsavdelningens strategi för energieffektivisering 2020-2030 (Tekniska nämnd, 27 juni 2019, § 96). Se Hässleholms kommun energiuppföljning.
- Fortsätta köpa miljömärkt el: ja, uppfyllt.
- Fasa ut olja för uppvärmning: Delvis. Det finns fortfarande 6 oljepannor i kommunala fastigheter. Se Hässleholms kommun energiuppföljning.
- Prioritera miljöanpassade köldmedier i kommunala fastigheter: inget svar skickades in.
- Se över sina transporter samt prioritera lokalt producerade och miljöanpassade produkter vid upphandling: Inget svar skickades in.

AB HÄSSLEHOLMSBYGGEN

Åtgärder enligt planen	Genomfört? Ja/Nej/delvis Hur genomfördes åtgärden? På vilket sätt? Vad gjorde ni?	Exempel/exemplen på vad som åstadkommit	Varför tror du ni lyckades/inte lyckades/lyckades delvis med åtgärden?	Tycker du att mer arbete behövs inom detta område? Exemplifiera gärna.
Energideklarera och energieffektivisera sina fastigheter	Delvis. Energideklaration utförs var 10:e år enligt myndighetskrav från Boverket. Det är gjort 2010 och 2020. Vi inväntar svar för 2020. Underlaget kommer att fungera som prioriteringslista gällande energieffektivisering av våra fastigheter.	Konstruktionsmässigt: Fönster med bättre isolervärde, tilläggsisolering av tak och eventuellt tilläggsisolera fasader vid fasadrenovering om förutsättningarna finns. Teknik: Solceller, ventilationsaggregat och pumpar med bättre verkningsgrad, driftreglersystemen.	Det finns en ekonomisk vinning med varje energieffektiviseringsåtgärd. Vi är begränsade vad gäller detaljerad energiuppföljning för vidare åtgärder (saknar resurser).	Byggnader har olika förutsättningar. Det är svårt att generalisera. Klientelen har stor inverkan på förbrukningen likaså konstruktionen och ventilationen. Finns väldigt många faktorer att ta hänsyn till men överlag är dessa tre ovannämnda faktorer som vi inriktar oss mot.
Fasa ut olja för uppvärmning	Ja	Ersatt med värmepump.		
Välja miljömärkt el	Ja			
Investera i energisnåla hushållsmaskiner med miljöanpassade köldmedier	Delvis, stegvis. Vitvaror avropas från HRV-avtal och uppfyller miljöklassning.	Det är inte bästa klassen som avropas. Vi ligger mellan A+ /A++ för vitvaror i lägenheter. I de gemensamma tvättstugorna kommer vi att övergå till A++, specifikt torktumlare/torkskåp med värmepumpsteknik (lägre temperatur).		
Se över sina transporter samt prioritera lokalt producerade och miljöanpassade produkter vid upphandling.	Delvis. Fordonsflottan byts ut succesivt mot elfordon. Överlag avropar vi från HBV-avtalet, Allmännyttans inköpsfunktion.		Behovet av körsträcka avgör typen av fordon.	

HÄSSLEHOLM MILJÖ AB

Åtgärder enligt planen	Genomfört? Ja/Nej/delvis Hur genomfördes åtgärden? På vilket sätt? Vad gjorde ni?	Exempel/exemplen på vad som åstadkommit	Varför tror du ni lyckades/inte lyckades/lyckades delvis med åtgärden?	Tycker du att mer arbete behövs inom detta område? Exemplifiera gärna.
· Bygga ut och förtäta fjärrvärmenätet, även i industriområden i tätort	Ja, genom utbyggnad inför etablering	Sjöröd, Hässleholms Depån, Läreda-Krossgatan, Tyringe-Tvärskog, T4, P2 Garnisonen	Grupp som enbart jobbar med utbyggnad/förtätning och försäljning.	Viktigt att kommunen är tydliga med vid exploatering att fjärrvärme är att föredra när tillgängligt för att underlätta elektrifiering av andra delar av energisystemet
· Öka elproduktionen på Beleverket	Delvis. I en studie för ökad elproduktion med en ORC-turbin som gör el av varm fjärrvärme.	Resultatet av studien för ökad elproduktion visade att en större investering blev nödvändig, vilket skulle göra den lilla mängden mer el "för dyr" att producera. Vi har dock optimerat elproduktionen till sin maxgräns för varje enskilt driftläge. Ökad medvetenhet hos produktionsenheten att maximerad el är en prioritet.	Begränsade resurser och ekonomiska medel gjorde att vi fick tänka om och har nu en mer optimerad och maximerad elproduktion i alla driftlägen.	Arbetet med att öka elproduktionen bör nog riktas mot solceller och andra mer kostnadseffektiva lösningar. En större utredning för ökad elproduktion borde göras och presenteras för ledningsgruppen.
· Se över sina transporter samt prioritera lokalt producerade och miljöanpassade produkter vid upphandling.	Delvis. Ett ständigt arbete för att nå 100 % fossilbränslefria transporter i bolagets fordonsflotta pågår sedan år 2012 med goda resultat. Gällande upphandling av varor, ställs det några miljökrav ibland, särskilt på tjänster, men inte genomgående och på ett strukturerad sätt.	Egna insamlingstransporter är fossilbränslefria (HVO). Insamlingsentreprenör NÅS kör också på HVO. Bolagets arbetsmaskiner både på avfallsanläggningen och på fjärrvärmeanläggningen drivs med HVO. Bolagets personbilar drivs av egenproducerad el eller biogas. Bolaget följer kommunens riktlinjer för resor, transporter och fordon. Produktion av fjärrvärme är fossilbränslefri med undantag för återvunnen energi från fossilbaserat avfall.	När entreprenadstransporter togs över fanns en tydlig vision och ambition om att bolaget skulle bli fossilbränslefri. Upphandlingar i linje med visionen genomfördes.	Transporteffektivisering/ruttoptimering behöver jobbas med. Ständig omvärdering av drivmedel, t.ex. biogas för avfallstransporter bör göras så HVO är inte en självklarhet. Arbeta med att ställa miljökrav på upphandlingar behöver utvecklas vidare.

HÄSSLEHOLMS INDUSTRIBYGGNADS AB

Åtgärder enligt planen	Genomfört? Ja/Nej/delvis Hur genomfördes åtgärden? På vilket sätt? Vad gjorde ni?	Exempel/exemplen på vad som åstadkommit	Varför tror du ni lyckades/inte lyckades/lyckades delvis med åtgärden?	Tycker du att mer arbete behövs inom detta område? Exemplifiera gärna.
Energideklarera och energieffektivisera sina fastigheter (sker 2008-2010)	Ja. Energideklarationer har utförts 2009 på samtliga byggnader enligt boverkets krav. (Nya energideklarationer genomfördes 2019) Energisakkunnig har anlitats. (Energibyran Q AB - 2009, OBM-gruppen -2019)	Tilläggsisolering av vindar och yttertak. Fönsterbyte. Driftoptimering av styr- och reglerteknik samt instruktioner till hyresgäster.	Lägre energiförbrukning per kvm samt kortare öppettider av portar hos hyresgäster. Hyreskontrakt har löpande villkorsändrats från varmhyra till kallhyra, vilket medför att hyresgästen blir kostnadsmedveten.	Kontinuerligt arbete krävs av fastighetsförvaltare i nära dialog med hyresgäster. En Grön hyresbilaga kan upprättas enligt Fastighetsägarnas praxis, där det skall ske en årlig avstämning mellan parterna.
Se över sina transporter samt prioritera lokalt producerade och miljöanpassade produkter vid upphandling.	HIBAB har inga egna transporter. Vid upphandlingar följs upphandlingsenhetens anvisningar i sin helhet.			

HÄSSLEHOLMS VATTEN

Åtgärder enligt planen	Genomfört? Ja/Nej/delvis Hur genomfördes åtgärden? På vilket sätt? Vad gjorde ni?	Exempel/exemplen på vad som åstadkommit	Varför tror du ni lyckades/inte lyckades/lyckades delvis med åtgärden?	Tycker du att mer arbete behövs inom detta område? Exemplifiera gärna.
Optimera biogasutnyttjandet i kommunens reningsverk	Ja Både Hästbacken (reningsverket i Hässleholm) och Vinslövs biogasanläggningar är moderniserade. På Hästbacken är dessutom båda röt-kammare i drift, vilket ökar driftstabiliteten. Biogasen används för kraftvärmeproduktion i gasmotor och gaspannor.	En liten ökning kan ses i produktionen i Hästbacken, men eftersom underhåll har skett under en längre tid så är det för tidigt för att göra någon slutsats. Belastningen på verket är dessutom något lägre än tidigare år vilket påverkar biogasproduktionen.	Strategi och Verksamhetsplanering	Vi har de senaste tre åren gjort omfattande renoveringar av anläggningarna och optimerat för den möjliga produktion som vi har i Hässleholm. Hässleholm är för litet för att någonsin få ekonomi i att uppgradera till fordonsbränsle med det som finns inom VA sektorn. En helt annan fråga är om man ska producera biogas från matavfall och då är det ju HMAB som ansvarar för detta. Fusion pågår av dessa två bolag.
Se över sina transporter samt prioritera lokalt producerade och miljöanpassade produkter vid upphandling.	Delvis Utbyte av tjänstefordon till el/biogas/HVO där det är möjligt. Inköp av elcyklar för kortare sträckor. Tjänsteresor genomförs i första hand med tåg. Upphandling av miljöanpassade produkter är mer komplicerat att genomföra med hänsyn till LUF. Dock förbättras underlag kontinuerligt där så är möjligt.	Inköp av grävmaskin klass IV. Två stycken elbilar (en har kommit, en är beställd). Elbilarna laddas på egenproducerad el från biogas. Succesiv övergång till HVO där så är möjligt. Inköp av elcyklar för kortare tjänsteresor	Strategi och Verksamhetsplanering	Fortsatt inköp av mer miljövänliga alternativa

RÄDDNINGSTJÄNSTEN

Åtgärd: Ansvara för en kommunövergripande risk- och sårbarhetsanalys

Genomfört? Ja/Nej/delvis Hur genomfördes åtgärden? På vilket sätt? Vad gjorde ni?	Exempel/exemplen på vad som åstadkommit	Varför tror du ni lyckades/inte lyckades/lyckades delvis med åtgärden?	Tycker du att mer arbete behövs inom detta område? Exemplifiera gärna.	
Ja, genomfördes enligt plan hösten 2019. Metod som användes var MVA-metoden (mångdimensionell verksamhetsanalys) där förvaltningar och samhällsviktig verksamhet inom bolag medverkade vid framtagandet av analysen.	Identifiering av samhällsviktig verksamhet, kritiska beroenden samt risker inom kommunen. Natur- och klimatrelaterade händelser samt teknisk infrastruktur och försörjningssystem är två av de riskområden som belysts. Extrema väderhändelser och klimatförändringar påverkar samhället i allt högre grad. Händelserna kan ha påverkan på kommunens förmåga att upprätthålla samhällsviktig verksamhet och karakteriseras ofta av stora krav på samordning och information till allmänheten, prioritering av resurser och gemensamma in-satser samt att händelserna ofta berör större geografiska områden. T.ex: översvämning, skyfall, förhöjd havsvattennivå, extrem kyla och snöoväder, vattenbrist, mark- och skogsbrand etc. Fungerande teknisk infrastruktur och försörjningssystem är av stor vikt för att samhällsviktig verksamhet ska kunna bedrivas, för samhällets krisberedskap i stort och för den enskilde individen. Ett fungerande samhälle behöver idag tillgång till teknisk infrastruktur och försörjningssystem såsom elförsörjning, vatten och avlopp, värmeförsörjning och telekommunikationer. Ett längre avbrott i leverans av dessa system ger konsekvenser för samhällsviktiga verksamheter och på sikt problem med att kunna upprätthålla dem.	Analysarbete har genomförts enligt plan.	Analysarbetet ska fortsatt bedrivas kontinuerligt med en sammanställning vart fjärde år. Analysen är ett ansvar som ligger på Kommunledningskontoret, funktion "Säkerhet".	
Åtgärder enligt planen	Genomfört? Ja/Nej/delvis Hur genomfördes åtgärden? På vilket sätt? Vad gjorde ni?	Exempel/exemplen på vad som åstadkommit	Varför tror du ni lyckades/inte lyckades/lyckades delvis med åtgärden?	Tycker du att mer arbete behövs inom detta område? Exemplifiera gärna.
· Informera kommuninvånare om deras roll vid översvämningar och oväder	Ja, genomfördes vid översvämningen av Finjasjön 2020. Information i ett tidigt till fastighetsägare inom berört område där vikten av den enskildes ansvar betonades. Övrig kommunikation sker kontinuerligt via kommunikationsavdelningen.	Fastighetsägare lånades dränkbara pumpar av räddningstjänsten samt köpte sandsäckar som en följd av den kommunikation som skedde.	Den dagliga uppdateringen och infon på hemsida, facebook, genom media samt via alla telefonsamtal som inkom till räddningstjänsten så förstod invånarna sin roll vid en översvämning. Det gick inte att missa helt enkelt och de hade god tid att förbereda sig och veta vad som skulle hända.	En ny klimatstrategi bör hänvisa till risk- och sårbarhetsanalysen gällande information till invånarna för de risker som hänvisar till just klimatrelaterade händelser.
Se över sina transporter samt prioritera lokalt producerade och miljöanpassade produkter vid upphandling.	Delvis.	Använder cykel till möte och besök inom stan. Åker tåg till möte och kurser inom Sverige. Gasbil för närtransporter.	Räddningstjänstens fordon är svåra att miljöanpassa pga att det inte finns några alternativ.	

Intervjuer till näringslivet

Inför framtagning av planen genomfördes intervjuer med branscher och företag i kommunen som står för betydande energiförbrukning och omfattande omsättning. Syftet var att få information om näringslivets framtida energibehov och om deras planer för omställning till ett fossilbränslefritt samhälle samt att identifiera kommunala insatser för att stödja utvecklingen.

Det finns en stark drift och tämligen ambitiösa visioner och mål inom de flesta energi- och klimatfrågorna bland annat

- energieffektiviseringar och minimering av spill och avfall
- fossilbränslefria transporter och tillverkningsprocesser
- självförsörjning av fossilfri energi
- cirkulära affärsmodeller för att leverera miljövänligare produkter till kunderna.

Näringslivet uttalar en tydlig önskan om att oftare träffa politiker och tjänstemän från kommunen. Representanterna som intervjuas visar stort intresse för mötet, berättar öppen om sina verksamheter och visar bra kunskap om kommunens organisation och beslut.

Kommunen har utrymme att förbättra nyttigheter som kan uppkomma från att lyssna av näringslivets tankar, strategier, analyser, idéer och åsikter. Den avkopplande och positiv samtalstonen ger också chans att tydliggöra eventuella missuppfattningar gällande kommunala beslut eller existerande regelverk samt en chans att nyansera uppfattningar genom att förklara kommunens perspektiv.

Näringslivet uttalar en stark drift och tämligen ambitiösa visioner gällande omställningen till hållbarare produktion och konsumtion samt omställning till klimatneutrala/klimatpositiva verksamheter. Exempel på mål är 90 procent fossilfria tunga transporter år 2030, inget avfall år 2025 och klimatneutral år 2045. Ambitionsnivån varierar i relation till tidsperspektivet för beräkningar och analyser samt i relation till var företaget verkar och hur ägarstrukturer ser ut. Medan företag som levererar lokalt kan ha ett något lägre ambitionsnivå är företag verksamma i Europa eller med konkurrenter i Europa mer ambitiösa och påverkas mer av europeisk lagstiftning (green deal, emissionshandel, mm). Även företag som ägs av internationella koncerner får högre krav från sina ägare.

Minimnivån på ambitionen är dock högt för intervjuade näringsyrkare. I det lägsta nivån finns som minst en bra förståelse på att satsningar på hållbarhet kan förbättra lönsamheten i det korta perspektivet. De mer ambitiösa företagen delar en uppfattning om att hållbarheten är en förutsättning för lönsamheten. Många anser att satsningar på hållbarhet kan förbättra lönsamheten i det korta perspektivet och det finns de som går längre och tycker att hållbarheten är en förutsättning för lönsamhet och existensberättigande på längre sikt.

Ett ständigt energieffektiviseringsarbete baserat på energikartläggningar leder till besparingar på mycket kort sikt. Det handlar om byte av isolering, installation av LED-belysning och temperaturreglare. Även på transportsidan kan besparingar ske snabbt genom ekodrivning, ruttoptimering och logistikplanering.

Stort fokus läggs på fossilbränslefria person- och godstransporter. Efterfrågan på hydrerad vegetabilisk olja (HVO) och rapsmetylester (RME) är stor men också eldrift av

autonoma godstransporter förekommer. Företagen ger inte upp planerna på att flytta godstransporter från vägar till järnvägen och frågan är återkommande aktuell. Tjänstebilar som drivs med el och biogas förekommer idag och det finns planer för uteslutande fossiloberoende bilflottor. Möjlighet till arbetspendling med cykel, elcykel och kollektivtrafik är något som företagen vill erbjuda sina medarbetare. De bygger cykelparkeringar vid arbetsplatser och efterfrågar kollektivtrafik med högre turtäthet.

I upphandlingar ställer företagen krav på hållbara skogsprodukter, miljöcertifierade material och förnyelsebar el. Alla jobbar för en fossilbränslefri produktion, till exempel genom att byta till förnybar energi så som träbränsle, biogas och ursprungscertifierad el. Redan idag är några delvis självförsörjande genom sol- och vindkraft och ännu fler bevakar utvecklingen och kostnadsbilden för installation av solenergi inom den närmaste framtiden. De mest energiintensiva företagen har planer för att kompensera kvarstående klimatutsläpp som inte kan undvikas genom projekt som minskar utsläpp i andra länder.

Näringslivets uppfattning om ordet hållbarhet är bred och korrekt då den inkluderar alla tre delar, alltså ekonomiska, sociala och miljömässiga aspekter. I samtal om "hållbarhet" ingår frågor om arbetsmiljö och säkerhet, krav i leverantörskedjan, krav från kunderna, miljöutsläpp från produktionen, med mera. Trots omfattande ambitioner och åtgärder påpekar företagen att, generellt sätt, ökad konsumtion, handel och därmed transporter och riskerar att äta upp effektiviseringar och andra miljöförbättringar.

Vid en intervju uttalades ett behov om att utveckla ett lokalt företagsnätverk för miljö- och hållbarhetsfrågor. Frågan lyftes senare på övriga intervjuer där alla var samstämmiga om behovet.

Kommunen behöver förbättra dialogen med näringslivet, eventuellt strukturera detta bättre, för att säkerställa att näringslivet får en chans att träffa rätt person vid varje tillfälle, att tjänstepersoner eller politiker som näringslivets träffar verkligen har mandat att ta emot näringslivets åsikter och agera i frågan och, inte minst, att säkerställa att kunskap från träffarna sprids vidare inom kommunen på rätt sätt. Genom att träffa rätt person och säkra en korrekt informationshantering kan kommunen skapa positiva synergier för en snabbare klimatomställning av hela kommunen. Näringslivet är fullt av innovativa tankar, strategier, analyser och idéer om en hållbarare framtid.

Intervjuerna genomfördes inom ramen för aktualisering av kommunens energi- och klimatplan i oktober 2020 av Torbjörn Håkansson, miljöchef och Dolores Öhman, hållbarhetscoach, HMAB. Anteckningar från varje möte finns i HMABs diarie.

LRF: Mats-Ola Persson, Ordförande Hässleholms kommungrupp; Ann Marke, ledamot i regionstyrelsen och i kommungruppen; Lennart Axelsson, Ansvarig för energi och näringsliv i kommungruppen

OC/Paroc: Fredrik Mörk, fabrikschef i Hässleholm; Görgen Svensson, underhåll, arbetsmiljö och säkerhet; Veronika Sjödin, miljöchef Sverige; Beatrice Hållbarhetsansvarig Europa

Bergendahls food: Anders Endertorp, logistikchef

Hesslecity, Johan Jönsson, ledare

Flexilast, Henrik Andersson, VD och Helena Svenson, miljöansvarig

Finja Betong och Finja Prefab, Robert Larsson, produktionschef, Finja Betong; Jimmy Lickiewicz, produktionschef, Finja Prefab och Lena Almestrand, kvalitet, miljö och arbetsmiljö

Ballingslöv, Kent Eliasson, Teknisk chef och Michael Sjöström, kvalitetschef

Autoport, Joakim Åstrand, VD

Klimatenkäter till medborgare och medarbetare, sammanställning

INLEDNING

I uppdraget att ta fram en aktualiserad energi- och klimatplan för Hässleholm ingår det att, "om tiden och resurser finns, inhämta synpunkter, kunskap och förväntningar från intressenter och allmänheten".

En strategisk plan för energi och klimat finns till för kommunen att ställa om sin organisation. Därför är medarbetarnas synpunkter viktiga. Planen ska också innehålla ställningstagande gällande hur kommunen som geografiskt område ska bli fossilfri 2045, i enlighet med det nationella klimatmålet. För detta behöver kommunen jobba med sina medborgare. Syftet med enkäterna var att få insyn i vad dessa grupper tycker och tänker om energi- och klimat så att planen utformas utifrån lokala förutsättningar.

Två webbaserade enkäter togs fram. Den ena riktad till kommunkoncernens medarbetarna som publicerades på www.hassleholm.se/klimatenkat och som fått in 537 svar under tiden 5/11-2020 till 19/1-2021. Enkäten omfattade 22 frågor, varav 20 med fasta svarsalternativ. Den andra enkäten riktades till allmänheten och publicerades på www.hassleholm.se/klimat dit 200 svar kom in under perioden 13/12-2020 och 18/1-2021. Denna enkät omfattade 21 frågor, varav 19 med fasta svarsalternativ. Bägge enkäter handlar om kunskap och attityder till klimatförändringarna samt om inställning till olika åtgärder för att minska belastningen på miljön och klimatet. De handlar också om respondenternas syn på kommunens roll i frågan. I detta avseende frågades medarbetarna på ett något mer detaljerat sätt. Denna rapport innehåller en analys av svaren. Sammanställningen av alla frågor och svar finns som bilaga till rapporten.

Antalet inkomna svar bedöms representativa. 537 svar kom in på medarbetarenkäten. Det är drygt 10 % av kommunkoncerns anställda (cirka 5.100 personer i kommunala förvaltningar och bolag). Enkäten till allmänheten svarades av 200 personer. Detta kan jämföras med en enkät på helsingborg.se (november 2020) om ett kommande kulturprogram för staden där 384 svar kom in. Helsingborg har 147.734 invånare medan Hässleholm har 52.145 (dec 2019).

Kommunikationsplan för att få in så många svar som möjligt inkluderade bland annat information till medarbetarna via kommunens nyhetsbrev, intranätet och förvaltningarnas ledningsgrupp samt Hässleholm Miljö's hållbarhetscoachens personliga kontakter med medarbetarna i olika förvaltningar och bolag. Gällande allmänheten publicerades enkäten på kommunens hemsida och ett par nyheter togs fram under perioden för att uppmärksamma enkäten. Även kommunens sociala medier användes för spridning av information samt en pressrelease som ledde till en artikel i lokaltidningen. Hässleholm Miljö AB finansierade annonser på internet.

Data har analyserats på övergripande nivå och resultaten presenteras med diagram och text. För frågor där det är relevant jämförs enkäterna emellan samt med den klimatenkät som genomfördes via Skånepanelen under januari 2018⁴. Skånepanelen har frågat cirka 3000 skåningar om vad de vet om klimatförändringar, och hur de tycker att vi ska göra klimatsmarta val. Jämförelserna syftar till att ge en indikation om förändringar.

---

⁴ Region Skåne, "Skånepanelen 1-2018", <https://www.skane.se/organisation-politik/om-region-skane/Publikationer/politik-organisation/skanepanelen-1-2018/>

SLUTSATSER

Miljömedvetandet kopplat till energi- och klimatfrågor är hög bland respondenterna. De uppger ha kunskap om klimatförändringar och de tycker att det är ett allvarligt problem.

Majoriteten tar eget ansvar för klimatet. Omtanke för kommande generationer är en viktig anledning men också oro för konsekvenserna av klimatförändringen. Samtidigt tycker de flesta att staten och den offentliga sektorn ska styra mer och att näringslivet ska ta ett större ansvar.

Väldig många gör medvetna klimatval redan idag, helt eller delvis, både gällande transporter och bostaden. Medvetna val gällande livsstilen och konsumtion är mycket omfattande, bland annat minska inköp av prylar, skipa plastprodukter, äta ekologiskt och lokalproducerat och även äta mindre kött. Många kan ytterligare tänka sig att göra medvetna klimatval framöver. Intresset i solceller och i fossilbränslefria fordon är mycket stora.

Fritextsvaren handlar om vad kommuner bör göra. Det kom in många svar och dessa täcker de flesta aspekter av klimatarbete, så som transporter, energiproduktion och energieffektivisering, konsumtion av prylar och produktion av livsmedel, stadsplanering, byggnader, information och utbildning.

En någon större andel av svaren rör transporter, särskilt cykling men också kollektivtrafik och minskad/förändrad bilanvändning. En stor andel av svaren handlar om måltider, där mer lokalproducerad, vegetarisk och klimatsmart mat efterfrågas, men också vilt och lokalproducerat kött med bra djurhållning. Många kommentarer handlar om att effektivisera verksamheter, handla upp klimatsmarta produkter och minska engångsprodukter av plast. Installation av solceller anges ofta.

Bland medborgarnas synpunkter förekommer förakt för ledningen och politiken, t.ex. "Byta ledning mot någon som kanske har lite framtidsvisioner".

I fritextsvar framkommer synpunkter som inte har direkt påverkan på energi- och klimatplanens innehåll. Alla inkomna synpunkter kommer att tas om hand och specifika synpunkter och tips kommer att förmedlas till berörd verksamhet. Alla inkomna svar är också en resurs i det kommande arbetet att realisera energi- och klimatplanen. Vi vill därför rikta ett stort tack till alla som tagit tiden att besvara enkäten.

RESPONDENTER (MEDARBETARENKÄT)

537 personer svarade på medarbetarenkäten.

Figurerna visar antal respondenter, ålders- och könsfördelning, om de bor i kommunen och om de bor i en stad, en tätort eller på landsbygden. Det finns bra spridning vad gäller åldersgrupper. Det större antalet kvinnor stämmer väl överens med andel kvinnliga anställda i kommunen som uppgår till 80 %. 411 av totalt 537 respondenter bor i kommunen, av dessa 189 i Hässleholms stad.

1. Hur gammal är du?

[Mer information](#)

● 29 år eller yngre	30
● 30-44	158
● 45-59	266
● 60-69	79
● 70 år eller äldre	2

2. Kön

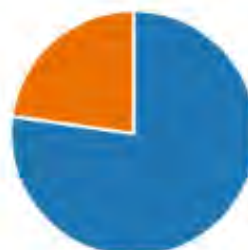
[Mer information](#)

● Kvinna	399
● Man	133
● Annat	2

3. Jag är bosatt i...

[Mer information](#)

● Hässleholms kommun.	411
● annan kommun.	121

4. Vilken beskrivning stämmer bäst med där du bor?

[Mer information](#)

● I Hässleholms stad.	189
● I en stad/större tätort.	69
● I en mindre tätort.	167
● På landsbygden.	108

RESPONDENTER (MEDBORGARENKÄT)

200 personer svarade på enkäten enligt följande fördelning:

1. Hur gammal är du?

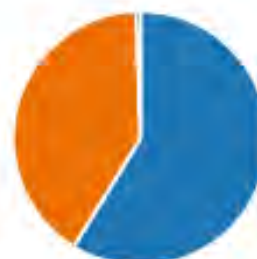
[Mer information](#)

● 29 år eller yngre	15
● 30-44	61
● 45-59	66
● 60-69	29
● 70 år eller äldre	28

2. Kön

[Mer information](#)

● Kvinna	117
● Man	81
● Annat	1

3. Jag är bosatt i...

[Mer information](#)

● Hässleholms kommun.	187
● annan kommun.	12

4. Vilken beskrivning stämmer bäst med där du bor?

[Mer information](#)

● I Hässleholms stad.	89
● I en stad/större tätort.	19
● I en mindre tätort.	48
● På landsbygden.	42

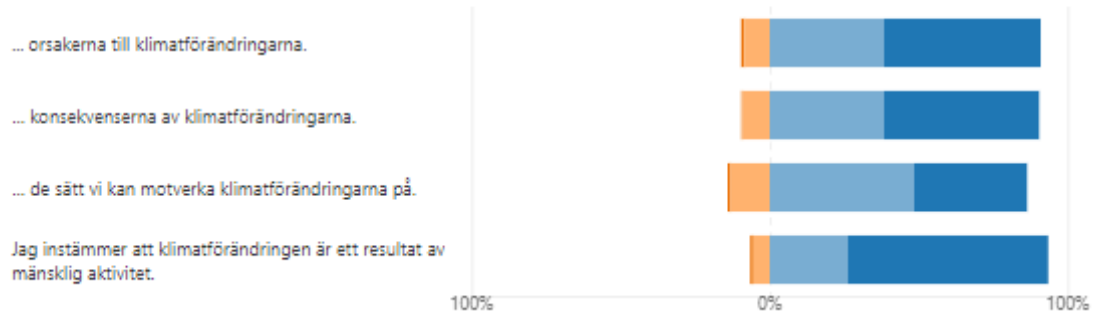
KUNSKAP OM OCH ATTITYD TILL KLIMATFÖRÄNDRINGARNA

5. Jag anser att jag är väl informerad om...

[Mer information](#)

Medarbetare

■ Instämmer inte alls ■ ■ Instämmer helt

Bland medarbetare instämmer de flesta helt eller delvis med påståendet att de är väl informerade om orsakerna till och konsekvenserna av klimatförändringarna. Något färre anser sig väl informerade om de sätt vi kan motverka klimatförändringarna på.

Nivåerna är nästan i paritet med Skånepanelens resultat från 2018. Ett något större andel "instämmer helt" jämfört med Skånepanelen medan mellankategorierna "instämmer delvis" och "instämmer inte" är något större i Hässleholm än i Skåne. Det kan tyda på en förflyttning där individer med högre nivå av instämmande förflyttar sig mot ännu högre instämmande nivåer i en snabbare takt jämfört med de tveksamma individerna. På totalen förflyttas majoriteten åt det instämmande hållet.

Jämfört med medarbetarenkät instämmer medborgarna i likvärdig omfattning på de första tre påståendena. Bland medarbetarna finns det en starkare instämmande (instämmer helt) gällande deras kunskap om orsakerna till och konsekvenserna av klimatförändringarna medan medborgarna är säkrare (större andel som instämmer helt) om sättet de kan motverka klimatförändringarna på.

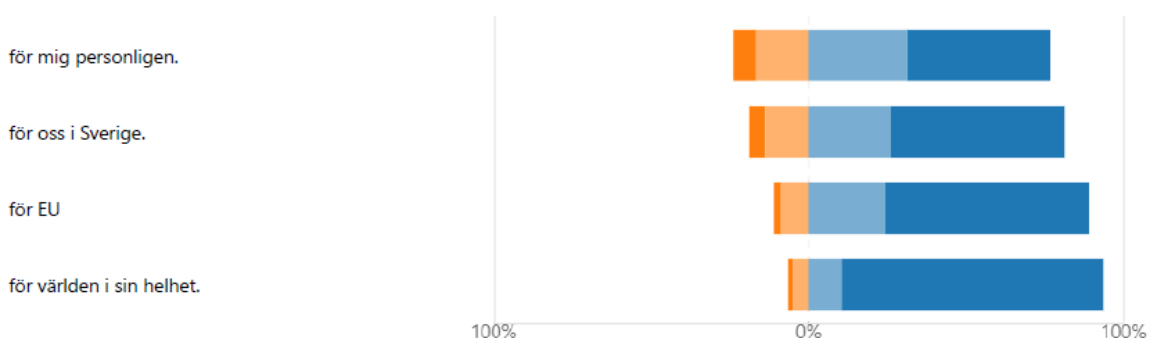
1,3 % av medarbetarna "instämmer inte alls" att klimatförändringen är ett resultat av mänsklig aktivitet och 5,5 % "instämmer inte". Bland medborgare är andelar 3,7 % respektive 13,7 %.

ATTITYD TILL KLIMATFÖRÄNDRINGAR

6. Jag tycker att klimatförändringarna är ett allvarligt problem...

Medborgare

■ Instämmer inte alls ■ ■ Instämmer helt

Majoriteten av medarbetare och medborgare instämmer helt eller delvis med påstående att klimatförändringar är ett allvarligt problem. Det är fler som tycker att det är ett globalt problem jämfört med ett problem för sig personligen. Jämfört med undersökningen år 2018 på Skånenivå är andelar medborgare som instämmer helt och delvis relativt jämlika medan andelar medarbetare är något större.

LÖSNING

Det råder delade meningar kring synen på människans möjlighet att lösa klimatutmaningen. Fördelningen mellan respektive svarsalternativ är relativt jämn: 32 % har en optimistisk inställning, 39 % en neutral och 29 % en pessimistisk inställning bland medarbetarna.

Jämfört med medborgarna är kommunens anställda mycket mindre pessimistiska (40 % av medborgarna har en pessimistisk inställning).

EGET ANSVAR IDAG

Många uppger att de tar ett eget ansvar för klimatförändringarna. Den vanligaste anledningen är

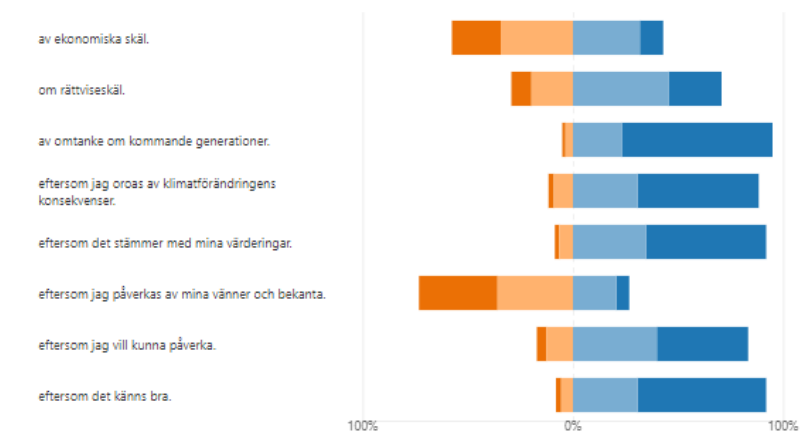
omtanke för kommande generationer följt av oro för klimatförändringarnas konsekvenser, för att det känns bra eller för att det stämmer med egna värderingar. Jämfört med Skånepanelen 2018 är den relativa ordningen mellan anledningarna ungefär det samma. Andelen som instämmer helt för de fyra vanligaste anledningarna har

ökat markant. När det gäller omtanken om kommande generationer till exempel, ligger det på 72 % som "instämmer helt" i Hässleholm att jämföra med 61 % i Skånepanelen 2018. 65 % av medborgarna "instämmer helt".

9. Jag tar eget ansvar för klimatförändringarna...

[Mer information](#)

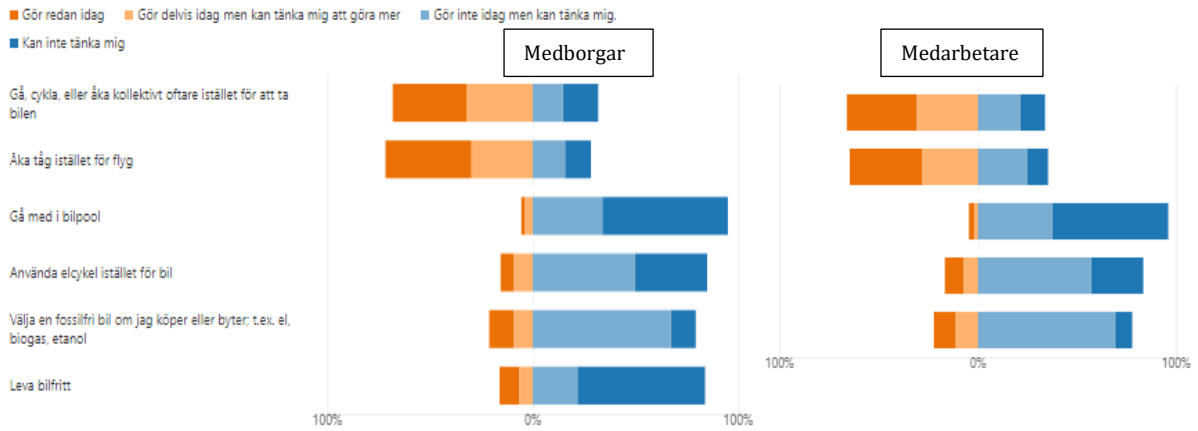
Instämmer inte alls Instämmer helt

MEDVETNA KLIMATVAL TRANSPORT

11. Vad gör du själv idag, eller skulle kunna tänka dig att göra, för att minska klimatpåverkan från dina transporter? Kryssa det alternativ som stämmer bäst in på dig.

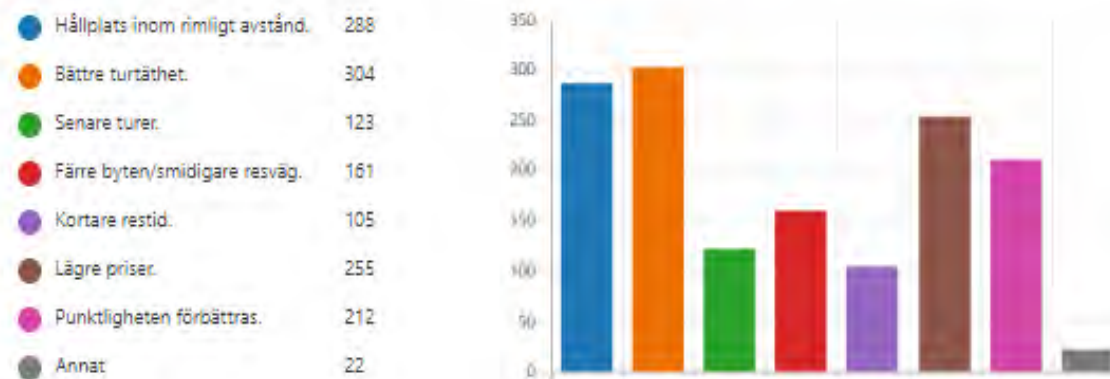
[Mer information](#)

Många anpassar redan idag sina transporter för att leva mer klimatmedvetet. Flest väljer att gå, cykla eller åka kollektivt istället för att ta bilen. Många väljer också att ta tåget istället för flyget. Cirka 16 % använder helt eller delvis en elcykel istället för bilen och mellan 50 % (medborgare) och 57 % (medarbetare) kan tänka sig att göra det i framtiden. Ännu fler kan tänka sig att välja en fossilfri bil om de köper eller byter, dvs 70 % av respondenterna bland medarbetarna och 67 % bland medborgare. Det största motståndet (dvs. att man inte kan tänka sig att göra) finns kring alternativet att gå med i bilpool. Detta alternativ finns inte i Hässleholm i dagsläget. 16 % av respondenterna bland medborgarna lever bilfritt och 21,5 % kan ytterligare tänka sig att göra det.

11. Vad krävs för att du ska åka mer kollektivt? (fler alternativ kan kryssas för)

[Mer information](#)

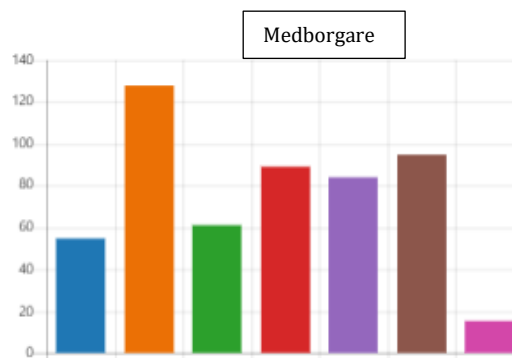

För att man ska åka mer kollektivt krävs framförallt bättre turtäthet och hållplatser inom rimligt avstånd samt lägre priser och bättre punktlighet. Medborgare och medarbetarna svara praktiskt sätt likadant.

14. Vad krävs för att du ska välja en fossilbränslefri bil, om du köper eller byter? (fler alternativ kan kryssas för)

[Mer information](#)

Mer information om olika alte...	55
Lägre inköpspris	128
Bra andrahandsvärde	61
Möjlighet att ladda hemma	89
Fler publika laddstationer resp...	84
Möjlighet att ladda på parkeri...	95
Annat	15

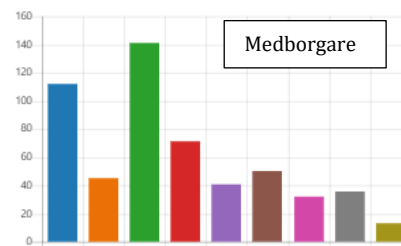
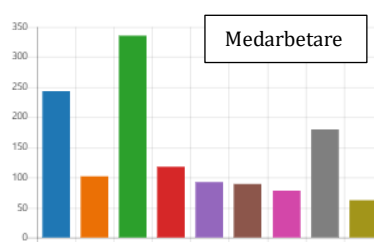

Även på frågan om vad som krävs för att välja en fossilbränslefri bil vid köp eller byte, svarar medarbetare och medborgare på samma sätt, där inköpspris och möjlighet att ladda på parkeringsplatser eller vid arbetsplatser är de viktigaste åtgärder följt av möjlighet att ladda hemma och fler publika laddstationer respektive tankstationer för biodrivmedel.

12. Vad krävs för att du ska cykla mer? (fler alternativ kan kryssas för)

[Mer information](#)

Utbyggt och sammanhållet cy...	243
Snabbcykelvägar för arbetspe...	102
Trafiksäkra cykelvägar	335
Säker, bättre placering och mer...	118
Möjlighet till cykelservice vid ...	93
Möjlighet att låna cykel vid bu...	89
Arbetsgivaren tillhandahåller t...	78
Lönebruttoavdrag för inköp av...	179
Annat	62

Där medborgare och medarbetare skyller sig åt är gällande vad som krävs för att de ska cykla mer, där medarbetarna är tydligare om att lönebruttoavdrag för inköp av elcykel spelar en roll för valet. Det viktigaste åtgärder är trafiksäkra cykelvägar, följt av utbyggt och sammanhållet cykelvägnät.

Medarbetarna fick en extra fråga gällande transporter. Det handlar om klimatåtgärder som referensgruppen för aktualisering av energi- och klimatplanen föreslår införa. I gruppen satt representanter från olika förvaltningar och bolag. Alla åtgärder fick stöd av majoriteten av medarbetare, tre av dessa med över 80 % enligt följande:

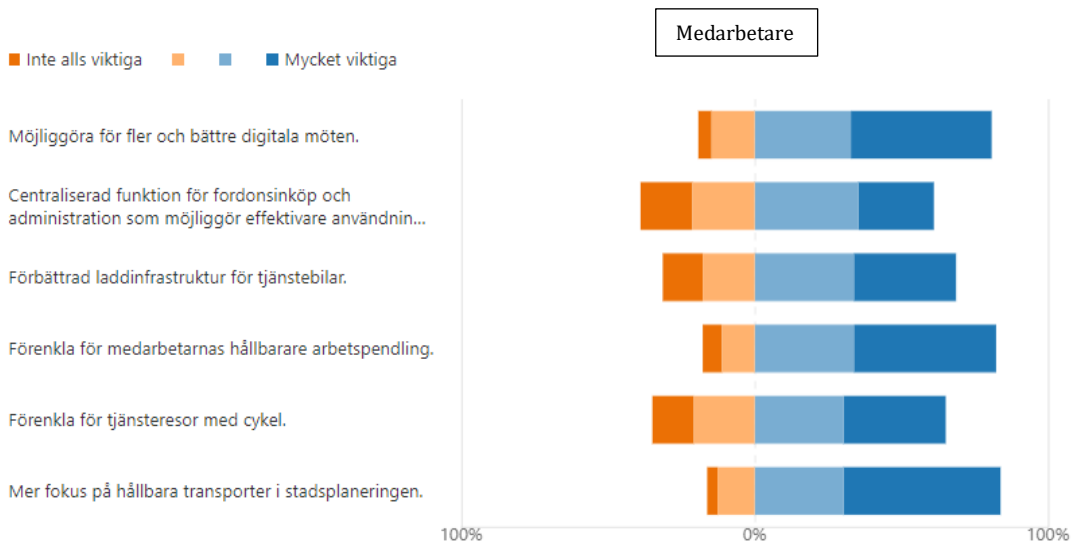
- Mer fokus på hållbara transporter i stadsplanering 84 %
- Förenkla för medarbetarnas hållbarare arbetspendling 82 %
- Möjliggöra för fler och bättre digitala möten 81 %

Följd av:

- Förbättrad laddinfrastruktur för tjänstebilar 69%
- Förenkla för tjänsteresor med cykel 65 %, och
- Centralisera funktion för fordonsinköp och administration som möjliggör effektivare användning och bättre tillgång till tjänstefordon, inkl. fler bilpooler 61 %.

14. Följande är klimatåtgärder som en referensgrupp med medarbetare från olika förvaltningar och bolag föreslår. Hur viktiga är dessa för dig?

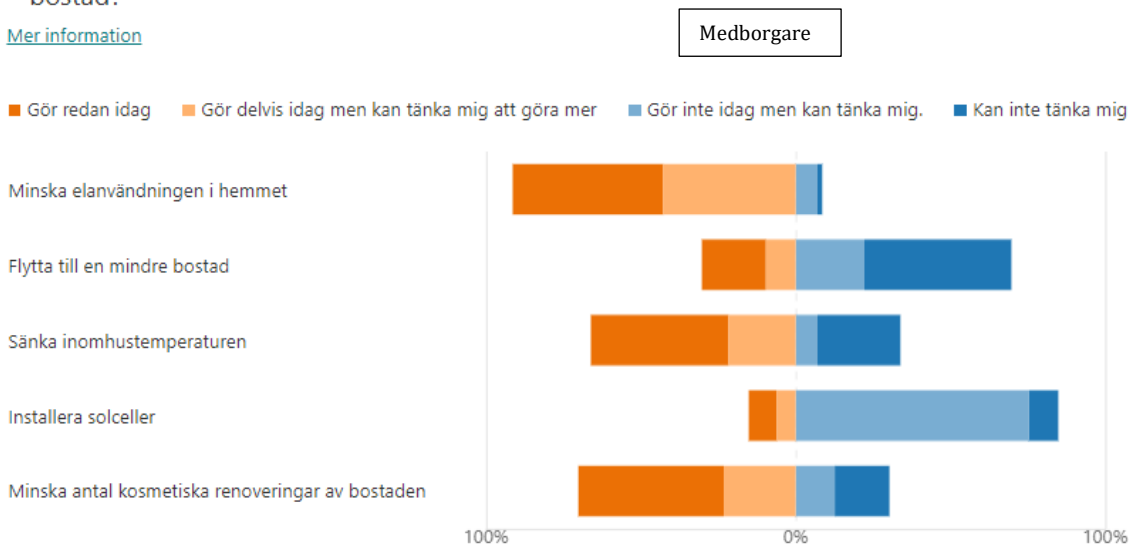
[Mer information](#)

MEDVETNA KLIMATVAL BOSTAD

15. Vad gör du själv idag, eller skulle kunna tänka dig att göra, för att minska klimatpåverkan från din bostad?

[Mer information](#)

Medborgare och medarbetare svarar likvärdig på frågan ovan. Hela 91 % av respondenterna har redan idag helt eller delvis minskat elanvändningen i hemmet jämfört med 82 % i Skånepanelen 2018. Hela 70 % anger att de minskar antal kosmetiska renoveringar av bostaden. Många väljer att sänka inomhustemperaturen fast 27 % anger att de inte kan tänka sig att göra det och 47 % kan inte tänka sig att flytta till en mindre bostad för att leva mer klimatmedvetet. Mellan 10 och 15 % av respondenterna har installerat solceller och hela 75 % av de som inte redan gjort det kan tänka sig att göra det.

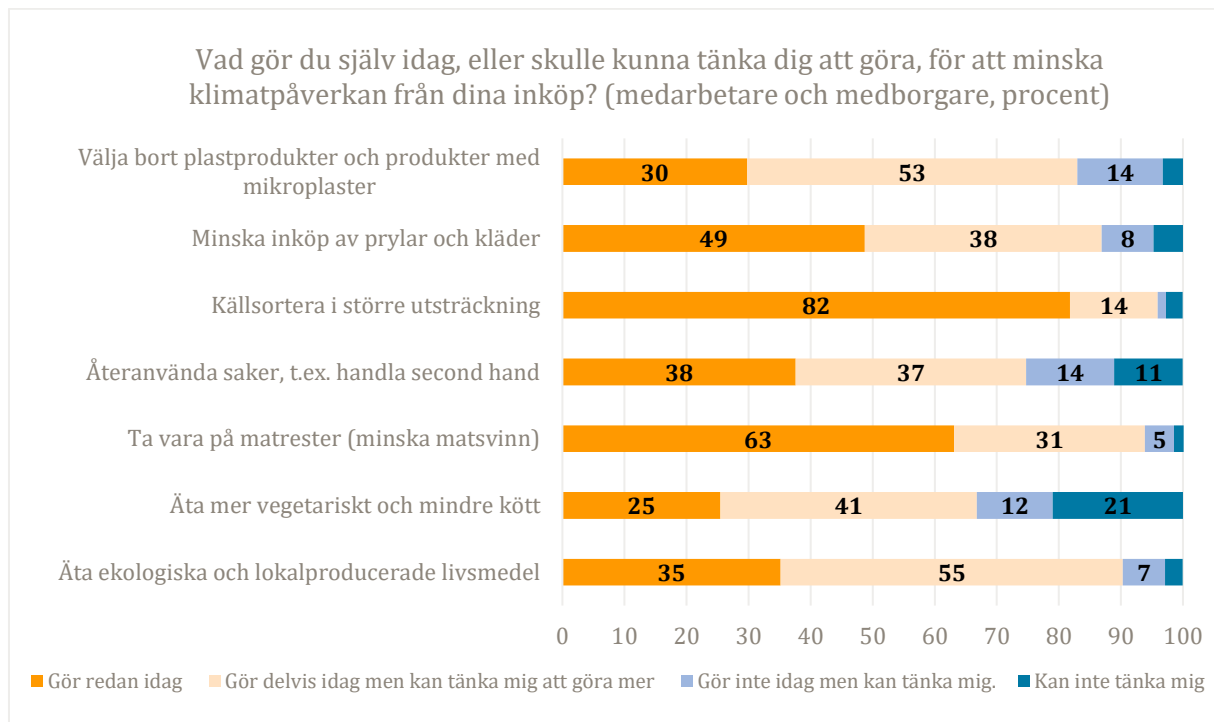
De flesta medarbetare tycker att det är viktigt att genomföra åtgärder i byggnader som ägs av kommun och de kommunala bolagen:

- I högsta grad anser medarbetare att kommunen ska ta hänsyn till möjligheten att producera förnybar energi på fastigheter till exempel med solceller (94 %)

- Hela 91 % tycker att kvarvarande oljepannor ska avvecklas
- 89 % tycker det är viktigt att ta fram underhållsplaner för att minska akuta åtgärder
- Och 87 % är för att minska klimatpåverkan från nybyggnation och renovering av fastigheter
- 85 % tycker man ska satsa på omfattande energieffektivisering av byggnader.

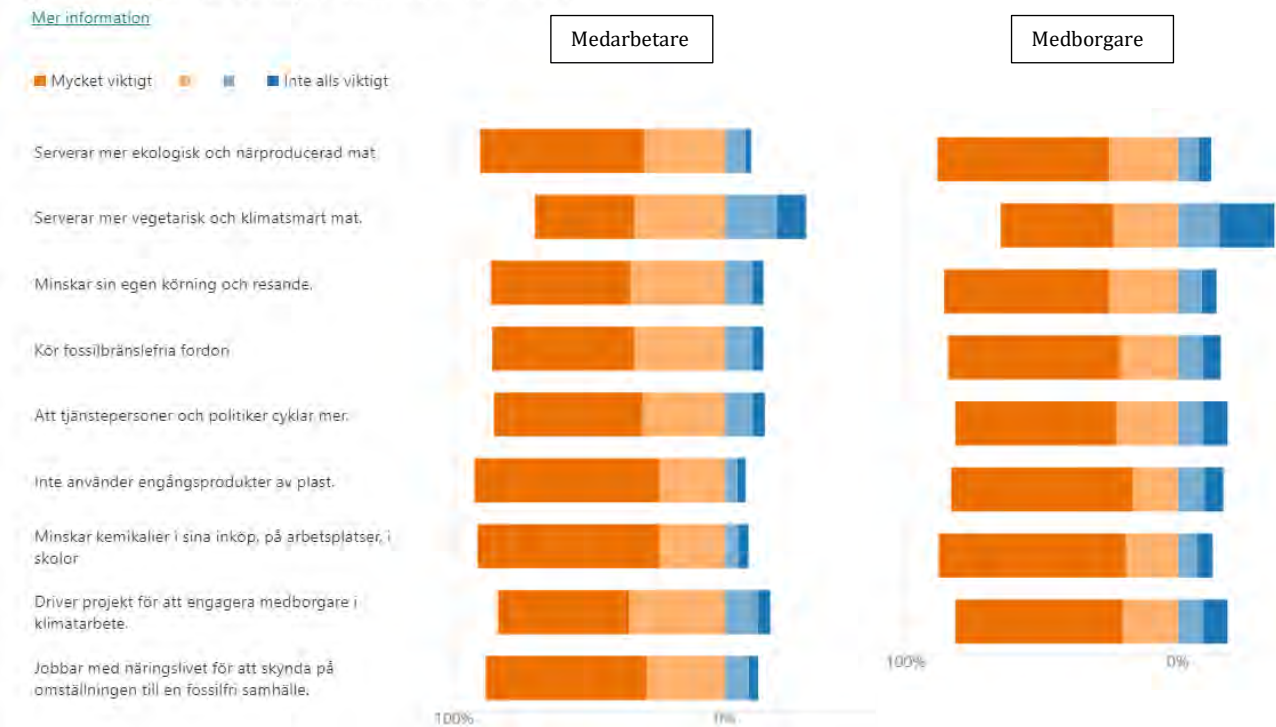
MEDVETNA KLIMATVAL KONSUMTION

Medvetandet om hur livsstilen och konsumtionen påverkar klimatet är mycket högt.

Tabellen ovan visar genomsnittet i procent för svaren från medarbetare och medborgare. Nästa alla uppger att de källsorterar. Hela 81,8 % procent gör det redan idag och det kan jämföras med 70 % för skåningar år 2018. De flesta äter ekologiska och lokalproducerade livsmedel, merparten av dessa gör det delvis idag men kan tänka sig att göra mer. De flesta uppger också att de tar vara på matrester, merparten av dessa helt/alltid. 87 % uppger att de minskar inköp av prylar och kläder för att minska sin klimatpåverkan. Detta kan jämföras med 74 % av skåningarna som svarade att de delvis eller helt minskar sin konsumtion av produkter när de tillfrågades år 2018. Det är en markant ökning. Det är även många som helt eller delvis väljer bort plastprodukter. Endast 25 % uppger att de inte återanvänder saker. I Skånepanelen 2018 var siffran 34 %. Det är också många som redan idag äter mindre kött och mer vegetarisk mat, helt eller delvis. En tredjedel gör inte det idag, av dessa kan inte två tredjedelar tänka sig att göra det.

19. Hur viktigt är det för dig att Hässleholms kommun...

Både medborgare och medarbetare uppger stort intresse i att kommunens konsumtion blir miljövänligare. De flesta är positiva och anger att det är viktigt att kommunens anställda och politiker minskar sin egen körning och cyklar mer, att kommunens fordonsflotta är fossilbränslefri, att kemikaliebelastningen på arbetsplatser, i skolor och förskolor minskar och att andelen ekologisk och närproducerad i offentliga måltider ökar.

Det är också många som tycker det är viktigt att servera mer vegetarisk och klimatsmart mat men 35 % av medborgare och 30 % av medarbetarna säger emot.

Att undvika plastprodukter och engångsartiklar är viktigt för båda grupper och ännu viktigare för medarbetare (92 % jämfört med 82 % av medborgarna). Insyn i verksamheten kan vara en anledning till en högre grad av medvetandet bland medarbetarna.

Proportionellt är det större andelen av medarbetare som tycker att aktiviteterna är viktiga än medborgarna. Vid fördelning mellan mycket viktiga och viktiga överväger delen som tycker det är mycket viktigt bland medborgare. Ett tydligt exempel är åtgärden att driva projekt för att engagera medborgare i klimatarbete där 48,5 % av medarbetare och 61,5 % av medborgarna tycker detta är mycket viktigt. Andel medborgare som inte tycker åtgärderna är viktiga är marginellt större än andel medarbetarna.

ÖPPNA SVAR

Det kom in 156 fritextsvar i medarbetarenkäten och 77 i medborgarenkäten på frågan om vad kommuner bör göra. Synpunkterna är många och täcker de flesta aspekter av klimatarbete, så som transporter, energiproduktion och energieffektivisering, konsumtion av prylar och produktion av livsmedel, stadsplanering, byggnader, information och utbildning.

Andelen av svar som handlar om transporter är övervägande stor och rör särskilt cykling men också kollektivtrafik, bilanvändning och stadsplanering. Det förekommer förakt för ledningen och politiken, t.ex. "Byta ledning mot någon som kanske har lite framtidsvisioner".

Bland medarbetarnas fria svar finns också en övervägande andel av svar om cykling, fossilfria bilar och åtgärder för att minska climateffekter från transporter, både i kommunens verksamheter och i kommunen som geografiskt område. En stor andel av svaren handlar om måltider, där mer lokalproducerad, vegetarisk och klimatsmart mat efterfrågas, men också vilt och lokalproducerat kött med god djurhållning. Många kommentarer handlar om att effektivisera verksamheter, handla upp klimatsmarta produkter och minska engångsprodukter av plast. Installation av solceller förekommer ofta.

Härnedan finns ett mindre urval av fritextsvaren från medborgare.

Engagera kommuninvånarna, uppmuntra hållbara inaktiv, jobba aktivt med upplysning, samarbeten och möten. Informera om fördelar och lyft goda exempel och tips på vad man kan göra. Vi behöver inspirera och lära av varandra och veta att det är många andra som också vill o försöker minska sin klimatpåverkan.

Ställa krav på verksamheter att bedrivas mer hållbart i allt från full sopsortering till andra miljöåtgärder. Offentlig sortering av avfall på torg, gator och i parker. Vattenstationer runt om stan. Cykelgator. Bilfritt centrum. Våga ta miljöriktiga beslut även om vissa klagar. Bind samman vandringslederna och utöka servicen runt om dem. Bygg klimatsmart. Affär för lösvikt.

Videokonferenser så tjänsteresor minskar. Nya bostäder ska innehålla solpaneler. Energisnåla hus byggs som inte behöver uppvärmning. Satsa på supersnåla bostäder.

Mer grönska i tätorten. Smalare gator med plats för träd och cykelbana. Arbeta för minskad konsumtion och bilkörning. Stoppa exploatering som inte är hållbar. Förbjuda stenläggning av tomtmark. Skydda träd på privat mark mot avverkning.

Satsa på solpaneler på era fastigheter.

Kommunorganisationen ska vara en god förebild och ledande i omställningen till ett mer hållbart samhälle.

Ta större ansvar.

Fler parker och grönområden centralt. Göra det mer gynnsamt för lokala och ekologiska lantbruk. Enbart servera ekologisk mat i skolor och omsorg.

Vad som helst mer än idag. Stimulera näringslivet att ta kliv framåt i detta.

Bilaga 2 - Fördjupning om energiprinciper och hur dessa påverkar innehållet i planen

För att vägleda arbetet mot de nationella målen finns det några viktiga **principer**. Principerna hjälper att identifiera de mest effektiva åtgärder mot målen. Genom att ta hänsyn till dessa principer kan åtgärderna i planen utformas på ett kostnadseffektivt sätt.

Minska förbrukning och ta vara på energi, t.ex. spillvärme

Att minimera förbrukning är den bästa åtgärd. Då behovet minskar, minskar också produktionen som både kostar och påverkar miljön. Dessutom minskar kostnader för användaren. Att ta vara på spillvärme och minska energiförluster ingår i denna princip. Det innebär att redan producerad energi kommer till användning. En återbetalningskalkyl på sådana effektiviseringsåtgärder är ett bra sätt att visa hur snabbt kostnaden för åtgärder betalar sig själv, vanligtvis i form av minskade energikostnader.

Konsumera och producera förnybar energi

När energiförbrukning inte kan undvikas ska förnybar energi användas. Det minskar klimatpåverkan och ökar efterfrågan av den förnybara energin och därmed investeringar i dessa energikällor. Att köpa miljömärkt el, installera solceller, satsa på vindkraft och biobränsle i fjärrvärme är olika insatser som kommunen kan genomföra.

Bygga infrastruktur och bidra till positiva förutsättningar för att möjliggöra effektiviseringar och omställningen till fossilfritt

Genom sina beslut och sitt agerande påverkar kommunen den lokala utvecklingen. Genom stadsplanering, exploatering, kommunikation med invånare, näringslivet och föreningar, energi- och klimatrådgivning och energitillsyn bidrar kommunen till att skapa positiva förutsättningar som leder till mer energieffektivisering, konsumtion av förnybar energi och ökad produktion av fossilfri energi. Även kommunens egna verksamheter ska vara energieffektiva och fossilfria, delvis på grund av antagna mål men också i syfte att föregå med gott exempel, visa vägen och driva fram en hållbar utveckling.

Kompensera för fossilenergi

När användningen av förnyelsebar energi inte är möjligt, ska utsläpp från förbrukningen av fossilenergi kompenseras, till exempel genom att plantera träd, skydda natur eller minska klimatutsläpp från en annan aktivitet. Att köpa klimatutsläppsätter är ett sätt att kompensera, det minskar utsläppsätter som industrier som ingår i utsläppshandel kan nyttja. Kommuner, företag och privatpersoner kan kompensera. Det visar sig att företag som klimatkompenserar också i högre grad minskar sina egna klimatutsläpp.

Primärenergi och primärenergifaktor

Primärenergifaktorn ger också vägledning i valet av åtgärder. Primärenergi är energi som fortfarande är en naturresurs och inte har omvandlats av människan, till exempel träd, sol, vatten, vind, kol och olja. För att omvandla dessa resurser till användbar energi krävs det

också energi. Primärenergifaktor är ett mått på den totala energiåtgång som krävs för att generera användbar energi.

För att få fram 1 kWh användbar energi från olja och kull krävs det mellan 1 och 2 kWh energi. Användbar energi delad med tillförd primärenergi kallas för primärenergifaktorn som är, i detta fall, högre än ett (1), alltså det går åt mer energi att framställa energi från primärenergi än vad som utvinns.

Bestämningen av primärenergifaktorer för olika energislag är komplex och kan göras med olika metoder. Det finns dock samstämmighet i att spillvärme och restprodukter från industrier och bostäder som återanvänds för att utvinna energi, till exempel för uppvärmning, minskar användningen av naturresurser och har därför en låg primärenergifaktor, något som är positivt ur effektivitet och hållbarhet. Dessutom minskar behovet av el till uppvärmning och kan istället användas för maskiner och motorer.

Vid utvärdering av nytillkommande eller förändrad energianvändning i kommunen bör primärenergifaktorn för olika alternativ beaktas i syfte att minska primärenergianvändning.

Bilaga 3 – Hur togs energi- och klimatplanen fram?

Olika krafter formar vår framtid. Ett styrdokument för en kommun tar ställning till omvärldens krav och kommunens vilja. Genom att analysera vilka krav och möjligheter som finns (omvärldsanalys), identifieras det som kommunen BÖR göra. Genom visionering identifierar kommunen vad den VILL göra (målbild). När resurserna inventeras vet kommunen vad den KAN göra (resursinventering). När kraven från omvärlden, resursinventering och viljan sätts i relation till varandra, kan kommunen ta fram ett dokument som säger vad kommunen SKA göra, alltså ett styrdokument.

Denna bilaga innehåller arbetsplanen för aktualiseringen av energi- och klimatplanen som togs fram i början på arbetet och som senare genomfördes.

Inledning

Enligt lagen om kommunal energiplanering (1977:439) ska varje kommun ha en aktuell energiplan. I 3 § anges: "I varje kommun skall det finnas en aktuell plan för tillförsel, distribution och användning av energi i kommunen. I en sådan plan skall finnas en analys av vilken inverkan den i planen upptagna verksamheten har på miljön, hälsan och hushållningen med mark och vatten och andra resurser". Enligt lagen beslutas planen av kommunfullmäktige.⁵

Nuvarande Energi- och klimatplan för Hässleholm togs fram efter ett beslut i Kommunstyrelsens arbetsutskott (juni 2007) om att kommunen ska ta ett helhetsgrepp kring energi- och klimatarbetet i kommunen. Planen fastställdes av Kommunfullmäktige (KF) den 21 maj 2010. Sedan dess har nya nationella, regionala och till och med lokala mål kommit till, inte minst i kommunens strategiska plan som också beslutas av KF. I den nu gällande energi- och klimatplan står det att den ska aktualiseras minst en gång per mandatperiod. Planen behöver aktualiseras.

År 2018 slogs miljönämnden och byggnadsnämnden samman till en gemensam nämnd (MSN). Ansvaret för energiplanering fördes över från kommunstyrelsen (KS) till den nya nämnden. Enligt reglementet ansvarar MSN "för energi- och klimatplaneringen och verkar för en god energihushållning i kommunen."

Hässleholm Miljö AB (HMAB) är kommunens energibolag och har kompetens inom energifrågor. Bolagets verkställande direktör (VD) har därför kommit överens med förvaltningschefen och nämndens ordförande om att bistå med hjälp att ta fram underlag till en energi- och klimatplan. Förvaltningens handläggare är miljöchefen.

Syftet med aktualiseringen av planen

Syftet är att ta fram en ny energi- och klimatplan i enlighet med gällande lagstiftning, befintliga nationella, regionala och lokala ställningstaganden, kunskap inom område

---

⁵ KF beslutade i §178, 2017-08-09 att "2. En koncernövergripande energistrategi utvecklas som tillgodoser behovet av långsiktig energistyrning och uppfyller kommunens åtaganden gentemot Klimatkommunerna samt uppfyller kraven enligt lagen om kommunal energiplanering. Strategin antas separat men ska utgöra en del av den övergripande miljöstyrningen. Miljönämnden ges i uppdrag att samordna arbetet. Ett förslag ska finnas redo för politisk behandling i kommunstyrelsens arbetsutskott under hösten 2017."

energi- och klimat samt lokala politiska ambitioner. Planen ska utformas i enlighet med kommunens övriga planer och program och ska bli väl integrerad i kommunens verksamhet.

Planen ska behandla bland annat tillförsel, distribution och användning av energi i kommunen i enlighet med lagen om kommunal energiplanering (1977:439). Energi och klimat hänger ihop och omfattas av planen som utgör kommunens verktyg för arbetet med det nationella miljömålet "begränsad klimatpåverkan". Planen omfattar målsättningar och åtaganden för kommunorganisationen samt för Hässleholms kommun som geografisk enhet.

Internationella styrmedel för minskad klimatpåverkan utgörs av bland annat Parisavtalet 2015 och Agenda 2030. I Sverige antog riksdagen i juni 2017 ett klimatpolitiskt ramverk för landet som innefattar klimatlag, klimatmål och ett klimatpolitiskt råd. Det långsiktiga klimatmålet innebär att Sverige senast år 2045 inte ska ha några nettoutsläpp av växthusgaser och, därefter, ska suga upp och lagra koldioxid från atmosfären. I praktiken ska utsläppen av växthusgaser från verksamheter i Sverige vara minst 85 procent lägre år 2045 än utsläppen år 1990. Klimatmålet utgör en del av generationsmålet och miljö kvalitetsmålen. I regionen har Klimatsamverkan Skåne (Länsstyrelsen Skåne, Region Skåne och Kommunförbundet Skåne) under 2018 antagit dokumentet "ett klimatneutralt och fossilbränslefritt Skåne - Klimat och energistrategi" som omfattar regionala mål och aktiviteter. Djupare diskussion och beslut om målformuleringen sker under planeringsprocessen.

Organisation och roller

Miljö- och stadsbyggnadsförvaltning (MSF) driver fram planeringsprocessen som mynnar i en energi- och klimatplan för Hässleholms kommun. HMAB bistår med kompetens och hjälper till att ta fram underlag till planen som antas av KF.

Beslutande instanser: MSN, KS och KF.

Politisk referensgrupp: Vägleder arbetet gällande den politiska ambitionen (1 möte):

Presidiet i MSN

Presidiet i KS

En politiker från varje parti i KF som saknar representation i presidierna ovan

Förvaltningschef MSF och HMABs VD deltar på mötet

Handläggare (deltar på mötet, kallelse och protokoll)

Arbetsgrupp: Planerar arbetet, tar fram underlag, deltar i diskussioner, förankrar planeringsarbetet i sina avdelningar/organisationer, bidrar med det kommunala perspektivet (3 möten):

Miljöchef, handläggare, MSF

Hållbarhetscoach, biträdande handläggare, HMAB

Representant från ekonomiavdelningen, Kommunledningskontoret (KLK)

Representant från planavdelningen, MSF

En miljöinspektör, MSF

En drifttekniker eller ingenjör (fastigheter och fordon), Tekniska förvaltningen (TF)

Energiingenjör, HMAB

Representant (fastigheter och fordon), kultur- och fritidsförvaltning (KFF)

Representant från det kommunala bostadsbolaget Hesslehem

Vid behov avropar arbetsgruppen särskilda kompetenser som finns i kommunen för att få råd om konkreta frågeställningar.

Intern referensgrupp: Förankrar planeringsarbetet i den kommunala organisationen, bidrar med det kommunala perspektivet och föregår med gott exempel. Varje förvaltning och bolag bjuds in att delta. Deltagandet är viktigt för att säkerställa att planen är i linje med kommunens verksamhet, alltså verklighetsförankrad (1 möte).

Intressenter och allmänheten: om tiden och resurser finns inhämtas det synpunkter, kunskap och förväntningar från intressenter och allmänheten. Exempel på intressenter:

Fastighetsägarna, Villaägarna, Bostadsrättsföreningar

Näringsliv, stora energianvändare, transportintensiva företag, logistik och byggföretag, fastighetsbranschen samt lantbruk och turism.

Fritids- och kulturföreningar

Pensionärsorganisationer, miljöorganisationer⁶, konsumentföreningar, barn- och ungdomsrepresentanter

Länsstyrelsen i Skåne län, Kommunförbundet Skåne och Region Skåne

Kommunikation med intressenter och allmänheten genom:

Kommunens sociala medier, hemsida och nyhetsbrev.

HMABs kommunikationskanaler, så som "Varmt och rent", sociala medier, hemsida, nyhetsbrev

Lokal media

Aktivitet/er i samband med allmänna tillställningar

---

⁶ Till ex Hållbara Hässleholm, Göinge Biologiska Föreningen, Sambruket i Sösdala, mm

Tidplan aktualisering energi- och klimatplan

Aktivitet	Tid	Beskrivning	Ansvarig och deltagare
Ta fram arbetsbeskrivning	April 2020	Ta fram detta dokument som beskriver arbetet för att aktualisera planen. Analys om behov av miljöbedömning eller MKB	Handläggaren och biträdande handläggaren (handläggarna)
Fastställa arbetsbeskrivningen	Maj		Förvaltningschefen MSF
Bygga upp arbetsorganisationen	Juni	Bjuda in till planarbete, få godkännande av deltagarnas chefer	Handläggarna
Uppstartsmöte i arbetsgruppen	18 augusti	Diskussion om planeringsarbete, ansvarsfördelning, mm samt inledande diskussion om nuläget.	Handläggarna Arbetsgruppen
Datainsamling och nulägesbeskrivning	Juni - Augusti	<ul style="list-style-type: none"> - Kartläggning av lokala förhållanden som påverkar tillförsel, distribution och användning av energi i kommunen och klimatpåverkan - Kartläggning av nationella, regionala och lokala lagar, mål, ställningstagande inom energi- och klimatområde - Kunskapsinsamling om nuläget gällande kommunal energi- och klimatplanering - Utredning om möjliga fokusområden i den nya planen. 	Handläggarna Arbetsgruppen (möte) Vid behov avropas hjälp från andra specialister i kommunens koncern
Framtagning av fokusområde, mål och åtgärder	September – Oktober	<p>Genom ett seminarium (25 september) med den interna referensgruppen och arbetsgruppen ska följande diskuteras och tas fram:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Uppföljning av föregående energiplan - Inventering av förbättringsområden (med koppling till nationella, regionala och andra kommunala mål) - Inventering av möjliga lösningar 	Handläggarna Arbetsgruppen (möte) Arbetsgruppen och den interna referensgruppen (gemensamt möte) Vid behov avropas hjälp från andra specialister i kommunens koncern.

- Prioritering av lösningar och urval (utifrån angelägna kriterier och signifikansbedömning)
- Diskussion om genomförandet (inkl. uppföljning) och resursbehov (ta hänsyn till rådighet)
- MKB eller miljöbedömning om det behövs

Näringslivets synpunkter	Oktober	8/10 Möte med LRF, Bergendahls och Paroc 12/10 Möte med Hässlecity 15/10 Möte med Flexilast 2/11 Möte med Ballingslöv 5/11 Möte med Finja Betong och Finja Prefab 6/11 Möte med Autoport	Handläggarna Företag
Medborgarnas synpunkter	November - December	Allmänhetens synpunkter och åsikter om åtgärder inom energi- och klimatområde hämtas in. Det görs via digitala enkäter till medarbetarna (9 nov - 4 dec) och till medborgare (13 nov – 13 dec)	Handläggarna Medarbetare Medborgare
Avrapportering till MSN	November	Informationsärende om planarbetets nuläge och inhämtning av synpunkter (nulägesbeskrivning, nationella och regionala mål, kontakter med näringslivet och resultat enkäter, läget för arbetet nu och hur tidsplan framåt ser ut) Eventuellt presentation av trafikplan på samma nämndmöte.	Handläggaren MSN
Dokumentframtagning	December- Januari	Remisförslag färdigställs	Handläggarna med stöd av arbetsgruppen och den interna referensgruppen

---

2021

Möte i arbetsgruppen	13 januari	Efter kontakt med medborgare och företag samt synpunkter från MSN i syfte att: Följa upp planeringsarbetet Analysera inkomna synpunkter Ta fram arbetsgruppens slutsatser	Arbetsgrupp Handläggarna Trafikplanerare
-----------------------------	------------	--	--

Eventuellt i samarbete med planeraren för trafikplan

Intern och extern remiss	Januari (beslutas av MSN)	Länsstyrelsen i Skåne Energimyndigheten (meddelade Lomma att de inte lämnar remissvar på kommunala planer) Energibolag aktiva i kommunen Elnätsägare Berörda kommunala förvaltningar och bolag Politiska partier Andra aktörer som nämns i dokumentet	Handläggarna MSN
Möte i den politiska referensgruppen om planens innehåll	Januari	Presentation om planarbets nuläge och inhämtning av synpunkter	Handläggaren Presidiet i MSN Presidiet i KS En politiker från varje parti i KF som saknar representation i presidierna ovan Förvaltningschef MSF och HMABs VD deltar på mötet Handläggare (deltar på mötet, kallelse och protokoll)
Möte i arbetsgruppen	Februari	Efter remissrunda och mötet i den politiska referensgruppen, samlas arbetsgruppen en sista gång i syfte att: Följa upp planeringsarbetet Analysera inkomna synpunkter Ta fram arbetsgruppens slutsatser	Arbetsgrupp Handläggarna
Dokumentframtagning	Mars	Planförslaget färdigställs	Handläggarna med stöd av arbetsgruppen och den interna referensgruppen
Hantering på MSN och vidare skickas till KF för antagandet	Mars	Planförslaget skickas till MSN (24/3), KSAU (14/4) och KS (28/4) som bereder inför KF	MSBN KSAU KS
Information till förtroendevalda	April	Majoritetsgruppen och oppositionsgrupper	Handläggaren

Politiska partier

Antagande	Maj 2021	Energi- och klimatplanen antas	KF
------------------	----------	--------------------------------	----

---

Justeringar av förslag till Energi- och klimatplan

Det första förslaget på en ny energi- och klimatplan presenterades för miljö- och stadsbyggnadsnämnden i januari 2021, nämnden beslutade då att skicka planen på remiss. Efter genomförd remissrunda presenterades förslaget till ny energi- och klimatplan, tillsammans med en samrådsredogörelse, för miljö- och stadsbyggnadsnämnden i oktober 2021. Nämnden beslutade då att planen skulle sändas vidare till kommunfullmäktige för antagande, med tillägget att dokumentet skulle genomgå en layoutförändring innan det sändes vidare.

I maj 2022 beslutade kommunstyrelsens arbetsutskott att återremittera ärendet till miljö- och stadsbyggnadsnämnden för revidering. En revidering genomfördes under hösten 2022, efter valet, i samråd med representanter från de styrande partierna. Revideringen innebar en sänkt ambitionsnivå till följd av den ekonomiska situationen. En reviderad version av planen presenterades för miljö- och stadsbyggnadsnämnden i februari 2023 som beslutade att den skulle skickas vidare för beslut i kommunfullmäktige. Revideringen skickades inte ut på remiss då den inte innebar några nya i aktiviteter.

I maj 2023 återremitterar kommunstyrelsens arbetsutskott ånyo planen till miljö- och stadsbyggnadsnämnden. En ny reviderad version (nuvarande) har därefter tagits fram i dialog med Kommunledningsförvaltningen. Berörda förvaltningar och bolag har getts möjlighet att yttra sig över de aktiviteter som fanns angivna i planen fortfarande var relevanta och möjliga att genomföra då det gått två år sedan det ursprungliga förslaget presenterades. Inkomna synpunkter har beaktats i samband med revideringen. Nu genomförd revidering består av en anpassning till hur kommunen idag skriver sina strategiska dokument, aktiviteter som redan genomförts eller som redan är beslutade i andra ärenden och styrande dokument har lyfts ut från planen, detta för att undvika dubbelstyrning. Revideringen har lett fram till ett tunnare och dokument, där delar av den förklarande texten tagits bort, samt att antalet aktiviteter reducerats.

Bilaga 4. Konsekvenser av planens genomförande

Vad säger lagen?

I enlighet med Miljöbalken (MB) 6 kap. ska en strategisk miljöbedömning genomföras om planen kan antas ha betydande miljöpåverkan eller om regeringen meddelat att typen av planen ska antas medföra betydande miljöpåverkan.

I Miljöbedömningsförordningen anges vad som krävs för att planen ska antas ha en betydande miljöpåverkan. Det anges specifikt att energiplaner antas ha betydande miljöpåverkan om den anger förutsättningar för att bedriva vissa verksamheter angivna i specifika delar av bilaga till förordningen eller i miljöbalken.

Det anges i Miljöbalken att kommunen vid upprättande av plan som krävs enligt lag ska undersöka om den kan antas medföra en betydande miljöpåverkan. Undersökningen ska innefatta identifiering av omständigheter som talar för eller emot planen samt att kommunen ska samråda med eventuella berörda parter.

Undersökning av betydande miljöpåverkan

Av samtliga åtgärder är det enbart nedanstående (se tabell 1) som kan resultera i betydande miljöpåverkan i enlighet med kriterier i MB och Miljöbedömningsförordning, detta är dock först i ett senare planeringsstadium. För samtliga av dessa åtgärder utgör inte energiplanen slutligt planeringsunderlag för genomförandet. Åtgärderna anger enbart att kommunen ska verka för, undersöka och/eller skapa rutiner till senare projekteringsfas.

Miljöbedömning

Åtgärderna i energi- och klimatplanen skapar förutsättningar för utökade miljö- och hållbarhetsvinster, utan betydande negativa konsekvenser. För vissa av åtgärderna kan ett senare planskede innebära konflikt mellan olika miljömål, för dessa hänskjuts bedömning av betydande miljöpåverkan, miljökonsekvensbeskrivning och tillståndsprövning till nästkommande planeringsfas. Planen anses inte innebära någon påverkan eller begränsningar på kommande tillståndprocesser, vidare innebär inte planens ställningstagande (i form av åtgärder) förändring som skapar betydande miljöpåverkan. Dessa identifierade omständigheter påvisar att planen inte har betydande miljöpåverkan.

Genomförandet av åtgärderna i energi- och klimatplanen innebär ej påverkan på angränsande kommuner eller länsstyrelsens verksamhet som är av sådan art att miljöbedömningen kräver samråd. Hässleholms kommun anser att det inte krävs en strategisk miljöbedömning och miljökonsekvensbeskrivning då genomförandet av energiplanen inte antas medföra en betydande miljöpåverkan.

Övriga konsekvenser

Energi- och klimatplanen bedöms inte innebära negativa inskränkningar i barns rättigheter. Planen bedöms därmed vara av sådan art att en barnkonsekvensanalys i enlighet med barnkonventionen ej är nödvändig.

Tabell 1.

1.3.1 Verka för nyetableringar av tankställen för förnybara drivmedel i kommunen	Kommunstyrelsen
1.3.4 Verka för förbättrade möjligheter för person- och godstransporter på järnväg	Kommunstyrelsen
1.3.5 Skapa förutsättningar för ett varierat utbud av bostäder, arbetsplatser, service, fritid och kultur så att bilanvändningen kan minska och förutsättningarna för miljöanpassade och resurssnåla transporter förbättras.	Miljö- och stadsbyggnadsnämnden
2.2.4 Fortsätta bygga ut och förtäta fjärrvärm nätet	HMAB
2.2.5 Produktionsprocesser i verksamhetsområde vatten och avlopp ska bli oberoende av fossila bränsle.	HMAB
2.3.1 Vid kommunens nybyggnationer och takbyten ska potentialen för solcellsanläggningar och energilagring utredas genom en livscykelkostnads kalkyl som gör det möjligt att välja det mest energi- och kostnadseffektiva alternativet.	Tekniska nämnden
2.3.2 Installera solceller på kommunkoncernens fastigheter med minst 250 kW/år installerad effekt.	Tekniska nämnden
2.3.3 HMAB ska jobba för mer produktion av el från värmeunderlaget men också för installation av solenergi på bolagets fastigheter och anläggningar samt utreda möjligheten att lagra energiöverskottet genom framställning av vätgas med elektrolys.	HMAB
5.1 Identifiera och återfukta organogena jordar i kommunal ägo.	Tekniska nämnden och Tekniska förvaltningen
5.2 Utreda möjligheten att producera och/eller använda biokol.	HMAB
5.3 Verka för att bevara våtmarker och etablera nya.	Miljö- och stadsbyggnadsnämnden, HMAB och HIBAB

Bilaga 5. Koppling till andra kommunala styrdokument

Ur ett energi- och klimatperspektiv finns det ett antal relevanta fokusområden och åtgärder som berörs i andra kommunala styrdokument. Tabellen nedan är en kartläggning av dessa andra styrdokument.

Kommunala styrdokument med koppling till energi- och klimatplan	Fastigheter	Transporter	Produktion och distribution	Konsumtion och klimat	Säkerhet och tillgång	Klimat-anpassning	Klimat-kompensation
Strategisk plan med budget	X	X	X	X			
Översiktsplan för Hässleholms kommun	X	X	X		X	X	
Fördjupad översiktsplan Hässleholms stad	X	X			X	X	
Trafikstrategi 2030 Trafikplan för Hässleholms stad		X					
Grönplaner Naturvårdsstrategi						X	X
VA-strategier	X			X		X	
Resursoptimeringsplanen (avfallsplan)				X			
Inköps- och upphandlingspolicy och riktlinjer				X			
Policy och riktlinjer för resor, trafik och fordon		X					
Tekniska förvaltningens fastighetsavdelning – Strategi för energieffektivisering 2020-2030	X						

Kommunens strategiska plan, som beslutas årligen av kommunfullmäktige tillsammans med kommunens budget, innehåller kommunens strategiska utmaningar och övergripande mål. Energi- och klimatplanen bidrar till arbetet i utmaningen att Hässleholms kommun ska vara en attraktiv och hållbar plats att leva och verka på.

Översiktsplaneringen är kommunens avsiktsförklaring om hur den fysiska miljön bör utvecklas. I översiktsplanen finns det ställningstagande gällande energiförsörjning, produktion av förnybar energi, mobilitet och infrastruktur för transportsystemet som bidrar till att nå mål i denna plan. Där finns också ställningstagande gällande

klimate Anpassning, särskilt gällande nederbörd och behov av skugga. Klimate Anpassning hanteras inte i denna energi- och klimatplan.

Frågan om transportplanering i kommunens geografiska område ingår i Hässleholms trafikstrategi 2030 som innehåller mål och visionen för transportsystemet. Trafikplan för Hässleholms stad, med övergripande åtgärder för transportsystemet som helhet och för varje trafikslag för sig, så som gång, cykel, bil, kollektivtrafik, gods och farligt gods samt uttryckningstransporter, fastställdes av miljö- och stadsbyggnadsnämnden i december 2021. Trafikfrågor med koppling till energi- och klimat som upptas i dessa dokument bidrar också till att nå energi- och klimatplanens mål.

Grönstrukturen i kommunen ska bidra till klimatomfattig hållbarhet och biologisk mångfald samt uppmuntra till rekreation och bidra med upplevelsevärden. Skuggmiljöer, vattenrening, bindning av koldioxid och avrinningsvägar är ekosystemtjänster, alltså nyttor som människan tillgodogör sig från naturen. Kommunens gröna planer innehåller förslag på åtgärder som berör mark- och vattenanvändning, skötsel och utformning av parker och naturområden i och kring ett samhälle. I december 2021 fastställde kommunfullmäktige tre naturvårdsstrategier som berör naturen utanför tätorterna och beskriver kommunens viljeinriktning inom naturvård. Klimatkompensation i form av upptagning av koldioxid i träd och mark behandlas i planen. Klimate Anpassning är åtgärder för att göra samhället mindre sårbart för de konsekvenser som ett förändrat klimat kan medföra för mark, vatten och bebyggelse. Syftet är att skydda miljön och människors liv, hälsa och egendom. Klimate Anpassning berörs inte i denna plan.

Hässleholms kommuns VA-strategier innehåller riktlinjer, strategiska vägval och prioriteringsgrunder för vatten- och avloppsfrågor. Utöver strategier om säker dricksvattenförsörjning finns det strategier om att eftersträva en klimat- och resurseffektiv spillvattenhantering, skapa utrymme för klimat- och miljöanpassade dagvattenlösningar på allmän platsmark och strategier för hållbar allmän VA-försörjning och hållbar enskild VA-försörjning. Det finns därför tydliga kopplingar till energi- och klimatfrågor som VA-strategin behandlar och som inte tas upp i denna plan.

Hässleholms kommuns avfallsplan benämns. Arbete pågår med att ta fram en ny resursoptimeringsplan som även fokuserar på klimatpåverkan från konsumtion.

Utöver de ovan beskrivna strategiska dokument som har kopplingar till kommunens energi- och klimatpolitik och därmed till denna plan, finns det interna dokument som beskriver mål, riktlinjer och åtgärder gällande kommunens upphandling, resor och transporter samt energieffektivisering av fastigheter. Dessa tre dokument är mycket viktiga instrument som bidrar till att nå målet om energieffektiva och fossilbränslefria verksamheter i kommunkoncernen.

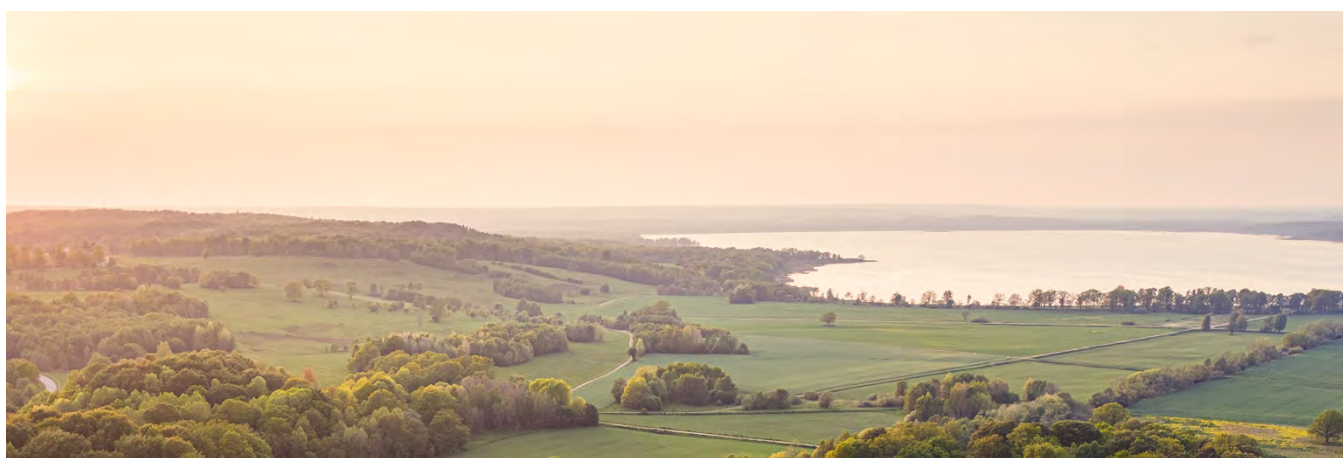
I kommunens dokumenthierarki hamnar denna energi- och klimatplan tillsammans med andra "ämnesstrategier", alltså strategiska dokument med vision, mål och strategier, som förtydligar kommunens ställningstaganden på en övergripande kommunal nivå utifrån olika teman och som beslutas av kommunfullmäktige.

Energi- och klimatplan

Kommunens arbete för de nationella energi- och klimat-
målen 2030

Innehåll

Målbild av vägen mot en fossilbränslefri Hässleholm	4
Energi- och klimatplan för Hässleholms kommun	6
Därför behövs en energi- och klimatplan	6
Det här gör Hässleholm	7
Så här togs planen fram	7
Energiprinciper	8
Fokusområden i planen	8
Lokala mål och aktiviteter	9
1. Fokusområde: Transporter och mobilitet.....	10
Mål 1.1 Ökad andel fossilbränslefritt i fordonsflottan till år 2027 i kommunens förvaltningar och bolag.....	10
Mål 1.2 Minska transporter med bil och lastbil med 4 % år 2027 och med 10 % år 2030 i kommunens förvaltningar och bolag.	10
Mål 1.3 Mål för transporter i Hässleholm som geografiskt område gäller enligt trafikstrategier och relaterade planer.....	11
2. Fokusområde: Byggnader och fastigheter (planering, byggnation och drift).....	12
Mål 2.1 Minska energiförbrukningen med 20 % till år 2029 i fastigheter som används av kommunen och kommunala bolag.	12
Mål 2.2 Endast fossilfri uppvärmning år 2027 i kommunala fastigheter och minskad eluppvärmning till fördel för ökad fjärrvärme i kommunens geografiska område.	13
Mål 2.3 Öka produktion av solenergi till minst 2 250 kW effekt år 2030 i kommunens förvaltningar och bolag och öka produktionen av förnybar energi i kommunens geografiska område år 2030	14
3. Fokusområde: Konsumtion	15
Mål 3.1 Halvering av klimatutsläpp från offentlig konsumtion år 2030. Till år 2029 har utsläpp från kommunala måltider och nybyggnationer halverats. Klimatutsläpp kopplade till förbrukningsvaror, inventarier och IT-produkter halveras fram till 2030.	15
Mål 3.2 Halvering av klimatutsläppen från medborgarnas konsumtion år 2030, till 5 ton/år ...	16
4. Fokusområde: Energitillförsel, elsäkerhet och effektbehov.....	17
Mål 4 Verka för en leveranssäker och fossilfri energiförsörjning	17
5. Fokusområde: Upptag av koldioxid från atmosfären.....	18
Mål 5 Verka för en ökad kolinlagring i såväl kommunens geografiska markyta som i marken i kommunal ägo.....	18
Genomförandet	19
Uppföljning av planen	19
Revidering av planen	19

Bilagor

1. Nulägesanalys
  - a. Sveriges och Skånes energi- och klimatmål 2020 och 2030
  - b. Uppföljning av Sveriges klimatmål för 2020 i Sverige och i Hässleholm
  - c. Energianvändning i Hässleholms kommun
  - d. Utsläpp av växthusgaser i Hässleholms kommun
  - e. Intervjuer med näringslivet
  - f. Klimatenkäter till medborgare och medarbetare
2. Fördjupning om energiprinciper och hur dessa påverkar innehållet i planen
3. Hur togs energi- och klimatplanen fram?
4. Konsekvenser av planens genomförande
5. Koppling till andra kommunala styrdokument

Diarienummer: M-2020-601

Fastställt den: 2024-xx-xx

Fastställt av: Kommunfullmäktige

För revidering ansvarar: Miljö- och stadsbyggnadsnämnden

För uppföljning ansvarar: Miljö- och stadsbyggnadsförvaltningen

Dokumentet gäller för: Hässleholms kommun

Giltighetsperiod: Tillsvidare

Ersätter: Energi- och klimatplan för Hässleholms kommun, 2010-05-1

Kommunal författningssamling: [Ange författningsförsamling]

Antagen: [Ange datum]

Målbild av vägen mot en fossilbränslefri Hässleholm

Klimatförändringarna är en av vår tids största utmaningar. En omställning till ett klimatneutralt och fossilbränslefritt samhälle är nödvändigt för att Sverige ska bli ett fossilfritt välfärdsland.¹ Planen beskriver hur Hässleholms kommun ska bidra till att nå de nationella energi- och klimatmålen till år 2030.

Två år efter det att energi- och klimatplanen är antagen ser vi redan effekterna.

Kommunens fordonssamordning är i gång, fossiloberoende fordon köps in i enlighet med kommunens riktlinjer för fordonsinköp och en plan för utbyggnad av laddinfrastruktur är framtagen. En utredning om bilpooler är inledd. Hässleholm Miljö har en plan för 100 procent fossilfria transporter i hela bolaget senast 2027.

Kommunen energieffektiviserar sina fastigheter i en större omfattning och snabbare takt än då planen antogs. Gröna lån har sökts för finansiering och det finns stora chanser att få dessa godkända. Underhållsskulden minskar och fastigheternas värde ökar.

Miljö- och stadsbyggnadsförvaltningen är medveten om sin viktiga roll för omställningen till en energieffektiv och fossilfri kommun. Genom att inkludera energi i sina planer, strategier, tillsyn och rådgivning ökar andelar av fossilfria transporter, cyklingen blir säkrare och enklare, produktion av förnybar energi ökar och förutsättningar för energismarta hus förbättras. Förvaltningens fokus på grön infrastruktur och vattenhantering fortsätter och bidrar till att stärka kommunens möjligheter att möta klimatförändringarnas effekter.

Hässleholm Miljö erbjuder väl utvecklade energitjänster som förenklar för kunderna att energi-effektivisera. Utbyggnaden och förtätningen av fjärrvärmenätet fortlöper. Bolaget har börjat utreda ny produktion av förnybar energi, kanske även vätgas.

Genom sitt deltagande i allmännyttans klimatinitiativ fortsätter Hässleholm att energieffektivisera och ställa om. Miljöhänsyn präglar nybyggnation så att klimatutsläpp från byggprocess och drift minskar. Installation av moderna styrsystem förenklar hyresgästernas hållbara livsstil.

HIBAB fortsätter att jobba med miljöcertifieringar av nya och befintliga byggnader. Detta leder till viktiga energieffektiviseringar och till nya installationer av solenergi i linje med planens mål. Kunderna uppskattar HIBAB:s hållbarhetsengagemang och fler vill teckna den gröna bilagan till hyresavtalet.

Den årliga energiuppföljningen tas fram som vanligt. Den visar en trend om ständigt bättre resultat vilket redovisas i kommunens årsredovisning. Uppföljningen är ett uppskattat inslag i arbetet för att bli en energieffektiv och fossilfri kommun som väcker engagemang i kommunens förvaltningar.

---

¹ Ett klimatneutralt och fossilbränslefritt Skåne. Klimat- och energistrategi för Skåne. Länsstyrelsen i Skåne, Region Skåne, Kommunförbundet Skåne, 2018.

Näringslivet i kommunen jobbar vidare på den redan inslagna gröna vägen. Hållbarhet är en integrerad del av affärsmodell. Kommunen är något bättre på att stödja näringslivets strävan mot fossilfria företag 2045. Även lokala miljöföreningar intensifierar sitt viktiga klimatarbete.

Händelserna gör att fler medarbetare i kommunkoncernen får upp ögonen för hållbarhet och vågar bidra med idéer om hur kommunen kan bli mer resurseffektiv. Ledningen lyssnar och agerar. Klimatutsläpp från offentlig konsumtion kan komma att minska framöver. En diskussion om hur kommunen ska hjälpa sina medborgare att ställa om till en klimatsmart livsstil startas, något som välkomnas av invånarna och näringslivet.

Sju år efter det att energi- och klimatplanen är antagen har kommunen nått nivån för de nationella energi- och klimatmålen till år 2030:

- 50 % effektivare energianvändning jämfört med 2005
- 63 % lägre klimatutsläpp jämfört med 1990
- 70 % lägre klimatutsläpp för transporter jämfört med 2010
- ökad produktionen av förnybar el med målet att nå 100 % förnybar år 2040
- och högst fem ton koldioxidekvivalenter per person och år från konsumtion (regionalt mål).

Energi- och klimatplan för Hässleholms kommun

Planen beskriver hur Hässleholms kommun ska bidra till att nå de nationella energi- och klimatmålen till år 2030, vilka omfattar:

- 50 % effektivare energianvändning jämfört med 2005
- 63 % lägre klimatutsläpp jämfört med 1990
- 70 % lägre klimatutsläpp för inrikes transporter jämfört med 2010
- öka produktionen av förnybar el (100 % förnybar elproduktion år 2040)

Ovanstående är Sveriges etappmål på vägen mot det nationella målet "begränsad klimatpåverkan". Målet är att Sverige senast år 2045 ska ha ett nettonollutsläpp. Minst 85 procent av reduktionen av utsläpp ska ske i Sverige. Utöver dessa mål knyter kommunen an till Skånes energi- och klimatmål gällande konsumtion där det framgår att år 2030 ska utsläppen från privat och offentlig konsumtion vara högst fem ton koldioxidekvivalenter per person och år. I planen beskrivs kommunens energi- och klimatmål (mål) och aktiviteter för hur Hässleholm kan bidra till målen ovan. Energi- och klimatplanen har även en tydlig koppling till kommunens övergripande mål att Hässleholms kommun erbjuder attraktiva och hållbara livsmiljöer i hela kommunen.

Vad kommunen bör göra inom energi- och klimatområdet beskrivs i en omvärldsanalys som framställer kommunens aktuella läge i relation till gällande regler och krav. Genom visioner utvecklas en målbild som beskriver vad kommunen vill göra. När kommunens vilja sätts i relation till tillgängliga resurser blir det uppenbart vad kommunen kan göra. Kraven från omvärlden, resursinventering och viljan sätts i relation till varandra för att komma fram till vad kommunen ska göra. Denna plan är ett styrdokument som beskriver vad kommunen behöver göra inom energi- och klimatområdet.

Därför behövs en energi- och klimatplan

Enligt lag (1977:439) om kommunal energiplanering ska kommunerna främja hushållningen med energi samt verka för en säker och tillräcklig energitillförsel. Det ska i varje kommun finnas en aktuell plan för tillförsel, distribution och användning av energi i kommunen. I en sådan plan ska det finnas en analys av vilken inverkan den i planen upptagna verksamheten har på miljön, hälsan och hushållningen med mark och vatten och andra resurser.

Kommunerna har ett ansvar att bidra till de beslutade nationella målen. Därför antas de nationella energi- och klimatmålen som vägledande för Hässleholms kommun.

Det regionala målet om konsumtion möjliggör arbetet med medborgarnas attityder och förståelse för den nödvändiga energiomställningen av samhället. Medborgarnas insatser bidrar till att nå övriga mål om att minska klimatutsläpp inom kommunens geografiska område men också till att minska utsläpp som sker i andra delar av Sverige och världen som en följd av kommuninvånarnas konsumtion.

Det här gör Hässleholm

Hässleholms kommun styr över sina egna verksamheter och kan agera för att minska deras klimatpåverkan. Genom kostnadseffektiva åtgärder är det möjligt att nå en energieffektivisering av byggnader, samt ett minskat fossilberoende i personalbilsflottan.

Kommunen har möjlighet att skapa förutsättningar som förenklar för företag, organisationer och invånare att energieffektivisera och bli oberoende av fossil energi. Därför omfattar planen mål och aktiviteter för energiomställningen av kommunen som geografisk enhet.

Så här togs planen fram

Miljö- och stadsbyggnadsnämnden har gett miljö- och stadsbyggnadsförvaltningen i uppdrag att aktualisera kommunens energi- och klimatplan från 2010. HMAB har bistått med kompetens för att ta fram underlag och omvärldsanalys (se bilaga 1). Analysen innehåller en kartläggning av nationella, regionala och lokala mål, trender och beslut; en nulägesanalys om tillförsel, distribution och förbrukning av energi i kommunen samt om kommunens klimatutsläpp; en uppföljning och utvärdering av kommunens energi- och klimatplan från 2010. En politisk referensgrupp har bidragit med de politiska ambitionerna. Ett fyrtiotal medarbetare från kommunala förvaltningar och kommunens bolag deltog i framtagningen av planen, diskuterade nuläget, mål och aktiviteter och hjälpte till med förankring in i organisationen. Genom ett tiotal intervjuer med företag och branschorganisationer i kommunen kartlades åtgärder som kommunen kan genomföra för att förenkla näringslivets energiomställning. Via webbenkäter kunde medarbetare och invånare inkomma med åsikter, förväntningar och förslag. Slutligen skickades planen på remiss till nämnder och styrelser i kommunen, de politiska partierna och andra relevanta intressenter. Då konjunktur och omvärld gav en stor påverkan under 2022 och 2023 gjordes en revision av planen innan förslaget togs upp för beslut, där förvaltningar och kommunala bolag fick yttra sig om angivna aktiviteter i planen fortfarande var aktuella. I samband med revisionen anpassades även planen till kommunens nya styrmodell. Mer information om hur planen togs fram finns i bilaga 3.

Energiprinciper

För att vägleda arbetet mot angivna mål finns det några viktiga principer. Principerna hjälper till att identifiera de mest effektiva åtgärderna för att nå målen. Genom att ta hänsyn till dessa principer kan åtgärderna i planen utformas på ett kostnadseffektivt sätt. Följande principer användes för att ta fram lokala mål och åtgärder:

- Minska förbrukning och ta vara på energi, till exempel spillvärme.
- Konsumera och producera förnybar energi.
- Bygga infrastruktur och bidra till positiva förutsättningar för att möjliggöra effektiviseringar och omställningen till fossilfritt.
- Kompensera för fossil energi.

Primärenergifaktor är ett mått på den totala energiåtgång som krävs för att generera användbar energi och ger också vägledning i valet av åtgärder. Mer information om principerna och hur dessa påverkar planens innehåll finns i bilaga 2.

Fokusområden i planen

I Sverige delas användningen av energi vanligen in i tre sektorer: transporter, industrier och bostäder. På senaste tiden har ett konsumtionsperspektiv inkluderats i klimatarbetet. Det handlar inte bara om att ta ansvar för de klimatpåverkande utsläpp som sker inom kommunens geografiska område, utan också om att minska de utsläpp som sker i andra delar av världen som en följd av den konsumtion som kommunens invånare står för.

Enligt lag ska kommunerna, i sin planering, verka för en säker och tillräcklig energitillförsel. Därför innehåller planen aktiviteter kopplade till ökad produktion av fossilfri energi och åtgärder på lokal nivå för att motverka effektbrister. För att motverka klimatförändringarna behövs stora negativa utsläpp där koldioxid tas från atmosfären.

En ökad inlagring av koldioxid i mark och vegetation samt i byggmaterial, kan minska koldioxidhalten i luft.

Planens mål och aktiviteter kan därför kategoriseras i följande fokusområde.

- Transporter och mobilitet
- Byggnader och fastigheter
- Konsumtion
- Energitillförsel, elsäkerhet och effektbrist
- Upptag av koldioxid i skog och mark

Lokala mål och aktiviteter

För att bidra till att nå de nationella målen sätter kommunen egna lokala mål inom energi- och klimatområdet och genomför aktiviteter dels i kommunen som organisation, dels för kommunen som geografisk enhet. Mål och aktiviteter samlas under respektive fokusområde. Till flertalet av målen finns nyckeltal för uppföljning.

Utöver de aktiviteter som belyses i planen finns redan politiska beslut som bidrar till att målen uppnås, dessa beskrivs inte i planen. Aktiviteter som föreslås är ett resultat av en prioritering där många andra åtgärder har lämnats utanför, särskilt aktiviteter och åtgärder som saknar förankring. Alla valda aktiviteter är i grunden effektiva och relevanta och kan genomföras på ett ekonomiskt lönsamt sätt. För att öka aktiviteternas effektivitet används energiprinciperna som beskrivs ovan. Miljönyttan av åtgärderna beror ofta på hur effektivt åtgärderna genomförs. Åtgärder som inte kräver stora investeringar, som till exempel informationsinsatser för att effektivisera tjänsteresor, kan ge stor effekt om man lyckas förändra beteende hos många medarbetare i olika förvaltningar. Med tanke på förvaltningarnas och bolagens olika förutsättningar är det svårt att i förväg ta fram en detaljerad prioriteringsordning kopplad till effektivitet. Aktiviteterna är också prioriterade i enlighet med energiprinciperna som är vägledande för att säkerställa effektiviteten av åtgärderna. Vissa aktiviteter kräver andra ekonomiska förutsättningar än vad nuvarande budget medger, dessa aktiviteter är dock medtagna då de bör genomföras, för att nå de regionala och nationella målen. Planen ger således inga garantier för att kommunen som organisation har resurserna att genomföra alla aktiviteter.

1. Fokusområde: Transporter och mobilitet

Transporter i Sverige är starkt beroende av fossila bränslen. Inrikes transporter svarar för en tredjedel av landets totala utsläpp av växthusgaser. Vi kan göra aktiva val för att minska klimatpåverkan av våra resor.

Energi- och klimatplanen har fokus på effektiva och fossilfria transporter inom kommun-koncernens organisation. Få aktiviteter gäller transporter i kommunen som geografisk enhet. Detta område behandlas i stället i kommunens trafikstrategi.

MÅL 1.1 ÖKAD ANDEL FOSSILBRÄNSLEFRITT I FORDONSFLOTTAN TILL ÅR 2027 I KOMMUNENS FÖRVALTNINGAR OCH BOLAG.

Aktiviteter	Ansvar
1.1.1 Hässleholm Miljös verksamhetsområde vatten och avlopp tar fram en plan för omställningen till fossilbränslefria transporter senast 2025.	HMAB

Nyckeltal (2022):

- Fossilberoende personbilar i kommunorganisationen, andel: 45,4 %
- Fossilberoende lätta lastbilar i kommunorganisationen, andel: 50,6 %

MÅL 1.2 MINSKA TRANSPORTER MED BIL OCH LASTBIL MED 4 % ÅR 2027 OCH MED 10 % ÅR 2030 I KOMMUNENS FÖRVALTNINGAR OCH BOLAG.

Aktiviteter	Ansvar
1.2.1 Förenkla för tjänsteresor med cykel, där det är möjligt.	Samtliga nämnder och bolag
1.2.2 Fortsatt minskning av användningen av egen bil i tjänst.	
1.2.3 Utredda och etablera fordonspooler där fordon kan delas mellan förvaltningar med fokus på god tillgänglighet till fossilfria fordon med hög standard gällande trafiksäkerhet, arbetsmiljö och kostnadseffektivt användande av fordon.	Kommunstyrelsen
1.2.4 Ytterligare effektivisering av biltransporter inom omsorgen.	Omsorgsnämnden
1.2.5 Ytterligare effektivisering av insamlingen av hushållsavfall.	HMAB

Nyckeltal:

- Den totala förbrukningen av fossila bränslen i förvaltningarnas fordon ökade med 0,8 % mellan 2018 och 2022.
- Körsträckan för koncernens fordon har ökat med 7,9 % från 5 643 744 km år 2018

till 6 089 282km år 2022.

MÅL 1.3 MÅL FÖR TRANSPORTER I HÄSSLEHOLM SOM GEOGRAFISKT OMRÅDE GÄLLER ENLIGT TRAFIKSTRATEGIER OCH RELATERADE PLANER.

Det finns viktiga åtgärder i kommunens trafikstrategi 2030 med inverkan på transporternas energi- och klimatpåverkan. Särskilt viktiga är åtgärder riktade till att effektivisera bilresor och öka gång, cykel och kollektivtrafik, förbättra gång- och cykelinfrastruktur och fortsätta arbetet med utvecklingen av kollektivtrafiken. Stadsplanering är ett avgörande verktyg för att lyckas. I denna plan tillkommer några få aktiviteter som kompletterar andra dokument inom området.

Aktiviteter	Ansvar
1.3.1 Verka för nyetableringar av tankställen för förnybara drivmedel i kommunen.	<i>Kommunstyrelsen</i>
1.3.2 Verka för utbyggnaden av laddinfrastruktur.	<i>Kommunstyrelsen och Tekniska nämnden</i>
1.3.3 Verka för utvecklingen av kollektivtrafik och klimatvänliga transportsätt på landsbygden.	<i>Kommunstyrelsen</i>
1.3.4 Verka för förbättrade möjligheter för person- och godstransporter på järnväg.	<i>Kommunstyrelsen</i>
1.3.5 Skapa förutsättningar för ett varierat utbud av bostäder, arbetsplatser, service, fritid och kultur i den fysiska planeringen, så att bilanvändningen kan minskas och förutsättningarna för miljöanpassade och resurssnåla transporter förbättras.	<i>Miljö- och stadsbyggnadsnämnden</i>
1.3.6 Analysera möjligheten att erbjuda laddinfrastruktur för hyresgäster.	<i>Hässlehem</i>

Nyckeltal:

- Befolkning i kollektivtrafiknära läge, 2021: 57,8 %
- Genomsnittlig körsträcka med personbil, 2022: 693,1 mil/invånare

2. Fokusområde: Byggnader och fastigheter (planering, byggnation och drift)

Tack vare utfasning av olja för uppvärmning, effektivare elektriska produkter och bättre byggnader har utsläpp från våra hus minskat. Potentialen för energieffektivisering av fastighetsdrift är fortfarande stor. Byggprocessen och materialvalet för nya byggnader genererar omfattande klimatutsläpp och kräver åtgärder vid planering, projektering och byggnation.

Energi- och klimatplanen innehåller mål och aktiviteter för energieffektivisering och för användning och produktion av förnybar energi i drift och byggnation av fastigheter inom kommunkoncernen. Det innehåller också aktiviteter som skapar förutsättningar som förklarar för medborgare, företag och organisationer i kommunen att ställa om sina fastigheter.

MÅL 2.1 MINSKA ENERGIFÖRBRUKNINGEN MED 20 % TILL ÅR 2029 I FASTIGHETER SOM ANVÄNDS AV KOMMUNEN OCH KOMMUNALA BOLAG.

Aktiviteter	Ansvar
2.1.1 Värdeskapande fastighetsförvaltning enligt förvaltningarnas behov startas 2024.	<i>Tekniska nämnden</i>
2.1.2 Byta gatubelysning till LED i Hässleholms stad senast 2024.	<i>Tekniska nämnden</i>
2.1.3 Byta belysning på elljusspår och på alla större idrottsanläggningar till LED.	<i>Kultur- och fritidsnämnden</i> <i>Tekniska nämnden</i>
2.1.4 Aktualisera bolagets energikartläggning och ta fram en ny plan för energieffektivisering av processer och byggnader.	<i>HMAB</i>
2.1.5 Energieffektivisera fastighetsbeståndet med 20 % fram till 2030 räknat från 2007.	<i>Hässlehem</i>
2.1.6 Miljöcertifiera det befintliga fastighetsbeståndet enligt standarden miljöbyggnad iDrift (Sweden Green Building Council) och miljöcertifiera nya projekt enligt standarden "Miljöbyggnad" från Sweden Green Building Council.	<i>HIBAB</i>

Nyckeltal:

- Energianvändningen i kommunens fastigheter var 150,2 kWh/m² (2022) och 165,64/m² (2018). Gäller kommunala fastigheter (inkluderar ej kommunala bolag).

MÅL 2.2 ENDAST FOSSILFRI UPPVÄRMNING ÅR 2027 I KOMMUNALA FASTIGHETER OCH MINSKAD ELUPPVÄRMNING TILL FÖRDEL FÖR ÖKAD FJÄRRVÄRME I KOMMUNENS GEOGRAFISKA OMRÅDE.

Aktiviteter	Ansvar
2.2.1 Möjliggöra för uppföljning av separat mätning på eluppvärmning.	<i>Tekniska nämnden</i>
2.2.2 I samarbete med HMAB verka för energieffektivisering av fastigheter uppvärmda med fjärrvärme.	<i>Tekniska nämnden och HMAB</i>
2.2.3 I samarbete med HMAB göra en bedömning av vilka fastigheter som kan kopplas till fjärrvärme.	<i>Tekniska nämnden och HMAB</i>
2.2.4 Fortsätta bygga ut och förtäta fjärrvärmenätet.	<i>HMAB</i>
2.2.5 Produktionsprocesser i verksamhetsområde vatten och avlopp ska bli oberoende av fossilt bränsle.	<i>HMAB</i>
2.2.6 Avyttra den sista oljepannan.	<i>Hässlehem</i>

Nyckeltal:

- Uppvärmningen av förvaltningarnas fastighetsbestånd exklusive eluppvärmning.

Uppvärmningsbränsle	2018	2022
Olja (E1)	842 323 kWh	155 837 kWh
Fjärrvärme	30 251 000 kWh	28 049 300 kWh

MÅL 2.3 ÖKA PRODUKTION AV SOLENERGI TILL MINST 2 250 KW EFFEKT ÅR 2030 I KOMMUNENS FÖRVALTNINGAR OCH BOLAG OCH ÖKA PRODUKTIONEN AV FÖRNYBAR ENERGI I KOMMUNENS GEOGRAFISKA OMRÅDE ÅR 2030

Aktiviteter	Ansvar
2.3.1 Vid kommunens nybyggnationer och takbyte ska potentialen för solcellsanläggningar och energilagring utredas genom en livscykelkostnads kalkyl som gör det möjligt att välja det mest energi- och kostnadseffektiva alternativet.	<i>Tekniska nämnden</i>
2.3.2 Installera solceller på kommunkoncernens fastigheter med minst 250 kW/år installerad effekt.	<i>Tekniska nämnden</i>
2.3.3 HMAB ska jobba för mer produktion av el från värmeunderlaget men också för installation av solenergi på bolagets fastigheter och anläggningar samt utreda möjligheten att lagra energiöverskottet genom framställning av vätgas med elektrolys.	<i>HMAB</i>
2.3.4 Utreda hyresförhållandes klausuler i syfte att utöka installation av solenergi på fastigheterna genom utökat egenbruk.	<i>Hässlehem</i>
2.3.5 Certifiering av byggnader leder till en ökning av installation av solenergi.	<i>HIBAB</i>

Nyckeltal:

- Installerad effekt i kW på kommunens fastigheter: 715,4 kW (2022).

3. Fokusområde: Konsumtion

Klimatutsläpp från produktionen i Sverige har minskat men vi konsumerar mer produkter från andra länder än tidigare. Vid produktion och transport till Sverige uppstår klimatutsläpp i andra länder som hör till vår konsumtion. Genom att minska inköp av nya produkter och välja klimatvänligare alternativ minskar vårt klimatavtryck.

Planen tar sats på befintliga initiativ som syftar till att minska miljöpåverkan från konsumtion och innehåller förslag på ett omtag mot 2025.

MÅL 3.1 HALVERING AV KLIMATUTSLÄPP FRÅN OFFENTLIG KONSUMTION ÅR 2030. TILL ÅR 2029 HAR UTSLÄPP FRÅN KOMMUNALA MÅLTIDER OCH NYBYGGNATIONER HALVERATS. KLIMATUTSLÄPP KOPPLADE TILL FÖRBRUKNINGSVAROR, INVENTARIER OCH IT-PRODUKTER HALVERAS FRAM TILL 2030.

Aktiviteter	Ansvar
3.1.1 Vid behov genomförs utbildningar för beställare i syfte att minska klimatpåverkan från den offentliga upphandlingen.	<i>Alla nämnder och bolag</i>
3.1.2 Vid kommunal ny- och ombyggnation ska livscykelanalys tillämpas redan i projekteringsfasen för att minimera klimatutsläpp och energiförbrukning under byggnation.	<i>Tekniska nämnden</i>
3.1.3 Utredda möjligheten att ställa krav på livscykelanalys i exploateringsavtal och markanvisningsavtal.	<i>Tekniska nämnden</i>
3.1.4 Bolagen tar fram egna metoder för att nå en halvering av klimatutsläpp kopplade till konsumtion.	<i>HMAB, HIBAB och Hässlehem</i>
3.1.5 Genom att handla upp certifierade byggnader minskar klimatpåverkan från byggnationsprocesser och från materialvalet.	<i>HIBAB</i>
3.1.6 Projekt finansieras genom gröna lån, en hållbar finansiering som bidrar till planens mål. Bolaget bistår kommunen med råd och kunskap om gröna lån.	<i>HIBAB</i>

MÅL 3.2 HALVERING AV KLIMATUTSLÄPPEN FRÅN MEDBORGARNAS KONSUMTION ÅR 2030, TILL 5 TON/ÅR

Aktiviteter	Ansvar
3.2.1 Kommunens klimat- och energiarbete ska tydliggöras via webben, sociala medier, intranät och annan kommunikation i syfte att uppmuntra, inspirera och informera allmänheten och näringslivet om minskad klimatpåverkan.	<i>Alla nämnder och bolag</i>
3.2.2 Fortsätta integrera energi- och miljökunskap i utbildningen, gärna i samarbete med HMAB:s skolprojekt.	<i>Barn- och utbildningsnämnden, HMAB</i>
3.2.3 HMAB fortsätter med sitt omfattande skolarbete.	<i>HMAB</i>
3.2.4 Utredning om möjlighet att använda tekniska och informativa lösningar som återkopplar energi- och vattenförbrukning till hyresgästerna i syfte att motivera till effektivisering av energi- och vattenförbrukning.	<i>Hässlehem</i>
3.2.5 Hyresavtal med kallhyra som standard och marknadsföring av hyresavtalets gröna bilaga hjälper hyresgästerna att minska sin miljö- och klimatpåverkan.	<i>HIBAB</i>

Nyckeltal:

- Utsläpp till luft av växthusgaser totalt, 2021: 5,20 ton CO2-ekvivalenter/invånare

4. Fokusområde: Energitillförsel, elsäkerhet och effektbehov

Hässleholms kommun ligger i Sveriges södra elområde, SE 4, där elförbrukningen är ungefär fyra gånger större än elproduktionen. Detta kombinerat med en begränsad överföringskapacitet och ökad efterfrågan skapar utmaningar för energiförsörjningen. Effekttoppar kan inte fullt ut kompenseras genom utbyggnaden av väderberoende energikällor som inte är tillgängliga när efterfrågan är störst vid kalla och mörka vinterdagar. Utöver utbyggnaden av stamnätet för ökad överföringskapacitet så behöver energisystemet kompletteras med funktioner för lagring och effekttreglering, till exempel batterier, vätgaslager och flexibla storsystem.

Elektrifiering av transporterna kommer också att öka elbehovet lokalt. Redan idag finns det energikrävande industrianläggningar i kommunen och fler kan komma att etableras. Fokusområdet innehåller aktiviteter men inga mätbara mål.

Utöver påverkansarbete för en snabb utbyggnad av energiöverföringen, behöver kommunen öka den lokala elproduktionen och, när så är möjligt, öka självförsörjningsgraden (se mål 2.3). Detta behöver kompletteras med åtgärder för en flexiblere elanvändning så att inte alla behov uppstår samtidigt. Energieffektivisering och fjärrvärme istället för eluppvärmning är viktiga åtgärder för att motverka effekttoppar.

MÅL 4 VERKA FÖR EN LEVERANSSÄKER OCH FOSSILFRI ENERGIFÖRSÖRJNING

Aktiviteter	Ansvar
4.1 Bevaka utvecklingen av lösningar för flexibel elanvändning, till exempel smarta och digitala lösningar, effekttaxa och lagringsteknik.	HMAB
4.2 Fortsätta erbjuda energi- och klimatrådgivning till privatpersoner och näringslivet.	Miljö- och stadsbyggnadsnämnden

5. Fokusområde: Upptag av koldioxid från atmosfären

Utöver omfattande minskning av klimatutsläpp kommer det att behövas få bort koldioxid ur atmosfären för att temperaturen ska stabilisera sig på en två-gradig ökning. Det finns två sätt att göra det; genom teknik som fångar upp och lagrar koldioxiden och genom ökad upptagning av koldioxid i träd och mark. Metoderna är i olika utvecklingsstadier och utvärderas för de svenska förhållandena.

I Hässleholm finns det möjlighet att öka kolinlagring i skog och mark samt i byggmaterial. I skog genom skydd av skog och produktiv skog, förbättrad tillämpning av traditionella skogsskötselmetoder (främst i samband med föryngring, röjning och gallring) som leder till ökad virkesproduktionen och koldioxidupptag. En ökad skogstillväxt ökar även potentialen för substitution av fossil energi och fossilintensiva produkter. I mark genom skydd av torvmark och våtmark, ökad vallodling, plöjningsfri odling, ökad användning av mellangrödor, fler träd och buskar i främst kantzoner och betesmark, produktion och användning av biokol.

MÅL 5 VERKA FÖR EN ÖKAD KOLINLAGRING I SÄVÄL KOMMUNENS GEOGRAFISKA MARKYTA SOM I MARKEN I KOMMUNAL ÄGO

Aktiviteter	Ansvar
5.1 Identifiera och återfukta organogena jordar i kommunal ägo.	<i>Tekniska nämnden</i>
5.2 Utredda möjligheten att producera och/eller använda biokol.	<i>HMAB</i>
5.3 Verka för att bevara våtmarker och etablera nya.	<i>Miljö- och stadsbyggnadsnämnden, HMAB och HIBAB</i>

Genomförandet

För aktiviteter som lyfts i denna plan, anges nämnden som ansvarig för aktiviteten. Även kommunala bolag tilldelas ansvar för en del aktiviteter.

De ansvariga ska se till att aktiviteten genomförs i den takt som behövs för att nå uppsatta mål utifrån de givna förutsättningarna i budget. Varje år fastställer kommunfullmäktige strategisk plan med budget vilken ska förhålla sig till kommunens styrdokument. Eftersom målen i energi- och klimatplanen gäller över flera mandatperioder, styrs det praktiska genomförandet av prioriteringar och ekonomiska förutsättningar som anges i kommunens budget. Samtliga nämnder och bolagsstyrelser har ett gemensamt ansvar för att målen i energi- och klimatplanen nås och ska utifrån sitt respektive grunduppdrag och sina förutsättningar i budgeten integrera energi- och klimatplanens innehåll i verksamhetsplaneringen.

En del aktiviteter, som till exempel energieffektiviseringar i fastigheter och transporter, förväntas leda till minskade utgifter. För att öka takten i klimatomställningen kan en del av dessa besparingar användas till aktiviteter som bidrar till att nå planens mål. Framöver bör kommunen kartlägga nolläge, ta fram nyckeltal för uppföljning av besparingar och besluta om en policy om hur effekthemtagning ska återinvesteras.

Uppföljning av planen

Uppföljning av de lokala mål som gäller för kommunen som organisation sker genom den årliga energiuppföljningen som samordnas av miljö- och stadsbyggnadsförvaltningen i början på varje år, i enlighet med befintlig rutin. I denna ingår främst kvantitativa nyckeltal. Energiuppföljningen är dessutom en viktig informationskälla bland annat för kommunens årsredovisning, för uppföljningen av riktlinjerna för resor, trafik och fordon samt för tekniska förvaltningens energieffektiviseringsstrategi.

Uppföljningen av de lokala mål som gäller för kommunens geografiska område görs genom bevakning av utvalda nyckeltal från kommun- och landstingsdatabasen (Kolada.se).

Revidering av planen

Planen revideras vid behov dock senast 2030. Då planen sträcker sig till 2030 måste arbetet med att aktualisera planen påbörja senast 2029, om inte lagstiftningen eller myndighetsbeslut om energiplaneringen har ändrats.

**Hässelholms
kommun**

Energi- och klimatplan 2024 – 2030

HÄSSLEHOLMS KOMMUN

► Hässleholm nästa.

Innehåll

Målbild av vägen mot en fossilbränslefri Hässleholm	4
Energi- och klimatplan för Hässleholms kommun	6
Därför behövs en energi- och klimatplan	6
Det här gör Hässleholm	7
Så här togs planen fram	7
Energiprinciper	8
Fokusområden i planen	8
Lokala mål och aktiviteter	9
1. Fokusområde: Transporter och mobilitet	10
Mål 1.1 Ökad andel fossilbränslefritt i fordonsflottan i kommunens förvaltningar och bolag. .	10
Mål 1.2 Minska transporter med bil och lastbil i kommunens förvaltningar och bolag.....	10
Mål 1.3 Underlätta för fossiloberoende transporter i hässleholm som geografiskt område....	11
2. Fokusområde: Byggnader och fastigheter	13
Mål 2.1 Minska energiförbrukningen i fastigheter som används av kommunen och kommunala bolag.	13
Mål 2.2 Endast fossilfri uppvärmning i kommunala fastigheter och minskad eluppvärmning till fördel för ökad fjärrvärme i kommunens geografiska område.	14
Mål 2.3 Öka produktion av solenergi i kommunens förvaltningar och bolag och öka produktionen av förnybar energi i kommunens geografiska område	14
3. Fokusområde: Konsumtion.....	15
Mål 3.1 Halvering av klimatutsläpp från offentlig konsumtion år 2030.	15
Mål 3.2 Halvering av klimatutsläppen från medborgarnas konsumtion år 2030.....	16
4. Fokusområde: Energitillförsel, elsäkerhet och effektbehov	17
Mål 4 Verka för en leveranssäker och fossilfri energiförsörjning	17
5. Fokusområde: Upptag av koldioxid från atmosfären	18
Mål 5 Verka för en ökad kolinlagring i såväl kommunens geografiska markyta som i marken i kommunal ägo	18
Genomförandet.....	19
Uppföljning av planen.....	19
Revidering av planen	19

Bilagor

1. Nulägesanalys
  - a. Sveriges och Skånes energi- och klimatmål 2020 och 2030
  - b. Uppföljning av Sveriges klimatmål för 2020 i Sverige och i Hässleholm
  - c. Energianvändning i Hässleholms kommun
  - d. Utsläpp av växthusgaser i Hässleholms kommun
  - e. Intervjuer med näringslivet
  - f. Klimatenkäter till medborgare och medarbetare
2. Fördjupning om energiprinciper och hur dessa påverkar innehållet i planen
3. Hur togs energi- och klimatplanen fram?
4. Konsekvenser av planens genomförande
5. Koppling till andra kommunala styrdokument

Diarienummer: M-2020-601

Fastställt den: 2024-xx-xx

Fastställt av: Kommunfullmäktige

För revidering ansvarar: Miljö- och stadsbyggnadsnämnden

För uppföljning ansvarar: Miljö- och stadsbyggnadsförvaltningen

Dokumentet gäller för: Hässleholms kommun

Giltighetsperiod: Tillsvidare

Ersätter: Energi- och klimatplan för Hässleholms kommun, 2010-05-1

Kommunal författningssamling: [Ange författningsförsamling]

Antagen: [Ange datum]

Målbild av vägen mot en fossilbränslefri Hässleholm

Klimatförändringarna är en av vår tids största utmaningar. En omställning till ett klimatneutralt och fossilbränslefritt samhälle är nödvändigt för att Sverige ska bli ett fossilfritt välfärdsland.¹ Planen beskriver hur Hässleholms kommun ska bidra till att nå de nationella energi- och klimatmålen till år 2030.

Två år efter det att energi- och klimatplanen är antagen ser vi redan effekterna.

Kommunens fordonssamordning är i gång, fossiloberoende fordon köps in i enlighet med kommunens riktlinjer för fordonsinköp och en plan för utbyggnad av laddinfrastruktur är framtagen. En utredning om bilpooler är inledd. Hässleholm Miljö har en plan för 100 procent fossilfria transporter i hela bolaget senast 2027.

Kommunen energieffektiviserar sina fastigheter i en större omfattning och snabbare takt än då planen antogs. Gröna lån har sökts för finansiering och det finns stora chanser att få dessa godkända. Underhållsskulden minskar och fastigheternas värde ökar.

Miljö- och stadsbyggnadsförvaltningen är medveten om sin viktiga roll för omställningen till en energieffektiv och fossilfri kommun. Genom att inkludera energi i sina planer, strategier, tillsyn och rådgivning ökar andelar av fossilfria transporter, cyklingen blir säkrare och enklare, produktion av förnybar energi ökar och förutsättningar för energismarta hus förbättras. Förvaltningens fokus på grön infrastruktur och vattenhantering fortsätter och bidrar till att stärka kommunens möjligheter att möta klimatförändringarnas effekter.

Hässleholm Miljö erbjuder väl utvecklade energitjänster som förenklar för kunderna att energi-effektivisera. Utbyggnaden och förtätningen av fjärrvärmenätet fortlöper. Bolaget har börjat utreda ny produktion av förnybar energi, kanske även vätgas.

Genom sitt deltagande i allmännyttans klimatinitiativ fortsätter Hässleholm att energieffektivisera och ställa om. Miljöhänsyn präglar nybyggnation så att klimatutsläpp från byggprocess och drift minskar. Installation av moderna styrsystem förenklar hyresgästernas hållbara livsstil.

HIBAB fortsätter att jobba med miljöcertifieringar av nya och befintliga byggnader. Detta leder till viktiga energieffektiviseringar och till nya installationer av solenergi i linje med planens mål. Kunderna uppskattar HIBAB:s hållbarhetsengagemang och fler vill teckna den gröna bilagan till hyresavtalet.

Den årliga energiuppföljningen tas fram som vanligt. Den visar en trend om ständigt bättre resultat vilket redovisas i kommunens årsredovisning. Uppföljningen är ett uppskattat inslag i arbetet för att bli en energieffektiv och fossilfri kommun som väcker engagemang i kommunens förvaltningar.

---

¹ Ett klimatneutralt och fossilbränslefritt Skåne. Klimat- och energistrategi för Skåne. Länsstyrelsen i Skåne, Region Skåne, Kommunförbundet Skåne, 2018.

Näringslivet i kommunen jobbar vidare på den redan inslagna gröna vägen. Hållbarhet är en integrerad del av affärsmodell. Kommunen är något bättre på att stödja näringslivets strävan mot fossilfria företag 2045. Även lokala miljöföreningar intensifierar sitt viktiga klimatarbete.

Händelserna gör att fler medarbetare i kommunkoncernen får upp ögonen för hållbarhet och vågar bidra med idéer om hur kommunen kan bli mer resurseffektiv. Ledningen lyssnar och agerar. Klimatutsläpp från offentlig konsumtion kan komma att minska framöver. En diskussion om hur kommunen ska hjälpa sina medborgare att ställa om till en klimatsmart livsstil startas, något som välkomnas av invånarna och näringslivet.

Sju år efter det att energi- och klimatplanen är antagen har kommunen nått nivån för de nationella energi- och klimatmålen till år 2030:

- 50 % effektivare energianvändning jämfört med 2005
- 63 % lägre klimatutsläpp jämfört med 1990
- 70 % lägre klimatutsläpp för transporter jämfört med 2010
- ökad produktionen av förnybar el med målet att nå 100 % förnybar år 2040
- och högst fem ton koldioxidekvivalenter per person och år från konsumtion (regionalt mål).

Energi- och klimatplan för Hässleholms kommun

Planen beskriver hur Hässleholms kommun ska bidra till att nå de nationella energi- och klimatmålen till år 2030, vilka omfattar:

- 50 % effektivare energianvändning jämfört med 2005
- 63 % lägre klimatutsläpp jämfört med 1990
- 70 % lägre klimatutsläpp för inrikes transporter jämfört med 2010
- öka produktionen av förnybar el (100 % förnybar elproduktion år 2040)

Ovanstående är Sveriges etappmål på vägen mot det nationella målet "begränsad klimatpåverkan". Målet är att Sverige senast år 2045 ska ha ett nettonollutsläpp. Minst 85 procent av reduktionen av utsläpp ska ske i Sverige. Utöver dessa mål knyter kommunen an till Skånes energi- och klimatmål gällande konsumtion där det framgår att år 2030 ska utsläppen från privat och offentlig konsumtion vara högst fem ton koldioxidekvivalenter per person och år. I planen beskrivs kommunens energi- och klimatmål (mål) och aktiviteter för hur Hässleholm kan bidra till målen ovan. Energi- och klimatplanen har även en tydlig koppling till kommunens övergripande mål att Hässleholms kommun erbjuder attraktiva och hållbara livsmiljöer i hela kommunen.

Vad kommunen bör göra inom energi- och klimatområdet beskrivs i en omvärldsanalys som framställer kommunens aktuella läge i relation till gällande regler och krav. Denna plan är ett styrdokument som beskriver vad kommunen behöver göra inom energi- och klimatområdet för att nå uppsatta mål.

Därför behövs en energi- och klimatplan

Enligt lag (1977:439) om kommunal energiplanering ska kommunerna främja hushållningen med energi samt verka för en säker och tillräcklig energitillförsel. Det ska i varje kommun finnas en aktuell plan för tillförsel, distribution och användning av energi i kommunen. I en sådan plan ska det finnas en analys av vilken inverkan den i planen upptagna verksamheten har på miljön, hälsan och hushållningen med mark och vatten och andra resurser.

Kommunerna har ett ansvar att bidra till de beslutade nationella målen. Därför antas de nationella energi- och klimatmålen som vägledande för Hässleholms kommun.

Det regionala målet om konsumtion möjliggör arbetet med medborgarnas attityder och förståelse för den nödvändiga energiomställningen av samhället. Medborgarnas insatser bidrar till att nå övriga mål om att minska klimatutsläpp inom kommunens geografiska område men också till att minska utsläpp som sker i andra delar av Sverige och världen som en följd av kommuninvånarnas konsumtion.

Det här gör Hässleholm

Hässleholms kommun styr över sina egna verksamheter och kan agera för att minska deras klimatpåverkan. Genom kostnadseffektiva åtgärder är det möjligt att nå en energieffektivisering av byggnader, samt ett minskat fossilberoende i personalbilsflottan.

Kommunen har möjlighet att skapa förutsättningar som förenklar för företag, organisationer och invånare att energieffektivisera och bli oberoende av fossil energi. Därför omfattar planen mål och aktiviteter för energiomställningen av kommunen som geografisk enhet.

Så här togs planen fram

Miljö- och stadsbyggnadsnämnden har gett miljö- och stadsbyggnadsförvaltningen i uppdrag att aktualisera kommunens energi- och klimatplan från 2010. Hässleholm Miljö AB har bistått med kompetens för att ta fram underlag och omvärldsanalys (se bilaga 1). Analysen innehåller en kartläggning av nationella, regionala och lokala mål, trender och beslut; en nulägesanalys om tillförsel, distribution och förbrukning av energi i kommunen samt om kommunens klimatutsläpp; en uppföljning och utvärdering av kommunens energi- och klimatplan från 2010. En politisk referensgrupp har bidragit med de politiska ambitionerna. Ett fyrtiotal medarbetare från kommunala förvaltningar och kommunens bolag deltog i att ta fram underlag till planen, diskuterade nuläget, mål och aktiviteter och stöttade förankringsarbetet i organisationen. Genom ett tiotal intervjuer med företag och branschorganisationer i kommunen kartlades åtgärder som kommunen kan genomföra för att förenkla näringslivets energiomställning. Via webbenkäter kunde medarbetare och invånare inkomma med åsikter, förväntningar och förslag. Slutligen skickades planen på remiss till nämnder och styrelser i kommunen, de politiska partierna och andra relevanta intressenter. Då konjunktur och omvärld gav en stor påverkan under 2022 och 2023 gjordes en revidering av planens målsättningar och aktiviteter innan förslaget togs upp för beslut.

Energiprinciper

För att vägleda arbetet mot angivna mål finns det några viktiga principer. Principerna hjälper till att identifiera de mest effektiva åtgärderna för att nå målen. Genom att ta hänsyn till dessa principer kan aktiviteter kopplade till planen utformas på ett kostnadseffektivt sätt. Följande principer användes för att ta fram lokala mål och åtgärder:

- Minska förbrukning och ta vara på energi, till exempel spillvärme.
- Konsumera och producera förnybar energi.
- Bygga infrastruktur och bidra till positiva förutsättningar för att möjliggöra effektiviseringar och omställningen till fossilfritt.
- Kompensera för fossil energi.

Primärenergifaktor är ett mått på den totala energiåtgång som krävs för att generera användbar energi och ger också vägledning i valet av åtgärder. Mer information om principerna och hur dessa påverkar planens innehåll finns i bilaga 2.

Fokusområden i planen

I Sverige delas användningen av energi vanligen in i tre sektorer: transporter, industrier och bostäder. På senaste tiden har ett konsumtionsperspektiv inkluderats i klimatarbetet. Det handlar inte bara om att ta ansvar för de klimatpåverkande utsläpp som sker inom kommunens geografiska område, utan också om att minska de utsläpp som sker i andra delar av världen som en följd av den konsumtion som kommunens invånare står för.

Enligt lag ska kommunerna, i sin planering, verka för en säker och tillräcklig energitillförsel. Därför innehåller planen aktiviteter kopplade till ökad produktion av fossilfri energi och åtgärder på lokal nivå för att motverka effektbrister. För att motverka klimatförändringarna behövs stora negativa utsläpp där koldioxid tas från atmosfären. En ökad inlagring av koldioxid i mark och vegetation samt i byggmaterial, kan minska koldioxidhalten i luft.

Planens mål och aktiviteter kan därför kategoriseras i följande fokusområden:

- Transporter och mobilitet
- Byggnader och fastigheter
- Konsumtion
- Energitillförsel, elsäkerhet och effektbrist
- Upptag av koldioxid i skog och mark

Lokala mål och aktiviteter

För att bidra till att nå de nationella målen sätter kommunen egna lokala mål inom energi- och klimatområdet och genomför aktiviteter dels i kommunen som organisation, dels för kommunen som geografisk enhet. Mål och aktiviteter samlas under respektive fokusområde. Till flertalet av målen finns nyckeltal för uppföljning.

Utöver de aktiviteter som belyses i planen finns redan politiska beslut som bidrar till att målen uppnås, dessa beskrivs inte i planen. För att öka aktiviteternas effektivitet används energiprinciperna som beskrivs ovan. Miljönyttan av åtgärderna beror ofta på hur effektivt åtgärderna genomförs. Åtgärder som inte kräver stora investeringar, som till exempel informationsinsatser för att effektivisera tjänsteresor, kan ge stor effekt om man lyckas förändra beteende hos många medarbetare i olika förvaltningar. Med tanke på förvaltningarnas och bolagens olika förutsättningar är det svårt att i förväg ta fram en detaljerad prioriteringsordning kopplad till effektivitet.

1. Fokusområde: Transporter och mobilitet

Transporter i Sverige är starkt beroende av fossila bränslen. Inrikes transporter svarar för en tredjedel av landets totala utsläpp av växthusgaser. Vi kan göra aktiva val för att minska klimatpåverkan av våra resor.

Energi- och klimatplanen har fokus på effektiva och fossilfria transporter inom kommun-koncernens organisation. Få aktiviteter gäller transporter i kommunen som geografisk enhet. Detta område behandlas i stället i kommunens trafikstrategi.

MÅL 1.1 ÖKAD ANDEL FOSSILBRÄNSLEFRITT I FORDONSFLOTTAN I KOMMUNENS FÖRVALTNINGAR OCH BOLAG.

Nyckeltal

Fossilosiloberoende personbilar i kommunorganisationen

(andel)

Nuläge 2022: ..... 45,5 procent

Målvärde 2027:.....ökning

Uppföljningsansvar: ..... Miljö- och stadsbyggnadsförvaltningen

Fossiloberoende lätta lastbilar i kommunorganisationen

(andel)

Nuläge 2022: ..... 50,6 procent

Målvärde 2027:.....ökning

Uppföljningsansvar: ..... Miljö- och stadsbyggnadsförvaltningen

Aktiviteter i riktning mot målet	Ansvar
Hässleholm Miljös verksamhetsområde vatten och avlopp tar fram en plan för omställningen till fossilbränslefria transporter	Hässleholm Miljö AB

MÅL 1.2 MINSKA TRANSPORTER MED BIL OCH LASTBIL I KOMMUNENS FÖRVALTNINGAR OCH BOLAG.

Nyckeltal

Total förbrukning av fossila bränslen i förvaltningarnas fordon

(andel)

Nuläge 2022: ..... ökning med 0,8 procent sedan 2018

Målvärde 2027:.....minskning med 4 procent

Målvärde 2030:.....minskning med 10 procent
 Uppföljningsansvar: ..... Miljö- och stadsbyggnadsförvaltningen

Körsträcka för koncernens fordon

(km)

Nuläge 2022: ..... 6 089 282 km, ökning med 7,9 procent sedan 2018

Målvärde 2027:.....minskning med 4 procent

Målvärde 2030:.....minskning med 10 procent

Uppföljningsansvar: ..... Miljö- och stadsbyggnadsförvaltningen

Aktiviteter i riktning mot målet	Ansvar
Förenkla för fossiloberoende tjänsteresor	<i>Samtliga nämnder och bolag</i>
Utreda och etablera fordonspooler där fordon kan delas mellan förvaltningar	<i>Kommunstyrelsen</i>
Ytterligare effektivisering av biltransporter inom omsorgen.	<i>Omsorgsnämnden</i>
Ytterligare effektivisering av insamlingen av hushållsavfall.	<i>Hässleholm Miljö AB</i>

MÅL 1.3 UNDERLÄTTA FÖR FOSSILOBEROENDE TRANSPORTER I HÄSSLEHOLM SOM GEOGRAFISKT OMRÅDE

Det finns viktiga åtgärder i kommunens trafikstrategi 2030 med inverkan på transporter-
 nas energi- och klimatpåverkan. Särskilt viktiga är åtgärder riktade till att effektivisera bil-
 resor och öka gång, cykel och kollektivtrafik, förbättra gång- och cykelinfrastruktur och
 fortsätta arbetet med utvecklingen av kollektivtrafiken. Stadsplanering är ett avgörande
 verktyg för att lyckas. I denna plan tillkommer några få aktiviteter som kompletterar andra
 dokument inom området.

Nyckeltal

Befolkning i kollektivnära läge

(andel)

Nuläge 2022: ..... 57,8 procent

Målvärde 2030:.....ökning

Uppföljningsansvar: ..... Miljö- och stadsbyggnadsförvaltningen

Genomsnittlig körsträcka med personbil

(mil/invånare)

Nuläge 2022: ..... 693,1 mil/invånare

Målvärde 2030:.....minskning

Uppföljningsansvar: ..... Miljö- och stadsbyggnadsförvaltningen

Aktiviteter i riktning mot målet	Ansvar
Verka för nyetableringar av tankställen för förnybara drivmedel i kommunen.	<i>Kommunstyrelsen</i>
Verka för utbyggnaden av laddinfrastruktur.	<i>Kommunstyrelsen och Tekniska nämnden och Hässlehem</i>
Verka för utvecklingen av kollektivtrafik och klimatvänliga transportsätt på landsbygden.	<i>Kommunstyrelsen</i>
Skapa förutsättningar i den fysiska planeringen för att minska bilanvändningen och att förutsättningarna för miljöanpassade och resurssnåla transporter förbättras.	<i>Miljö- och stadsbyggnadsnämnden</i>

2. Fokusområde: Byggnader och fastigheter

Tack vare utfasning av olja för uppvärmning, effektivare elprodukter, bättre och tätare byggnader har utsläpp från våra hus minskat. Potentialen för energieffektivisering av fastighetsdrift är fortfarande stor. Byggprocessen och materialvalet för nya byggnader genererar omfattande klimatutsläpp och kräver åtgärder vid planering, projektering och byggnation.

Energi- och klimatplanen innehåller mål och aktiviteter för energieffektivisering och för användning och produktion av förnybar energi i drift och byggnation av fastigheter inom kommunkoncernen. Det innehåller också aktiviteter som skapar förutsättningar som förklarar för medborgare, företag och organisationer i kommunen att ställa om sina fastigheter.

MÅL 2.1 MINSKA ENERGIFÖRBRUKNINGEN I FASTIGHETER SOM ANVÄNDS AV KOMMUNEN OCH KOMMUNALA BOLAG.

Nyckeltal

Energianvändning i kommunala fastigheter

(kWh/m)

Nuläge 2022: ..... 150,2 kWh/m²

Målvärde 2030:.....minskning 20 procent

Uppföljningsansvar: ..... Miljö- och stadsbyggnadsförvaltningen

Aktiviteter i riktning mot målet	Ansvar
Införande av arbetssätt "värdeskapande fastighetsförvaltning"	Tekniska nämnden
Byta belysning i offentliga miljöer till LED.	Tekniska nämnden och kultur- och fritidsnämnden
Aktualisera bolagets energikartläggning och ta fram en ny plan för energieffektivisering av processer och byggnader.	Hässleholm Miljö AB
Fortsatt arbete med att energieffektivisera fastighetsbeståndet	Hässlehem
Fortsatt miljöcertifiering av befintligt fastighetsbestånd och nya projekt.	HIBAB

MÅL 2.2 ENDAST FOSSILFRI UPPVÄRMNING I KOMMUNALA FASTIGHETER OCH MINSKAD ELUPPVÄRMNING TILL FÖRDEL FÖR ÖKAD FJÄRRVÄRME I KOMMUNENS GEOGRAFISKA OMRÅDE.

Nyckeltal

**Uppvärmning av förvaltningarnas fastighetsbestånd exklusive elanvändning
(kWh)**

Nuläge 2022: ..... olja: 155 837 kWh, fjärrvärme: 28 049 300 kWh

Målvärde 2030:.....olja: 0 kWh, fjärrvärme: ökning

Uppföljningsansvar: ..... Miljö- och stadsbyggnadsförvaltningen

Aktiviteter i riktning mot målet	Ansvar
Möjliggöra för uppföljning av separat mätning på eluppvärmning.	<i>Tekniska nämnden</i>
I samarbete med Hässleholm Miljö AB verka för energieffektivisering av fastigheter uppvärmda med fjärrvärme.	<i>Tekniska nämnden och HMAB</i>
Produktionsprocesser i verksamhetsområde "vatten och avlopp" ska bli oberoende av fossilt bränsle.	<i>Hässleholm Miljö AB</i>
Avyttra den sista oljepannan.	<i>Hässleholm</i>

MÅL 2.3 ÖKA PRODUKTION AV SOLENERGI I KOMMUNENS FÖRVALTNINGAR OCH BOLAG OCH ÖKA PRODUKTIONEN AV FÖRNYBAR ENERGI I KOMMUNENS GEOGRAFISKA OMRÅDE

Nyckeltal

**Solenergi på kommunens fastigheter
(installerad effekt i kW)**

Nuläge 2022: ..... 715,4 kW-effekt

Målvärde 2030:.....2 250 kW-effekt

Uppföljningsansvar: ..... Miljö- och stadsbyggnadsförvaltningen

3. Fokusområde: Konsumtion

Aktiviteter i riktning mot målet	Ansvar
Arbetsätt för att vid nybyggnationer och takbyte utreda solcellsanläggningar och energilagring i syfte att kunna välja det mest energi- och kostnadseffektiva alternativet.	<i>Tekniska nämnden</i>
Installera solceller på kommunkoncernens fastigheter med minst 250 kW/år installerad effekt.	<i>Tekniska nämnden</i>
Hässleholm Mijö AB ska jobba för mer produktion av el från värmeunderlaget men också för installation av solenergi på bolagets fastigheter och anläggningar samt utreda möjligheten att lagra energiöverskottet genom framställning av vätgas med elektrolys.	<i>Hässleholm Miljö AB</i>
Utreda möjligheter att utöka installation av solenergi på fastigheterna	<i>Hässlehem</i>

Klimatutsläpp från produktionen i Sverige har minskat men vi konsumerar mer produkter från andra länder än tidigare. Vid produktion och transport till Sverige uppstår klimatutsläpp i andra länder som hör till vår konsumtion. Genom att minska inköp av nya produkter och välja klimatvänligare alternativ minskar vårt klimatavtryck.

Planen tar sats på befintliga initiativ som syftar till att minska miljöpåverkan från konsumtion och innehåller förslag på ett omtag mot 2025.

MÅL 3.1 HALVERING AV KLIMATUTSLÄPP FRÅN OFFENTLIG KONSUMTION ÅR 2030.

Aktiviteter i riktning mot målet	Ansvar
Vid kommunal ny- och ombyggnation ska livscykelanalys tillämpas redan i projekteringsfasen för att minimera klimatutsläpp och energiförbrukning under byggnation.	<i>Tekniska nämnden</i>
Utreda möjligheten att ställa krav på livscykelanalys i exploateringsavtal och markanvisningsavtal.	<i>Tekniska nämnden</i>
Genom att handla upp certifierade byggnader minskar klimatpåverkan från byggnationsprocesser och från materialvalet.	<i>HIBAB</i>
Projekt finansieras genom gröna lån, en hållbar finansiering som bidrar till planens mål.	<i>HIBAB</i>
De kommunala bolagen tar fram metoder för sina verksamheter i syfte att minska klimatutsläpp kopplade till konsumtion.	<i>Hässleholm Miljö AB, HIBAB, Hässlehem</i>

MÅL 3.2 HALVERING AV KLIMATUTSLÄPP FRÅN MEDBORGARNAS KONSUMTION ÅR 2030.**Nyckeltal****Utsläpp till luft av växthusgaser totalt***(ton CO2-ekvivalenter/invånare)*

Nuläge 2021: ..... 5,2 ton CO2-ekvivalenter/invånare

Målvärde 2030:.....5,0 ton CO2-ekvivalenter/invånare

Uppföljningsansvar: ..... Miljö- och stadsbyggnadsförvaltningen

Aktiviteter i riktning mot målet	Ansvar
Utveckla kommunens kommunikation kring i syfte att uppmuntra, inspirera och informera allmänheten och näringslivet om minskad klimatpåverkan.	<i>Alla nämnder och bolag</i>
Hässleholm Miljö AB arbetar vidare med utbildningsinsatser riktade mot skolan.	<i>Hässleholm Miljö AB</i>
Utredning om möjlighet att använda tekniska och informativa lösningar som återkopplar energi- och vattenförbrukning till hyresgästerna i syfte att motivera till effektiviseringar av energi- och vattenförbrukning.	<i>Hässlehem</i>
Hyresavtal med kallhyra som standard och marknadsföring av hyresavtalets gröna bilaga hjälper hyresgästerna att minska sin miljö- och klimatpåverkan.	<i>HIBAB</i>

4. Fokusområde: Energitillförsel, elsäkerhet och effektbehov

Hässleholms kommun ligger i Sveriges södra elområde, SE 4, där elförbrukningen är ungefär fyra gånger större än elproduktionen. Detta kombinerat med en begränsad överföringskapacitet och ökad efterfrågan skapar utmaningar för energiförsörjningen. Effekttoppar kan inte fullt ut kompenseras genom utbyggnaden av väderberoende energikällor som inte är tillgängliga när efterfrågan är störst vid kalla och mörka vinterdagar. Utöver utbyggnaden av stamnätet för ökad överföringskapacitet så behöver energisystemet kompletteras med funktioner för lagring och effekttreglering, till exempel batterier, vätgaslager och flexibla styrsystem.

Elektrifiering av transporterna kommer också att öka elbehovet lokalt. Redan idag finns det energikrävande industrianläggningar i kommunen och fler kan komma att etableras. Fokusområdet innehåller aktiviteter men inga mätbara mål.

Utöver påverkansarbete för en snabb utbyggnad av energiöverföringen, behöver kommunen öka den lokala elproduktionen och, när så är möjligt, öka självförsörjningsgraden (se mål 2.3). Detta behöver kompletteras med åtgärder för en flexiblere elanvändning så att inte alla behov uppstår samtidigt. Energieffektivisering och fjärrvärme i stället för eluppvärmning är viktiga åtgärder för att motverka effekttoppar.

MÅL 4 VERKA FÖR EN LEVERANSSÄKER OCH FOSSILFRI ENERGIFÖRSÖRJNING

Aktiviteter i riktning mot målet	Ansvar
Bevaka utvecklingen av lösningar för flexibel elanvändning, till exempel smarta och digitala lösningar, effekttaxa och lagringsteknik.	<i>Hässleholm Miljö AB</i>
Fortsätta erbjuda energi- och klimatrådgivning till privatpersoner och näringslivet.	<i>Miljö- och stadsbyggnadsnämnden</i>

5. Fokusområde: Upptag av koldioxid från atmosfären

Utöver omfattande minskning av klimatutsläpp kommer det att behövas få bort koldioxid ur atmosfären för att temperaturen ska stabilisera sig på en två-gradig ökning. Det finns två sätt att göra det; genom teknik som fångar upp och lagrar koldioxiden och genom ökad upptagning av koldioxid i träd och mark. Metoderna är i olika utvecklingsstadier och utvärderas för de svenska förhållandena.

I Hässleholm finns det möjlighet att öka kolinlagring i skog och mark samt i byggmaterial. I skog genom skydd av skog och produktiv skog, förbättrad tillämpning av traditionella skogsskötselmetoder (främst i samband med föryngring, röjning och gallring) som leder till ökad virkesproduktionen och koldioxidupptag. En ökad skogstillväxt ökar även potentialen för substitution av fossil energi och fossilintensiva produkter. I mark genom skydd av torvmark och våtmark, ökad vallodling, plöjningsfri odling, ökad användning av mellangrödor, fler träd och buskar i främst kantzoner och betesmark, produktion och användning av biokol.

MÅL 5 VERKA FÖR EN ÖKAD KOLINLAGRING I SÄVÄL KOMMUNENS GEOGRAFISKA MARKYTA SOM I MARKEN I KOMMUNAL ÄGO

Aktiviteter i riktning mot målet	Ansvar
Identifiera och återfukta organogena jordar i kommunal ägo.	<i>Tekniska nämnden</i>
Utreda möjligheten att producera och/eller använda biokol.	<i>Hässleholm Miljö AB</i>
Verka för att bevara våtmarker och etablera nya.	<i>Miljö- och stadsbyggnadsnämnden och HIBAB</i>

Genomförandet

För aktiviteter som lyfts i denna plan, anges nämnden som ansvarig för aktiviteten. Även kommunala bolag tilldelas ansvar för en del aktiviteter.

De ansvariga ska se till att aktiviteten genomförs i den takt som behövs för att nå uppsatta mål utifrån de givna förutsättningarna i budget. Varje år fastställer kommunfullmäktige strategisk plan med budget vilken ska förhålla sig till kommunens styrdokument. Eftersom målen i energi- och klimatplanen gäller över flera mandatperioder, styrs det praktiska genomförandet av prioriteringar och ekonomiska förutsättningar som anges i kommunens budget. Samtliga nämnder och bolagsstyrelser har ett gemensamt ansvar för att målen i energi- och klimatplanen nås och ska utifrån sitt respektive grunduppdrag och sina förutsättningar i budgeten integrera energi- och klimatplanens innehåll i verksamhetsplaneringen.

En del aktiviteter, som till exempel energieffektiviseringar i fastigheter och transporter, förväntas leda till minskade utgifter. För att öka takten i klimatomställningen kan en del av dessa besparingar användas till aktiviteter som bidrar till att nå planens mål. Framöver bör kommunen kartlägga nolläge, ta fram nyckeltal för uppföljning av besparingar och besluta om en policy om hur effekthemtagning ska återinvesteras.

Uppföljning av planen

Uppföljning av de lokala mål som gäller för kommunen som organisation sker genom den årliga energiuppföljningen som samordnas av miljö- och stadsbyggnadsförvaltningen i början på varje år, i enlighet med befintlig rutin. I denna ingår främst kvantitativa nyckeltal. Energiuppföljningen är dessutom en viktig informationskälla bland annat för kommunens årsredovisning, för uppföljningen av riktlinjerna för resor, trafik och fordon samt för tekniska förvaltningens energieffektiviseringsstrategi.

Uppföljningen av de lokala mål som gäller för kommunens geografiska område görs genom bevakning av utvalda nyckeltal från kommun- och landstingsdatabasen (Kolada.se).

Revidering av planen

Planen revideras vid behov dock senast 2030. Då planen sträcker sig till 2030 måste arbetet med att aktualisera planen påbörja senast 2029, om inte lagstiftningen eller myndighetsbeslut om energiplaneringen har ändrats.

**Hässelholms
kommun**

Handläggare
Kommundirektör Ulf Bengtsson
Kommunledningsförvaltningen
Ulf.bengtsson@hassleholm.se

Kommunfullmäktige

Översyn av tekniska förvaltningens organisation

Ordförandes förslag till beslut

I enlighet med förvaltningens förslag till beslut.

Förvaltningens förslag till beslut

Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslår kommunstyrelsen föreslå kommunfullmäktige besluta följande:

1. Ansvar för mark- och exploateringsverksamhet samt strategisk lokalförsörjning flyttas från och med 1 augusti 2024 från tekniska nämnden till kommunstyrelsen enligt i ärendet redovisat förslag
2. Ramöverföring om 4 027 391 kr görs från tekniska nämndens driftbudget år 2024 till kommunstyrelsen, med helårseffekt om 9 766 538 kr för år 2025
3. Ramöverföring om 10 000 000 kr görs från tekniska nämndens investeringsbudget avseende exploateringsprogrammet för år 2024 till kommunstyrelsen.
4. Revideringar av kommunstyrelsens och tekniska nämndens reglementen till följd av organisationsförändringarna godkänns. Ändringarna träder i kraft den 1 augusti 2024.
5. Samtliga allmänna handlingar tillhörande verksamheterna för mark och exploatering samt lokalförsörjning som inte är överlämnade till arkivmyndigheten överlämnas från tekniska nämnden till kommunstyrelsen per den 1 augusti 2024.

Sammanfattning

Kommunstyrelsen uppdrog den 8 november 2023 åt kommundirektören att se över organisatoriska förutsättningar för tekniska förvaltningen. Ett sådant arbete har nu genomförts och resulterat i föreliggande förslag att överföra ansvaret för mark- och exploateringsverksamheten samt strategisk lokalförsörjning till kommunstyrelsen. Det innebär att tekniska nämndens och tekniska förvaltningens ansvarsområde renodlas till teknik-, drift- och servicefunktioner medan de strategiska utvecklingsfrågorna hanteras av kommunstyrelsen och kommunledningsförvaltningen. Förändringarna föreslås gälla från och med

1 augusti 2024. Rekrytering av ny förvaltningschef har nyligen avslutats, och den funktionen har att efter tillträde analysera och bedöma hur kvarvarande delar av tekniska förvaltningen slutligen ska organiseras.

Beskrivning av ärendet

Forskning och offentlig debatt i Sverige lyfter alltmer fram vikten av att hitta nya sätt att utveckla offentlig sektor. För att hantera utmaningarna behövs modernare, mer utvecklade och anpassningsbara former för styrning, men även en organisation som på ett bra sätt möter styrningen och förväntningar på leverans. Det som fungerat ska tas till vara, i övriga delar måste förutsättningarna ses över och eventuellt förändras. Hur kommunen organiserar verksamheten är ett av flera verktyg som bidrar till ett gott samlat utfall. Därtill krävs både kulturförändring och utveckling av arbetssätt och relationer i organisationen.

I maj 2022 beslutade kommunfullmäktige om en ny styrmodell. I takt med implementering av denna, men även i takt med förändrade krav från omvärlden och en utveckling som sker i allt snabbare takt, har behovet att se över tekniska förvaltningens organisation blivit tydligt. Hässleholms kommun behöver se över om och i så fall hur förvaltningen kan anpassas för att underlätta snabba anpassningar till förändrade förutsättningar och därigenom öka den politiska genomslagskraften. Organisationen behöver vara tydlig och ändamålsenlig för att underlätta för medborgare och andra aktörer.

Kommunstyrelsen gav därför den 8 november 2023 kommundirektören uppdraget att göra en översyn av tekniska förvaltningens organisation. Ett sådant arbete har nu genomförts.

Nuläge

Tekniska förvaltningen är Hässleholms kommuns tredje största förvaltning. Verksamheten har till följd av organisatoriska förändringar i andra delar av kommunen över tid utökats från en mer traditionell gata- parkorganisation med c:a 50 medarbetare, till att idag även ansvara för kommunens interna servicefunktioner.

Avvecklingen av Hässleholm Teknik AB och senast överföring av måltidsorganisationen från barn- och utbildningsförvaltningen och omsorgsförvaltningen innebär att förvaltningen idag har c:a 430 årsarbetare, därtill c:a 70 timanställda. Såväl strategiska frågor som driftsfrågor hanteras inom förvaltningens organisation.

Översyn och förslag till organisatoriska förändringar

En arbetsgrupp under kommundirektörens ledning bestående av biträdande kommundirektör, förvaltningschef och biträdande förvaltningschef tekniska förvaltningen samt mark- och exploateringschef har lett översynen.

Arbetsgruppen föreslår att de strategiska funktionerna avseende mark- och exploatering samt strategisk lokalförsörjning flyttas till kommunstyrelsen. Gruppen har också värderat för- och nackdelar med att flytta projektorganisationerna inom tekniska förvaltningen, men föreslår av nedanstående skäl att dessa blir kvar där.

Ett nära samarbete i arbetet med lokalförsörjning och mark- och exploatering sker med tekniska förvaltningens projektorganisationer, vilket omfattar både byggprojekt och anläggningsprojekt. Emellertid är arbetet med såväl byggprojekt som anläggningsprojekt att betrakta som direkta genomförandeuppdrag. Det vill säga att de utför arbete på uppdrag av någon. De strategiska avvägandena om hur och vad som ska uppföras sker innan ett genomförande och innan ett bygg- eller anläggningsprojekt startar.

Även om ett nära samarbete sker med den strategiskt beställande funktionen, har tekniska förvaltningens projektorganisation ett ännu närmre samarbete med den förvaltande organisationen. Hur en väg eller en byggnad rent tekniskt ska uppföras sker här i löpande dialog med dels fastighetsförvaltningen, dels med gatuförvaltningen. Detta samarbete utgör en central del i förvaltningens arbete.

Utgångspunkten för översynen har varit att skilja ut de strategiska frågorna och överföra dessa till kommunstyrelsen, där de integreras i styrelsens övriga strategiska lednings-, och styrningsansvar. Därmed renodlas tekniska förvaltningens ansvarsområde till teknik-, drift- och servicefunktioner. Målet är att skapa en effektiv organisation inom såväl tekniska förvaltningen som kommunledningsförvaltningen, som är anpassad för att möta framtidens utmaningar och behov. Därmed uppnås följande:

1. **Förbättrad samordning och samarbete.** Genom att koppla mark- och exploatering samt strategisk lokalförsörjning till kommunledningen

förbättras samordningen med övriga centrala strategiska och styrande funktioner. Därmed effektiviseras arbetet och säkerställer en enhetlig och koordinerad hantering av ärenden inom mark- och exploateringsområdet samt den strategiska lokalförsörjningen. Detta inkluderar att kunna hantera och utnyttja tillgängliga resurser på ett effektivt sätt. Detta är också ett vanligt sätt att organisera dessa frågor i andra kommuner.

2. **Fortsatt behov av att se över tekniska förvaltningens organisation.** En överenskommelse har träffats med nuvarande förvaltningschef som innebär att denne lämnar sitt uppdrag och övergår till andra arbetsuppgifter inom kommunledningsförvaltningen. Uppdraget att fortsatt se över tekniska förvaltningens interna organisation kommer att lämnas till ny förvaltningschef för tekniska förvaltningen. Rekrytering har nyligen avslutats och ny chef tillträder den 1 augusti 2024.
3. **Stärkt politisk genomslagskraft:** Genom att skapa en organisation och arbetsprocesser som är tydliga, ändamålsenliga och väl fungerande ökar den politiska genomslagskraften och beslutsfattarnas förmåga att driva igenom och genomföra strategiska mål, inte minst genom att beslutsprocesserna kortas och förenklas. Detta inkluderar att säkerställa att politiska prioriteringar och mål förverkligas genom en effektiv och välfungerande organisation.

Nulägesbeskrivning tjänster och funktioner våren 2024

Plan- och exploateringsenheten

Enheten är en sammanslagning av den tidigare mark- och exploateringsavdelningen (MEX) med anläggningsdelen från projektenheten. Det innebär att omfånget, förutom klassiska MEX-frågor, även inkluderar planering inför och genomförande av anläggningsprojekt. MEX representerar kommunen i egenskap av markägare; bland annat rörande remisser och frågor från allmänheten, tillfällig hantering/upplåtelse av markreserven inför framtida exploatering (med arrendeavtal och dyl.), köp- och försäljning av mark (inkl. industri- och bostadstomter) och hantering av beständiga rättigheter på kommunal mark (ex. servitut och ledningsrätter). Enheten har också kommit att ansvara för ett flertal nedlagda, men i lagens mening inte avslutade, deponier. Härutöver ansvaras för två större saneringsprojekt med statlig bidragsfinansiering.

Projektverksamheten ansvarar för upphandling av ramavtal för markarbeten och tekniska konsulttjänster. Det senare används även av miljö- och stadsbyggnadsförvaltningen i detaljplaneskedet, och det får även användas av HIBAB.

MEX-verksamheten är i huvudsak finansierad direkt genom anslagsbudget medan projektverksamheten till betydande del är självfinansierad, genom att projektledningstiden belastar det bokförda värdet på den anläggningstillgång som realiserar i respektive projekt.

Det är tydligt att enheten ansvarar för att initiera och genomföra exploateringsprojekt på kommunal mark. Enheten har också ansvar för att ta fram exploateringsavtal för genomförande av detaljplaner på privatägd mark. Enheten har däremot inte ett samordnande ansvar för övergripande strategiska utvecklingsfrågor inom fysisk planering. Tvärtom har ett flertal sådana frågor gått enheten rakt förbi. Enheten medverkade t.ex. inte (under senare år) i planeringen för nya stambanor, i framtagandet av resursoptimeringsplanen och hade en mycket liten roll i arbetet med översiktsplanen.

År 2021 genomlystes enheten av kommunrevisionen. Efter en extern granskning av EY skrev revisorerna bland annat att *”Mark- och exploateringsverksamheten kräver en bred samsyn för att fungera effektivt. Den politiska styrningen i kommunen anses i dagsläget vara bristfällig och direkt kontraproduktiv för kommunens förmåga att växa.”* och kommunstyrelsen rekommenderades vidta nödvändiga åtgärder för att säkerställa att MEX-verksamheten bedrivs systematiskt och effektivt.

Enhetens ansvar omfattar inte förvaltning av skogsmark, upplåtelse av jakträtt, representation i vägsamfälligheter, givande av gräv tillstånd eller upplåtelse av offentlig plats – dessa hanteras av Förvaltarenheten på Gata & parkavdelningen. (Projekt- och exploatering fungerar vid behov som en intern remissinstans för dessa).

Tjänst: Enhetschef

Ansvar för verksamhet, ekonomi och personal. Men även betydande del operativt. Anställd på premiss om en fördelad tid mellan chefskap (ca 30 %) och operativt arbete (ca 70 %).

Tjänst: Exploateringsingenjör (3 styck)

Arbetar alla inom ramen för den generella MEX-verksamheten beskriven ovan. Delvis uppdelade huvudsakliga ansvarsområden. Vissa arbetsuppgifter är tydligt fördelade, t.ex. handläggning av externa remisser, fastighetstaxering och deponifrågor.

Tjänst: Markförvaltare (1 styck)

Primär funktion är att erhålla avkastning på markreserven i avvaktan på exploatering. Upprätthåller ett omfattande anläggningsregister avseende all kommunal mark i samarbete med ansvarig ekonom. Svarar på många frågor från allmänheten och olika intresseanmälningar om att använda kommunal mark mer

eller mindre tillfälligt. Administrerar omkring 270 olika nyttjanderätts- och arrendeavtal.

Tjänst: Projektledare (3 styck)

Två av projektledarna har likvärdiga uppdrag i att de ska arbeta med konkreta anläggningsprojekt av olika storlek. Allt från projektering till genomförande och överlämning till ansvarig förvaltare. Nuvarande organisation gör att kontaktvägarna mellan MEX och projektledarna är extremt korta –vilket ger ett tydligt mervärde i tidiga skeden. Konkret bidrar projektledarna t.ex. med teknisk kompetens inför avrop och vid granskning av diverse utredningar i detaljplaneskedet, samt vid framtagande av kalkyler för genomförande.

Lokalförsörjningsfunktionen

Kommunens lokalförsörjningsarbete bedrivs till stor del i projektform, såväl strategiskt som operativt. Beroende på uppdrag leds de olika projekten av antingen lokalstrateg eller lokalförsörjare. Projektgrupperna inkluderar tjänstepersoner från andra förvaltningar med olika funktioner. Det kan vara förvaltningschefer, verksamhetschefer, ekonom, planchef, bygglovschef, mark- och exploateringschef, fastighetschef med flera.

Lokalstrateg och Lokalförsörjare har idag ett nära samarbete. Att organisatoriskt sära de båda funktionerna blir av den anledningen svårt. Dessutom innebär uppdraget som Lokalstrateg även ett ansvar för större lokalförsörjningsuppdrag.

Tillsammans med företrädare från övriga förvaltningar analyseras inkomna lokalbehov i en lokalstrategisk grupp. Gruppen tar gemensamt fram förslag på prioriterade utredningsprojekt. Projekten leds sedan, beroende på uppdragets storlek och komplexitet, av antingen Lokalstrateg eller Lokalförsörjare.

Tjänst: Lokalstrateg

Rollen som lokalstrateg innefattar till största delen ett strategiskt uppdrag. Exempelvis ingår att leda och styra lokalförsörjningsarbetet med ansvar att ta fram kommunens lokalförsörjningsplan. Men det ingår också ett operativt ansvar att driva större separata lokalprojekt, vilket räknas som ett lokalförsörjningsarbete. Lokalstrategen förväntas analysera, bevaka, uppdatera och sammanställa ekonomisk statistik relevant för lokalförsörjning samt kalkylera kostnadsnivåer för projekt. Fördelningen mellan strategiskt och operativt arbete beräknas till 60 procent strategiskt och 40 procent operativt.

Tjänst: Lokalförsörjare

Tjänsten som Lokalförsörjare arbetar operativt med olika lokalprojekt i ett utrednings- och förstudieskede. Utredningar ska vara beställda, prioriterade och förankrade av kommunens strategiska lokalförsörjningsgrupp. Tanken är att större

projekt hanteras av lokalstrateg och mindre projekt hanterats av lokalförsörjare. Tillsammans med lokalnyttjande förvaltning tas rumsfunktionsprogram fram som behovsprövas mot olika lokalalternativ.

Förslag i samband med omorganisation

Projekt- och exploateringsenheten

Tjänster som föreslås flyttas

Enhetschefen är naturlig och nödvändig tjänst att flytta. Arbetar idag relativt mycket operativt i enskilda ärenden, vilket bör ses över beroende på syftet med omorganisationen.

Exploateringsingenjörer (3 styck) är likaledes naturliga och nödvändiga tjänster att flytta.

Markförvaltaren har i huvudsak ett förvaltande uppdrag och det kan därför framställas generella argument för varför funktionen skulle förbli under Tekniska nämnden. Men specifikt är anknytningen till övriga förvaltningsfrågor relativt liten och tjänsten skulle riskera att ”arbeta ensam”. Tvärt om är anknytningen till markägandet och övriga mark- och exploateringsfrågor mycket hög. I uppdraget ingår också att administrera anläggningsregistret över hela markreserven. Övervägande skäl talar därför för att tjänsten flyttas.

Tjänster som inte föreslås flyttas

Projektledartjänsterna (3 styck) har, som anges ovan i huvudsak en direkt operativ roll i genomförandet av anläggningsprojekt, från tidiga skeden till faktiskt utbyggnad. Även om det finns tydliga fördelar med den nära anknytningen till mark- och exploateringsverksamheten så talar övervägande skäl för att projektledarna ska förbli under Tekniska förvaltningen. Det bedöms också vara i linje med syftet med omorganisationen att renodla Tekniska nämndens ansvarsområde.

Tekniskt stöd, beräkningshjälp och dyl. i tidiga projektskeden bör fortsatt kunna avropas av MEX från projektledarna på TF. Arbetstiden för att beräkna kostnader och dylikt kan föras på driftprojektet.

Strand- och vattenvårdsarbetet ingår i strikt mening inte i omorganisationen och förändras därför inte i sak.

Lokalförsörjningsfunktionen

Tjänster som föreslås flyttas

Lokalstrateg. Rollen är central i kommunens lokalförsörjningsarbete. Tjänsten har det yttersta ansvaret för att ta fram kommunens Lokalförsörjningsplan.

Lokalförsörjningsplanen omfattar förslag på byggprojekt som innebär stora investeringsbelopp, investeringar som behöver användas på ett effektivt sätt och samtidigt säkerställa en tillgång till ändamålsenliga lokaler för kommunens verksamheter. Tjänsten innebär täta kontakter med kommunens förvaltningsledning och politiska företrädare. Uppdraget innebär en strategisk och övergripande samordning av resursen lokaler. Av den anledningen är en central placering inom kommunen att föredra med en närhet till den ledande politiska styrningen.

Lokalförsörjare. Rollen som Lokalförsörjare är ett stöd till förvaltningarna i arbetet att precisera och tydliggöra ett framfört behov till ett konkret lokalbehovsförslag. Likt Lokalstrategen innebär rollen att man har täta kontakter med höga företrädare från de olika förvaltningarna. Däremot är uppdraget mer av operativ karaktär. Förslag som arbetas fram behöver beakta både verksamhetsmässiga behov och ekonomiska begränsningar och inkluderar därför ett visst mått av strategiska avvägningar. Den övergripande samordningen och det nära samarbetet med Lokalstrategen innebär att en placering tillsammans med Lokalstrategen är att föredra.

Totalt föreslås att **sju heltidstjänster** flyttas från tekniska förvaltningen till kommunstyrelsen.

Avdelning för strategisk samhällsutveckling inom Kommunledningsförvaltningen

Inom kommunledningsförvaltningen skapas inom befintliga resurser en ny avdelning för strategisk samhällsutveckling, till vilken mark- och exploateringsenheten och strategisk lokalförsörjning adderas. Övriga frågor som hanteras i den nya avdelningen är strategisk infrastruktur, näringslivsenhet, utvecklings- och kvalitetsenhet. Organisationsskiss kommunledningsförvaltningen, se bilaga 4.

Organisationsskiss kvarvarande delar av tekniska förvaltningen, se bilaga 5.

Ekonomiska konsekvenser

Att flytta ansvar från en nämnd till en annan nämnd under ett budgetår är utifrån ett ekonomiredovisningsperspektiv relativt svårhanterat. Anledningen är att det under ett år uppkommer kostnader och intäkter som inte sker löpande eller i fasta intervall. Med anledning av detta kommer, i förekommande fall, eventuella kostnader och intäkter att behöva justeras under aktuellt budgetår mellan tekniska förvaltningen och kommunledningsförvaltningen. Utöver det kan respektive nämnd även behöva redovisa underskott eller överskott som i avvikelseanalysen förklaras av motsvarande avvikelse hos den andra nämnden.

Ramjustering

Som en följd av överflyttat ansvar från och med den 1 augusti föreslås att 4 027 391 kr justeras i ram för 2024 års driftbudget från tekniska nämnden till kommunstyrelsen. Helårseffekten för 2025 beräknas till 9 766 538 kr, oräknat bland annat löneökningar. Avseende investeringsbudget för exploateringsprogrammet föreslås att ramjustering från tekniska nämnden till kommunstyrelsen görs för hela budgeten om 10 000 000 kr för år 2024. Samtidigt flyttas också hela utfallet över från tekniska nämnden till kommunstyrelsen.

Verksamhet	Överföring 1/8 2024	Helårseffekt 2025
Lokalförsörjning	907 500	2 206 400
MEX 21522	1 226 948	2 944 674
MEX 21521	1 892 943	4 615 464
Summa driftbudget	4 027 391	9 766 538
MEX Investeringsbudget	10 000 000	10 000 000

Den budgetmässiga fördelningen ovan bygger på den, i ärendet, föreslagna gränsdragningen av uppdraget där bland annat hantering av anläggningsprojekt, rivningar, deponier, marksanering, strand- och vattenvård mm kvarstår inom tekniska nämndens ansvar.

I budgetbeloppen ovan inkluderas även överföring av en 40 procentig ekonomitjänst för hantering av investeringsrelaterade uppgifter inom mark- och exploateringsverksamheten, som exempelvis uppföljning och slutredovisning av investeringsprojekt, aktivering av investeringsprojekt, ajourhållning av anläggningsregister och värderingslistan, kontroll via GIS, stöd vid deklARATIONER och skapande av IV/EX projekt.

Förutom investeringsrelaterat ekonomiarbete har mark- och exploateringsverksamheten administrativt stöd i samband med avisering av arrendeavgifter. Själva arbetsuppgiften är av ringa karaktär och hanteras i samband med att tekniska förvaltningen aviserar övriga hyror för lokaler och fastigheter. Utifrån ett kommunövergripande perspektiv är det inte rimligt att flytta denna uppgift varför tekniska förvaltningen alltså kommer att utföra detta uppdrag.

Revidering av reglementen

Föreslagna organisationsförändringar innebär att reglementena för tekniska nämnden och kommunstyrelsen behöver justeras. Förslag till nya reglementen har utarbetats och remitterats till tekniska nämnden för yttrande. Nämnden har den 25 april 2024, § 44, efter votering beslutat att yttra sig enligt förvaltningens förslag. Av yttrandet framgår att nämnden inte har något att erinra mot förslagen att flytta mark- och exploateringsverksamhet samt lokalförsörjning från tekniska nämndens ansvarsområde till kommunstyrelsen. Däremot noteras att en strecksats i tekniska nämndens reglemente, avseende ansvar för samordning av kommunens lokalförsörjning, missats att regleras i översänt förslag varför detta föreslås att ändras. Förutom justeringar med anledning av de föreslagna organisatoriska förändringarna har även mindre språkliga ändringar och förtydligande föreslagits i tekniska nämndens reglemente. Dessa ändringar har arbetats in i de slutliga förslagen till reviderade reglementen, se bilaga 1.

Samverkan

Förslaget har samverkats i såväl tekniska förvaltningens som kommunledningsförvaltningens förvaltningssamverkan under april 2024, varvid de fackliga organisationerna inte haft något att erinra mot arbetsgivarens förslag. Protokoll från samverkan, se bilaga 2.

Konsekvensbeskrivning enligt arbetsmiljölagen

Förslaget till organisationsförändring har konsekvensbeskrivits tillsammans med berörda skyddsombud. Beskrivningen biläggs, se bilaga 3.

Bilagor

1. Reviderade reglementen för kommunstyrelsen och tekniska nämnden.
2. Protokoll tekniska förvaltningens förvaltningssamverkan 15 april 2024, och kommunledningsförvaltningens förvaltningssamverkan XX april 2024.
3. Konsekvensbeskrivning enligt arbetsmiljölagen, XX april 2024
4. Organisationsskiss kommunledningsförvaltningen efter föreslagna förändringar.
5. Organisationsskiss tekniska förvaltningen efter föreslagna förändringar.
6. Tekniska nämndens protokoll 2024-04-25, § 44, med bilagor.

Sändlista:

Tekniska nämnden
Kommunledningsförvaltningen, ekonomiavdelningen
Kommundirektör, biträdande kommundirektör

Kommunledningsförvaltningen

Ulf Bengtsson

Kommundirektör

Tekniska nämnden

§ 44

Yttrande remiss av förslag gällande ändring av tekniska förvaltningens organisation

Dnr: TF 2024/226

Beslut

1. Tekniska nämnden beslutar att yttra sig till kommunledningsförvaltningen enligt vad som framgår under rubriken "Yttrande" nedan.
2. Beslutet förklaras omedelbart justerat.

Reservationer

Ulf Berggren (SD) reserverar sig skriftligt mot beslutet enligt bilaga.

Elias Höghäll (KD) reserverar sig mot beslutet.

Ernst Herslow (FV) reserverar sig mot beslutet.

Yrkande

Ulf Berggren (SD) lämnar följande ändringsyrkande: "Att ansvaret för mark- och exploateringsverksamheten samt strategisk lokalförsörjning ska ligga kvar på tekniska nämnden".

Elias Höghäll (KD) bifaller Ulf Berggrens (SD) ändringsyrkande.

Ernst Herslow (FV) bifaller Ulf Berggrens (SD) ändringsyrkande.

Benny Petersson (S) yrkar bifall till liggande förslag.

Omröstning

Ordföranden ställer under proposition liggande förslag mot Ulf Berggrens (SD) ändringsyrkande och finner liggande förslag till beslut bifallet.

Tekniska nämnden

Justering

Utdraget bestyrkes

Tekniska nämnden

Votering begärs.

Följande voteringsproposition godkänns: ” Den som bifaller liggande förslag röstar ja. Den som bifaller Ulf Berggrens (SD) ändringsyrkande röstar nej.”

5 ja-röster och 5 nej-röster lämnas.

Följande röstar ja: Benny Petersson (S), Mats Erlingsson (M), Martin Pålsson (S), Olof Asserfors (S), Urban Widmark (M).

Följande röstar nej: Ulf Berggren (SD), Ulrik Moberg (SD), Ken Breisch (SD), Elias Höghäll (KD), Ernst Herslow (FV).

Med ordförandens utslagsröst har tekniska nämnden bifallit liggande förslag till beslut.

Beskrivning av ärendet

Den 8 november 2023, § 194, gav kommunstyrelsen kommundirektören i uppdrag att se över organisatoriska förutsättningar för tekniska förvaltningen. Uppdraget gavs i ljuset av att en ny styrmodell antagits och i takt med implementeringen av den blev behovet att se över delar av organisationen tydligt. Behovet av översyn bedömdes framför allt finnas inom tekniska förvaltningens organisation, men skulle även kunna påverka andra delar av organisationen.

Det presenterade förslaget innebär att ansvaret för mark- och exploateringsverksamheten samt strategisk lokalförsörjning flyttas från tekniska nämnden till kommunstyrelsen från och med den 1 augusti 2024.

Utifrån förslaget om förändrad organisation har förslag på hur tekniska nämndens och kommunstyrelsens respektive reglemente behöver justerats tagits fram. Förslagen innebär huvudsakligen att de hänvisningar som finns i tekniska nämndens reglemente avseende Mark- och exploatering samt Lokalförsörjning flyttas över till kommunstyrelsen.

Förutom ovan justeringar föreslås även att förtydligande och språkliga ändringar genomförs i tekniska nämndens reglemente.

I bifogade filer ”Förslag till reglemente för tekniska nämnden” samt ”Förslag till reglemente för kommunstyrelsen” presenteras de ändringar som föreslås. Dokumenten innehåller spårade ändringar vilket visar de föreslagna ändringarna i röd text.

Tekniska nämnden

Justering

Utdraget bestyrkes

Tekniska nämnden

Med anledning av det ovan beskrivna ombeds tekniska nämnden att inkomma med eventuellt yttrande. Svar ska inkomma till kommunledningsförvaltningen senast 2024-04-28, via e-post till kommunledningsforvaltningen@hasselholm.se

Yttrande

Tekniska förvaltningen instämmer i förslaget att överföra uppdrag och ansvar avseende Mark- och exploateringsverksamheten samt kommunens Lokalförsörjningsverksamhet till kommunstyrelsen från och med den 1 augusti 2024.

För att möjliggöra organisationsförändring godkänns bifogat förslag på ändrade reglementen. Men då en strecksats missats att regleras från tekniska nämndens reglemente behöver ytterligare justering arbetas in enligt nedan:

- I tekniska nämndens reglemente kvarstår följande strecksats:

”Nämnden är kommunens samordnande organ i frågor gällande kommunens lokalförsörjning”

Denna strecksats ska strykas ur tekniska nämndens reglemente.

I stället föreslås att denna mening arbetas in i kommunstyrelsens reglemente under den nya föreslagna punkten 14, enligt följande:

14. Ansvara för kommunens strategiska lokalförsörjning och vara kommunens samordnande organ i frågor gällande kommunens lokalförsörjning.

Förutom ovanstående justeringar föreslås att nedan ändringar i tekniska nämndens reglemente genomförs:

- I tekniska nämndens reglemente under §1 anges att nämnden ansvarar för kommunens fordonshantering och transporter. Dessa uppdrag åligger inte tekniska nämnden varför dessa ordalydelser ska strykas enligt nedan förslag på ändring i stycke nedan. (Överstruken text tas bort)

Sedan 1 januari 2022 ansvarar däremot tekniska nämnden för kommunens samlade måltidsorganisation, vilket föreslås att tydliggöras genom nedan förslag på tillägg i stycke nedan. (kursiv fet text läggs till)

”Nämnden ansvarar även för kommunens behov av stöd och service vad avser vaktmästerifunktioner, ~~fordonshantering, transporter,~~ **måltidsverksamhet**, städfunktion och underhåll av gator, vägar och parker i den mån uppgiften inte givits åt annan. Vad gäller barn- och

Tekniska nämnden

Justering

Utdraget bestyrkes

utbildningsnämndens verksamhetsområde ska nämnden inte ansvara för verksamhetsvaktmästare inom gymnasieskolan.”

- I tekniska nämndens reglemente under §2 anges Kommunfullmäktiges delegering till tekniska nämnden. För att tydliggöra nämndens delegering avseende förhyrning och uthyrning av lokaler föreslås ändring så att de tre första strecksatserna blir tydligare. Här föreslås att de två nedre strecksatserna om uthyrning slås ihop.

Nedan befintlig formulering av de tre strecksatser:

- förhyrning av byggnader, lokaler eller motsvarande för en tid om högst 15 år och/eller ett belopp om 2 000 000 kronor per år
- övrig uthyrning och förhyrning av lokaler ingående i kommunens lokalförsörjning
- för en tid av högst 15 år upplåta fastighet som tillhör kommunen

Förslag på ny formulering där sista strecksatsen stryks och arbetas in i strecksatsen ovan enligt följande:

- förhyrning av byggnader, lokaler eller motsvarande för en tid om högst 15 år och/eller ett belopp om 2 000 000 kronor per år
- uthyrning av byggnader, lokaler eller motsvarande för en tid om högst 15 år.

Ajournering 14:22-14:30

Sänt till:
Kommunledningsförvaltningen

Tekniska nämnden

Justering

Utdraget bestyrkes

Sverigedemokraterna
Hässleholm

Reservation

Ärende 7 "Yttrande remiss förslag ändring av förvaltningsorganisation"

Tekniska nämnden 2024-04-25

Sverigedemokraternas första åsikt angående detta är att det kommer i senaste laget då kommunledningen i sak redan bestämt sig för att detta ska genomföras.

Uppdraget gavs den 8 november, men inte förrän den 10 april kom remissen till Tekniska nämnden.

Denna del av tekniska har flera gånger flyttats fram och tillbaka mellan tekniska och kommunledningen och vår bestämda åsikt är att problemet snarare ligger på bristen av viljan att fatta politiska beslut än lokalisering.

Närheten till de övriga tekniska funktionerna väger över för att detta ska stanna kvar på tekniska.

På grund av ovanstående yrkar Sverigedemokraterna:

- Att ansvaret för mark- och exploateringsverksamheten samt strategisk lokalförsörjning ska ligga kvar på tekniska nämnden.

Då vårt yrkande ej vann gehör väljer vi att reservera oss mot beslutet.

Ulf Berggren (SD)

Handläggare
Biträdande förvaltningschef Tobias Oscarsson
Tekniska förvaltningen
tobias.oscarsson@hassleholm.se

Yttrande remiss av förslag gällande ändring av tekniska förvaltningens organisation

Ordförandens förslag till beslut

I enlighet med förvaltningens förslag till beslut

Förvaltningens förslag till beslut

1. Tekniska nämnden beslutar att yttra sig till kommunledningsförvaltningen enligt vad som framgår under rubriken ”Yttrande” nedan.
2. Beslutet förklaras omedelbart justerat.

Beskrivning av ärendet

Den 8 november 2023, § 194, gav kommunstyrelsen kommundirektören i uppdrag att se över organisatoriska förutsättningar för tekniska förvaltningen. Uppdraget gavs i ljuset av att en ny styrmodell antagits och i takt med implementeringen av den blev behovet att se över delar av organisationen tydligt. Behovet av översyn bedömdes framför allt finnas inom tekniska förvaltningens organisation, men skulle även kunna påverka andra delar av organisationen.

Det presenterade förslaget innebär att ansvaret för mark- och exploateringsverksamheten samt strategisk lokalförsörjning flyttas från tekniska nämnden till kommunstyrelsen från och med den 1 augusti 2024.

Utifrån förslaget om förändrad organisation har förslag på hur tekniska nämndens och kommunstyrelsens respektive reglemente behöver justerats tagits fram.

Förslagen innebär huvudsakligen att de hänvisningar som finns i tekniska nämndens

reglemente avseende Mark- och exploatering samt Lokalförsörjning flyttas över till kommunstyrelsen.

Förutom ovan justeringar föreslås även att förtydligande och språkliga ändringar genomförs i tekniska nämndens reglemente.

I bifogade filer "Förslag till reglemente för tekniska nämnden" samt "Förslag till reglemente för kommunstyrelsen" presenteras de ändringar som föreslås. Dokumenten innehåller spårade ändringar vilket visar de föreslagna ändringarna i röd text.

Med anledning av det ovan beskrivna ombuds tekniska nämnden att inkomma med eventuellt yttrande. Svar ska inkomma till kommunledningsförvaltningen senast 2024-04-28, via e-post till kommunledningsforvaltningen@hassleholm.se

Yttrande

Tekniska förvaltningen instämmer i förslaget att överföra uppdrag och ansvar avseende Mark- och exploateringsverksamheten samt kommunens Lokalförsörjningsverksamhet till kommunstyrelsen från och med den 1 augusti 2024.

För att möjliggöra organisationsförändring godkänns bifogat förslag på ändrade reglementen. Men då en strecksats missats att regleras från tekniska nämndens reglemente behöver ytterligare justering arbetas in enligt nedan:

- I tekniska nämndens reglemente kvarstår följande strecksats:

"Nämnden är kommunens samordnande organ i frågor gällande kommunens lokalförsörjning"

Denna strecksats ska styrkas ur tekniska nämndens reglemente.

I stället föreslås att denna mening arbetas in i kommunstyrelsens reglemente under den nya föreslagna punkten 14, enligt följande:

14. ansvara för kommunens strategiska lokalförsörjning och vara kommunens samordnande organ i frågor gällande kommunens lokalförsörjning.

Förutom ovanstående justeringar föreslås att nedan ändringar i tekniska nämndens reglemente genomförs:

- I tekniska nämndens reglemente under §1 anges att nämnden ansvarar för kommunens fordonshantering och transporter. Dessa uppdrag åligger inte tekniska nämnden varför dessa ordalydelser ska strykas enligt nedan förslag på ändring i stycke nedan. (Överstruken text tas bort)

Sedan 1 januari 2022 ansvarar däremot tekniska nämnden för kommunens samlade måltidsorganisation, vilket föreslås att tydliggöras genom nedan förslag på tillägg i stycke nedan. (kursiv fet text läggs till)

”Nämnden ansvarar även för kommunens behov av stöd och service vad avser vaktmästerifunktioner, ~~fordonshantering, transporter,~~ **måltidsverksamhet**, städfunktion och underhåll av gator, vägar och parker i den mån uppgiften inte givits åt annan. Vad gäller barn- och utbildningsnämndens verksamhetsområde ska nämnden inte ansvara för verksamhetsvaktmästare inom gymnasieskolan.”

- I tekniska nämndens reglemente under §2 anges Kommunfullmäktiges delegering till tekniska nämnden. För att tydliggöra nämndens delegering avseende förhyrning och uthyrning av lokaler föreslås ändring så att de tre första strecksatserna blir tydligare. Här föreslås att de två nedre strecksatserna om uthyrning slås ihop.

Nedan befintlig formulering av de tre strecksatser:

- förhyrning av byggnader, lokaler eller motsvarande för en tid om högst 15 år och/eller ett belopp om 2 000 000 kronor per år
- övrig uthyrning och förhyrning av lokaler ingående i kommunens lokalförsörjning
- för en tid av högst 15 år upplåta fastighet som tillhör kommunen

Förslag på ny formulering där sista strecksatsen stryks och arbetas in i strecksatsen ovan enligt följande:

- förhyrning av byggnader, lokaler eller motsvarande för en tid om högst 15 år och/eller ett belopp om 2 000 000 kronor per år
- uthyrning av byggnader, lokaler eller motsvarande för en tid om högst 15 år.

Bilagor

1. Tjänsteskrivelse remisshandling
2. Förslag till reglemente för tekniska nämnden
3. Förslag till reglemente för kommunstyrelsen

Sändlista:

Kommunledningsförvaltningen

Tekniska förvaltningen

Mats Svensson

Förvaltningschef

Tobias Oscarsson

Biträdande förvaltningschef

Handläggare
Kommunsekreterare Louise Davidsson
Kommunledningsförvaltningen
0451-26 83 57
louise.davidsson@hassleholm.se

Tekniska nämnden

Remiss av förslag gällande ändring av tekniska förvaltningens organisation

Information

Ni ges härmed möjlighet att yttra er över förslag till ändring i tekniska förvaltningens organisation.

Svar ska ha inkommit senast 2024-04-28 till kommunledningsförvaltningen. Skicka yttrandet med e-post till kommunledningsforvaltningen@hassleholm.se.

Bakgrund

Den 8 november 2023, § 194, gav kommunstyrelsen kommundirektören i uppdrag att se över organisatoriska förutsättningar för tekniska förvaltningen. Uppdraget gavs i ljuset av att en ny styrmodell antagits och i takt med implementeringen av den blev behovet att se över delar av organisationen tydligt. Behovet av översyn bedömdes framförallt finnas inom tekniska förvaltningens organisation, men skulle även kunna påverka andra delar av organisationen.

Det presenterade förslaget innebär att ansvaret för mark- och exploateringsverksamheten samt strategisk lokalförsörjning flyttas från tekniska nämnden till kommunstyrelsen från och med den 1 augusti 2024.

Förslag till ändringar i reglemente

Utifrån förslaget till förändring av organisationen har tekniska nämndens och kommunstyrelsens reglementen justerats.

Förändringarna innebär huvudsakligen att de hänvisningar som finns till mark- och exploatering samt lokalförsörjning i tekniska nämndens reglemente flyttas över till kommunstyrelsens reglemente. I kommunstyrelsens reglemente tydliggörs att det är den strategiska lokalförsörjningen som flyttas.

Förutom detta läggs i § 1 i tekniska nämndens reglemente till en ny punkt om ”kommunala deponier” i listan över nämndens ansvarsområden. Uppdraget finns redan idag hos tekniska nämnden men i samband med flytten av mark- och exploateringsverksamheten bör det tydliggöras att ansvaret ligger kvar hos tekniska även efter flytten av mark- och exploatering.

Kommunledningsförvaltningen

Härutöver har det uppmärksammats att det i framförallt tekniska nämndens reglemente finns ett visst behov av språklig revidering av texten. Dessa ändringar har dock ingen påverkan på sakinnehållet. I § 1 i tekniska nämndens reglemente anges att nämnden endast ansvarar för verksamhetsvaktmästare i grundskolan. I realiteten är det endast för gymnasieskolan som nämnden inte ansvarar för verksamhetsvaktmästare och texten har ändrats för att spegla detta.

Utöver ändringarna hänförliga till flytt av verksamhet föreslås i kommunstyrelsens reglemente att § 3 punkt 21, som avser uppgifter som åligger fiberbolaget, och § 7 punkt 7, som hänvisar till en förordning som upphört att gälla, stryks.

Dokumentet innehåller spårade ändringar som visar samtliga föreslagna ändringar i röd text.

Bilagor

1. Förslag till reglemente för tekniska nämnden
2. Förslag till reglemente för kommunstyrelsen

Louise Davidsson

Kommunsekreterare

Kommunledningsförvaltningen

Postadress: Stadshuset, 281 80 Hässleholm **Telefon:** 0451-267 000

E-post: kommunen@hassleholm.se **Bankgiro:** 8663494 **Org. nr:** 212000-0985 **Webb:** www.hassleholm.se

Faktureringsadress: Hässleholms kommun, FakturorHLM, Box 140, 281 22 Hässleholm

Kommunledningsförvaltningen

Postadress: Stadshuset, 281 80 Hässleholm **Telefon:** 0451-267 000

E-post: kommunen@hassleholm.se **Bankgiro:** 8663494 **Org. nr:** 212000-0985 **Webb:** www.hassleholm.se

Faktureringsadress: Hässleholms kommun, FakturorHLM, Box 140, 281 22 Hässleholm

Reglemente för kommunstyrelsen

Reglementen

Innehållsförteckning

Kommunstyrelsens övergripande uppgifter.....	2
Allmänt om styrelsens uppgifter.....	2
Ledningsfunktionen och styrfunktionen	2
Allmänt om ledningsfunktionen och styrfunktionen.....	2
Kommunstyrelsens övergripande uppgifter	2
Företag och stiftelser.....	4
Kommunalförbund.....	54
Ekonomi och medelsförvaltning.....	54
Delegering från fullmäktige.....	5
Personalpolitiken.....	6
Uppföljningsfunktionen.....	6
Kommunstyrelsens uppföljning	6
Förvaltningsorganisation	7
Särskilda uppgifter.....	7
Processbehörighet.....	7
Räddningstjänst.....	7
Krisledning och höjd beredskap.....	7
Arkivmyndighet.....	87
Anslagstavla och webbplats	87
Författningssamling.....	8
Uppdrag och verksamhet	8
Organisation inom verksamhetsområdet.....	8
Personalansvar	8
Personuppgifter	8
Uppföljning, återredovisning och rapportering till fullmäktige.....	8
Information och samråd	9
Arbetsformer.....	9
Sammansättning	9
Tidpunkt för sammanträden.....	9
Kallelse.....	109
Sammanträde på distans	10

Närvarorätt.....	10
Ordföranden	10
Presidium.....	11
Ersättare för ordföranden och vice ordföranden	11
Kommunalråd	11
Förhinder	1211
Ersättares tjänstgöring.....	12111112
Jäv, avbruten tjänstgöring.....	12
Reservation	12
Justering av protokoll	12
Kungörelser och tillkännagivanden av föreskrifter m.m.	1312
Delgivningsmottagare.....	13
Undertecknande av handlingar	13
Utskott.....	13
Närvarorätt i nämnder	14

Diarienummer:

Fastställt den: 2024-06-10

Fastställt av: Kommunfullmäktige

För revidering ansvarar: Kommunfullmäktige

För uppföljning ansvarar: Kommunfullmäktige

Dokumentet gäller för: Kommunstyrelsen

Giltighetsperiod: 2024-08-01 - tillsvidare

Ersätter: Kommunfullmäktige 2021-06-07 § 163

Kommunal författningssamling: Reglementen

Antagen: Kommunfullmäktige 1992-03-30 § 42

Kommunstyrelsens övergripande uppgifter

Allmänt om styrelsens uppgifter

1 § Kommunstyrelsen är kommunens ledande politiska förvaltningsorgan. Den har ett helhetsansvar för kommunens verksamheter, utveckling och ekonomiska ställning.

Kommunstyrelsen ska leda och samordna förvaltningen av kommunens angelägenheter och ha uppsikt över övriga nämnders och eventuella gemensamma nämnders verksamhet (*ledningsfunktion*). Kommunstyrelsen ska också ha uppsikt över kommunal verksamhet som bedrivs i kommunala företag, stiftelser och kommunalförbund.

Kommunstyrelsen ska leda kommunens verksamhet genom att utöva en samordnad styrning och leda arbetet med att ta fram styrdokument för kommunen (*styrfunktion*).

Kommunstyrelsen ska följa de frågor som kan inverka på kommunens utveckling och ekonomiska ställning och fortlöpande i samråd med nämnderna följa upp de fastställda målen och återrapportera till fullmäktige (*uppföljningsfunktion*).

Kommunstyrelsen ansvarar för i detta reglemente angivna uppgifter jämte sådana uppgifter som inte lagts på annan nämnd (*särskilda uppgifter*). Härutöver ansvarar styrelsen för de uppgifter som framgår av kommunallagen (1991:900) (KL) och annan lagstiftning.

Ledningsfunktionen och styrfunktionen

Allmänt om ledningsfunktionen och styrfunktionen

2 § Kommunstyrelsen utövar uppsikt över samordningen mellan nämnderna och ansvarar för beslut om gränsdragningen mellan nämndernas kompetens.

Kommunstyrelsen ansvarar för att en effektiv och ändamålsenlig organisation upprätthålls.

Kommunstyrelsens övergripande uppgifter

3 § Kommunstyrelsen ska

1. leda arbetet med och samordna utformningen av övergripande och strategiska mål, riktlinjer och ramar för styrningen av hela den kommunala verksamheten,
2. göra framställningar i målfrågor som inte är förbehållna annan nämnd,
3. ha hand om de förvaltnings- och verkställighetsuppgifter i övrigt som inte uppdragits åt annan nämnd,
4. utöva uppsikt över övriga nämnders och gemensamma nämnders beslut,

5. kontinuerligt följa verksamheten i övriga nämnder,
6. ansvara för dialogträffar med nämndpresidierna och förvaltningscheferna.
7. upprätta förslag till program med mål och riktlinjer för sådana kommunala angelägenheter som utförs av privata utförare,
8. ha ett övergripande ansvar för interna säkerhetsfrågor i kommunen,
9. hos fullmäktige, övriga nämnder och andra myndigheter göra de framställningar som behövs,
10. ansvara för utformning och utveckling av kommunens system för intern kontroll i enlighet med vad fullmäktige särskilt beslutar,
11. bereda eller yttra sig i ärenden som ska handläggas av fullmäktige i enlighet med kommunallagen,
12. verkställa fullmäktiges beslut, om fullmäktige inte beslutat annat

Om fullmäktige inte har beslutat något annat, avgör styrelsen hur de ärenden som fullmäktige ska handlägga ska beredas. Kommunstyrelsen får uppdra åt en förtroendevald eller åt någon anställd att besluta om remiss av sådana ärenden.

Vidare ska kommunstyrelsen

13. ansvara för kommunens mark- och exploateringsverksamhet,

13.14. ansvara för kommunens strategiska lokalförsörjning och vara kommunens samordnande organ i frågor gällande kommunens lokalförsörjning,

14.15. ha hand om kommunens personaladministrativa system, ekonomisystem, dokument- och ärendehanteringssystem, e-postsystem, IT-system, kommunikationssystem, skaderapporteringssystem, passersystem och förtroendemannaregister,

15.16. leda och samordna utvecklingen av kommunens övergripande IT-system,

16.17. leda och samordna arbetet med att effektivisera administrationen,

17.18. leda och samordna utvecklingen av den kommunala demokratin,

18.19. leda och samordna arbetet med att främja näringslivet i kommunen, inklusive utvecklingen av ett gott företagsklimat,

~~19.20.~~ ha hand om folkhälsofrågor,

~~20.21.~~ leda och samordna utvecklingen av kommunens upphandlingsverksamhet så att kommunens ekonomiska och övriga intressen tillvaratas.
Kommunstyrelsen ansvarar vidare för kommunövergripande upphandlingar,

~~21.22.~~ vara kommunens samordnande organ i frågor om kommunens husbyggnadsverksamhet,

~~— ha hand om teckningsrätt och hantering av kommunens markupplåtelseavtal för fiber samt ansvara för förvaltning och ägande av fiberledningar och tillhörande anordningar.~~

Företag och stiftelser

4 § Kommunstyrelsen ska

1. ha fortlöpande uppsikt över verksamheten i de företag och stiftelser som kommunen helt eller delvis äger eller annars har intresse i, främst vad gäller ändamål, ekonomi och efterlevnad av uppställda direktiv, men också i avseende på övriga förhållanden av betydelse för kommunen,
2. ansvara för att beslut om ägardirektiv till företagen fattas och kontinuerligt hålls uppdaterade,
3. ansvara för regelbundna möten mellan styrelsen och företagsledningarna/stiftelseledningarna,
4. löpande vidta nödvändiga åtgärder för att säkerställa att de krav som anges i 3 kap. 17–18 b §§ KL är uppfyllda beträffande de företag och stiftelser kommunen äger eller har intresse i,
5. årligen i beslut pröva om den verksamhet som bedrivits i de aktiebolag som kommunen helt eller delvis äger under föregående kalenderår har varit förenlig med det fastställda kommunala ändamålet och utförts inom ramen för de kommunala befogenheterna. Beslutet ska delges fullmäktige snarast. Finner styrelsen att brister förelegat, ska den samtidigt lämna förslag till fullmäktige om nödvändiga åtgärder,
6. svara för att tillvarata kommunens intressen vid bolags- och föreningsstämmor och andra likartade sammanträden i de företag som kommunen helt eller delvis äger eller annars har intresse i.

Kommunalförbund

5 § Kommunstyrelsen ska ha uppsikt över kommunal verksamhet som bedrivs i sådana kommunalförbund som kommunen är medlem i.

Ekonomi och medelsförvaltning

6 § Kommunstyrelsen ska

1. ha hand om kommunens medelsförvaltning och följa av fullmäktige meddelade föreskrifter för denna. Medelsförvaltningen omfattar placering och upplåning av medel. I uppgiften ingår också att bevaka att kommunens inkomster inflyter och att betalningar görs i tid samt att vidta de åtgärder som behövs för indrivning av förfallna fordringar,
2. ha hand om övrig ekonomisk förvaltning. I denna uppgift ingår bl.a. att
  - se till att kommunens behov av försäkringsskydd är tillgodosett,
  - handha egen donationsförvaltning samt efter samtycke från annan nämnd placera sådana medel som ingår i donation som förvaltas av den nämnden.

Delegering från fullmäktige

7 § Kommunstyrelsen beslutar i följande grupper av ärenden:

1. upptagande av lån inom den beloppsram och de riktlinjer som fullmäktige fastställt,
2. i mål och ärenden där kommunstyrelsen för kommunens talan, med för kommunen bindande verkan, träffa överenskommelse om betalning av fordran, anta ackord, ingå förlikning och sluta annat avtal,
3. avgöra frågor om tolkning och tillämpning av taxor och bestämmelser inom kommunstyrelsens verksamhetsområde,
4. tillstånd att använda kommunvapnet,
5. avgivande av yttranden enligt kameraövervakningslagen (2013:460)
6. utse ägarombud och ersättare till de direktägda kommunala bolagens bolagsstämmor,

~~föreskrifter med förbud enligt 8 kap. 1 § första stycket förordningen (2021:8) om särskilda begränsningar för att förhindra spridning av sjukdomen covid-19,~~

7. köp, försäljning, byte, fastighetsreglering, expropriation eller inlösen, med stöd av plan- och bygglagen, av fastighet eller fastighetsdel i varje enskilt fall till ett belopp om högst 10 000 000 kronor,
8. att företräda kommunen vid förrättning enligt fastighetsbildningslagen, ledningsrättslagen och lagen om förvaltning av samfälligheter samt att ansöka om sådan förrättning.
- 7.9. genom avtal eller tillämpning av plan- och bygglagen, fastighetsbildningslagen, anläggningslagen eller ledningsrättslagen dels tillförsäkra kommunen rätt till servitut, ledningsrätt eller nyttjanderätt i annan tillhörig fastighet och medverka till ändring eller upphävande av sådan rätt dels upplåta sådan rätt i gata, park eller annan offentlig plats, dock inte teckningsrätt och hantering av kommunens markupplåtelseavtal för fiber.

Kommunstyrelsen beslutar också om yttranden som ankommer på kommunfullmäktige när dessa inte är av principiell betydelse eller när tiden inte medger att yttrandet behandlas av fullmäktige. Kommunstyrelsen ska om möjligt samråda med berörd nämnd vid handläggning av yttrandet.

Personalpolitiken

8 § Kommunstyrelsen ska ha hand om frågor som rör förhållandet mellan kommunen som arbetsgivare och dess arbetstagare och har därvid bl.a. att:

1. med bindande verkan för kommunen genom kollektivavtal reglera frågor rörande förhållandet mellan kommunen som arbetsgivare och dess arbetstagare,
2. förhandla å kommunens vägnar enligt lagstiftning om förhandlingsrätt utom vad gäller 11-14 och 38 §§ lagen (1976:580) om medbestämmande i arbetslivet inom andra nämnders verksamhetsområden,
3. avgöra frågor om tolkning och tillämpning av lag, avtal och andra bestämmelser rörande förhållandet mellan kommunen som arbetsgivare och dess arbetstagare,
4. besluta om stridsåtgärd,
5. lämna uppdrag enligt 6 kap. 3 § lagen (2009:47) om vissa kommunala befogenheter.

Uppföljningsfunktionen

Kommunstyrelsens uppföljning

9 § Kommunstyrelsen ska

1. övervaka att av fullmäktiges fastställda mål, riktlinjer och program för verksamheten samt ekonomi följs upp i nämnderna,
2. övervaka att kommunens löpande förvaltning i övrigt sköts lagligt och ekonomiskt,
3. följa hur den interna kontrollen sköts i nämnderna,
4. två gånger per år rapportera till fullmäktige hur kommunens samtliga verksamheter utvecklas mot bakgrund av fastlagda mål och hur den ekonomiska ställningen är under budgetåret,
5. inom ramen för sin uppsiktsplikt övervaka att verksamheter som bedrivs av privata utförare kontrolleras och följs upp i enlighet med lag, avtal och av fullmäktige fastställda program och direktiv,
6. före den 1 april varje år lämna fullmäktige en redovisning över de motioner som kommit in till fullmäktige till och med året innan och som inte slutligt handlagts av fullmäktige.

Förvaltningsorganisation

10 § Under kommunstyrelsen lyder kommunledningsförvaltningen.

Särskilda uppgifter

Processbehörighet

11 § Kommunstyrelsen får själv eller genom ombud föra kommunens talan i alla mål och ärenden, om inte någon annan ska göra det på grund av lag eller annan författning eller beslut av fullmäktige. Detta gäller också mål där någon har begärt laglighetsprövning av fullmäktiges beslut, om inte fullmäktige beslutar att själv föra talan i målet.

Räddningstjänst

12 § Kommunstyrelsen ansvarar för kommunens räddningstjänst och de övriga uppgifter som enligt lag ska fullgöras av den nämnd som svarar för räddningstjänsten samt övergripande säkerhetsfrågor.

Krisledning och höjd beredskap

13 § Kommunstyrelsen ansvarar för kommunens uppgifter enligt lagen (2006:544) om kommuners och landstings åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap samt lagen (1992:1403) om totalförsvar och höjd beredskap (krisledningsnämnd).

Krisledningsnämndens verksamhet regleras i särskilt reglemente.

Arkivmyndighet

16 § Kommunstyrelsen är arkivmyndighet. Närmare föreskrifter om arkivvården finns i av fullmäktige antaget arkivreglemente.

Anslagstavla och webbplats

17 § Kommunstyrelsen ansvarar för kommunens anslagstavla.

Kommunstyrelsen samordnar innehållet i och ansvarar för kommunens externa och interna webbplats.

Författningssamling

18 § Kommunstyrelsen ansvarar för att uppdatera den kommunala författningssamlingen och se till att denna hålls tillgänglig i lagstadgad form.

Uppdrag och verksamhet

19 § Kommunstyrelsen ska följa vad som anges i lag eller annan författning. Den ska följa det fullmäktige – i reglemente, i samband med budget eller i annat särskilt beslut – har bestämt att kommunstyrelsen ska fullgöra, samt verka för att fastställda mål uppnås och i övrigt följa givna uppdrag och angivna riktlinjer.

Organisation inom verksamhetsområdet

20 § Kommunstyrelsen ansvarar för att dess organisation är tydlig och ändamålsenlig med hänsyn till av fullmäktige fastställda mål och styrning samt lagar och andra författningar för verksamheten.

Personalansvar

21 § Kommunstyrelsen är anställningsmyndighet för personal vid sina förvaltningar. Samtliga nämnders förvaltningschefer anställs av styrelsen. Kommunstyrelsen har hand om personalfrågor och är ytterst ansvarig för arbetsmiljön inom sitt verksamhetsområde.

Personuppgifter

22 § Kommunstyrelsen är personuppgiftsansvarig för den behandling av personuppgifter som sker i styrelsens verksamhet. Kommunstyrelsen är också personuppgiftsansvarig för de typer av behandlingar som är gemensamma för hela kommunen, enligt vad som angivits i kommunens registerförteckning enligt artikel 30 i dataskyddsförordningen. Styrelsen ska utse dataskyddsbud.

Uppföljning, återredovisning och rapportering till fullmäktige

23 § Kommunstyrelsen ska kontinuerligt följa upp sin verksamhet.

Kommunstyrelsen ska två gånger per år redovisa till fullmäktige hur de har fullgjort de uppdrag som fullmäktige har lämnat till dem

- i reglemente,
- genom finansbemyndigande.

Kommunstyrelsen ska vid redovisningen även redogöra för hur uppdrag som delegerats till dem har fullgjorts.

Redovisning ska ske enligt riktlinjer som fastställs av fullmäktige. Nämndernas redovisning lämnas till styrelsen som samordnar de olika nämndernas redovisningar.

Information och samråd

24 § Kommunstyrelsen och kommunalråd ska i möjligaste mån från nämnd erhålla den information och det underlag de behöver i sin verksamhet. Rätten till information och underlag omfattar inte uppgift för vilken sekretess råder.

Nämnderna ska samråda när deras verksamhet och ärenden berör styrelsens eller annan nämnds verksamhet.

Samråd bör även ske med föreningar och organisationer när dessa är särskilt berörda.

Kommunstyrelsen beslutar om formerna för samrådet.

Arbetsformer

Sammansättning

25 § Kommunstyrelsen består av 13 ledamöter och 13 ersättare.

Tidpunkt för sammanträden

26 § Kommunstyrelsen sammanträder på dag och tid som styrelsen bestämmer.

Sammanträde ska hållas också om minst en tredjedel av nämndens ledamöter begär det eller om ordföranden anser att det behövs. En begäran om extra sammanträde ska göras skriftligen hos ordföranden och innehålla uppgift om det eller de ärenden som önskas bli behandlade på det extra sammanträdet.

Om det föreligger särskilda skäl får ordföranden ställa in ett sammanträde eller ändra dagen eller tiden för sammanträdet. Om möjligt ska samråd ske med vice ordförandena.

Om ordföranden beslutar att ett sammanträde ska ställas in eller att dagen eller tiden för ett sammanträde ska ändras, ska ordföranden se till att varje ledamot och ersättare snarast underrättas om beslutet.

Kallelse

27 § Ordföranden ansvarar för att kallelse utfärdas till sammanträdena. När varken ordföranden eller en vice ordförande kan kalla till sammanträde ska den som varit ledamot i nämnden längst tid göra detta (ålderspresidenten). Om flera ledamöter har lika lång tjänstgöringstid ska den till åldern äldste ledamoten vara ålderspresident.

Kallelsen ska vara skriftlig och innehålla uppgift om tid och plats för sammanträdet.

Kallelsen ska tillställas varje ledamot och ersättare samt annan förtroendevald som får närvara vid sammanträdet senast sju dagar före sammanträdesdagen. Kallelse får ske elektroniskt om det inte är olämpligt. Ordföranden bestämmer formen för kallelse.

I undantagsfall får kallelse ske på annat sätt.

Kallelsen bör åtföljas av föredragningslista. Ordföranden bestämmer i vilken utsträckning handlingar som tillhör ett ärende på föredragningslistan ska bifogas kallelsen.

Sammanträde på distans

28 § Kommunstyrelsen får, om särskilda skäl föreligger, sammanträda med ledamöter närvarande på distans. Sådant sammanträde får endast äga rum om ljud- och bildöverföring sker i realtid och på ett sådant sätt att samtliga deltagare kan se och höra varandra på lika villkor. Lokalen ska vara så beskaffad att inte obehöriga kan ta del av sammanträdeshandlingar, bild eller ljud.

Ledamot som önskar delta på distans ska senast 10 dagar i förväg anmäla detta till styrelsens sekreterare. Ordföranden avgör om närvaro får ske på distans.

Styrelsen får bestämma vad som närmare ska gälla om deltagande på distans.

Närvarorätt

29 § Kommunstyrelsen får medge förtroendevald som inte är ledamot eller ersättare i styrelsen att närvara vid sammanträde med styrelsen för att lämna upplysningar. Även anställd i kommunen och särskilt sakkunnig kan medges denna rätt. Om styrelsen beslutar det, får den som kallats delta i överläggningarna.

Nämnden får härutöver bestämma att annan ska ha rätt att närvara vid nämndens sammanträden.

Ordföranden

30 § Det åligger ordföranden att

1. leda styrelsens arbete och sammanträden,
2. kalla till sammanträde i enlighet med lag och reglemente,

3. kalla ersättare,
4. inför sammanträdena se till att ärendena som ska behandlas i styrelsen vid behov är beredda,
5. se till att färdigberedda ärenden snarast behandlas i styrelsen,
6. bevaka att nämndens beslut verkställs.

Härutöver åligger det styrelsens ordförande att under styrelsen

1. ha uppsikt över kommunens hela nämndförvaltning,
2. med uppmärksamhet följa frågor av betydelse för kommunens utveckling och ekonomiska intressen samt effektiviteten i verksamheten och ta initiativ i dessa frågor,
3. främja samverkan mellan styrelsen, kommunens övriga nämnder och fullmäktige samt
4. representera styrelsen vid uppvaktningar hos myndigheter, konferenser och sammanträden om inte styrelsen bestämt annat i ett särskilt fall.

Presidium

31 § Kommunstyrelsens presidium ska bestå av ordförande, 1:e vice ordförande och 2:e vice ordförande.

Viceordförandena ska biträda ordföranden i uppgiften att planera och leda sammanträdet i den mån ordföranden anser att det behövs.

Ersättare för ordföranden och vice ordföranden

32 § Om varken ordföranden eller annan i presidiet kan delta i ett helt sammanträde eller en del av ett sammanträde, får nämnden utse en annan ledamot som ersättare för dessa. Tills valet förrättats, fullgörs ordförandens uppgifter av den som varit ledamot i styrelsen längst tid. Om flera ledamöter har lika lång tjänstgöringstid fullgörs ordförandens uppgifter av den äldste av dem.

Motsvarande gäller om ordföranden eller annan i presidiet inte kan fullgöra sitt uppdrag under en längre tid. Ersättaren ska fullgöra samtliga ordförandens/övriga presidiets uppgifter.

Kommunalråd

33 § Kommunstyrelsens ordförande och 1:e vice samt 2:e vice ordförande benämns kommunalråd.

Kommunalråd ska ägna hela sin arbetstid åt uppdrag för kommunen.

Förhinder

34 § En ledamot som är förhindrad att delta i ett sammanträde eller i en del av ett sammanträde, ska snarast anmäla detta till kommunstyrelsens sekreterare eller någon annan anställd vid kommunledningsförvaltningens kansliavdelning. Kansliet bör underrätta den ersättare som står i tur om att denne ska tjänstgöra.

Ersättares tjänstgöring

35 § Om en ledamot är förhindrad att delta eller att vidare delta i ett sammanträde ska en ersättare tjänstgöra i ledamotens ställe. Den ersättare ska kallas in som står i tur att tjänstgöra och som inte redan har kallats in.

En ledamot som inställer sig under ett pågående sammanträde har rätt att tjänstgöra även om en ersättare trätt i ledamotens ställe.

Ersättarna ska, om dessa inte väljs proportionellt, tjänstgöra enligt den ordning som fullmäktige har bestämt. Om ingen ordning är bestämd, kallas ersättarna i den ordning de tagits upp i fullmäktiges protokoll från valet.

Ersättare som inte tjänstgör har rätt att delta i överläggningarna och få sin mening antecknad till protokollet.

En ersättare som har börjat tjänstgöra har alltid företräde oberoende av turordningen. Om det etablerade majoritetsförhållandet mellan partierna påverkats genom ersättarens tjänstgöring får dock en ersättare som inställer sig under pågående sammanträde träda in i stället för en ersättare som kommer längre ner i turordningen.

Jäv, avbruten tjänstgöring

36 § En ledamot eller en ersättare som avbrutit sin tjänstgöring på grund av jäv i ett ärende får tjänstgöra igen sedan ärendet handlagts.

Ledamot som en gång avbrutit tjänstgöringen under ett sammanträde på grund av annat hinder än jäv, får åter tjänstgöra om ersättarens inträde har påverkat det etablerade majoritetsförhållandet mellan partierna.

Reservation

37 § Om en ledamot har reserverat sig mot ett beslut och ledamoten vill motivera reservationen ska ledamoten göra det skriftligt. Motiveringen ska lämnas till sekreteraren före den tidpunkt som har fastställts för justeringen av protokollet. Motsvarande gäller vid omedelbar justering.

Justering av protokoll

38 § Protokollet justeras av ordföranden och en ledamot.

Kommunstyrelsen kan besluta att en paragraf i protokollet ska justeras omedelbart. Paragrafen bör redovisas skriftligt vid sammanträdet och justeras av ordföranden och en ledamot.

Kungörelser och tillkännagivanden av föreskrifter m.m.

39 § Kommunstyrelsen ansvarar för att beslut och föreskrifter inom det egna ansvarsområdet kungörs enligt gällande bestämmelser.

Nämnderna ska underrätta styrelsen så snart en uppdatering av den kommunala författningssamlingen bedöms nödvändig.

Delgivningsmottagare

40 § Delgivning med kommunstyrelsen sker med ordföranden, kommunchefen eller annan anställd som styrelsen beslutar.

Undertecknande av handlingar

41 § Skrivelser, avtal och andra handlingar från kommunstyrelsen ska på styrelsens vägnar undertecknas av ordföranden och kontrasigneras av sekreteraren eller kommunchefen eller annan under styrelsen hörande förvaltningschef. Vid förfall för ordföranden inträder en vice ordförande.

I övrigt bestämmer kommunstyrelsen vem som ska underteckna handlingar.

Utskott

42 § Inom kommunstyrelsen ska finnas ett arbetsutskott och ett personalutskott. Kommunstyrelsen får därutöver inrätta ytterligare utskott. Respektive utskott ska bestå av tre ledamöter och tre ersättare.

Inom ett utskott väljer kommunstyrelsen för den tid styrelsen beslutar bland utskottets ledamöter en ordförande och en vice ordförande.

Om ordföranden i utskottet på grund av sjukdom eller av annat skäl är förhindrad att fullgöra sitt uppdrag för längre tid får kommunstyrelsen utse en annan ledamot i utskottet att som ersättare för ordföranden fullgöra dennes uppgifter.

Ersättare ska närvara vid utskottets sammanträden endast om ledamot är förhindrad att tjänstgöra. Ersättare ska inkallas till tjänstgöring i den av kommunstyrelsen vid valet bestämda ordningen.

Avgår en ledamot eller en ersättare i utskottet, som inte utsetts vid proportionellt val, ska fyllnadsval snarast förrättas.

Utskottet sammanträder på dag och tid som varje utskott bestämmer. Sammanträden ska också hållas när ordföranden anser att det behövs eller när minst två ledamöter begär det.

Utskottet får handlägga ärenden bara när mer än hälften av ledamöterna är närvarande.

De ärenden som ska avgöras av kommunstyrelsen i dess helhet bör beredas av utskottet om beredning behövs. Ordföranden eller kommunchefen överlämnar sådana ärenden till utskottet. Ordföranden bestämmer föredragningslistan till utskottet. Ordföranden i kommunstyrelsen avgör om beredning i utskott i visst ärende är obehövlig.

När ärendet beretts ska utskottet lägga fram förslag till beslut.

Närvarorätt i nämnder

43 § Ledamot i arbetsutskottet får närvara vid sammanträden med kommunens nämnder och delta i överläggningarna men inte i besluten. De har rätt att få sin mening antecknad till protokollet. Närvarorätten gäller inte ärenden som rör myndighetsutövning mot någon enskild.

Närvarorätten gäller även sammanträden med nämndsutskott.

**Hässelholms
kommun**

Reglemente för tekniska nämnden

Reglementen

► Hässleholm nästa.

Innehållsförteckning

Nämndens uppgifter.....	2
Allmänt om nämndens uppgifter	2
Delegering från kommunfullmäktige	3
Förvaltningsorganisation	4
Uppdrag och verksamhet	4
Organisation inom verksamhetsområdet.....	4
Personalansvar	4
Personuppgifter	4
Uppföljning, återredovisning och rapportering till fullmäktige.....	4
Information och samråd	5
Arbetsformer.....	5
Sammansättning	5
Tidpunkt för sammanträden.....	5
Kallelse.....	5
Sammanträde på distans	6
Närvarorätt.....	6
Ordföranden	6
Presidium	7
Ersättare för ordföranden och vice ordföranden.....	7
Förhinder	7
Ersättares tjänstgöring.....	7
Jäv, avbruten tjänstgöring.....	8
Yrkanden.....	8
Deltagande i beslut.....	8
Reservation	8
Justering av protokoll	8
Kungörelser och tillkännagivanden av föreskrifter m.m.	9
Delgivningsmottagare.....	9
Undertecknande av handlingar	9
Utskott.....	9

Diarienummer: [Ange diarienummer]

Fastställt den: 2024-06-10

Fastställt av: Kommunfullmäktige

För revidering ansvarar: Kommunfullmäktige

För uppföljning ansvarar: Kommunfullmäktige

Dokumentet gäller för: Tekniska nämnden

Giltighetsperiod: 2024-08-01 - tillsvidare

Ersätter: Kommunfullmäktige 2021-06-07 § 163

Kommunal författningssamling: Reglemente

Antagen: Kommunfullmäktige 1992-03-30 § 40

Nämndens uppgifter

Allmänt om nämndens uppgifter

§ 1 Nämnden ansvarar för kommunens tekniska och fastighetsrelaterade uppgifter, inklusive förvaltning, drift, underhåll och utveckling av det kommunala fastighetsinnehavet, s. Såsom:

~~— mark och exploateringsverksamhet~~

~~— lokalförsörjning~~

- upprättande av underlag, upphandling och projektledning vid ny- och ombyggnader inom nämndens ansvarsområden
- verka för god trafiksäkerhet och bra trafikmiljö.

Nämnden ansvarar även för förvaltning, drift, underhåll och utveckling av det kommunala fastighetsinnehavet, såsom:

- gatu-/vägnätet, inkluderar inklusive parkeringsanläggningar, parkeringsövervakning, gatubelysning, gång- och cykelvägar

- övrig allmän plats-mark

- skog och övrig markskogsmark

- skydds jakt

- egna och förhyrda byggnader och lokaler

~~— tomter och övrig exploateringsmark~~

- olika typer av konstbyggnader t.ex. fontäner

~~— kommunens del gällande dikningsföretag, strand- och vattenvård~~

- kommunala deponier.

- Nämnden ansvarar även för kommunens behov av stöd och service vad avser vaktmästerifunktioner, ~~fordonshantering, transporter, måltidsverksamhet~~, städfunktion och underhåll av gator, vägar och parker i den mån uppgiften inte givits åt annan. Vad gäller barn- och utbildningsnämndens verksamhetsområde ska ~~den~~ nämnden endast inte ansvara för verksamhetsvaktmästare inom grundskolangymnasieskolan.

~~— Nämnden är kommunens samordnande organ i frågor gällande kommunens lokalförsörjning~~

- Nämnden ansvarar inte för förvaltning och ägande av fiberledningar och tillhörande anordningar.

Nämnden är tillika trafiknämnd och kommunal väghållningsmyndighet, samt ansvarar för de~~De~~ uppgifter som avses i lagen (1982:129) om flyttning av fordon i vissa fall och lagen (1987:24) om kommunal parkeringsövervakning.

Formaterat: Ingen numrering

Nämnden ska ~~Be~~ evaka och ansvara för de frågor som kommunfullmäktige särskilt beslutar.

Vid extraordinära händelser i kommunen övertar krisledningsnämnden nämndens verksamhetsansvar och anslag.

Delegering från kommunfullmäktige

§ 2 Nämnden ska ~~ll~~ besluta i följande grupper av ärenden:

- förhyrning av byggnader, lokaler eller motsvarande för en tid om högst 15 år och/eller ett belopp om ~~2.000.000~~ 2 000 000 kronor per år
- ~~övrig~~ uthyrning ~~och förhyrning~~ av byggnader, lokaler eller motsvarande för en tid om högst 15 år ingående i kommunens lokalförsörjning
  - ~~för en tid av högst 15 år upplåta fastighet som tillhör kommunen~~
  - ~~köp, försäljning, byte, fastighetsreglering, expropriation eller inlösen, med stöd av plan- och bygglagen, av fastighet eller fastighetsdel i varje enskilt fall till ett belopp om högst 5 000 000 kronor~~
  - ~~att företräda kommunen vid förrättning enligt fastighetsbildningslagen, ledningsrättslagen och lagen om förvaltning av samfälligheter samt att ansöka om sådan förrättning~~
- rivning av byggnader
- upplåtelse och annat ianspråktagande av gator, parker och övriga allmänna platser
  - ~~genom avtal eller tillämpning av plan- och bygglagen, fastighetsbildningslagen, anläggningslagen eller ledningsrättslagen dels tillförsäkra kommunen rätt till servitut, ledningsrätt eller nyttjanderätt i annan tillhörig fastighet och medverka till ändring eller upphävande av sådan rätt dels upplåta sådan rätt i gata, park eller annan offentlig plats, dock inte teckningsrätt och hantering av kommunens markupplåtelseavtal för fiber~~
- tolkning och tillämpning av taxor och allmänna bestämmelser inom nämndens verksamhetsområde
- kommunalt bidrag avseende enskild väghållning
- kommunalt bidrag avseende strand- och vattenvård
- kommunalt bidrag avseende bostadsanpassning

- omdisponering av ekonomiska medel inom nämnd från driftbudget till investeringsbudget.

Förvaltningsorganisation

§ 3 Under nämnden lyder förvaltningsorganisationen tekniska förvaltningen.

Uppdrag och verksamhet

§ 4 Nämnden ska se till att verksamheten bedrivs i enlighet med de mål och som fullmäktige bestämt, de föreskrifter som kan finnas i lag och förordning samt bestämmelserna i detta reglemente.

Organisation inom verksamhetsområdet

§ 5 Nämnden ansvarar för att dess organisation är tydlig och ändamålsenlig med hänsyn till av fullmäktige fastställda mål och styrning samt lagar och andra författningar för verksamheten.

Personalansvar

§ 6 Tekniska nämnden är anställningsmyndighet för personal vid sin förvaltning med undantag för förvaltningschef som anställs av kommunstyrelsen. Nämnden har hand om personalfrågor och är ytterst ansvarig för arbetsmiljön inom sitt verksamhetsområde med undantag av de frågor som anges i 8 § i kommunsstyrelsens reglemente.

Personuppgifter

§ 7 Nämnden är personuppgiftsansvarig den behandling av personuppgifter som sker i nämndens verksamhet. Nämnden ska utse dataskyddsombud.

Uppföljning, återredovisning och rapportering till fullmäktige

§ 8 Nämnden ska kontinuerligt följa upp sin verksamhet.

Tekniska nämnden ska två gånger per år redovisa till fullmäktige hur den har fullgjort de uppdrag som fullmäktige har lämnat till den

- i reglemente,
- genom finansbemyndigande.

Nämnden ska vid redovisningen även redogöra för hur uppdrag som delegerats till den har fullgjorts.

Redovisning ska ske enligt riktlinjer som fastställs av fullmäktige. Nämndens redovisning lämnas till styrelsen som samordnar de olika nämndernas redovisningar.

Nämnden ska regelmässigt till kommunstyrelsen rapportera hur verksamheten utvecklas och hur den ekonomiska ställningen är under budgetåret.

Information och samråd

§ 9 Nämnden ska i möjligaste mån från nämnd och kommunalt bolag erhålla den information och det underlag de behöver i sin verksamhet. Rätten till information och underlag omfattar inte uppgift för vilken sekretess råder.

Nämnderna ska samråda när deras verksamhet och ärenden berör styrelsens eller annan nämnds eller kommunalt bolags verksamhet.

Arbetsformer

Sammansättning

§ 10 Tekniska nämndens ledamöter och ersättare väljs av kommunfullmäktige med det antal som kommunfullmäktige beslutar.

Inom tekniska nämnden ska finnas ett arbetsutskott.

Tidpunkt för sammanträden

§ 11 Nämnden sammanträder på dag och tid som nämnden bestämmer.

Sammanträde ska hållas också om minst en tredjedel av nämndens ledamöter begär det eller om ordföranden anser att det behövs. En begäran om extra sammanträde ska göras skriftligen hos ordföranden och innehålla uppgift om det eller de ärenden som önskas bli behandlade på det extra sammanträdet.

Ordföranden ska, om möjligt, samråda med vice ordförandena om tiden för extra sammanträde.

Om det föreligger särskilda skäl får ordföranden ställa in ett sammanträde eller ändra dagen eller tiden för sammanträdet. Om möjligt ska samråd ske med vice ordförandena.

Om ordföranden beslutar att ett sammanträde ska ställas in eller att dagen eller tiden för ett sammanträde ska ändras, ska ordföranden se till att varje ledamot och ersättare snarast underrättas om beslutet.

Kallelse

§ 12 Ordföranden ansvarar för att kallelse utfärdas till sammanträdena. När varken ordföranden eller en vice ordförande kan kalla till sammanträde ska den som varit ledamot i nämnden längst tid göra detta (ålderspresidenten). Om flera ledamöter har lika lång tjänstgöringstid ska den till åldern äldste ledamoten vara ålderspresident.

Kallelsen ska vara skriftlig och innehålla uppgift om tid och plats för sammanträdet.

Kallelsen ska tillställas varje ledamot och ersättare samt annan förtroendevald som får närvara vid sammanträdet senast sju dagar före sammanträdesdagen. Kallelse får ske elektroniskt om det inte är olämpligt. Ordföranden bestämmer formen för kallelse.

I undantagsfall får kallelse ske på annat sätt.

Kallelsen bör åtföljas av föredragningslista. Ordföranden bestämmer i vilken utsträckning handlingar som tillhör ett ärende på föredragningslistan ska bifogas kallelsen.

Sammanträde på distans

§ 13 Nämnden får, om särskilda skäl föreligger, sammanträda med ledamöter närvarande på distans. Sådant sammanträde får endast äga rum om ljud- och bildöverföring sker i realtid och på ett sådant sätt att samtliga deltagare kan se och höra varandra på lika villkor. Lokalen ska vara så beskaffad att inte obehöriga kan ta del av sammanträdeshandlingar, bild eller ljud.

Ledamot som önskar delta på distans ska senast tio dagar i förväg anmäla detta till nämndens kansli. Ordföranden avgör om närvaro får ske på distans.

Nämnden får bestämma vad som närmare ska gälla om deltagande på distans i nämnden.

Närvarorätt

§ 14 Ledamot i kommunstyrelsens arbetsutskott har rätt att närvara vid nämndens sammanträden och delta i överläggningen i enlighet med vad som anges i kommunstyrelsens reglemente. Nämnd får därutöver, om särskilda skäl föreligger för detta, medge ledamot av kommunstyrelsen denna rätt. Den förtroendevalde har i den utsträckning nämnden beslutar rätt att få sin mening antecknad i protokollet.

Härutöver får nämnden medge förtroendevald som inte är ledamot eller ersättare i nämnden att närvara vid sammanträde med nämnden för att lämna upplysningar. Även anställd i kommunen och särskilt sakkunnig kan medges denna rätt. Om nämnden beslutar det, får den som kallats delta i överläggningarna.

Nämnden får härutöver bestämma att annan ska ha rätt att närvara vid nämndens sammanträden.

Ordföranden

§ 15 Det åligger ordföranden att

1. leda nämndens arbete och sammanträden,
2. kalla till sammanträde i enlighet med lag och reglemente,
3. kalla ersättare,

4. inför sammanträdena se till att ärendena som ska behandlas i nämnden vid behov är beredda,
5. se till att färdigberedda ärenden snarast behandlas i nämnden,
6. bevaka att nämndens beslut verkställs.

Presidium

§ 16 Nämndens presidium ska bestå av ordförande, förste vice ordförande och andre vice ordförande.

Viceordförandena ska biträda ordföranden i uppgiften att planera och leda sammanträdet i den mån ordföranden anser att det behövs.

Ersättare för ordföranden och vice ordföranden

§ 17 Om varken ordföranden eller annan i presidiet kan delta i ett helt sammanträde eller en del av ett sammanträde, får nämnden utse en annan ledamot som ersättare för dessa. Tills valet förrättats, fullgörs ordförandens uppgifter av den som varit ledamot i nämnden längst tid. Om flera ledamöter har lika lång tjänstgöringstid fullgörs ordförandens uppgifter av den äldste av dem.

Motsvarande gäller om ordföranden eller annan i presidiet inte kan fullgöra sitt uppdrag under en längre tid. Ersättaren ska fullgöra samtliga ordförandens/övrige presidiets uppgifter.

Förhinder

§ 18 En ledamot som är förhindrad att delta i ett sammanträde eller i en del av ett sammanträde, ska snarast anmäla detta till nämndens sekreterare. Sekreteraren ska underrätta den ersättare som står i tur om att denne ska tjänstgöra.

Ersättares tjänstgöring

§ 19 Om en ledamot är förhindrad att delta eller att vidare delta i ett sammanträde ska en ersättare tjänstgöra i ledamotens ställe. Den ersättare ska kallas in som står i tur att tjänstgöra och som inte redan har kallats in.

En ledamot som inställer sig under ett pågående sammanträde har rätt att tjänstgöra även om en ersättare trätt i ledamotens ställe.

Ersättarna ska, om dessa inte väljs proportionellt, tjänstgöra enligt den ordning som fullmäktige har bestämt. Om ingen ordning är bestämd, kallas ersättarna i den ordning de tagits upp i fullmäktiges protokoll från valet.

Ersättare som inte tjänstgör har rätt att delta i överläggningarna och få sin mening antecknad till protokollet.

En ersättare som har börjat tjänstgöra har alltid företräde oberoende av turordningen. Om det etablerade majoritetsförhållandet mellan partierna påverkats genom ersättarens tjänstgöring får dock en ersättare som inställer sig under pågående sammanträde träda in i stället för en ersättare som kommer längre ner i turordningen.

Jäv, avbruten tjänstgöring

§ 20 En ledamot eller en ersättare som avbrutit sin tjänstgöring på grund av jäv i ett ärende får tjänstgöra igen sedan ärendet handlagts.

Ledamot som en gång avbrutit tjänstgöringen under ett sammanträde på grund av annat hinder än jäv, får åter tjänstgöra om ersättarens inträde har påverkat det etablerade majoritetsförhållandet mellan partierna.

Yrkanden

§ 21 När nämnden förklarat överläggningen i ett ärende avslutad, går ordföranden igenom de yrkanden som har framställts under överläggningen och kontrollerar att de har uppfattats korrekt. Ordföranden befäster genom-gången med ett klubbslag. Därefter får inte något yrkande ändras eller läggas till, om inte nämnden enhälligt beslutar att medge det.

Om ordföranden anser att det behövs ska den ledamot som har framställt ett yrkande avfatta det skriftligt.

Deltagande i beslut

§ 22 En ledamot som, där detta är möjligt, avser att avstå från att delta i ett beslut, ska anmäla detta till ordföranden innan beslut fattas.

En ledamot som inte har gjort en sådan anmälan anses ha deltagit i beslutet, om nämnden fattar det med acklamation.

Reservation

§ 23 Om en ledamot har reserverat sig mot ett beslut och ledamoten vill motivera reservationen ska ledamoten göra det skriftligt. Motiveringen ska lämnas till sekreteraren före den tidpunkt som har fastställts för justeringen av protokollet. Motsvarande gäller vid omedelbar justering.

Justering av protokoll

§ 24 Protokollet justeras av ordföranden och en ledamot.

Nämnden kan besluta att en paragraf i protokollet ska justeras omedelbart. Paragrafen bör redovisas skriftligt vid sammanträdet och justeras av ordföranden och en ledamot.

Kungörelser och tillkännagivanden av föreskrifter m.m.

§ 25 Nämnden ansvarar för att beslut och föreskrifter inom det egna ansvarsområdet kungörs enligt gällande bestämmelser.

Nämnden ska underrätta kommunstyrelsen så snart en uppdatering av den kommunala författningssamlingen bedöms nödvändig.

Delgivningsmottagare

§ 26 Delgivning med nämnden sker med ordföranden, förvaltningschefen eller annan anställd som nämnden beslutar.

Undertecknande av handlingar

§ 27 Skrivelser, avtal och andra handlingar från nämnden ska på nämndens vägnar undertecknas av ordföranden och kontrasteras av nämndens sekreterare eller förvaltningschef. Vid förfall för ordföranden inträder vice ordföranden.

I övrigt bestämmer nämnden vem som ska underteckna handlingar.

Utskott

§ 28 Nämnden får inrätta utskott.

Inom ett utskott väljer nämnden för den tid nämnden beslutar bland utskottets ledamöter en ordförande och en vice ordförande.

Om ordföranden i utskottet på grund av sjukdom eller av annat skäl är förhindrad att fullgöra sitt uppdrag för längre tid får nämnden utse en annan ledamot i utskottet att som ersättare för ordföranden fullgöra dennes uppgifter.

Ersättare ska närvara vid utskottets sammanträden endast om ledamot är förhindrad att tjänstgöra. Ersättare ska inkallas till tjänstgöring i den av nämnden vid valet bestämda ordningen.

Avgår en ledamot eller en ersättare i utskottet, som inte utsetts vid proportionellt val, ska fyllnadsval snarast förrättas.

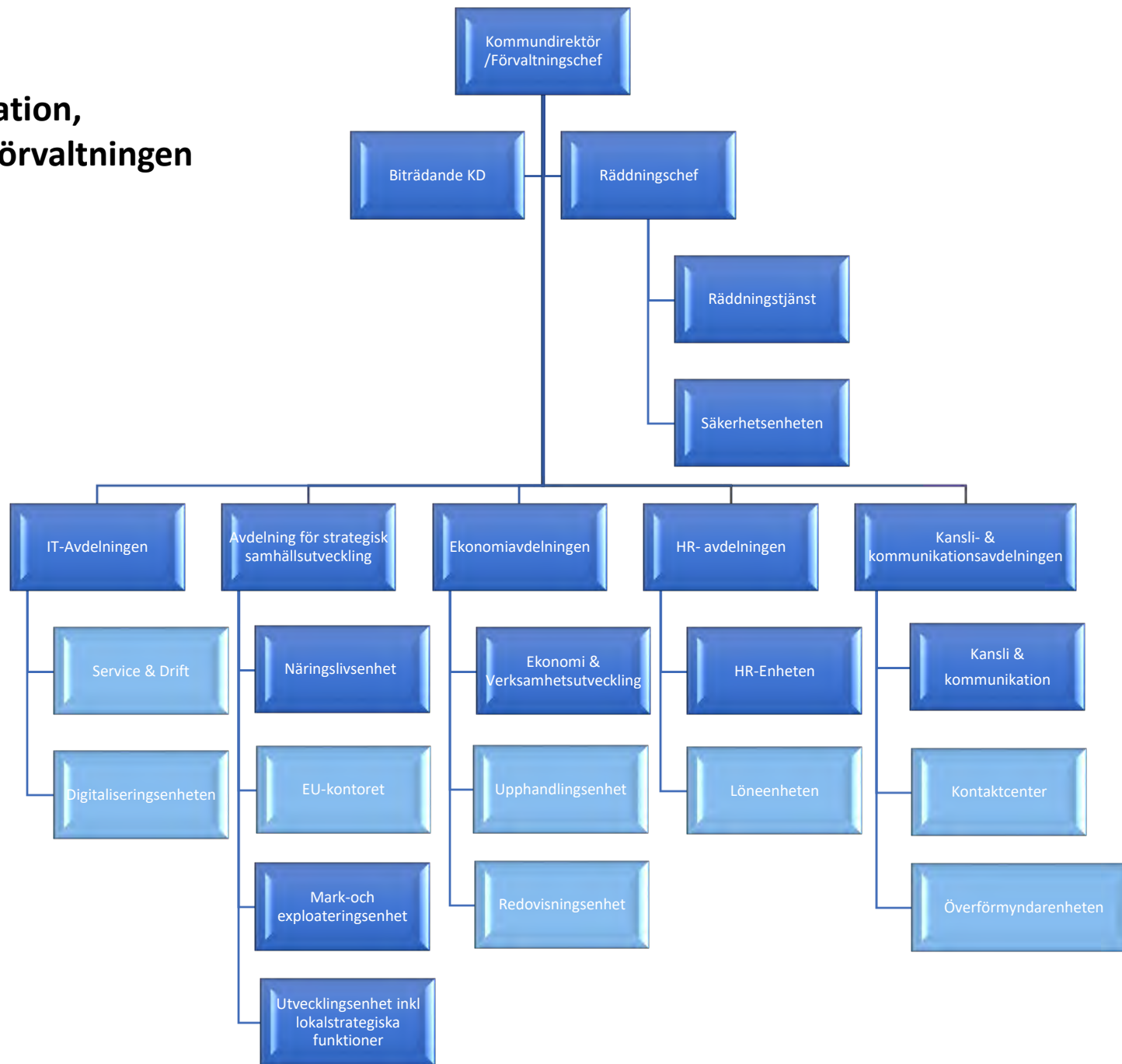
Utskottet sammanträder på dag och tid som varje utskott bestämmer. Sammanträden ska också hållas när ordföranden anser att det behövs eller när minst två ledamöter begär det. Ut-skottet får handlägga ärenden bara när mer än hälften av ledamöterna är närvarande.

De ärenden som ska avgöras av nämnden i dess helhet bör beredas av utskottet om beredning behövs. Ordföranden eller förvaltningschefen överlämnar sådana ärenden till utskottet. Ordföranden bestämmer föredragningslistan till utskottet.

Ordföranden i nämnden avgör om beredning i utskott i visst ärende är obehövlig.

När ärendet beretts ska utskottet lägga fram förslag till beslut.

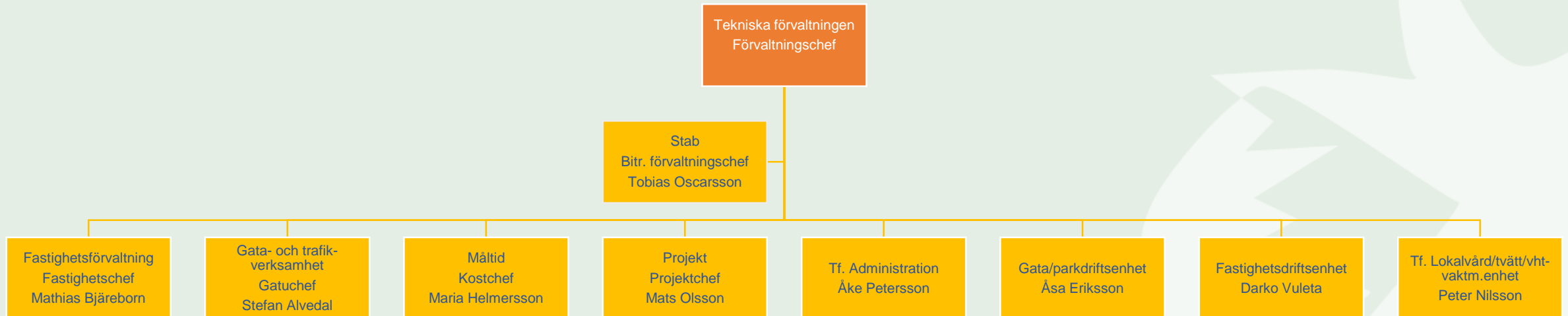
Förslag ny organisation, Kommunledningsförvaltningen

Tekniska förvaltningen

Tekniska förvaltningen

Organisation efter översyn

Tekniska förvaltningen

Protokoll Förvaltningssamverkan Tekniska förvaltningen

Datum, tid och plats: 2024-04-15, Byggaren kl 10.00-11.30
Ordförande: Mats Svensson Förvaltningschef
Sekreterare: Åke Petersson HR

Närvarande

För arbetsgivaren: Mats Svensson Förvaltningschef
Peter Nilsson tf avdelningschef Serviceavd § 1-7
Åke Petersson HR
Amanda Larsson HR
Alice Kullman, Amelia Linnér och Johanna Bladh VFU
Maria Helmersson tf avdchef Serviceavd
Tobias Oscarsson Bitr Förvaltningschef

Fackliga organisationer: Marie Svensson Kommunal
Daniel Clarin HSO Kommunal via teams
Håkan Pettersson HSO Kommunal
Susanna Persson HSO Kommunal
Carina Ohlsson Vision

Kallade ej närvarande: Per-Ole Asklund SI
Stefan Alvedal Enhetschef Gata/Park
Patrick Tollgren Lazarov Vision

Dagordning

- Mötets öppnande**
Ordförande öppnade mötet.
- Val av justerare**
Marie Svensson kommunal Carina Ohlsson Vision
- Dagordning**
Godkändes

Namn och befattning

4. **Föregående mötesprotokoll**
Lades till handlingarna
5. **Information från förvaltningen och närvarande chefer**
Peter Nilsson Tf AC lokalvård: Utbildning i det nya rengöringssystemet klar, implementering fördröjd kopplat till arbetsmiljöproblem inom textiltvätten. Uppsamlingsheat gällande brandskyddsutbildning sker den 25/4. Arbetsgrupp om lönekriterier har lämnat förslag.
Maria Helmersson AC måltid: Digitaliseringsutbildningen för all måltidspersonal är inne på sluttampen, block 4/4 återstår. Uppdraget från KS gällande struktur för köken har redovisats till KS i slutet av mars.
Mats Svensson: informerar om rekryteringen av ny förvaltningschef. Onsdag 17/4 förväntas det fattas beslut och kanske får vi info under veckan.
 Budgetunderskott **-2.75 MKR** efter februari med anledning av detta har en åtgärdsplan för budget i balans tagits fram som varit uppe i TNAU skall vidare till TN och sedan till KS. Åtgärder: ej tillsätta vikarier vid föräldraledighet, aktivering av tid i investeringsprojekt, anställningsglapp innan rekrytering är klar, avskaffa fixartjänsten, installation av ledbelysning minskar kostnaderna totalt 4,7 mkr fram till 2027, inköpsstopp, indraget bidrag vattenvård, utbildningsstopp förutom nödvändig sådan, ansökan om bidrag för hanteringen av översvämningen vid finjasjön.
6. **Personal**
Intet, se skyddskommitté
7. **Flytt av MEX och lokalförsörjning**
I uppdraget att se över organisationen på TF ligger att flytta mark och exploatering till KLF förutom projektledarna (3st) som stannar kvar i TF. Budgeten för den strategiska lokalförsörjningen flyttas också till KLF, ingen personal flyttas från TF. Beslutas formellt i KF i juni, flytt skall vara genomförd 1/8. Reglementena kommer att revideras med anledning av flytt av verksamheter mellan nämnder.
8. **Serviceavdelningens lönekriterier**
Peter och Maria berättar om fortsättningen av ett tidigare startat arbete, förslaget har skickats ut och avsikten är att använda dessa inför kommande medarbetarsamtal. Bilaga 4
9. **Arbetsprov måltid**
Maria: HR har tillsammans med några enhetschefer medverkat till att ta fram ett arbetsprov vid rekrytering för att säkerställa kompetenser inom måltid och lokalvård.
10. **Beslutsärenden**
Intet
11. **Övrigt**
Intet

12. **Mötet avslutas**
Mats avslutade mötet.

Skyddskommitté

13. **Förvaltningens nyttjande av företagshälsovården 2023**
Feelgoods redovisning gicks igenom. Bilaga 1. HSO Daniel Clarin tipsar om behov av ergonomiutbildning för måltidspersonal.
14. **Statistik sjuktal 2023**
Statistiken redovisades. Bilaga 2
15. **Statistik arbetsskador och tillbud 2023**
Utfallet från Stella gicks igenom. Generellt kan sägas att rapporteringen av framför allt tillbud är låg.
16. **Arbetet med friskfaktorer**
Återstarten av arbetet med friskfaktorerna redovisades av Amelia och Alice. Enkät har skickats ut för att etablera ett nuläge som ger ett avstamp till kommande aktiviteter.

Underskrifter

Ordförande .....
Mats Svensson förvaltningschef

Sekreterare.....
Åke Petersson HR

Justerare

.....
Marie Svensson Kommunal   Carina Ohlsson Vision

Närvarande och beaktad

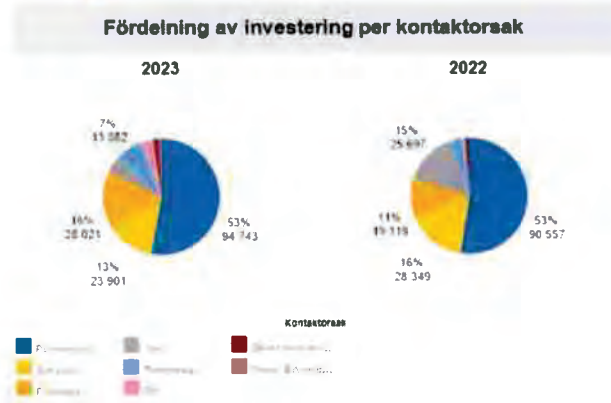
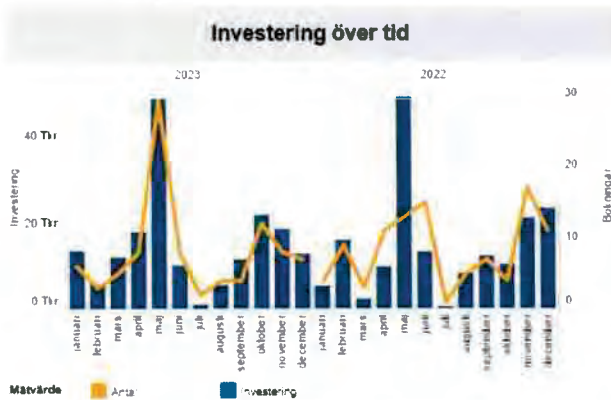
Tekniska förvaltningen 2023
2024-01-18

feelgood

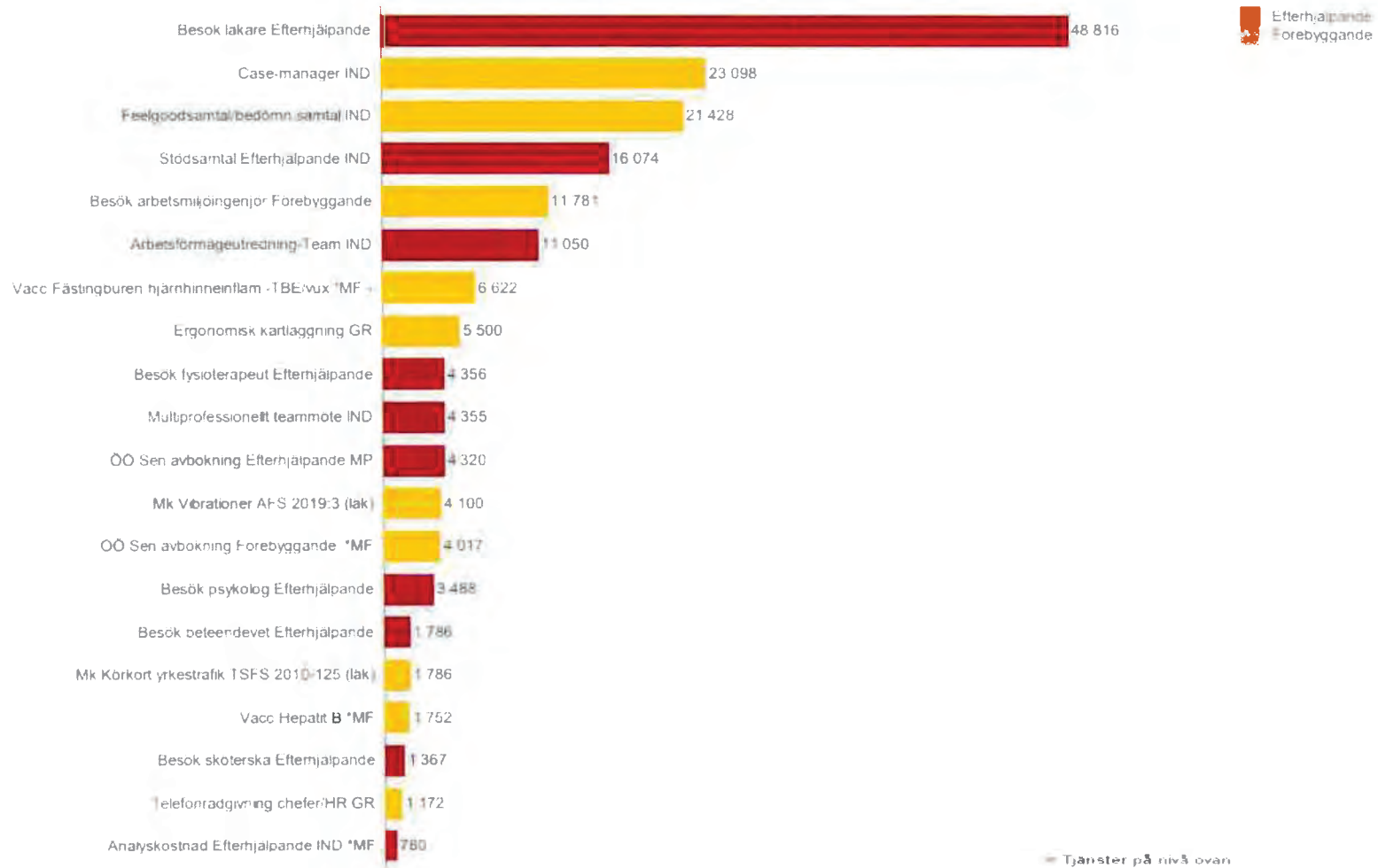
ZILAGA 7.

Total investering	Snitt invest/individ Endast individbesökningar	Antal besök Endast individbesökningar	Snittbesök/individ Endast individbesökningar	Antal kvinnor Endast individbesökningar	Antal män Endast individbesökningar	Med. kontroller Endast individbesökningar
178 900	5 301	92	3,1	17	13	3

- Investering 2023 är på 178 900 tkr medan 2022 var på 172 220 tkr
- Totalt har 30 personer besökt Feelgood vid totalt 92 individbesök fysiskt, digitalt alt. telefon.
- Det är framförallt ålder 30-39 som varit på besök samt främst kvinnor övergripande
- Den främsta kontaktorsaken på **individnivå** är inom området psykosociala, 88 %
- På **grupp och individ** nivå är 53 % kopplat till det psykosociala
- 13 % somatiska
- 16 % förebyggande
- Även vaccinationer och medicinska kontroller har utförts

Tjänstenyttjande i Tkr per tjänst - topp 20

	EFTERHJÄLPANDE	FÖREBYGGANDE	FRÄMJANDE
ORGANISATION			
GRUPP		Ergonomisk kartläggning GR Telefonrådgivning chatterHR GR	
INDIVID	Besök läkare Efterhjälpande Stödsamtal Efterhjälpande IND Arbetsförmågeutredning-Team IND Besök fysioterapeut Efterhjälpande Multiprofessionellt teammöte IND OO Sen avbokning Efterhjälpande.MP Besök psykolog Efterhjälpande Besök beteendevet Efterhjälpande Besök sköterska Efterhjälpande Analyskostnad Efterhjälpande IND *MF	Case-manager IND Förebyggssamtal/bedömsamtal IND Besök arbetsmiljöingenjör Förebyggande Vacc Fästingburen hämningsenhet -TBEAUX *MF Mk Vibrations AFS 2019.3 (rak) OO Sen avbokning Förebyggande *MF Mk Kärkort yrkesarb. TSFS 2010-125 (rak) Vacc Hepalit B *MF Analyskostnad Förebyggande IND OO Utbetalat besök Förebyggande *MF	

2023	Efterhjälpande	Tkr	Förebyggande	Tkr	Främjande	Tkr	Totalt	Totalt Tkr
Grupp	0%	0	4%	7	0%	0	4%	7
Individ	54%	96	42%	76	0%	0	96%	172
Total	54%	96	46%	83	0%	0	100%	179

2022	Efterhjälpande	Tkr	Förebyggande	Tkr	Främjande	Tkr	Totalt	Totalt Tkr
Grupp	24%	41	6%	11	0%	0	30%	52
Individ	31%	53	39%	68	0%	0	70%	120
Total	54%	94	46%	79	0%	0	100%	172

feelgood

Område	Tjänst	jan	feb	mar	apr	maj	jun	jul	aug	sep	okt	nov	dec	Total
EFTERHJÄLPANDE	Individ													
	Analyskostnad Efterhjälpande	0	0	0	0	790	0	0	0	0	0	0	0	790
	Arbetsförmågeutredning-Team	0	0	0	0	11 050	0	0	0	0	0	0	0	11 050
	Besök beteendevet Efterhjälp	0	0	1 786	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1 786
	Besök fysioterapeut Efterhjälp	0	0	0	0	4 356	0	0	0	0	0	0	0	4 356
	Besök läkare Efterhjälpande	6 912	3 888	2 592	5 184	3 888	0	0	0	3 456	11 664	7 344	3 888	48 816
	Besök psykolog Efterhjälpande	0	0	0	3 488	0	0	0	0	0	0	0	0	3 488
	Besök skolskolska Efterhjälpande	0	0	0	0	1 367	0	0	0	0	0	0	0	1 367
	Multiprofessionellt teammöte	0	0	0	0	1 675	0	0	0	0	2 680	0	0	4 355
	ÖÖ Sen avbokning Efterhjälp	1 728	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2 592	4 320
	Stödsamtal Efterhjälpande IND	3 572	0	0	1 786	5 358	1 786	0	1 786	1 786	0	0	0	16 074
	Total	12 212	3 888	4 378	10 458	28 474	1 786	0	1 786	5 242	14 344	7 344	6 480	96 391
	Total	12 212	3 888	4 378	10 458	28 474	1 786	0	1 786	5 242	14 344	7 344	6 480	96 391
FÖREBYGGANDE	Grupp													
	Ergonomisk kartläggning GR	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	5 500	0	5 500
	Telefonrådgivning chefer/HR GR	0	0	0	0	781	391	0	0	0	0	0	0	1 172
	Total	0	0	0	0	781	391	0	0	0	0	5 500	0	6 672
	Individ													
	Analyskostnad Forebyggande	0	0	0	0	780	0	0	0	0	0	0	0	780
	Besök arbetsmiljöingenjör Fo	0	0	0	0	11 781	0	0	0	0	0	0	0	11 781
	Case-manager IND	0	2 009	2 343	1 004	2 009	670	0	2 343	0	3 348	5 691	3 682	23 096
	Fee-good-samtal/bedomn sam	0	0	5 357	5 357	0	5 357	0	0	5 357	0	0	0	21 428
	Mk Konkort yrkestrafik TSFS	0	0	0	0	0	0	0	893	893	0	0	0	1 786
	Mk vibratorer AFS 2019-3 (bak)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	4 100	0	0	4 100
	ÖÖ Sen avbokning Forebygg	1 339	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2 678	4 017
	ÖÖ Utblivet besök Forebyg	0	0	0	473	0	0	0	0	0	0	0	0	473
Vacc Fastingburen hjärnhinne...	0	0	0	473	3 784	1 419	946	0	0	0	0	0	6 622	
Vacc Hepatit B *MF	0	0	0	0	275	438	0	438	0	0	0	0	1 752	
Total	1 339	2 009	7 700	7 307	19 230	7 884	946	3 674	6 250	7 448	5 691	6 360	75 837	
Total	1 339	2 009	7 700	7 307	20 011	8 274	946	3 674	6 250	7 448	11 191	6 360	82 506	
Total	13 551	5 897	12 078	17 765	48 484	10 060	946	5 460	11 492	21 792	18 535	12 840	178 900	

feelgood

Sammanfattning

Ett gott samarbete ses

Hög kompetens i professionerna som finns inom Feelgood

Utmaningar i processen återkoppling/kontakt

Beställningar direkt till hassleholm@feelgood.se

The logo for 'feelgood' is located in the bottom right corner. It features the word 'feelgood' in a lowercase, sans-serif font. The 'feel' is in a dark blue color, and 'good' is in a red color. There is a small red dot above the 'i' in 'feel'.

Sjukfrånvaro per förvaltning, %				varav långtidssjukfrånvaro %		
Förvaltning	2023	2022	+/-	2023	2022	+/-
Tekniska förvaltningen	5,1	6,8	-1,7	27,4	31,7	-4,3
Sjukfrånvaro per AID-grupp, %						
AID-grupp	2023	2022	+/-			
Lokalvård	7,10%	9,20%	-2,20%			
Måltid	7,20%	8,70%	-1,50%			
Park- och fastighetsservice	3,80%	6,00%	-2,30%			
Teknik	3,10%	4,10%	-1,00%			

Stella

Fördjupad statistik

Statistikurval

Statistikbegrepp	Händelser
Statistikgrupper	Anmälningår
Kolumnuppdelning	Orsak
Organisation	Hässleholms Kommun / Tekniska Förvaltningen* Hässleholms Kommun / Tekniska Förvaltningen* / TF Serviceavdelning / TF Vaktmästare* Hässleholms Kommun / Tekniska Förvaltningen* / TF Fastighetsavdelning / TF Fa Drift Fastighet Hässleholms Kommun / Tekniska Förvaltningen* / TF Serviceavdelning / TF Vaktmästare* / TF Va Vaktmästare
Eget urval	Händelsedatum: mellan 2023-01-01 och 2023-12-31

Stella fördjupad statistik - Anmälningår

Diagram - Antal händelser

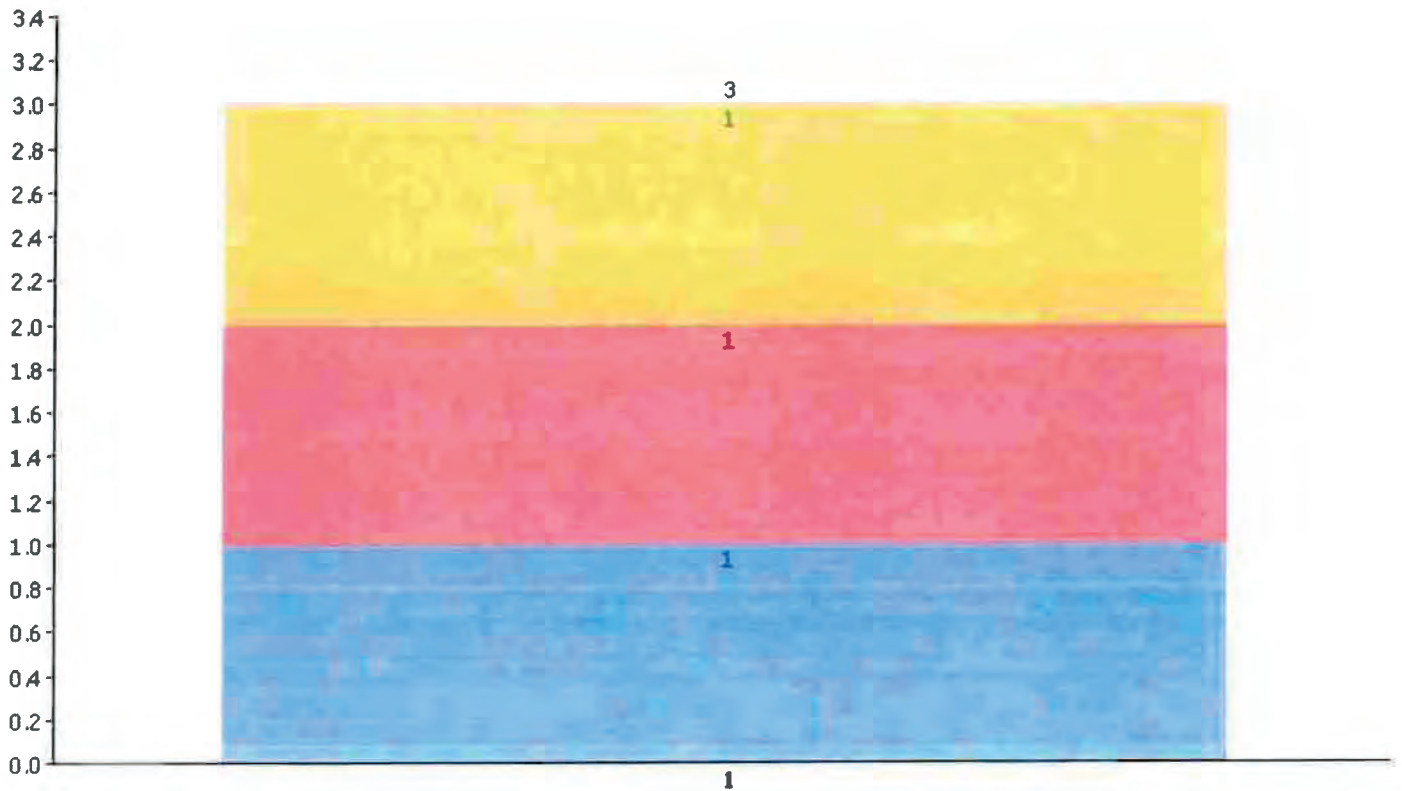

Diagram - Stapelförklaring

1 2023

Diagram - Färgförklaring

Andra ej valda rubriker	Ingen/bristande skyddsutrustning	Brottlig handling
Övriga orsaker	Felaktig hantering	Brist i rutin/utbildning/instruktion
Yttre faktorer	Fel i utrustning	

Stella

Fördjupad statistik

Statistikurval

Statistikbegrepp	Händelser
Statistikgrupper	Anmälningår
Kolumnuppdelning	Orsak
Organisation	Hässleholms Kommun / Tekniska Förvaltningen
Eget urval	Händelsedatum: mellan 2023-01-01 och 2023-12-31

Stella fördjupad statistik - Anmälningår

Diagram - Antal händelser

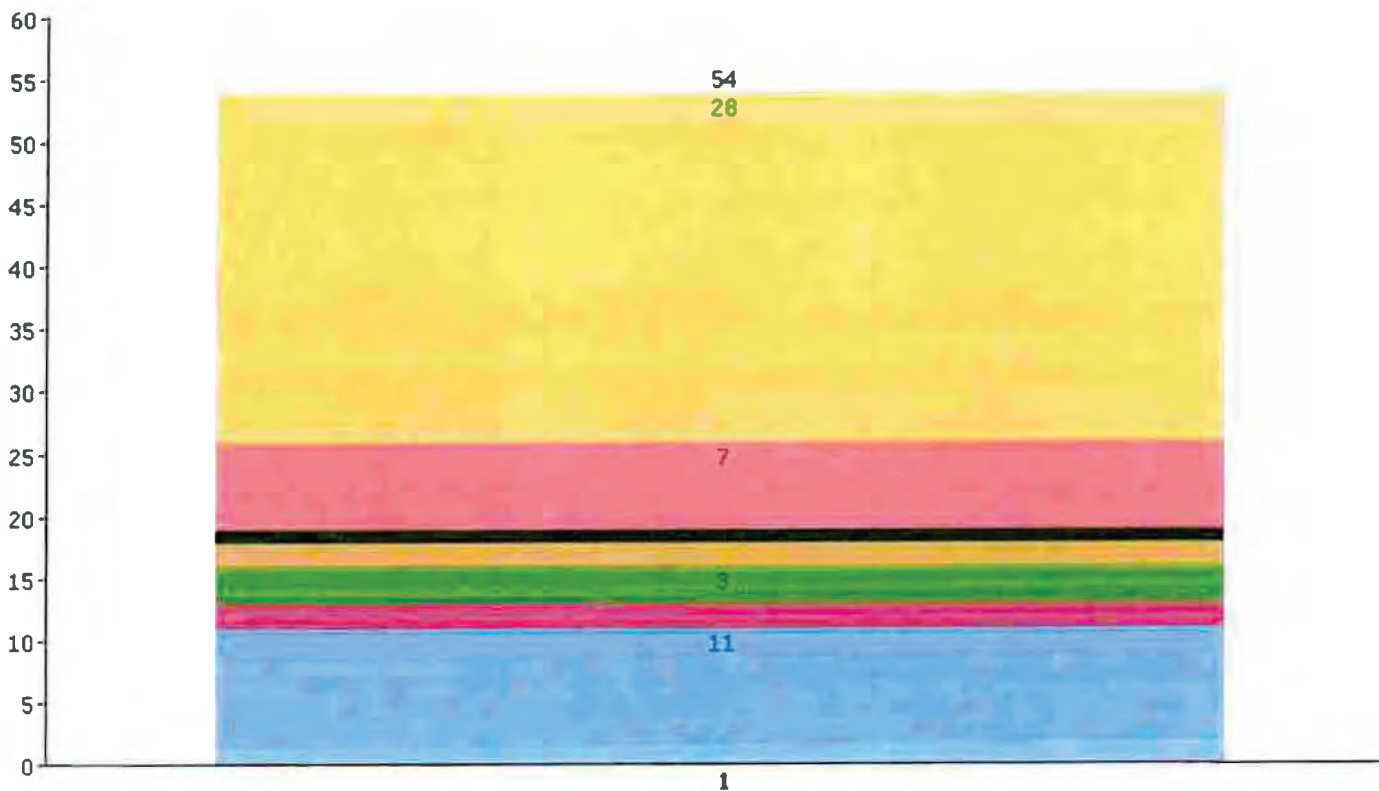

Diagram - Stapelförklaring

1 2023

Diagram - Färgförklaring

Andra ej valda rubriker	Ingen/bristande skyddsutrustning	Brottslig handling
Övriga orsaker	Felaktig hantering	Brist i rutin/utbildning/instruktion
Yttre faktorer	Fel i utrustning	

Stella

Fördjupad statistik

Statistikurval

Statistikbegrepp	Händelser
Statistikgrupper	Anmälingsår
Kolumnuppdelning	Orsak
Organisation	Hässleholms Kommun / Tekniska Förvaltningen* Hässleholms Kommun / Tekniska Förvaltningen* / TF Serviceavdelning / TF Måltid
Eget urval	Händelsedatum: mellan 2023-01-01 och 2023-12-31

Stella fördjupad statistik - Anmälningår

Diagram - Antal händelser

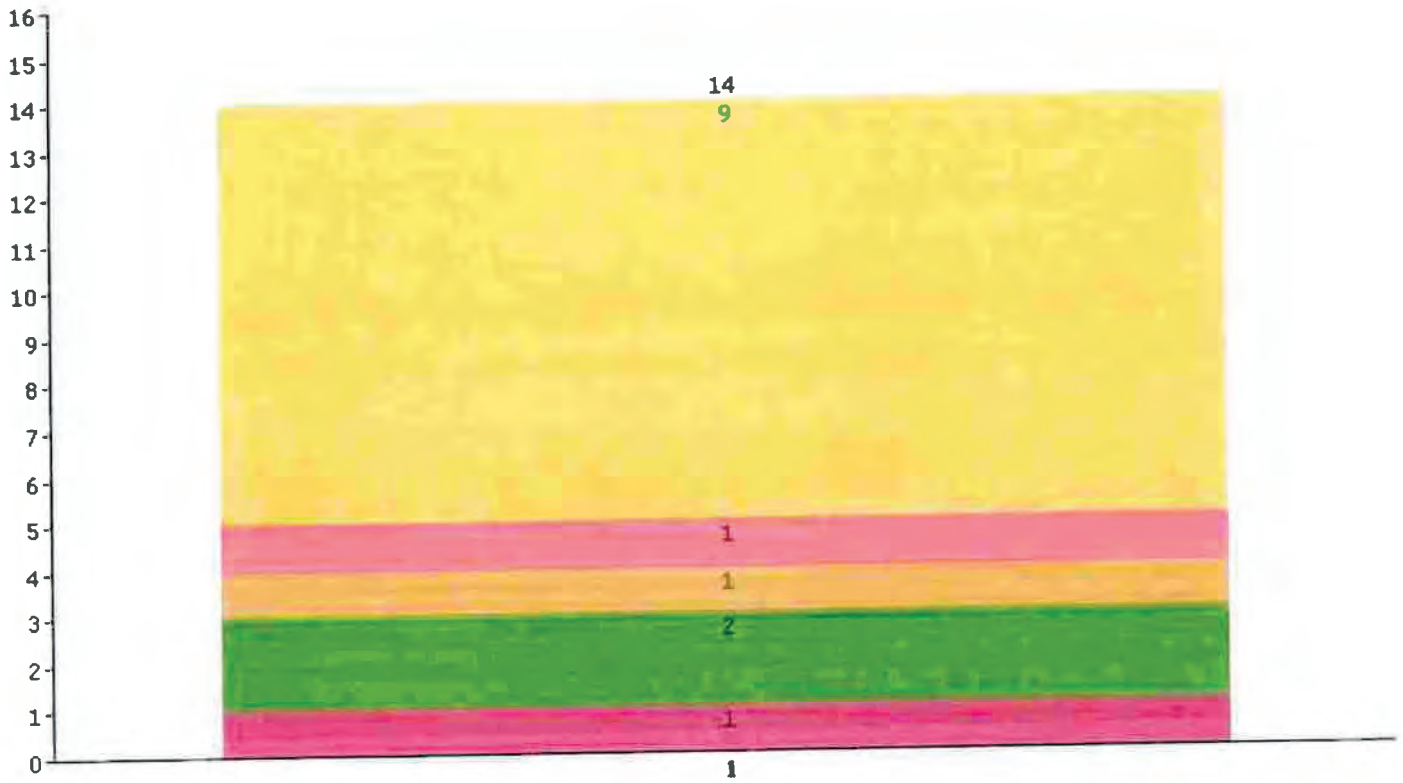

Diagram - Stapelförklaring

1 2023

Diagram - Färgförklaring

- Andra ej valda rubriker
- Övriga orsaker
- Yttre faktorer

- Ingen/bristande skyddsutrustning
- Felaktig hantering
- Fel i utrustning

- Brottslig handling
- Brist i rutin/utbildning/instruktion

Stella

Fördjupad statistik

Statistikurval

Statistikbegrepp	Händelser
Statistikgrupper	Anmälningår
Kolumnuppdelning	Orsak
Organisation	Hässleholms Kommun / Tekniska Förvaltningen / TF Serviceavdelning / TF Lokalvård
Eget urval	Händelsedatum: mellan 2023-01-01 och 2023-12-31

Stella fördjupad statistik - Anmälningår

Diagram - Antal händelser

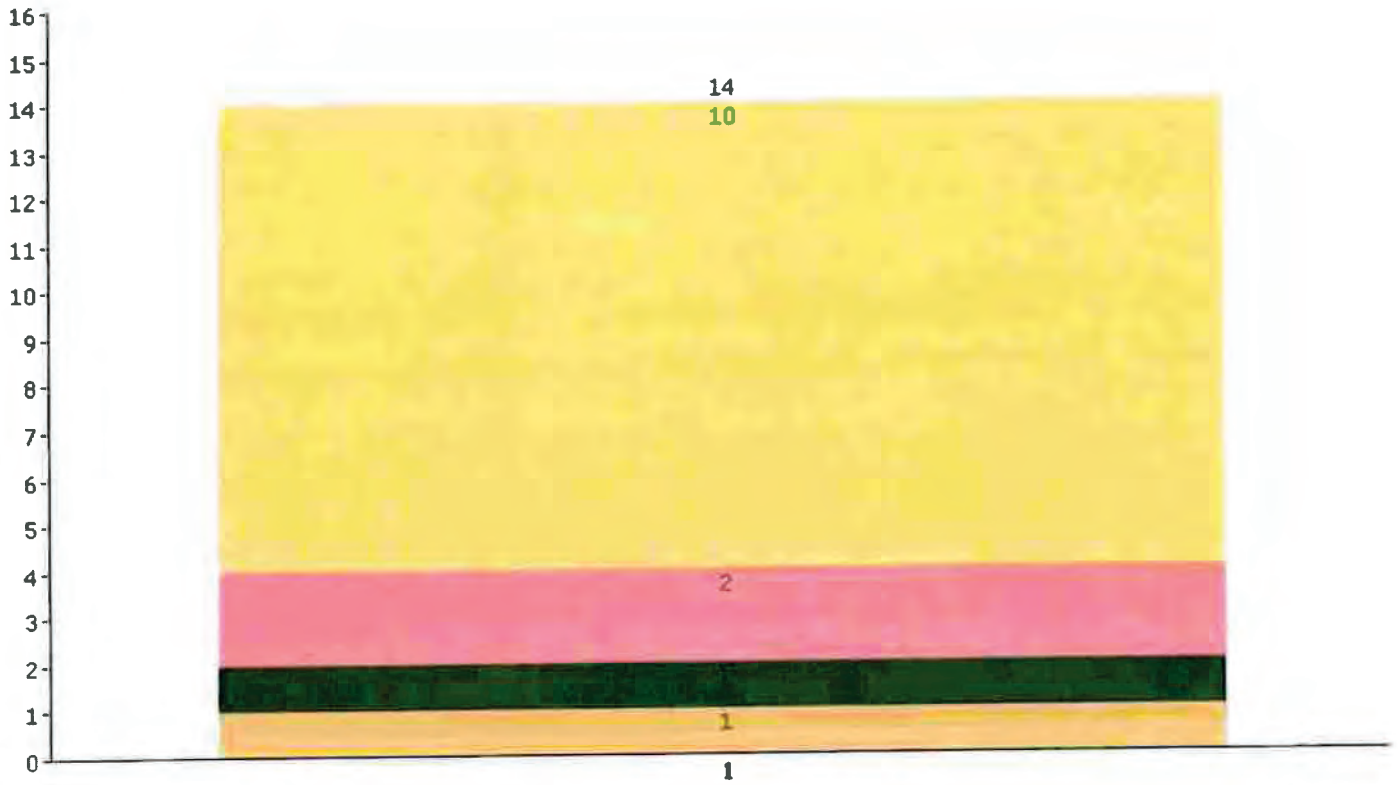

Diagram - Stapelförklaring

1 2023

Diagram - Färgförklaring

- Andra ej valda rubriker
- Övriga orsaker
- Yttre faktorer
- Ingen/bristande skyddsutrustning
- Felaktig hantering
- Fel i utrustning
- Brottslig handling
- Brist i rutin/utbildning/instruktion

Stella

Fördjupad statistik

Statistikurval

Statistikbegrepp	Händelser
Statistikgrupper	Anmälningår
Kolumnuppdelning	Orsak
Organisation	Hässelholms Kommun / Tekniska Förvaltningen / TF GataoPark
Eget urval	Händelsedatum: mellan 2023-01-01 och 2023-12-31

Stella fördjupad statistik - Anmälningsår

Diagram - Antal händelser

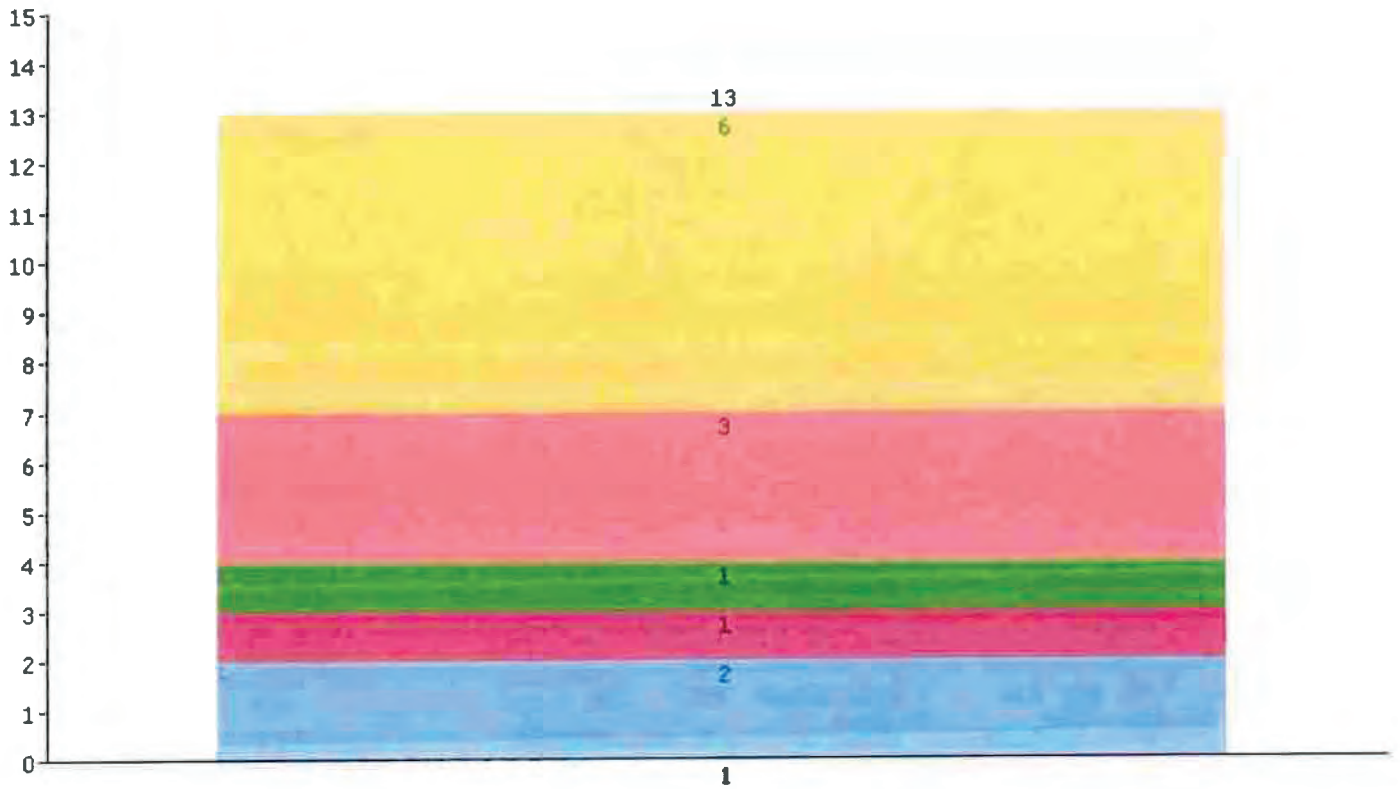
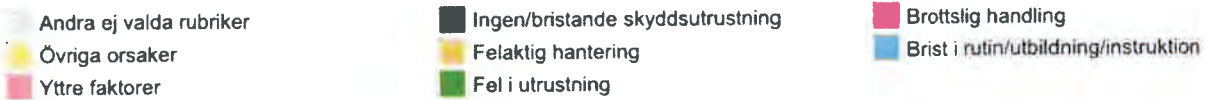

Diagram - Stapelförklaring

1 2023

Diagram - Färgförklaring

Stella

Fördjupad statistik

Statistikurval

Statistikbegrepp	Händelser
Statistikgrupper	Anmälningår
Kolumnuppdelning	Skadetyper
Organisation	Hässleholms Kommun / Tekniska Förvaltningen* Hässleholms Kommun / Tekniska Förvaltningen* / TF Serviceavdelning / TF Vaktmästare* Hässleholms Kommun / Tekniska Förvaltningen* / TF Fastighetsavdelning / TF Fa Drift Fastighet Hässleholms Kommun / Tekniska Förvaltningen* / TF Serviceavdelning / TF Vaktmästare* / TF Va Vaktmästare
Eget urval	Händelsedatum: mellan 2023-01-01 och 2023-12-31

Stella fördjupad statistik - Anmälningår

Diagram - Antal händelser

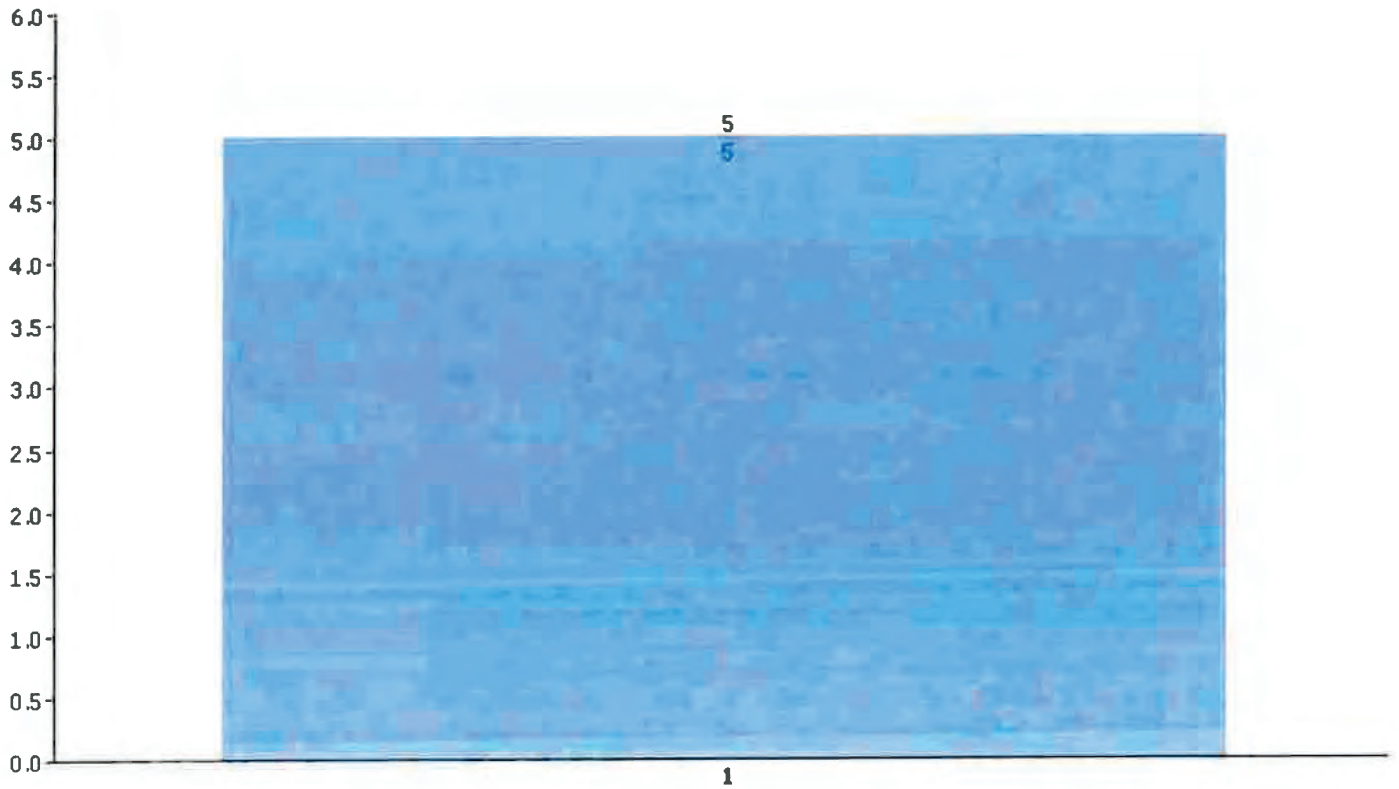

Diagram - Stapelförklaring

1 2023

Diagram - Färgförklaring

- Andra ej valda rubriker
- Arbetskada - olycksfall i arbetet

Stella

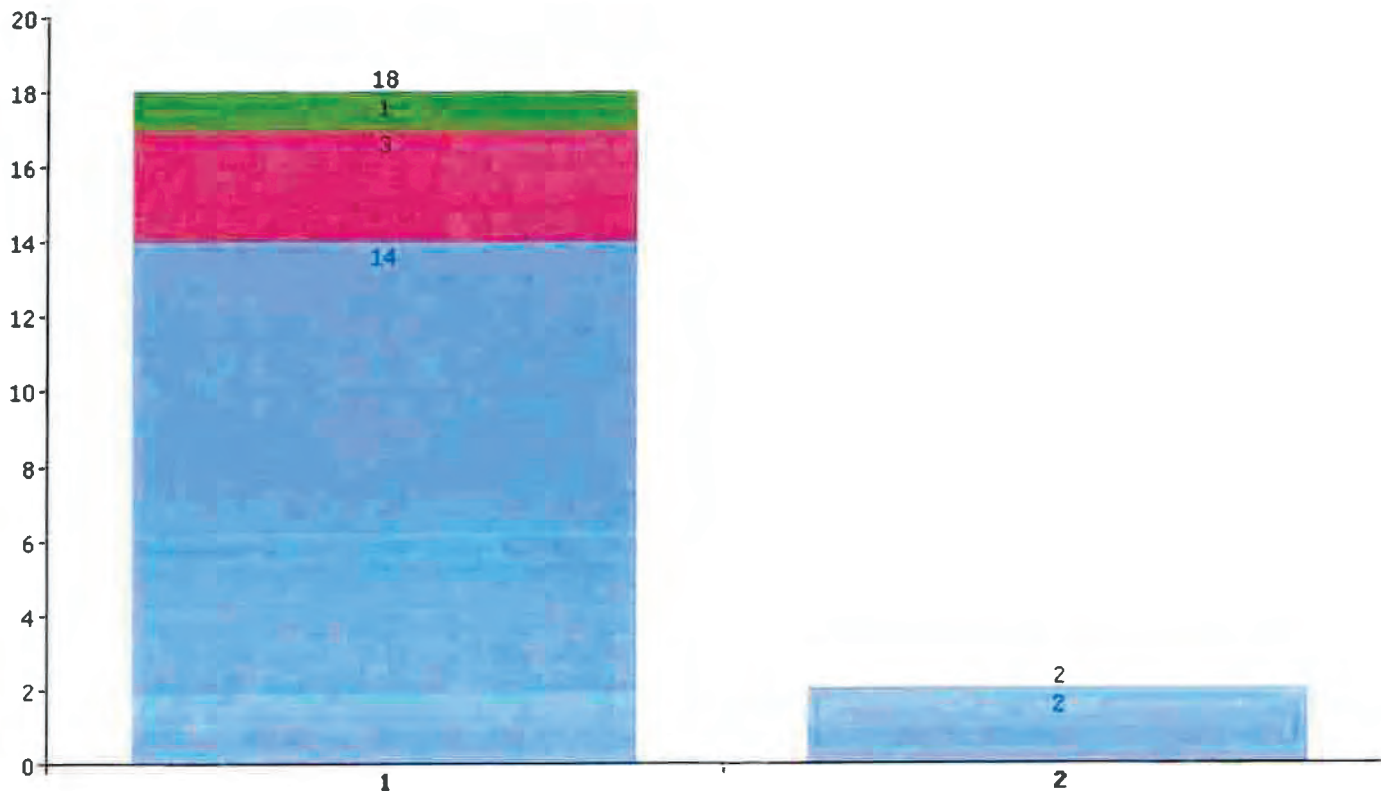
Fördjupad statistik

Statistikurval

Statistikbegrepp	Händelser
Statistikgrupper	Anmälningår
Kolumnuppdelning	Skadetyper
Uppdelning	Delar per organisation
Organisation	Hässleholms Kommun / Tekniska Förvaltningen / TF Serviceavdelning / TF Lokalvård
Eget urval	Händelsedatum: mellan 2023-01-01 och 2023-12-31

Stella fördjupad statistik - Hässleholms Kommun / Tekniska Förvaltningen / TF Serviceavdelning / TF Lokalvård

Diagram - Antal händelser

Diagram - Stapelförklaring

1 2023

2 2024

Diagram - Färgförklaring

- Andra ej valda rubriker
- Sjukdom eller annan ohälsa i arbetet - arbetssjukdom
- Färdolycksfall - olycka på väg till eller från arbetet
- Arbetsskada - olycksfall i arbetet

Stella

Fördjupad statistik

Statistikurval

Statistikbegrepp	Händelser
Statistikgrupper	Anmälningår
Kolumnuppdelning	Skadetyper
Organisation	Hässleholms Kommun / Tekniska Förvaltningen / TF GataoPark
Eget urval	Händelsedatum: mellan 2023-01-01 och 2023-12-31

Stella fördjupad statistik - Anmälningår

Diagram - Antal händelser

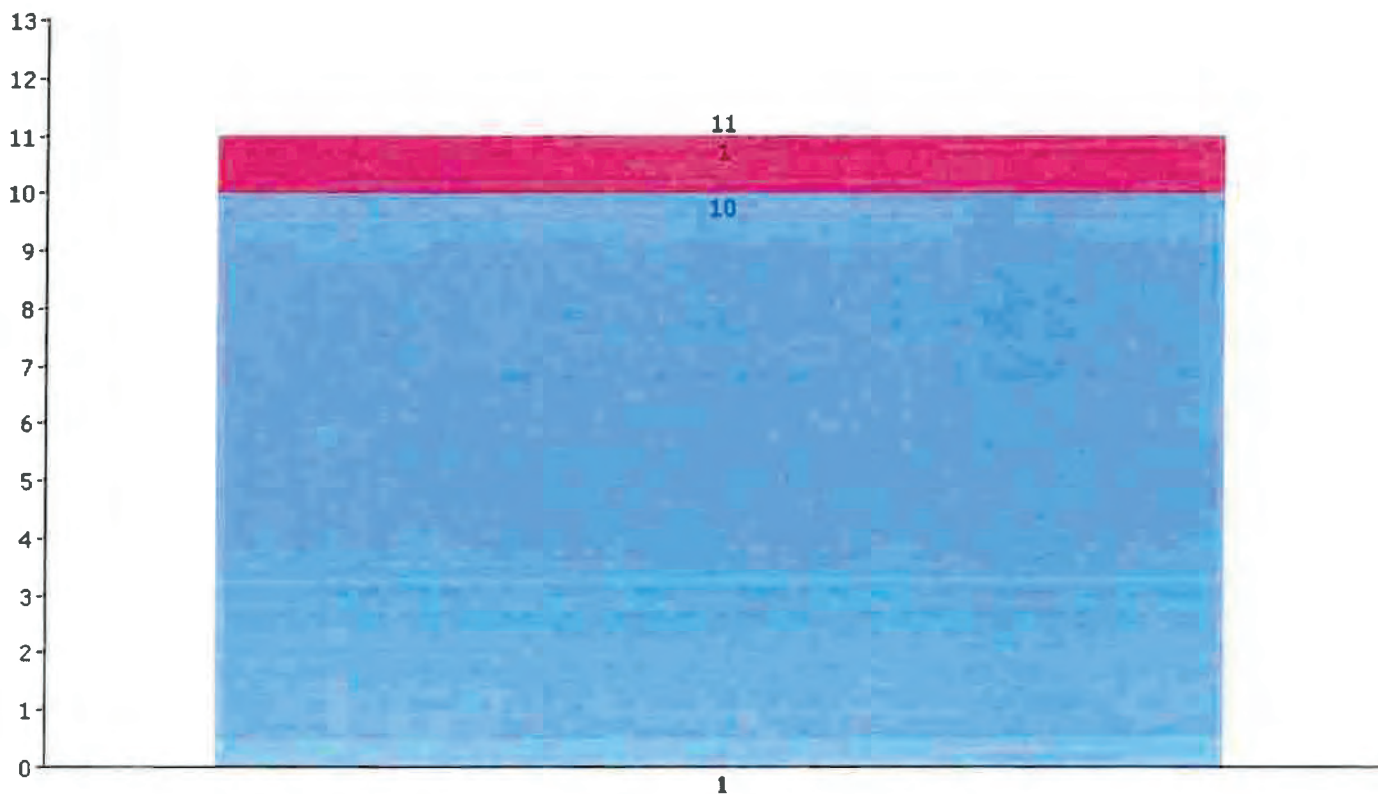

Diagram - Stapelförklaring

1 2023

Diagram - Färgförklaring

- Andra ej valda rubriker
- Sjukdom eller annan ohälsa i arbetet - arbetssjukdom
- Arbetskada - olycksfall i arbetet

Stella

Fördjupad statistik

Statistikurval

Statistikbegrepp	Händelser
Statistikgrupper	Anmälningår
Kolumnuppdelning	Skadetyper
Organisation	Hässleholms Kommun / Tekniska Förvaltningen
Eget urval	Händelsedatum: mellan 2023-01-01 och 2023-12-31

Stella fördjupad statistik - Anmälningår

Diagram - Antal händelser

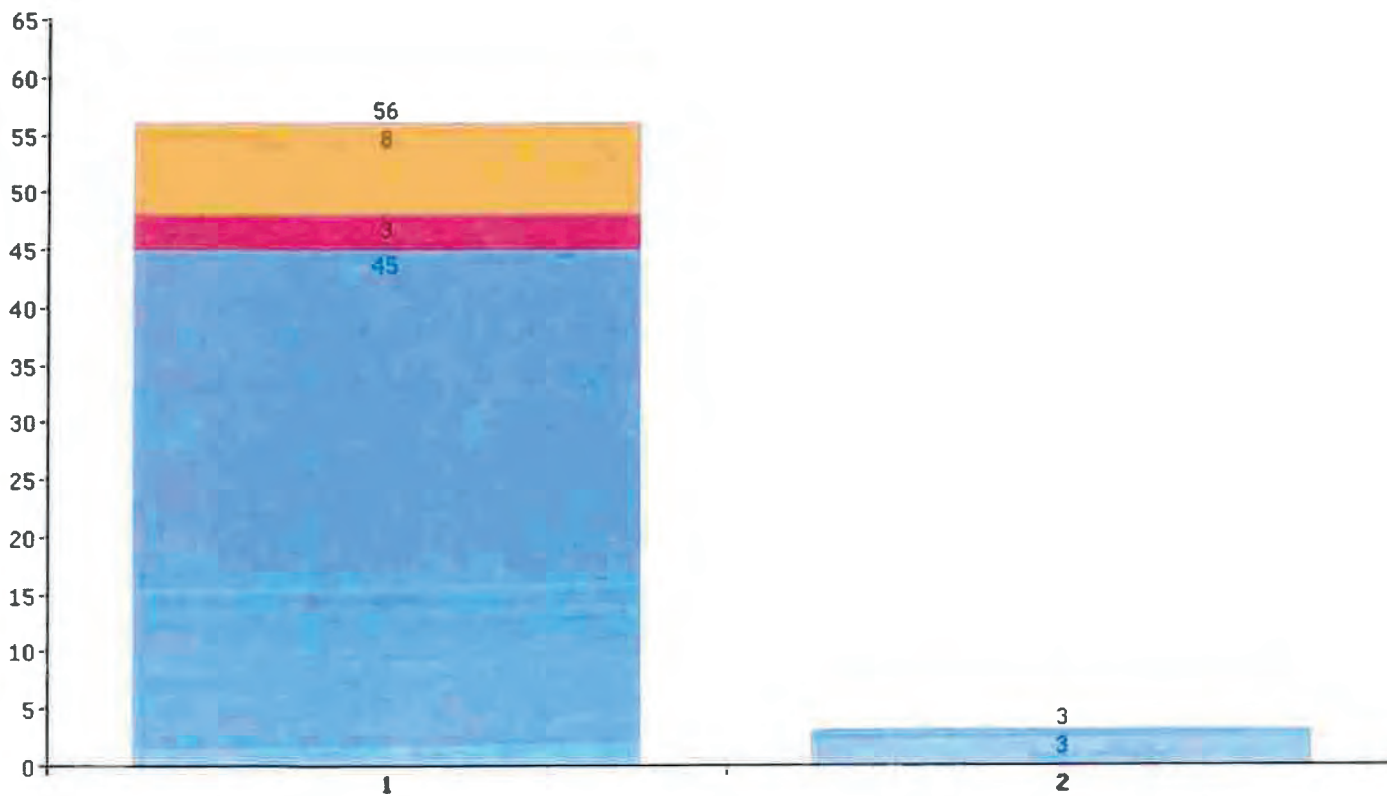

Diagram - Stapelförklaring

1 2023

2 2024

Diagram - Färgförklaring

Färdolycksfall - olycka på väg till eller från arbetet

Sjukdom eller annan ohälsa i arbetet - arbetssjukdom

Andra ej valda rubriker

Arbetskada - olycksfall i arbetet

Stella

Fördjupad statistik

Statistikurval

Statistikbegrepp	Händelser
Statistikgrupper	Anmälningsår
Kolumnuppdelning	Skadetyper
Organisation	Hässleholms Kommun / Tekniska Förvaltningen* Hässleholms Kommun / Tekniska Förvaltningen* / TF Serviceavdelning / TF Måltid
Eget urval	Händelsedatum: mellan 2023-01-01 och 2023-12-31

Stella fördjupad statistik - Anmälningår

Diagram - Antal händelser

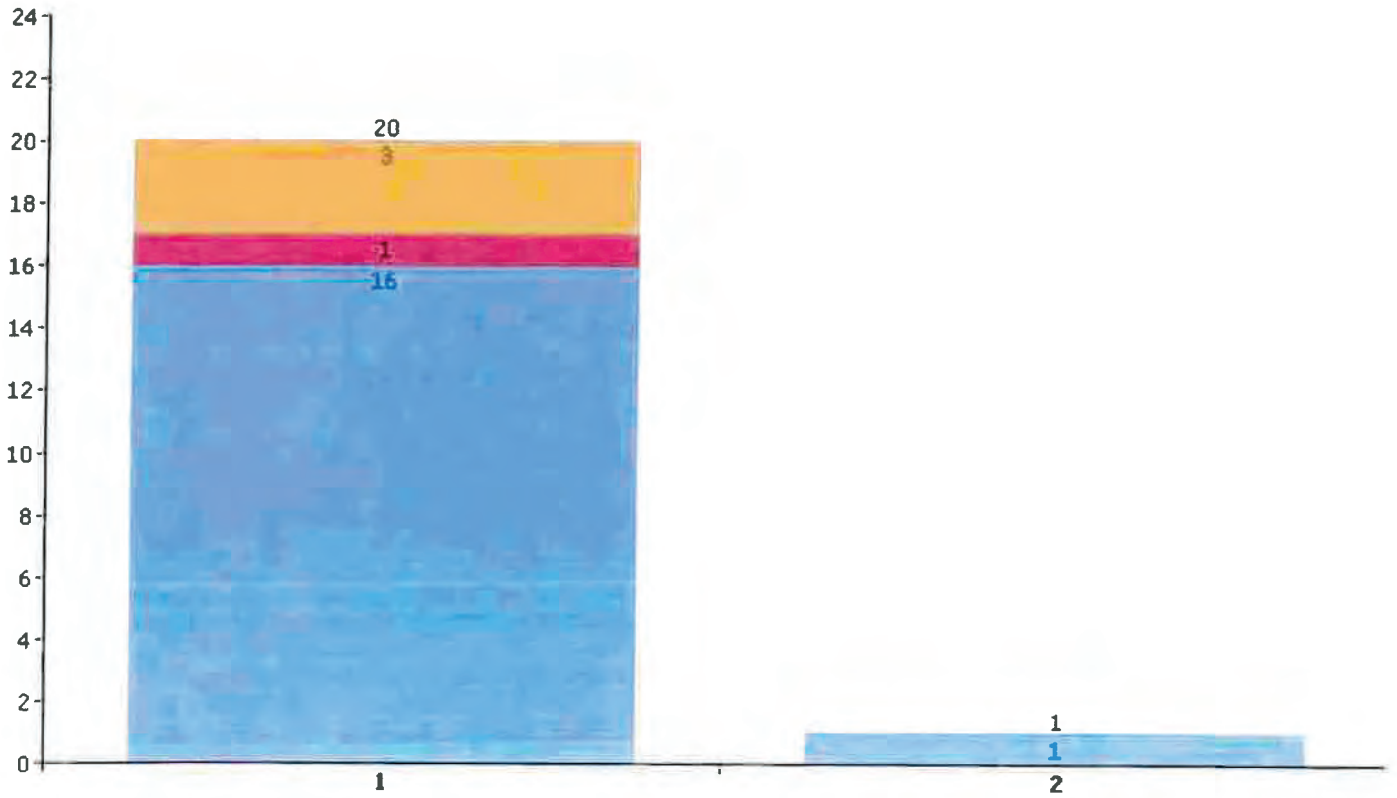

Diagram - Stapelförklaring

1 2023

2 2024

Diagram - Färgförklaring

■ Färdolycksfall - olycka på väg till eller från arbetet
■ Andra ej valda rubriker

■ Sjukdom eller annan ohälsa i arbetet - arbetssjukdom
■ Arbetskada - olycksfall i arbetet

Rev 2024-03-06

Serviceavdelningens och måltidsavdelningens lönekriterier 2024

I arbetsgruppen ingår följande medarbetare: Torbjörn Olsson, Eva Sorsa, Eva-Jeanette Wänstedt, Catrine Andersson, Anders Sjöstrand, Jenny Ljunggren, Jenny Bornholt, Daniel Clarin, Lena Widarsson, Peter Nilsson – sammankallande.

Detta kom vi överens om vid anställningen (ingår ej i lönerevisionen)

Arbetet (befattning, anställningsform, omfattning))

Lönen

Använda kompetens och övriga färdigheter

Vara lojal

Följa ordningsregler

Samarbeta med kollegor

Bidra till ökad kvalitet, produktivitet och effektivitet, det vill säga göra mitt bästa

Vad är en lönerevision?

Med lönerevision menas en förändring (revision) av nivån på din lön. När och hur din lön ska ändras finns bestämt i ditt centrala löneavtal. Information om vad som gäller för just din lönerevision hittar du i det löneavtal som gäller på din arbetsplats, läs mer på Kupén

Serviceavdelningens och måltidsavdelningens lönekriterier

Bedömningsnivåer

Inför utvärderande lönesamtal gör du en egen bedömning av ditt resultat, se ovanstående lönekriterier, använd dig av bedömningsnivåerna nedan och bifogat bedömningsunderlag

Bör utvecklas Bra Mycket bra

Ansvar

Jag har förmåga att på eget initiativ planera, utföra och slutföra arbetsuppgifter

Jag har förmåga att ta ansvar och verka för att den egna och andras arbetsmiljö är god.

Jag har förmåga att ta ansvar och arbeta aktivt för verksamhetens mål

Yrkesskicklighet

Jag har goda teoretiska kunskaper och jag omsätter dem i mitt arbete

Jag har ett professionellt förhållningssätt

Utvecklingsförmåga

Jag tar till mig ny kunskap och omsätter det i mitt arbete

Jag är öppen för förändringar

Jag kommer med förslag och idéer som leder till förbättringar och konkreta resultat

Samarbete

Jag samarbetar med medarbetare, andra yrkesprofessioner och ledning för att skapa helhet

Utvärderande lönesamtal

Varför har vi utvärderande lönesamtal? I våra löneavtal (HÖK) beskrivs att lönebildning och lönesättning ska bidra till att arbetsgivaren når målen för verksamheten. Lönen ska stimulera till förbättringar av verksamhetens effektivitet, produktivitet och kvalitet. Det är därför av stor vikt att dialog förs mellan chef och medarbetare om mål, förväntningar, krav, uppnådda resultat och lön. Det utvärderande lönesamtalet är en del av denna process där verksamhetsmål, medarbetarens mål, resultat och löneutveckling knyts samman så att sambandet blir tydligt. Vad är ett utvärderande lönesamtal? Det utvärderande lönesamtalet är ett individuellt samtal mellan chef och dig som medarbetare som sker en gång per år. Syftet med samtalet är att chefen återkopplar till dig hur du levt upp till chefens förväntningar på arbetsresultatet. Det utvärderande lönesamtalet är en del av en helhet där dina, arbetsgruppens och verksamhetens mål knyts samman och sen jämförs med

resultatet av arbetsinsatserna. Din individuella löneutveckling hänger samman med hur väl du har bidragit till att nå målen. Vid medarbetarsamtalet pratade du och chefen om det kommande arbetsåret och vilka förväntningar chefen hade på dig. Vid det utvärderande lönesamtalet pratar ni om resultat, arbetsinsats och hur du har nått målen ni kom fram till. Chefen gör sen en helhetsbedömning inför löneöversynen. Även om du är sjukskriven, föräldraledig eller tjänstledig så ska du erbjudas lönesättande samtal. Förberedelser Chefen bestämmer tidpunkt för de utvärderande lönesamtalen och meddelar varje medarbetare om detta i förväg. Samtalen är relativt korta och ska ske i ostörd miljö.

Övergripande mål i Hässleholms kommun

Samhällsservice av hög kvalité

Hög livskvalité för medborgaren

Ekonomi

Attraktiv arbetsgivare

Hållbar produktion

Serviceavdelningens mål, se vår verksamhetsplan

Lönepolitik och lönebildning i Hässleholms kommuns koncern, riktlinjer

Kommunens nämnder/styrelser och bolag har en gemensam personal- och lönepolitik som grundar sig på olika politiskt fattade beslut, kollektivavtal samt gällande delegationsordningar och ägardirektiv. Nedan beskrivs utgångspunkterna för lönepolitiken.

Lönepolitikens mål:

- Styra mot ständig förbättring av kvalitet som syns, respekt för individen och med medborgaren i fokus.
- Underlätta kompetensförsörjning.
- Utjämna och förhindra löneskillnader mellan män och kvinnor.

Lönepolitiken utgår från följande:

- Hässleholms kommuns medarbetar- och ledarpolicy.
- Att individuell och differentierad lönesättning är viktiga redskap för målstyrning.
- Att medarbetares lön avspeglar uppnådda mål och resultat.
- Att lönen är könsneutral.
- Att utveckling stimuleras av ökad lönespridning.

Principer för lönesättning:

- Varje medarbetares lön ska vara individuell och differentierad.
- Lönen ska grundas på sakliga värderingar vad gäller befattningens krav och medarbetarens resultat.
- Lönen ska stimulera till förbättringar av verksamhetens effektivitet, produktivitet och kvalitet.
- Dialog ska föras mellan chef och medarbetare om mål, förväntningar, krav, uppnådda resultat och lön.
- Lönen får inte användas som konkurrensmedel mellan koncernens olika enheter

BEDÖMNINGSUUNDERLAG

Bilaga

Namn	Arbetsplats	Benämning	Datum	
Ansvar		Bör utvecklas	Bra	Mycket bra
Jag har förmåga att på eget initiativ planera, utföra och slutföra arbetsuppgifter _____				
Jag har förmåga att ta ansvar och verka för att den egna och andras arbetsmiljö är god. _____				
Jag har förmåga att ta ansvar och arbeta aktivt för verksamhetens mål _____				
Yrkesskicklighet		Bör utvecklas	Bra	Mycket bra
Jag har goda teoretiska kunskaper och jag omsätter dem i mitt arbete. _____				
Jag har ett professionellt förhållningssätt _____				
Utvecklingsförmåga		Bör utvecklas	Bra	Mycket bra
Jag tar till mig ny kunskap och omsätter det i mitt arbete _____				
Jag är öppen för förändringar _____				
Jag kommer med förslag och idéer som leder till förbättringar och konkreta resultat _____				
Samarbete		Bör utvecklas	Bra	Mycket bra
Jag samarbetar med medarbetare, andra yrkesprofessioner och ledning för att skapa helhet _____				
Samman- tagen bedömning	Bör utvecklas		Bra	Mycket bra
_____				

Bedömningsunderlaget är till för att främja utveckling för medarbetaren. Det är inte att betrakta som ett poängsystem.

Arbetsprov kock

Frågor utifrån recept på gräddsås

Frågor

De två översta frågorna finns med i arbetsprovet och besvaras skriftligt av kandidaten.

Vänligen besvara nedan frågor skriftligt

- Vilken/vilka ingredienser väljer du att byta ut om såsen ska vara fri från mjölkprotein? Och vad använder du istället?
- Vilken/vilka ingredienser väljer du att byta ut om såsen ska vara glutenfri? Och vad använder du istället?

Nedan frågor finns enbart inlagda i rekryterande chefs intervjumall och finns med för att kunna ha ett resonemang med kandidaten hur hen hade agerat i olika situationer. Dessa frågor besvaras muntligt.

- Du står och förbereder maten och en av kokgrytorna går sönder. Vad gör du?
- Du arbetar i köket på en skola. En av pedagogerna kommer fram till dig och säger att en av eleverna har fått fel specialkost. Vad gör du?

Arbetsprov måltidsbiträde

Information till alla medarbetare inom måltidsorganisationen

- Arbetskläder: ombyte ska ske innan och efter ditt arbetspass, det vill säga ombyte får inte ske på arbetstid.
- Rast: ett obetalt avbrott i arbetspasset där du får lov att lämna arbetsstället. Lämnar du arbetsplatsen ska ombyte ske.
- Paus: ett betalt avbrott i arbetspasset om verksamheten tillåter där du inte får lämna arbetsstället.
- Rökning inklusive e-cigarett, snusning och tuggummi är inte tillåtet under arbetstid.
- Rökning sker på anvisad plats.
- Privata mobiltelefoner ska förvaras i omklädningsrummet under arbetstid. Viktiga telefonsamtal hänvisas till arbetsplatsens telefon.
- Måltider under arbetstid: lunch kan köpas under arbetstid. Frukost och mellanmål ombesörjer medarbetaren själv. Inga gratismåltider förekommer.
- Du förväntas att hålla dig uppdaterad via Kupén, Teams och Outlook.
- Använd alltid relevant skyddsutrustning vid användning av kemikalier.
- Ditt arbetsschema finns i verksamhetssystemet Medvind. Där rapporterar du alla avvikelser och klarmarkerar dina arbetspass vid varje månadsavslut.

Vid frånvaro

- Vid frånvaro kontaktar du din arbetsplats som i sin tur kontaktar bemanningen. Vid ensamarbete kontaktar du bemanningen och den pedagogiska verksamheten. Friskanmälan görs till arbetsplatsen samt bemanningen senast kl. 13 dagen innan återgång till arbetet.
- Bemanningen når du på 0451-286740
- Vid magsjuka ska du vara symptomfri 48 timmar innan du återgår till arbetet.

Frågor

De två översta frågorna finns med i arbetsprovet och besvaras skriftligt av kandidaten.

Vänligen besvara nedan frågor skriftligt

- Vad gäller för de medarbetare som röker?
- Vad gör du om du blir sjuk?

Nedan frågor finns enbart inlagda i rekryterande chefs intervjumall och finns med för att kunna ha ett resonemang med kandidaten hur hen hade agerat i olika situationer. Dessa frågor besvaras muntligt.

- Diskmaskinen börjar pipa och fungerar inte längre som den ska. Vad gör du?

- Inför dagens måltid ska du förbereda sallad som ska bestå av isbergssallad, gurka och tomat. Du märker att det inte finns tillräckligt mycket gurka. Vad gör du?

7: Gräddsås S

Artikelnr: R221208144306

Antal rec. portioner: 10

Antal ätande: 10

Uppglämn: Hässleholms skol- och

Styckvikt: 98 g

Totalt: 0.98 kg

1.0 l

Normal
 Antal portioner: 10 st
 Portionsvikt: 98,11 g
 Volym per port: 1,00 dl
 Portionsstorlek: 100 %
 Vikt: 0,98 kg

Namn	Mängd	Mängd/port	Vikt	Kommentar
Margarin flytande	70.00 g	7.00 g	70.00 g	
Vetemjöl kärn	80.00 g	8.00 g	80.00 g	
Vatten /H2O	0.85 l	0.85 dl	0.85 kg	
Vispgrädde 40%	3.50 dl	35.00 ml	346.50 g	
Kalvbuljong torr	100.00 mg	10.00 mg	100.00 mg	
Salt m jod	100.00 mg	10.00 mg	100.00 mg	smaka av
Svartpeppar malen	100.00 mg	10.00 mg	100.00 mg	smaka av
Vitpeppar malen	100.00 mg	10.00 mg	100.00 mg	smaka av
Kinesisk Soya/soja	100.00 mg	10.00 mg	100.00 mg	smaka av
Total vikt:			1.35 kg	

Tillagningsanvisning	Specialkost
7: GRÄDDSÅS S	Innehåller Gluten Laktos Mjolkprotein Baljväxter Sojaböner
Läs igenom hela receptet och tillagningsanvisningen.	
1. Blanda flytande margarin och vetemjöl i kall gryta. 2. Häll i kallt vatten i omgångar, samtidigt som omröraren är på. 3. Vispa samman margarin, mjöl och vatten tills alla klumpar är lösta. 4. Därefter slå på värmen och koka upp. 5. Tillsätt buljong och soya därefter vispgrädden. 6. Tillsätt salt och peppar och smaka av. 7. Puttra under omrörning i ca 20 minuter, smaka av.	

receptet senast ändrat: 2023-01-11

Namn	Uppglämn	Artikelnr	Mängd	Kostn.
Milda Margarin flytan 78% MF 2,5 l		212646D		
Brakes Vetemjöl EKO SE 2 kg	Menigo	702582D	0.04 st	0,98
Vispgrädde 40% KRAV 1Lit 1/10st	NEM	56052497	0.35 st	17,10
Knorr Buljong kalv pulv 0,5% 3x 1,2 kg	Menigo	106978	0.00 st	0,02
Jozo Salt fint med jod 1 kg	Menigo	112580D	0.00 st	0,00
Kockens Svartpeppar mald EKO GT 6x 500 g	Menigo	123780	0.00 st	0,04
Kockens Vitpeppar malen EKO GT 6x 540 g	Menigo	123789	0.00 st	0,06
Pearl River Soja kinesisk mushroom 1 l	Menigo	101825D	0.00 st	0,00
Kostnad:			1,82 kr	18,21 kr

Städschema Stjärngården

Nyckel till städförråd och soprum finns vid tavlan i personalkorridoren

Avdelning 1 (Damning måndagar. Kombimaskin onsdagar):

Städa målarrum (rumsnummer 040), byggrum (rumsnummer 041), vilrum (rumsnummer 042) och stora rummet (rumsnummer 043). Fuktmoppa under matbordet. Städa avdelningens toaletter och skötrum

Avdelning 2 (Damning tisdagar. Kombimaskin fredagar):

Städa målarrum (rumsnummer 050), byggrum (rumsnummer 051), vilrum (rumsnummer 052) och stora rummet (rumsnummer 053). Fuktmoppa under matbordet. Städa avdelningens toaletter och skötrum.

Avdelning 3 (Damning måndagar och torsdagar):

Städa tre toaletter (rumsnummer 001,002 och 003)

Övrigt:

Metall, glas och batterier sopsorteras och töms varannan dag.

Plastförpackningar, organiskt, pappersförpackningar och brännbart sopsorteras och töms varje dag.

Soprummet finns utanför entrén i en grön byggnad.

Kontorspapper och tidningar sorteras och slängs av personalen på Stjärngården.

Tvätten packas på onsdagar i röda påsar och ställs utanför entrén.

Frågor:

De tre översta frågorna finns med i arbetsprovet och besvaras skriftligt av kandidaten.

Vänligen besvara nedan frågor skriftligt

- Vilka avdelningar ska dammas på måndagar?
- Vilka sopor ska sorteras och tömmas varje dag?
- Var hittar du nyckeln till soprummet?

Nedan frågorna finns enbart inlagda i rekryterande chefs intervjumall och finns med för att kunna ha ett resonemang med kandidaten hur hen hade agerat i olika situationer. Dessa frågor besvaras muntligt.

- Du ska arbeta ditt första arbetspass på tisdag. I vilken ordning gör du de olika momenten?
- Du ansvarar för att tvätten ska packas. Vilken dag ska tvätten packas, var ska tvätten ställas och hur ska den paketeras?
- Du har städat golven på avdelning 2 idag. Personal på avdelning 2 påpekat att golven igen är smutsiga och vill att golven moppas innan du går. Vad gör du?

UNDERSKRIFTSSIDA

Detta dokument har undertecknats med avancerade elektroniska underskrifter:

NAMN:	Lars Åke Petersson	
TITEL, ORGANISATION:	HR chef, Hässleholms kommun	
TID:	2024-04-19 08:29:41 +02:00	
IDENTIFIKATIONSTYP:	Svensk e-legitimation	

NAMN:	MATS SVENSSON	
TITEL, ORGANISATION:	Förvaltningschef, Hässleholms kommun	
TID:	2024-04-19 10:12:15 +02:00	
IDENTIFIKATIONSTYP:	Svensk e-legitimation	

NAMN:	MARIE SVENSSON	
TITEL, ORGANISATION:	Lokalvårdare, Kommunal	
TID:	2024-04-19 15:46:40 +02:00	
IDENTIFIKATIONSTYP:	Svensk e-legitimation	

NAMN:	Barbro Carina-Mari Olsson	
TITEL, ORGANISATION:	Kommunvägledare, Vision	
TID:	2024-04-19 15:49:43 +02:00	
IDENTIFIKATIONSTYP:	Svensk e-legitimation	

Kommunfullmäktige

Handläggare
Ekonom Gunilla Edvinsson
Ekonomiavdelningen
Kommunledningsförvaltningen
Gunilla.Edvinsson@hassleholm.se

Omförhandling av hyresavtalet på äldreboendet Kaptensgården i Hässleholm

Ordförandes förslag till beslut

I enlighet med förvaltningens förslag till beslut.

Förvaltningens förslag till beslut

Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslår kommunstyrelsen föreslå kommunfullmäktige besluta följande:

1. Kommunfullmäktige godkänner hyresavtalet med SBB Kaptensgården AB avseende ett 15 årigt hyresavtal för äldreboendet Kaptensgården i Hässleholm.
2. Kommunfullmäktige ger tekniska nämndens ordförande i uppdrag att under teckna hyresavtalet och erforderliga handlingar.
3. I enighet med kommunens internhyressystem inarbetas driftbudget i omsorgsnämndens budget för att hantera den utökade internhyreskostnaden som för 2024 uppgår till 1,117 miljoner kronor och 2,235 miljoner kronor från och med 2025.
4. Finansiering av den ökade hyreskostnaden för 2024 sker från finansförvaltningens anslag; Kompensation för ökade kapital- och driftkostnader i samband med investeringar. Den utökade hyreskostnaden för 2025 inarbetas på finansförvaltningen i Strategisk plan 2025-2027 med Budget 2025 och flerårsplan 2026-2027.

Kommunledningskontoret / Ekonomiavdelningen

Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslår kommunstyrelsen besluta följande:

Samtliga beslutspunkter sker med omedelbar justering då ärendet ska behandlas på kommunfullmäktige den 27 maj 2024.

Beskrivning av ärendet

Omsorgsförvaltningen bedriver idag verksamhet på äldreboendet Kaptensgården där befintligt hyresavtal löper ut den 30 juni 2024. Hyresvärden har i och med avtalets utgång valt att säga upp befintligt hyresavtal för omförhandling.

Enligt omsorgsförvaltningen lokalbehovsplan för 2025 till 2029 prognostiseras ett ökat behov av särskilda boendeplatser. Därav ser omsorgsförvaltningen ett fortsatt behov av att bedriva verksamhet i ytterligare 15 år på Kaptensgården.

Efter förhandling erbjuder hyresvärden ett nytt 15 årigt hyresavtal som sträcker sig mellan perioden 2024-07-01 och 2039-06-30. Ny årshyra är 7 808 250 kr inklusive mediakostnader, vilket motsvarar en höjning på 2 234 678 kr, från 1 035 kr/kvm till 1 450 kr/kvm.

För att motivera hyreshöjningen kommer hyresvärden genomföra följande åtgärder:

- Renovera badrum i respektive brukarlägenhet totalt 50 st
- Ytskiktsrenovera alla gemensamhetsutrymmen
- Utbyte av 5 avdelningskök med tillhörande vitvaror

Nuvarande hyresvärd köpte fastigheten under december 2021 och har sedan dess investerat i belysning och allmänbelysning i fastigheten vilket enligt dem uppgår till 3,2 miljoner.

Efter att ärendet återremitterades vid tekniska nämndens sammanträde den 8 februari 2024, § 23, har förvaltningen varit i kontakt med hyresvärden som håller fast vid presenterat hyresavtal och hänvisar till en marknadsmässig hyra. Ytterligare anledningar till höjningen är indexeringen av befintligt avtal som motsvarar 75 procent vilket gör att avtalet tappat mot marknaden under befintlig hyresperiod. Även fjärrvärmekostnaden de kommande åren förväntas öka uppemot 30 procent. Underlag för kostnadsbedömningen av renoveringarna motsvara cirka 10 miljoner med risk för merkostnader då full verksamhet ska bedrivas under tiden som renoveringarna pågår. Den risken står hyresvärden för.

Återremissen föranleddes även av att det fanns oklarheter om de medförhandlade renoveringarna är nödvändiga. Tekniska förvaltningen har sedan tidigare varit på plats

med förvaltaren på SBB Kaptensgården AB och gått igenom nödvändiga underhållsåtgärder. Båda parter är överens om åtgärderna som framkommer i punkterna ovan. Även ansvarig chef inom omsorgsförvaltningen har varit involverad i processen.

Förslagets konsekvenser för verksamhetens brukare

Verksamhetens brukare utgörs av de boende på äldreboendet. Badrummen och kök har idag ett eftersatt skick och dessa kommer vid nytt avtal att renoveras.

Barnperspektivet

Förslaget bedöms inte ge några konsekvenser ur ett barnperspektiv.

Miljökonsekvenser

Det nya hyresavtalet inkluderar en grön bilaga, vilket reglerar att hyresvärden endast köper förnybar eller klimatneutral energi för uppvärmning. Uppvärmning sker idag med fjärrvärme som levereras av Hässleholm Miljö AB. Då den energin är klimatneutral innebär detta samma förutsättningar som i befintligt avtal.

Inga begränsningar gällande el kommer regleras i avtalet.

Facklig samverkan

Förslaget bedöms inte vara föremål för facklig samverkan.

Ekonomiska konsekvenser

Befintlig hyreskostnad på Kaptensgården är 5 573 572 kr och motsvarar 1 035 kr/kvm. Det nya hyresavtalet innebär en höjning på årsbasis med 2 234 678 kr och motsvarar 1 450 kr/kvm. Hyran kan jämföras med motsvarande äldreboende som Sjögläntan med 1 773 kr/kvm och Ehrenborg med 1 563 kr/kvm.

Kommunledningsförvaltningen har varit i kontakt med omsorgsförvaltningen för att få en uppfattning om hur hyreshöjningen påverkar avgiften för brukarna på Kaptensgården. Enligt uppgift från omsorgsförvaltningen kommer det inte ske någon hyreshöjning i samband med nytt avtal, utan en hyresöversyn görs när omsorgsförvaltningen arbetat fram en ny hyresmodell vilken kommer att behandlas på omsorgsnämnden i juni 2024.

Sändlista:

SBB Kaptensgården AB
Tekniska nämnden
Kommunledningsförvaltningen, ekonomiavdelningen

Kommunledningsförvaltningen

Ulf Bengtsson
Kommundirektör

Eva-Lotta Svensson
Ekonomichef

Gunilla Edvinsson
Ekonom

Hässleholms
kommun

Sammanträdesdatum
2024-03-14

Tekniska nämnden

§ 37

Omförhandling hyresavtal Kaptensgården

Dnr: TF 2024/19

Beslut

Tekniska nämnden föreslår kommunfullmäktige besluta följande:

- Godkänna hyresavtalet om 15 år, avseende förhyrning av äldreboendet Kaptensgården.
- Tekniska nämndens ordförande ges i uppdrag att underteckna hyresavtalet och erforderliga handlingar.
- Omsorgsnämnden kompenseras för utökade lokalkostnader.

Reservationer

Ernst Herslow (FV) reserverar sig mot beslutet.

Ulf Berggren (SD), Ulrik Moberg (SD), Ken Breisch (SD) och Roger Lood (SD) reserverar sig mot beslutet enligt bilaga.

Ledamöter som avstår från att delta i beslutet

Thomas Nilsson (L) avstår från att delta i beslutet.

Yrkande

Ulf Berggren (SD) yrkar avslag på ärendet.

Benny Petersson (S) yrkar bifall till liggande förslag.

Tekniska nämnden

Justering

Utdraget bestyrkes

Hässelholms
kommun

Sammanträdesdatum
2024-03-14

Tekniska nämnden

Omröstning

Ordföranden ställer Benny Peterssons (S) bifallsyrkande mot Ulf Berggrens (SD) avslagsyrkande och finner liggande förslag till beslut bifallet.

Beskrivning av ärendet

Omsorgsförvaltningen bedriver idag verksamhet på Kaptensgården där befintligt hyresavtal löper ut 2024-06-30. Hyresvärden har i och med avtalets utgång valt att säga upp befintligt hyresavtal för omförhandling. Efter förhandling erbjuder hyresvärden nytt 15 årigt hyresavtal som sträcker sig mellan 2024-07-01 och

2039-06-30. Ny årshyra är 7 808 250 kr, vilket motsvarar 1 450kr/kvm inklusive mediakostnader. För att motivera hyreshöjningen kommer hyresvärden:

- Renovera badrum i respektive brukarlägenhet totalt 50 st.
- Ytskiktsrenovera i alla gemensamhetsutrymmen.
- Utbyte av 5 avdelningskök med tillhörande vitvaror.

Enligt omsorgsförvaltningen lokalbehovsplan för 2025 till 2029 prognosticeras ett ökat behov av säboplatser. Därav ser omsorgsförvaltningen ett fortsatt behov av att bedriva verksamhet i ytterligare 15 år på Kaptensgården.

Efter att ärendet återremitterades vid tekniska nämndens sammanträde 2024-02-08 har förvaltningen varit i kontakt med hyresvärden som håller fast vid presenterat hyresavtal och hänvisar till en marknadsmässig hyra. Ytterligare anledningar till höjningen är indexeringen av befintligt avtal som motsvarar 75 procent vilket gör att avtalet tappat mot marknaden under befintlig hyresperiod. Även höjningen av fjärrvärmekostnaderna de kommande åren förväntas höjas upp mot 30 procent.

Underlag för kostnadsbedömningen av renoveringarna motsvara ca 10 miljoner kr med risk för merkostnader då full verksamhet ska bedrivas under tiden som renoveringarna pågår. Den risken står hyresvärden för.

Nuvarande hyresvärd köpte fastigheten under dec 2021 och har sedan dess investerat i belysning och allmänbelysning i fastigheten vilket enligt dem uppgår till 3,2 miljoner.

Tekniska nämnden

Justering

Utdraget bestyrkes

Hässleholms
kommun

Sammanträdesdatum
2024-03-14

Tekniska nämnden

Det fanns oklarheter gällande hyrestagarens behov och önskemål vilket har säkerställts av ansvarig chef på omsorgsförvaltningen att de stämmer.

Uppvärmning sker via fjärrvärme och levereras av Hässleholm miljö. Inga begränsningar gällande el kommer regleras i avtalet.

Förslagets konsekvenser för verksamhetens brukare

Verksamhetens brukare utgörs i detta fall av de boende på äldreboendet. Badrummen och kök har idag ett eftersatt skick och dessa kommer vid nytt avtal att renoveras.

Miljökonsekvenser

Det nya hyresavtalet inkluderar en grön bilaga, vilket reglerar att hyresvärden endast köper förnybar eller klimatneutral energi för uppvärmning.

Ekonomiska konsekvenser

Befintlig hyreskostnad är 5 573 572 kr vilket motsvara 1 035 kr/kvm vilket innebär en höjning med 2 234 678 kr. Ny hyra motsvarande 1 450 kr/kvm kan jämföras med motsvarande boende som: Sjögläntan 1 773 kr/kvm och Ehrenborg 1 563 kr/kvm.

Ärendets tidigare behandling

Tekniska nämnden beslutar 2024-02-08, § 23, att återremittera ärendet.

Urban Widmark (M) och Mats Erlingsson (M) reserverar sig mot beslutet och medges lämna skriftlig reservation.

Benny Petersson (S), Ingrid Nyman (S) och Olof Asserfors (S) reserverar sig mot beslutet och medges lämna skriftlig reservation.

Thomas Nilsson (L) medges lämna skriftlig protokollsanteckning.

Thomas Nilsson (L) yrkar återremiss.

Ernst Herslow (FV) yrkar återremiss enligt bilaga.

Johan Peltonen (SD) yrkar återremiss.

Elias Höghäll (KD) yrkar återremiss.

Ordföranden ställer först frågan om ärendet ska avgöras idag eller återremitteras och finner att ärendet ska avgöras idag.

Tekniska nämnden

Justering

Utdraget bestyrkes

Hässelholms
kommun

Sammanträdesdatum
2024-03-14

Tekniska nämnden

Votering begärs.

Följande voteringsproposition godkänns. "Den som vill att ärendet ska avgöras idag röstar ja, de som vill att ärendet ska återremitteras röstar nej".

5 ja-röster och 6 nej-röster lämnas.

Ledamot/tjänstgörande ersättare	Ja-röst	Nej-röst	Avstår
Benny Petersson (S)	X		
Ulf Berggren (SD)		X	
Johan Peltonen (SD)		X	
Roger Lood (SD)		X	
Mats Erlingsson (M)	X		
Elias Höghäll (KD)		X	
Ernst Herslow (FV)		X	
Ingrid Nyman (S)	X		
Olof Asserfors (S)	X		
Thomas Nilsson (L)		X	
Urban Widmark (M)	X		
Summa	5	6	

Tekniska nämnden har därmed beslutat att återremittera ärendet.

_____

Sänt till:

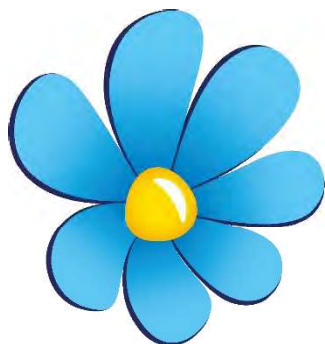
Kommunstyrelsen

Omsorgsnämnden

Tekniska nämnden

Justering

Utdraget bestyrkes

Sverigedemokraterna
Hässleholm

Reservation

Ärende 13 "Omförhandling hyresavtal Kaptensgården"

Tekniska nämnden 2024-03-14

Sverigedemokraterna röstade förra gången detta ärende var uppe för beslut på återremiss.

När det nu kommer tillbaka ser vi inga ändringar eller åtgärder som genomförts för att försöka få ner priset för att de boende ska ha en funderande ekonomisk situation.

Vi tycker inte att detta beslut är rimligt utan hade önskat att se det omtaget som vi önskade vid återremissen.

På grund av detta yrkade Sverigedemokraterna avslag på ärendet, då vårt yrkande ej vann gehör väljer vi att reservera oss mot beslutet.

Ken Breisch (SD)

Roger Lood (SD)

Ulf Berggren (SD)

Ulrik Moberg (SD)

Handläggare
Mathias Bjäreborn
Tekniska förvaltningen

Mathas.bjareborn@hassleholm.se

Omförhandling hyresavtal Kaptensgården

Ordförandens förslag till beslut

I enlighet med förvaltningens förslag till beslut.

Förvaltningens förslag till beslut

Tekniska nämnden föreslår kommunfullmäktige besluta följande:

- Godkänna hyresavtalet om 15 år, avseende förhyrning av äldreboendet Kaptensgården.
- Tekniska nämndens ordförande ges i uppdrag att underteckna hyresavtalet och erforderliga handlingar.
- Omsorgsnämnden kompenseras för utökade lokalkostnader.

Beskrivning av ärendet

Omsorgsförvaltningen bedriver idag verksamhet på Kaptensgården där befintligt hyresavtal löper ut 2024-06-30. Hyresvärden har i och med avtalets utgång valt att säga upp befintligt hyresavtal för omförhandling. Efter förhandling erbjuder hyresvärden nytt 15 årigt hyresavtal som sträcker sig mellan 2024-07-01 och 2039-06-30. Ny årshyra är 7 808 250 kr, vilket motsvarar 1 450kr/kvm inklusive mediakostnader. För att motivera hyreshöjningen kommer hyresvärden:

- Renovera badrum i respektive brukarlägenhet totalt 50 st.

- Ytskiktsrenovera i alla gemensamhetsutrymmen.
- Utbyte av 5 avdelningskök med tillhörande vitvaror.

Enligt omsorgsförvaltningen lokalbehovsplan för 2025 till 2029 prognosticeras ett ökat behov av säboplatser. Därav ser omsorgsförvaltningen ett fortsatt behov av att bedriva verksamhet i ytterligare 15 år på Kaptensgården.

Efter att ärendet återremitterades vid tekniska nämndens sammanträde 2024-02-08 har förvaltningen varit i kontakt med hyresvärden som håller fast vid presenterat hyresavtal och hänvisar till en marknadsmässig hyra. Ytterligare anledningar till höjningen är indexeringen av befintligt avtal som motsvarar 75 procent vilket gör att avtalet tappat mot marknaden under befintlig hyresperiod. Även höjningen av fjärrvärmekostnaderna de kommande åren förväntas höjas upp mot 30 procent.

Underlag för kostnadsbedömningen av renoveringarna motsvara ca 10 miljoner kr med risk för merkostnader då full verksamhet ska bedrivas under tiden som renoveringarna pågår. Den risken står hyresvärden för.

Nuvarande hyresvärd köpte fastigheten under dec 2021 och har sedan dess investerat i belysning och allmänbelysning i fastigheten vilket enligt dem uppgår till 3,2 miljoner.

Det fanns oklarheter gällande hyrestagarens behov och önskemål vilket har säkerställts av ansvarig chef på omsorgsförvaltningen att de stämmer.

Uppvärmning sker via fjärrvärme och levereras av Hässleholm miljö. Inga begränsningar gällande el kommer regleras i avtalet.

Förslagets konsekvenser för verksamhetens brukare

Verksamhetens brukare utgörs i detta fall av de boende på äldreboendet. Badrummen och kök har idag ett eftersatt skick och dessa kommer vid nytt avtal att renoveras.

Miljökonsekvenser

Det nya hyresavtalet inkluderar en grön bilaga, vilket reglerar att hyresvärden endast köper förnybar eller klimatneutral energi för uppvärmning.

Ekonomiska konsekvenser

Befintlig hyreskostnad är 5 573 572 kr vilket motsvara 1 035 kr/kvm vilket innebär en höjning med 2 234 678 kr. Ny hyra motsvarande 1 450 kr/kvm kan jämföras med motsvarande boende som: Sjögläntan 1 773 kr/kvm och Ehrenborg 1 563 kr/kvm.

Bilagor

Hyresavtal Kaptensgården

Sändlista:

Kommunstyrelsen

Omsorgsnämnden

Tekniska förvaltningen

Mathias Bjärborn

Tekniska nämnden

§ 23

Omförhandling hyresavtal Kaptensgården

Dnr: TF 2024/19

Beslut

Tekniska nämnden beslutar att återremittera ärendet.

Reservationer

Urban Widmark (M) och Mats Erlingsson (M) reserverar sig mot beslutet och medges lämna skriftlig reservation.

Benny Petersson (S), Ingrid Nyman (S) och Olof Asserfors (S) reserverar sig mot beslutet och medges lämna skriftlig reservation.

Protokollsanteckning

Thomas Nilsson (L) medges lämna skriftlig protokollsanteckning.

Yrkande

Thomas Nilsson (L) yrkar återremiss.

Ernst Herslow (FV) yrkar återremiss enligt bilaga.

Johan Peltonen (SD) yrkar återremiss.

Elias Höghäll (KD) yrkar återremiss.

Omröstning

Ordföranden ställer först frågan om ärendet ska avgöras idag eller återremitteras och finner att ärendet ska avgöras idag.

Votering begärs.

Tekniska nämnden

Justering

Utdraget bestyrkes

Tekniska nämnden

Följande voteringsproposition godkänns. ”Den som vill att ärendet ska avgöras idag röstar ja, de som vill att ärendet ska återremitteras röstar nej”.

5 ja-röster och 6 nej-röster lämnas.

Ledamot/tjänstgörande ersättare	Ja-röst	Nej-röst	Avstår
Benny Petersson (S)	X		
Ulf Berggren (SD)		X	
Johan Peltonen (SD)		X	
Roger Lood (SD)		X	
Mats Erlingsson (M)	X		
Elias Höghäll (KD)		X	
Ernst Herslow (FV)		X	
Ingrid Newman (S)	X		
Olof Asserfors (S)	X		
Thomas Nilsson (L)		X	
Urban Widmark (M)	X		
Summa	5	6	

Tekniska nämnden har därmed beslutat att återremittera ärendet.

Beskrivning av ärendet

Omsorgsförvaltningen bedriver idag verksamhet på Kaptensgården där befintligt hyresavtal löper ut 2024-06-30. Hyresvärden har i och med avtalets utgång valt att säga upp befintligt hyresavtal för omförhandling. Efter förhandling erbjuder hyresvärden nytt 15 årigt hyresavtal som sträcker sig mellan 2024-07-01 och 2039-06-30. Ny årshyra är 7 808 250 kr, vilket motsvarar 1 450kr/kvm inklusive mediakostnader. För att motivera hyreshöjningen kommer hyresvärden;

- Renovera badrum i respektive brukarlägenhet totalt 50 st.
- Ytskiktsrenovering i alla gemensamhetsutrymmen.
- Utbyte av 5 avdelningskök med tillhörande vitvaror.

Enligt omsorgsförvaltningen lokalbehovsplan för 2025 till 2029 prognosticeras ett ökat behov av säboplatser. Därav ser omsorgsförvaltningen ett fortsatt behov av att bedriva verksamhet i ytterligare 15 år på Kaptensgården.

Tekniska nämnden

Justering

uuu *BA*

Utdraget bestyrkes

Tekniska nämnden

Förslagets konsekvenser för verksamhetens brukare

Verksamhetens brukare utgörs i detta fall av de boende på äldreboendet. Badrummen och kök har idag ett eftersatt skick och dessa kommer vid nytt avtal att renoveras. Då fastigheten delvis renoveras och hyressumman ökas kommer omsorgsförvaltningen att se över hur hyresnivån ska justeras till de boende.

Miljökonsekvenser

Det nya hyresavtalet inkluderar en grön bilaga, vilket reglerar att hyresvärden endast köper förnybar eller klimatneutral energi för uppvärmning.

Ekonomiska konsekvenser

Befintlig hyreskostnad är 5 573 572 kr vilket motsvara 1 035 kr/kvm vilket innebär en höjning med 2 234 678 kr. Ny hyra motsvarande 1 450 kr/kvm kan jämföras med motsvarande boende som: Sjögläntan 1 773 kr/kvm och Ehrenborg 1 563 kr/kvm.

Ärendets tidigare behandling

Tekniska nämndens arbetsutskott föreslår 2024-01-25, § 8, tekniska nämnden föreslå kommunfullmäktige besluta följande:

1. Godkänna hyresavtal om 15 år, avseende förhyrning av äldreboendet Kaptensgården.
2. Tekniska nämndens ordförande ges i uppdrag att underteckna hyresavtalet och erforderliga handlingar
3. Omsorgsnämnden kompenseras för utökade lokalkostnader.

Sänt till:
Kommunstyrelsen
Omsorgsnämnden

Tekniska nämnden

Justering

Utdraget bestyrkes

Skriftlig reservation Tekniska nämnden 2024-02-08

Ärende 10: Omförhandling hyresavtal Kaptensgården

Moderaterna och Socialdemokraterna reserverar sig mot beslutet att återremittera ärendet då vi ser en överhängande risk att detta kan innebära att Omsorgsförvaltningen kommer att sakna boende för 50 omsorgstagare om hyresavtalet inte förlängs.

Hässleholm 2024-02-08

Urban Widmark (M)

Mats Erlingsson (M)

Benny Pettersson (S)

Olof Asserfors (S)

Ingrid Nyman (S)

Martin Pålsson (S)

(Ersättare)

Protokollsanteckning

Protokollsanteckning ärende 10

Omförhandling hyresavtal Kaptensgården

Tekniska nämndens sammanträde 2024-02-08

Liberalerna lämnar denna protokollsanteckning till rubricerat ärende nr 10.

Liberalerna i Hässleholm yrkade återremiss avseende det föreslagna hyresavtalet gällande Kaptensgården. Vi anser inte att den hyreshöjning som det nya avtalet innebär motiveras varken i kontraktet eller i tjänsteskrivelsen. Vi ser inga hinder för att förlänga hyresavtalet i sig, men anser inte att underlaget motiverar den kraftiga ökningen och vill därför att kontraktet ses igen.

Hyreshöjningen motsvarar en höjning på årsbasis med 2.234.678 SEK, från dagens nivå på 5.573.572 SEK till 7.808.250 SEK. Det innebär en höjning på 40%, trots att befintligt hyresavtal innehåller en indexklausul för att kompensera hyresvärden.

Vidare, för att motivera höjningen nämns i tjänsteskrivelsen att:

"För att motivera hyreshöjningen kommer hyresvärden

- *Renovera badrum i respektive brukarlägenhet totalt 50 st.*
- *Ytskiktsrenovering i alla gemensamhetsutrymmen.*
- *Utbyte av 5 avdelningskök med tillhörande vitvaror."*

Att renovera en fastighet löpande åligger fastighetsägaren och ska vara inkluderat i den löpande hyran. Eventuella omfattande hyreshöjningar ska motiveras med att man höjer standarden eller på annat sätt genomför ändringar som ger ett mervärde för hyresgästen. Så är inte fallet här.

Om ovan tre punkter medför en investering som hyresgästen anses vara delaktig i att bekosta, skall kostnaden för investeringen specificeras så att en bedömning kan göras om höjningen är rimlig. Inget underlag angående detta har presenterats. Vår bedömning är att höjningen med över 33 miljoner under kontraktets löptid kraftigt överskrider kostnaderna för de åtgärder som man hänvisar till.

Vi reagerar också mot följande i tjänsteskrivelsen: *"Då fastigheten delvis renoveras och hyressumman ökas kommer omsorgsförvaltningen att se över hur hyresnivån ska justeras till de boende."*

Även om detta är ett ärende för Omsorgsförvaltningen har varje förtroendevald i alla sammanhang ett ansvar att förvalta såväl skattemedel som medborgarnas intresse. En potentiellt kraftig hyresökning för en redan ekonomiskt utsatt grupp måste ifrågasättas och förhandlas.

SBB Kaptensgården AB är ett välmående bolag som genererat cirka 17 miljoner i vinst de senaste fem åren. Det åligger ett fastighetsbolag att planera drift och underhåll långsiktigt med exempelvis periodiseringsfonder eller andra ekonomiska styrmedel. Som hyresgäst bör man ifrågasätta varför inte hyresvärden återinvesterat mer av överskottet i fastigheten tidigare. Nu ska Hässleholms kommun stå för en hyreshöjning och därmed betala en gång till för det som borde ingå i hyran. Det står vi inte bakom.

Slutligen vill vi påpeka att ärendet framförs sent i nämnden. Uppsägningen av kontraktet skedde i somras och det är inte rimligt att det ska ta så lång tid att få fram ett nytt förslag. Vi kan inte få ärendet så sent att det i princip läggs fram som att vi inte har något val annat än att godkänna avtalet.

För Liberalerna i Hässleholm

Hässleholm 2024-02-08

Thomas Nilsson
Ledamot Tekniska nämnden

Skäl för återremissyrkande av ärende 10 i tekniska nämnden 2024-02-08

- Analysera hyresvärdens hyreshöjningsbegäran utifrån kostnadsnivå och hyrestagarens behov och önskemål
- Analysera om begränsningsklausulen angående energi för uppvärmning är förenlig med en säker energitillgång och med det kommunala ansvaret för de äldre.

Handläggare
Mathias Bjärebom
Tekniska förvaltningen
mathias.bjarebom@hassleholm.se

Omförhandling hyresavtal Kaptensgården

Ordförandens förslag till beslut

I enlighet med förvaltningens förslag till beslut.

Förvaltningens förslag till beslut

Tekniska nämndens arbetsutskott föreslår tekniska nämnden att föreslå kommunfullmäktige besluta följande:

- Att godkänna hyresavtal om 15 år, avseende förhyrning av äldreboendet Kaptensgården.
- Att tekniska nämndens ordförande ges i uppdrag att underteckna hyresavtalet och erforderliga handlingar.
- Att omsorgsnämnden kompenseras för utökade lokalkostnader.

Beskrivning av ärendet

Omsorgsförvaltningen bedriver idag verksamhet på Kaptensgården där befintligt hyresavtal löper ut 2024-06-30. Hyresvärden har i och med avtalets utgång valt att säga upp befintligt hyresavtal för omförhandling. Efter förhandling erbjuder hyresvärden nytt 15 årigt hyresavtal som sträcker sig mellan 2024-07-01 och 2039-06-30. Ny årshyra är 7 808 250 kr, vilket motsvarar 1 450kr/kvm inklusive mediakostnader. För att motivera hyreshöjningen kommer hyresvärden;

- Renovera badrum i respektive brukarlägenhet totalt 50 st.
- Ytskiktsrenovering i alla gemensamhetsutrymmen.
- Utbyte av 5 avdelningskök med tillhörande vitvaror.

Enligt omsorgsförvaltningen lokalbehovsplan för 2025 till 2029 prognosticeras ett ökat behov av säboplatser. Därav ser omsorgsförvaltningen ett fortsatt behov av att bedriva verksamhet i ytterligare 15 år på Kaptensgården.

Förslagets konsekvenser för verksamhetens brukare

Verksamhetens brukare utgörs i detta fall av de boende på äldreboendet. Badrummen och kök har idag ett eftersatt skick och dessa kommer vid nytt avtal att renoveras. Då fastigheten delvis renoveras och hyressumman ökas kommer omsorgsförvaltningen att se över hur hyresnivån ska justeras till de boende.

Barnperspektivet

Ej aktuellt

Miljökonsekvenser

Det nya hyresavtalet inkluderar en grön bilaga, vilket reglerar att hyresvärden endast köper förnybar eller klimatneutral energi för uppvärmning.

Facklig samverkan

Ej aktuellt

Ekonomiska konsekvenser

Befintlig hyreskostnad är 5 573 572 kr vilket motsvara 1 035 kr/kvm vilket innebär en höjning med 2 234 678 kr. Ny hyra motsvarande 1 450 kr/kvm kan jämföras med motsvarande boende som: Sjögläntan 1 773 kr/kvm och Ehrenborg 1 563 kr/kvm.

Bilagor

Hyresavtal Kaptensgården

Sändlista:

Kommunstyrelsen
Omsorgsnämnden

Tekniska förvaltningen

Mathias Bjärebörn

Undertecknande parter har denna dag träffat följande hyresavtal.

Kryss i ruta innebär att den därefter följande texten gäller

1. Hyresvärd

Namn	Personnr/orgnr
SBB Kaptensgården AB	556924-6506

2. Hyresgäst

Namn	Personnr/orgnr
Hässleholms kommun	212000-0985

Aviseringsadress
Ref.nr HLM2045, Box 140, 281 22 Hässleholm

3. Lokalens adress
m.m

Kommun	Fastighetsbeteckning	
Hässleholm	Lille Mats 4	
Gata	Trappor/hus	Lokalens nr
Kaptensgatan 6A, Hässleholm		

4. Lokalens
användning

Lokalen med tillhörande utrymmen hyrs ut för att användas till
Omsorgs verksamhet

Användningsändamålet har närmare angetts i bifogad specifikation. Bilaga

5. Hyrestid

Från och med den	Till och med den
2024-07-01	2039-06-30

6. Uppsägningstid/
Förlängningstid

Uppsägning av detta kontrakt ska ske skriftligen minst 9 månader före den avtalade hyrestidens utgång.

I annat fall är kontraktet för varje gång förlängt med 36 månader

7. Lokalens skick

Lokalen hyrs ut i befintligt skick.

En beskrivning av lokalens skick vid detta kontraktets tecknande samt uppgift om vem som på tillträdesdagen i förekommande fall ska ha ombesörjt och bekostat dels åtgärdandet av brister, dels överenskomna ändringar framgår av bifogad besiktnings- och åtgärdsprotokoll. Bilaga

8. Lokalens storlek
och omfattning

Areatyp	Plan	ca m ²	Areatyp	Plan	ca m ²	Total area
	Samtliga					5385
Areatyp	Plan	ca m ²	Areatyp	Plan	ca m ²	

Om i kontraktet angiven area avviker från faktisk area medför avvikelsen inte rätt för hyresgästen till återbetalning eller sänkning av hyran respektive hyresvärden rätt till högre hyra.

Omfattningen av den förhyrda lokalen framgår av bifogade ritning(ar). Bilaga 7

Tillfart för bil för i- och urlastning Plats för skylt Plats för skyltskåp/automat Parkeringsplats(er) för bil(ar) Garageplats(er) för bil(ar)

9. Inredning

Lokalen uthyrs utan särskild för verksamheten avsedd inredning med särskild för verksamheten avsedd inredning enl bilaga Bilaga

10. Hyra

Kronor 7 808 250 per år exklusive nedan markerade tillägg

11. Index

Ändring av ovan angiven hyra sker i enlighet med bifogad indexklausul. Bilaga 1

12. Fastighetsskatt

Fastighetsskatt ersätts i enlighet med bifogad fastighetsskatteklausul. Fastighetsskatt ingår i hyran. Bilaga 2

13. Driftskostnader

I lokalen finns tillgång till EI VA Värme Varmvatten Kyla Ventilation

Betaling

	Hyresgästen har eget abonnemang	Ingår i hyran	Ersätts enligt bifogad driftskostnadsklausul	
EI	☐	☒	☐	Bilaga
VA	☐	☒	☐	Bilaga
Värme	☐	☒	☐	Bilaga
Varmvatten	☐	☒	☐	Bilaga
Kyla	☐	☐	☐	Bilaga
Ventilation	☐	☐	☐	Bilaga

14. Mätare

Om hyresgästen ska ha eget abonnemang enligt ovan och mätare saknas utförs och bekostas installationen av erforderliga mätare av

hyresvärden hyresgästen

15. Avfallshantering

Hyresvärden Hyresgästen

ordnar med avfallskärl och erforderligt avfallsutrymme.

I den omfattning hyresvärden är skyldig att dels tillhandahålla utrymme för lagring av avfall, dels ordna borttransport av avfall är hyresgästen skyldig att placera avfall i avsett kärl på avsedd plats liksom att utan kompensation medverka till den ytterligare källsortering som hyresvärden kan komma att besluta. Härutöver gäller följande:

- Hyresgästen ska svara för och bekosta borttransport av avfall som härrör från den verksamhet som hyresgästen bedriver i lokalen. Hyresgästen förbinder sig att med renhållningsentreprenör teckna och vidmakthålla kontrakt om borttransport av avfall.
- Hyresvärden samordnar borttransport av avfall för flera hyresgästers verksamhet i fastigheten. Hyresgästen ska som tillägg till hyran till hyresvärden betala ersättning för hyresgästens andel av kostnaden för borttransporten. Lokalens andel av denna kostnad ska anses vara procent. Hyrestillägget uppgår vid detta kontrakts tecknande till kronor per år.

Kostnaden för borttransport av avfall som härrör från den verksamhet som hyresgästen bedriver i lokalen ingår i hyran.

Särskild reglering enligt bilaga

Bilaga

16. Snöröjning och sandning

ingår i hyran ombesörjs och bekostas av hyresgästen annan reglering enligt bilaga

Bilaga

17. Oförutsedda kostnader

Skulle efter kontraktets tecknande oförutsedda kostnadsökningar uppkomma för fastigheten på grund av

- a) införande eller höjning av särskild för fastigheten utgående skatt, avgift eller pålaga som riksdag, regering, kommun eller myndighet kan komma att besluta om, eller
- b) generella ombyggnadsåtgärder eller liknande på fastigheten som inte enbart avser lokalen och som hyresvärden är skyldig att utföra till följd av beslut av riksdag, regering, kommun eller myndighet ska hyresgästen med verkan från inträdd kostnadsökning betala ersättning till hyresvärden för den på lokalen belöpande andelen av den totala årliga kostnadsökningen för fastigheten.

Lokalens andel ska under hyrestiden anses vara 100 procent.

Har andelen inte angetts utgörs denna av hyresgästens hyra (exkl. eventuell moms) i förhållande till de i fastigheten vid tidpunkten för kostnadsökningen utgående hyrorna (exkl. eventuell moms) för lokaler och bostadslägenheter. För lokaler och bostadslägenheter som inte är uthyrda görs därvid en uppskattning av marknadshyran respektive bruksvärdeshyran.

Med skatt enligt a) ovan avses inte moms och fastighetskatt i den mån ersättning för dessa ska erläggas. Med oförutsedda kostnader menas sådana kostnader som vid kontraktets ingående inte beslutats av de under a) och b) angivna instanserna. Ersättningen betalas enligt nedanstående regler om hyrans betalning.

18. Mervärdesskatt (moms)

Se punkt 5 i bilaga 8 Särskilda bestämmelser

Hyresgästen ska bedriva momspliktigt verksamhet i lokalen.

Hyresgästen ska inte bedriva momspliktigt verksamhet i lokalen.

Hyresgästens momsplikt

Hyresvärdens momsplikt

Fastighetsägaren/hyresvärden är skattskyldig till moms för uthyrning av lokalen. Hyresgästen ska utöver hyran erlägga vid varje tillfälle gällande moms.

Om fastighetsägaren/hyresvärden väljer att bli skattskyldig till moms för uthyrning av lokalen ska hyresgästen utöver hyran erlägga vid varje tillfälle gällande moms.

Momsen, som ska betalas samtidigt med hyran, beräknas på angivet hyresbelopp jämte, enligt vid varje tidpunkt gällande regler för moms på hyran, på i förekommande fall enligt hyreskontraktet utgående tillägg och andra ersättningar.

Om hyresvärden till följd av hyresgästens självständiga agerande – såsom exempelvis upplåtelse av lokalen helt eller delvis i andra hand (även upplåtelse till eget bolag), eller överlåtelse – blir jämkningsskyldig för moms enligt bestämmelserna i mervärdesskattelagen, ska hyresgästen fullt ut ersätta hyresvärden för dennes förlorade avdragsrätt. Hyresgästen ska vidare utge ersättning för den kostnadsökning som följer av hyresvärdens förlorade avdragsrätt för ingående moms på driftskostnader som uppstår genom hyresgästens agerande.

19. Hyrans betalning

Hyran betalas utan anfordran i förskott senast sista vardagen före varje

kalendermånads början kalenderkvartals början genom insättning på

PlusGiro nr

BankGiro nr

enligt avi

20. Ränta, betalningspåminnelse

Vid försenad hyresbetalning ska hyresgästen betala dels ränta enligt räntelagen, dels ersättning för skriftlig betalningspåminnelse enligt lagstiftningen om ersättning för inkassokostnader m.m.

21. Nedsättning av hyra

Avtalat skick m.m

Hyresgästen har inte rätt till nedsättning av hyran för tid då hyresvärden låter utföra arbete för att sätta lokalen i avtalat skick eller annat arbete som särskilt anges i detta kontrakt med tillhörande bilagor.

Sedvanligt underhåll

Nedsättning av hyran för hinder eller men i nyttjanderätten till följd av att hyresvärden låter utföra sedvanligt underhåll av lokalen eller fastigheten i övrigt utgår enligt hyreslagens regler.

Hyresgästen har inte rätt till nedsättning av hyran för hinder eller men i nyttjanderätten till följd av att hyresvärden låter utföra sedvanligt underhåll av lokalen eller fastigheten i övrigt. Det åligger dock hyresvärden att i god tid underrätta hyresgästen om arbetets art och omfattning samt när och under vilken tid arbetet ska utföras.

Parterna är överens om att rätten till nedsättning av hyran när hyresvärden låter utföra sedvanligt underhåll av lokalen eller fastigheten i övrigt ska regleras enligt särskild bilaga.

Bilaga

22. Underhåll

Hyresvärden ska utföra och bekosta erforderligt underhåll av lokalen och inredning som hyresvärden eventuellt särskilt tillhandahåller för verksamheten.

Hyresgästen ska utföra och bekosta erforderligt underhåll dels av yttsikt på golv, väggar och tak, dels av inredning som hyresvärden eventuellt särskilt tillhandahåller för verksamheten.

Annan fördelning av underhållsansvaret, se bilaga. Bilaga 6

Om hyresgästen åsidosätter sin underhållsskyldighet enligt ovan och inte inom skälig tid vidtar rättelse efter skriftlig uppmaning har hyresvärden rätt att fullgöra skyldigheten på hyresgästens bekostnad.

Om inte annat överenskommits mellan parterna ansvarar hyresvärden för underhåll av allmänna och gemensamma utrymmen.

Annan överenskommelse enligt bilaga Bilaga

Allmänna och gemensamma utrymmen

23. Ledningar för telefoni och data-kommunikation

Hyresvärden Hyresgästen bekostar erforderlig dragning av ledningar för telefoni och datakommunikation från den anslutningspunkt operatören anger till de ställen i lokalen som hyresgästen i samråd med hyresvärden väljer.

Annan fördelning av ansvaret för telefoni och datakommunikation, se bilaga. Bilaga 6

24. Skyltar, markiser m.m.

Hyresgästen har efter samråd med hyresvärden rätt att sätta upp för verksamheten sedvanlig skylt, under förutsättning att hyresvärden inte har befogad anledning att vägra samtycke och att hyresgästen har inhämtat erforderliga tillstånd av berörda myndigheter. Övriga anordningar såsom markiser och antenner får inte sättas upp utan hyresvärdens tillstånd. Vid avflytning ska hyresgästen återställa husfasaden i godtagbart skick.

Vid mera omfattande fastighetsunderhåll såsom fasadrenovering ska hyresgästen på egen bekostnad och utan ersättning nedmontera och åter uppmontera skyltar och andra anordningar som hyresgästen satt upp på byggnaden.

Hyresvärden förbinder sig att inte sätta upp automater och skyltskåp på ytterväggarna till den av hyresgästen förhyrda lokalen utan hyresgästens medgivande samt medger hyresgästen företrädesrätt att uppsätta automater och skyltskåp på ifrågakvarnande väggar.

Hyresgästen förbinder sig att följa bifogad skyltprogram. Bilaga

25. Miljöpåverkan

Hyresgästen ska före tillträdet inhämta erforderliga tillstånd för den verksamhet för vilken lokalen upplåts. Verksamheten ska bedrivas på ett sådant sätt att den uppfyller vid varje tidpunkt gällande miljölagstiftning och övriga föreskrifter för miljön. Hyresgästens ansvar för miljöpåverkan gäller även efter kontraktets upphörande och preskriberas inte enligt bestämmelserna i 12 kap. 61 § jordabalken.

För ytterligare bestämmelser avseende miljöfarlig verksamhet, se bifogad miljöklausul. Bilaga

Parterna har träffat en överenskommelse om att minska fastighetens och lokalens miljöpåverkan, se grön bilaga. Bilaga 3

26. Revisionsbesikningar

Om det vid en av myndighet påkallad revisionsbesiktning av installationer såsom el- eller sprinkleranordningar konstateras fel och brister i hyresgästen tillhörig installation, ska hyresgästen på egen bekostnad utföra begärda åtgärder inom den tid myndigheten har föreskrivit. Om hyresgästen inom nämnda tid inte har åtgärdat fel och brister har hyresvärden rätt att på hyresgästens bekostnad utföra sådana åtgärder som myndigheten har föreskrivit.

27. Tillgänglighet till vissa utrymmen

Hyresgästen ansvarar för att tillträde till sådana utrymmen som hyresvärden eller någon som företräder hyresvärden eller som personal från energibolag, va-bolag, telekombolag eller motsvarande måste ha tillgång till för skötsel och drift av fastigheten inte hindras genom förhållanden i hyresgästens verksamhet.

28. PBL-avgifter

Om hyresgästen utan erforderligt bygglov, annat lov eller tillstånd vidtar ändringar avseende lokalen och hyresvärden till följd av detta enligt reglerna i plan- och bygglagen (PBL) tvingas utge byggsanktionsavgift eller vite, ska hyresgästen till hyresvärden betala ersättning med motsvarande belopp.

29. Brandskydd

Parternas skyldigheter gentemot varandra avseende brandskydd regleras i bifogad brandskyddsklausul. Bilaga 4

30. Myndighetskrav m.m.

Hyresvärden Hyresgästen

ska på eget ansvar och egen bekostnad svara för de åtgärder som myndighet, domstol eller försäkringsbolag med stöd av nu gällande eller framtida lagstiftning eller avtal fr.o.m. tillträdesdagen kan komma att kräva för lokalens nyttjande för avsedd användning. Hyresgästen ska samråda med hyresvärden innan åtgärder vidtas.

31. Ombyggnads- och ändringsarbete

Hyresgästen får inte utan skriftligt tillstånd från hyresvärden utföra ombyggnads- eller ändringsarbeten inom lokalen eller fastigheten i övrigt.

Om inte annat framgår av hyresvärdens skriftliga tillstånd ska hyresgästen ansvara för allt som denne anskaffar för sin verksamhet eller bygger in i lokalerna, även om egendomen är att betrakta som fastighets- eller byggnadstillbehör.

Hyresgästen ska bereda hyresvärden insyn i ombyggnadsprojektet, bjuda in hyresvärden till byggmöten och när hyresvärden begär det, ge hyresvärden tillträde till lokalen under ombyggnadstiden. Hyresgästen svarar för att hyresgästens arbeten i lokalen inte skadar byggnaden eller stör den verksamhet som andra hyresgäster i byggnaden bedriver och är skyldig att i skälig omfattning ersätta hyresvärden om krav på nedsättning av hyra riktas mot denne med anledning av hinder eller men i annans nyttjanderätt.

Om parterna kommer överens om och genomför en ombyggnation eller omdisponering av lokalen ska nya ritningar upprättas. Kostnaden för upprättandet av dessa ska bäras av den part som påkallat förändringen.

Annan överenskommelse enligt bilaga. Bilaga 8

ByggarvareklARATION

Om hyresgästen utför arbeten avseende lokalen ska hyresgästen för hyresvärden i god tid före arbetets utförande förete byggarvareklARATIONER — i den mån sådana finns utarbetade — för de produkter och material som ska tillföras lokalen.

32. Säkerhet

Hyresgästen ska till hyresvärden senast den [ ] lämna säkerhet för sina förpliktelser enligt detta kontrakt genom

borgen ställd av bankgaranti intill ett belopp om annan säkerhet i form av Bilaga

Om avtalad säkerhet inte lämnats senast vid föreskriven tidpunkt är detta kontrakt förfallet, om hyresvärden före tillträdet så påfordrar.

33. Försäkringar

Hyresvärden är skyldig att teckna och vidmakthålla sedvanlig fastighetsförsäkring avseende den fastighet inom vilken den förhyrda lokalen ligger. Hyresgästen är skyldig att teckna och vidmakthålla en företagsförsäkring som innehåller egendomsskydd, avbrottskydd och ansvar för den egna verksamheten.

Annan överenskommelse om försäkring, se bilaga.

Bilaga

34. Yttre åverkan

Hyresvärden Hyresgästen

ska svara för skador på grund av åverkan på till lokalen tillhörande fönster, skyltfönster, skyltar samt entré- och andra dörrar eller portar som leder till eller från lokalen. I samtliga fall omfattar ansvaret även karmar, bågar och foder.

35. Låsanordningar

Hyresvärden Hyresgästen

ska utrusta lokalerna med sådana lås- och stöldskyddsanordningar som krävs för hyresgästens företagsförsäkring.

36. Återställande vid avflyttning

Senast vid hyresförhållandets upphörande ska hyresgästen, om inte annan överenskommelse har träffats, ha bortfört sin egendom och återställt lokalen i godtagbart skick.

Annan överenskommelse om bortförande och återställande enligt bilaga.

Bilaga

Parterna är eniga om att senast sista dagen av hyresförhållandet gemensamt genomföra besiktning av lokalen. Om till följd av hyresgästens åtgärder – vidtagna med eller utan hyresvärdens medgivande – lokalen vid avflyttning innehåller material, som inte särskilt överenskommit att hyresvärden svarar för, ska hyresgästen avlägsna materialet eller ersätta hyresvärdens dennes kostnader för kvittblivning såsom förekommande avfallsskatt, transport och avgift för deponering eller motsvarande.

37. Force majeure

Hyresvärden fritar sig från skyldighet att fullgöra sin del av kontraktet och från skyldighet att betala skadestånd om hyresvärdens åtaganden inte alls eller endast till onormalt hög kostnad kan fullgöras på grund av krig eller upplopp, på grund av sådan arbetsinställelse, blockad, eldsvåda, explosion eller ingrepp av offentlig myndighet som hyresvärden inte råder över och inte heller kunnat förutse.

38. Hantering av personuppgifter

Information till hyresgäst om behandling av personuppgifter, se bilaga.

Bilaga

5

39. Särskilda bestämmelser

Indexklausul Bilaga 1

Fastighetsskatteklausul Bilaga 2

Grön bilaga Bilaga 3

Brandskyddsklausul Bilaga 4

Gränsdragningslista Bilaga 6

Ritningar Bilaga 7

Särskilda bestämmelser Bilaga 8

40. Underskrift

Detta kontrakt, som inte utan särskilt medgivande får inskrivas, har upprättats i två likalydande exemplar, av vilka parterna tagit var sitt. Tidigare kontrakt mellan parterna avseende denna lokal upphör att gälla fr.o.m. detta kontrakts ikraftträdande.

Ort/datum	Ort/datum
Hyresvärdens namn SBB Kaptensgården AB	Hyresgästens namn Hässleholms kommun
Namnteckning (firmatecknare/ombud)	Namnteckning (firmatecknare/ombud)
☐ Firmatecknare	☐ Firmatecknare
☒ Ombud enligt fullmakt	☒ Ombud enligt fullmakt
Namnförtydligande	Namnförtydligande

Kontraktet har undertecknats med elektronisk underskrift. Datum för undertecknande framgår av den elektroniska underskriften. Parterna har erhållit en digital kopia av hyreskontraktet med tillhörande signaturcertifikat.

Avser

Hyreskontrakt nr 88217801-3001-02	Fastighetsbeteckning Lille Mats 4
--------------------------------------	--------------------------------------

Hyresvärd

Namn SBB Kaptensgården AB	Personnr/orgnr 556924-6506
------------------------------	-------------------------------

Hyresgäst

Namn Hässleholms kommun	Personnr/orgnr 212000-0985
----------------------------	-------------------------------

Klausul

 Av det i kontraktet angivna hyresbeloppet - kronor **7 808 250** ska **100** %

 eller kronor utgöra bashyra. Under hyrestiden ska med hänsyn till förändringarna i konsumentprisindex

(totalindex med 1980 som basår) tillägg till hyresbeloppet utgå med en viss procent av bashyran enligt nedanstående grunder.

- För hyresavtal som börjar löpa någon gång under tiden 1/1 - 30/6 anses bashyran anpassad till indextalet för oktober månad året innan.
- För hyresavtalet som börjar löpa någon gång under tiden 1/7 - 31/12 anses bashyran i stället anpassad till indextalet för oktober månad under samma tid.
- Indextalet för den oktobermånad till vilken bashyran enligt ovan anses anpassad utgör bastalet såvida inte annat avtalats enligt följande genom angivande av år. Annat överenskommet bastalet, nämligen indextalet för oktober månad år **2023**.

Skulle indextalet någon påföljande oktobermånad ha stigit i förhållande till bastalet, ska tillägg utgå med det procenttal varmed indextalet ändrats i förhållande till bastalet. I fortsättningen ska tillägg utgå i förhållande till indexändringarna, varvid hyresförändringen beräknas på basis av den procentuella förändringen mellan bastalet och indextalet för respektive oktobermånad.

Utgående hyra ska dock aldrig sättas lägre än det i kontraktet angivna hyresbeloppet.

Hyresändringen sker alltid fr o m den 1 januari efter det att oktoberindex föranlett omräkning.

På sidan 2 intagna anvisningar gäller för avtalet.

Underskrift

Ort/datum	Ort/datum
Hyresvärd SBB Kaptensgården AB	Hyresgäst Hässleholms kommun
Namn/teckning (firmatecknare/ombud) ☐ Firmatecknare	Namn/teckning (firmatecknare/ombud) ☐ Firmatecknare
☒ Ombud enligt fullmakt	☒ Ombud enligt fullmakt
Namn/förtydligande	Namn/förtydligande

 Klausulen har undertecknats med elektronisk underskrift. Datum för undertecknande framgår av den elektroniska underskriften. Parterna har erhållit en digital kopia av klausulen med tillhörande signaturcertifikat.

Hyresvärdens egna noteringar om bastalet

ANVISNINGAR TILL INDEXKLAUSUL FÖR LOKAL

Bashyra

Om hela eller viss andel av det i avtalet angivna hyresbeloppet ska utgöra bashyra är en förhandlingsfråga och kan bero på hyresvillkoren i övrigt (såsom exempelvis hyrans i kr/m² och år samt vilka övriga förpliktelser som åvilar hyresgästen mm).

Bastalet

Indextalet för den oktobermånad till vilken bashyran anses anpassad utgör bastalet såvida inte annat anges genom angivande av år (se bestämmelserna på sidan 1).

Jämförelse mellan indextalen sker så snart årets oktoberindex blir känt. De senaste åren har oktoberindex blivit känt i mitten av november.

Beräkning av tillägget

1. Beräkna skillnaden mellan aktuellt oktoberindex och bastalet.
2. Om skillnaden är positiv, divideras den framräknade skillnaden med bastalet.
3. Tilläggets storlek beräknas genom att denna kvot multipliceras med bashyran.

Exempel

Beräkning av hyrestillägg för år 2002

Bashyran antas vara 100 000 kr/år och anpassad till konsumentprisindex (KPI) för oktober 1999, som är 259,7 (bastalet). Oktoberindex för år 2001 är 269,1.

1. Beräkna skillnaden mellan indextalet 269,1 och 259,7. Skillnaden är positiv och uppgår 9,4.
2. Dividera 9,4 med 259,7 och multiplicera kvoten (utan avrundning) med bashyran 100 000 kr. Resultatet blir 3 619,56 kr och utgör hyrestillägget för år 2002 enligt klausulen.

Alternativ A: Om KPI för oktober 2001 i stället skulle ha blivit lägre än året innan t ex 262,0 (oktoberindex år 2000 var 262,6).

Skillnaden mellan antagna 262,0 och bastalet 259,7 hade fortfarande blivit positiv och uppgått till 2,3. Kvoten mellan 2,3 och bastalet 259,7, multiplicerad med bashyran 100 000 kr hade resulterat i ett hyrestillägg på 885,63 kr. Den sammanlagda hyran hade dock blivit lägre än för år 2001.

Alternativ B: Om KPI för oktober 2001 i stället skulle ha blivit lägre än bastalet 259,7 t ex 259,5.

Skillnaden mellan 259,5 och bastalet 259,7 hade då varit negativ. Inget hyrestillägg skulle då utgå. Det i avtalet angivna hyresbeloppet skulle gälla.

Kryss i ruta innebär att den därefter följande texten gäller

Avser

Hyreskontrakt nr 88217801-3001-02	Fastighetsbeteckning Lille Mats 4
--------------------------------------	--------------------------------------

Hyresvärd

Namn SBB Kaptensgården AB	Personnr/orgnr 556924-6506
------------------------------	-------------------------------

Hyresgäst

Namn Hässleholms kommun	Personnr/orgnr 212000-0985
----------------------------	-------------------------------

Klausul

Tillämpligt alternativ markeras med kryss i ruta och ifyllande av nödvändiga uppgifter.

I den mån de delar av fastigheten som utgörs av lokaler blir eller är skattepliktig till fastighetsskatt ska hyresgästen samtidigt med hyran till hyresvärden betala ersättning för skatten enligt markerat alternativ.

Hyresgästen ska utöver i avtalet angivet hyresbelopp årligen betala ersättning för sin andel av vid varje tillfälle utgående fastighetsskatt för lokaler. Hyresgästens andel ska anses vara procent enligt de regler som gäller vid avtalets tecknande utgör ersättningen vid hyrestidens början kronor per år

Ersättning som för den andel av fastighetsskatten som belöper på lokalen ingår i det hyresbelopp som har angetts i hyresavtalet och utgör vid avtalets kronor. Lokalens andel av fastighetsskatten för lokaler ska anses vara procent. Hyresgästen ska betala ersättning för sin andel av, efter avtalets tecknande, inträffade ändringar (oavsett skälet till dessa) av fastighetsskatten för lokaler i den mån skatten överstiger den i hyran ingående ersättningen för fastighetsskatten. Skulle fastighetsskatten minska eller upphöra så att hyresgästens andel av ersättningen understiger den ersättning som enligt ovan ingår i den i avtalet angivna hyran ska hyran likväl utgå med minst ursprungligt belopp. Sålunda medför i avtalet förekommande andra klausuler (t.ex. index) att det totala hyresbeloppet hyresgästen betalar är eller kan vara högre än den i avtalet angivna hyressumman.

Hyresgästens ovan angivna andel som ska vara oförändrad under hyrestiden har beräknats enligt följande:

På sidan 2 intagna anvisningar gäller för avtalet.

Underskrift

Ort/datum	Ort/datum
Hyresvärdens namn SBB Kaptensgården AB	Hyresgästens namn Hässleholms kommun
Namnteckning (firmatecknare/ombud) ☐ Firmatecknare ☒ Ombud enligt fullmakt	Namnteckning (firmatecknare/ombud) ☐ Firmatecknare ☒ Ombud enligt fullmakt
Namnförtydligande	Namnförtydligande

Klausulen har undertecknats med elektronisk underskrift. Datum för undertecknande framgår av den elektroniska underskriften. Parterna har erhållit en digital kopia av klausulen med tillhörande signaturcertifikat.

ANVISNINGAR

1.

Klausulen är utformad i juni 1995, dvs före den tidpunkt (normalt den 1 januari 1996) från vilken fastighetsskatt gäller för lokaler. Klausulen har därför en lydelse som gör att den kan införas i avtal som tecknas innan skatt utgår liksom i avtal som tecknas när skatt faktiskt utgår.

2.

Ersättningen ska kompensera för ökade kostnader i förvaltningen oavsett vem som faktiskt är skattskyldig. Skattskyldig är fastighetsägare/hyresvärd. Om handelsbolag är fastighetsägare/ hyresvärd var enligt tidigare regler delägarna skattskyldiga. Tillägget skulle givetvis ändå betalas till hyresvärden. Efter den 1 januari 1997 är däremot handelsbolag som ägare skattskyldigt till fastighetsskatt.

3.

Enligt 19 § hyreslagen ska hyran – med några undantag – vara till beloppet bestämd i hyresavtalet. Om hyrestiden är bestämd och minst tre år gäller dessutom förbehåll om att hyran ska utgå med belopp som bestäms enligt en "annan beräkningsgrund", t ex indexreglering. Det innebär också att hyrestiden måste vara bestämd och minst tre år för att hyresvärden ska kunna ta ut kompensation för fastighetsskatt med ett belopp som kan variera allt efter som skatten ändras. Vidare måste beräkningsgrunden vara angiven i avtalet. Klausulen förutsätter därför att parterna anger hur stor andel av skatten hyresgästen ska betala ersättning för.

Enligt de regler som gäller vid denna klausuls utarbetande utgör skatten en viss procent av taxeringsvärdet för lokaler (både mark och byggnader). Uppgiften finns redovisad på taxeringsbeskedet. Hyresgästens andel av skatten för lokalen kan bestämmas som förhållandet mellan den area hyresgästen hyr och uthyrningsbar lokalarea i fastigheten eller som förhållandet mellan hyresgästens hyra och de totala lokalhyrorna i fastigheten.

Det blir en förhandlingsfråga vilket beräknings sätt parterna väljer. Även andra beräkningsgrunder kan användas. För enkelhetens skull bör dock hyresgästens andel vara oförändrad under hyrestiden och därmed oberoende av bl a hur skatten fortsättningsvis kan komma att beräknas och eventuella förändringar i uthyrningsläget.

Det är lämpligt att på därför avsett ställe ange hur lokalens andel har beräknats. Skulle uppgift om detta inte fyllas i ska det dock inte medföra att överenskommelsen blir ogiltig. På en fastighet kan finnas olika byggnader med olika värdeår och olika typer av taxeringsenhet (småhusenhet, hyreshusenhet, industrienhet och specialenhet). Den skatt – för vilken hyresgästen ska betala ersättning – ska endast avse den byggnad där lokalen är belägen. Med byggnad avses normalt varje byggnadskropp. Behövliga uppgifter kan hämtas från den underrättelse om beslut om allmän fastighetstaxering som skattemyndigheten skickat till fastighetsägaren. Den fastighetsägare som har problem med att beräkna hyresgästens andel bör ta kontakt med sin fastighetsägareförening för att få hjälp.

Fyll i hyresgästens andel!

4.

Klausulen innehåller två alternativ. I det första utgår ersättning för skatten som ett tillägg "vid sidan" om det i avtalet angivna hyresbeloppet. Försvinner skatten försvinner tillägget automatiskt. Det andra alternativet förutsätter att parterna enas om en viss hyra vari bl a ingår ersättning för den vid tillfället gällande skatten. Skulle skatten höjas oavsett skälet härtill (t ex höjd skattesats, ökat taxeringsvärde m m) ska hyresgästen dock betala ersättning för den ökade kostnaden. Skulle skatten försvinna återgår hyran till ursprungsbeloppet, dvs den överenskomna hyran (som inkluderar ersättning för den inledningsvis gällande skatten som upphört). Givetvis ska hyresgästen alltjämt betala andra förekommande tillägg såsom för indexförändringar, ändrade bränslekostnader osv.

5.

I den mån hyresgästen ska betala tillägg för fastighetsskatt bör tillägget redovisas separat på hyresavin.

6.

Markera med kryss vilket alternativ som väljs. I det valda alternativet anges hyresgästens andel samt aktuellt belopp. Ange vidare hur hyresgästens andel beräknats.

Kryss i ruta innebär att den därefter följande texten gäller

1. Avser	Hyreskontrakt nr 88217801-3001-02	Fastighetsbeteckning Lille Mats 4
2. Hyresvärd	Namn SBB Kaptensgården AB	Personnr/Orgnr 556924-6506
3. Hyresgäst	Namn Hässleholms kommun	Personnr/Orgnr 212000-0985
4. Instruktioner	<p>Denna avtalsbilaga till ett lokalhyresavtal innehåller villkor som gör avtalet till ett grönt hyresavtal. När avtalet ingås ska parterna gemensamt gå igenom bilagans alla punkter. Det åligger hyresvärden att besvara hyresgästens frågor om villkorens innebörd. Avtalet inleds med en allmän avsiktsförklaring som beskriver parternas samverkan. Efterföljande avsnitt utgör avtalsvillkor som kompletterar hyresavtalet. Kryss i ruta innebär att den därefter följande texten gäller. En handledning finns till bilagan.</p>	
5. Avsiktsförklaring	<p>Hyresavtalet är ett grönt hyresavtal. Det innebär att parterna förbinder sig att samverka för ett miljömässigt hållbart hyresförhållande. Det åligger båda parterna att ta initiativ till åtgärder och aktiviteter som kan minska hyresförhållandets miljöpåverkan samt förbättra miljö och hälsa i lokalen. Parterna förbinder sig vidare att gemensamt sätta mål och hitta former för den löpande samverkan som passar bäst för parterna och som behövs för att nå dessa mål.</p> <p>Parterna ska samverka för minskad klimatpåverkan och resursanvändning. Det innefattar att optimera uppvärmning, kylning och ventilation i lokalen utifrån hur den används. Det innebär också att hitta lösningar för ökat återbruk, återvinning och delande. Miljöanpassade och icke hälsovådliga material ska användas i byggnad och inredning. Hyresgäst och hyresvärd ska genomföra aktiviteter och åtgärder som möjliggör och driver hållbara beteenden.</p> <p>☐ Ytterligare ambitioner och mål för parternas samverkan framgår av bilaga. Bilaga <input type="text"/></p>	
6. Information om hållbar lokal-användning	<p>Hyresvärden ska förse hyresgästen med skriftlig information om hur hyresgästen under hyresförhållandet kan bidra till att minska lokalens och fastighetens miljöpåverkan. Informationen ska lämnas i samband med tillträdet av lokalen eller vid tidpunkt som parterna skriftligen kommit överens om. Därefter ska uppdaterad information hållas tillgänglig t.ex. i husbok, webbsida eller kundplattform. Informationen ska minst omfatta områdena:</p> <ul style="list-style-type: none"> • avfallshantering och återvinning från hyresgästens verksamhet • energieffektiv användning av lokalen • funktionalitet för inomhusklimat t ex solavskärmning och ventilation • lösningar som bidrar till en resurseffektiv användning av ytor och andra faciliteter t ex samnyttjande av mötesrum, omklädningsrum m m • bevarande och minimering av ombyggnationer • återbruk, materialval och avfallshantering i samband med underhåll och ombyggnationer • gröna transporter och mobilitet. 	
7. Miljöcertifiering	<p>☐ Byggnaden/lokalen ska omfattas av ett miljöcertifieringssystem för byggnader.</p> <p>☐ Vid tecknandet av denna överenskommelse finns miljöcertifieringssystem för byggnaden/lokalen.</p> <p>☐ Senast den <input type="text"/> ska byggnaden/lokalen omfattas av ett miljöcertifieringssystem.</p> <p>☐ Befintligt/planerat miljöcertifieringssystem ☐ Befintligt/planerat miljöcertifieringssystem</p> <p>Hyresvärden ska informera hyresgästen om ändringar av miljöcertifieringssystem samt erhållen nivå i miljöcertifieringssystem. Om miljöcertifiering innebär krav på hyresgästens verksamhet ska kraven framgå av bilaga. Bilaga <input type="text"/></p>	
8. Energislag och utsläpp	<p>Hyresvärden och hyresgästen ska endast köpa ursprungsmärkt förnybar el för användning i lokalen och fastigheten.</p> <p>Hyresvärd/hyresgäst ska inte använda fossila bränslen (direkta inköp) för egen uppvärmning av byggnaden.</p> <p>☒ Hyresvärd/hyresgäst ska endast köpa förnybar eller klimatneutral energi för ☐ kylning ☒ uppvärmning</p> <p>☐ från tillträdet ☐ snarast med hänsyn till ingångna avtal, dock senast (datum) <input type="text"/></p> <p>☐ Hyresvärden har egenproducerad förnybar energi som förser fastigheten med energi från</p> <p>☐ sol ☐ vind <input type="text"/></p>	
9. Datainsamling och informationsutbyte	<p>Hyresvärden ska samla in och dela data som behövs för att analysera och kartlägga lokalens och byggnadens miljöpåverkan enligt villkoren i detta avsnitt.</p> <p>Hyresvärden ska minst årligen informera hyresgästen om hyresgästens användning av nedanstående resurser. Information om användning ska i första hand baseras på mätning och i andra hand, om mätutrustning saknas, genom andel av totalförbrukning.</p> <p>☐ verksamhetsel (hyresgästens) ☐ fastighetel (lokalens andel) ☐ fjärrvärme ☐ fjärrkyla</p> <p>☐ Särskild kyla/processkyla (hyresgästens) ☐ vatten (hyresgästens) ☐ återvinning och avfall <input type="text"/></p> <p>☐ Hyresvärden ska tillgängliggöra/presentera statistik om utsläpp av växthusgaser från energianvändning</p>	

Sign

Sign

Hyresgästens lämnade av data

I den mån hyresgästen har eget abonnemang är hyresgästen skyldig att lämna information om användningen av följande resurser:

- verksamhetsel
  fastighetsel
  fjärrvärme
  fjärrkyla
  vatten
  avfall

Informationen lämnas

- genom inrapportering efter hyresgästens avläsning av egen mätare var :e månad

- genom att hyresgästen lämnar hyresvärden fullmakt att hämta ut den information som behövs för uppföljning.

Fullmakt, bilaga

Syftet med insamlingen av data ska vara att möjliggöra uppföljning av resursanvändning och utsläpp, och för att identifiera förbättringsåtgärder med avseende på energieffektivisering, ekonomi samt klimatpåverkan. Data ska även kunna användas för att genomföra energideklarationer och miljöcertifieringar.

10. Inomhusmiljö/-klimat

Parterna är överens om att styrningen av den operativa temperaturen i lokalen under användningstid ska utgå från den möbleringsplan hyresgästen tar fram inför tillträdet av lokalen och därefter överenskomna förändringar.

Möblering/ inredning

Hyresvärden ska i samband med tecknandet av denna överenskommelse informera hyresgästen om lämplig inplacering av möbler och inredning för att erhålla ett gott inomhusklimat.

Hyresgästen ska senast vid tillträdet av lokalen delge hyresvärden en möbleringsplan som beaktar lokalens tekniska förutsättningar.

Hyresgästen ska löpande meddela hyresvärden om användningen av lokalen ändras på ett sätt som påverkar inomhusmiljön.

Inomhusmiljö-uppföljning

- Hyresvärden ska systematiskt samla in synpunkter kring inomhusmiljön som årligen följs upp tillsammans med hyresgästen.

11. Hyresgäst-anpassningar

Miljöhänsyn ska tas vid materialval. Återbrukat, återvunnet och/eller miljöanpassat byggmaterial ska användas i lokalen.

- Parterna ska ta fram klimatmål för ombyggnationer.

- Val av byggmaterial i lokalen ska utgå från en materialdatabas. Materialdatabas

- Hantering (återanvändning, materialåtervinning, energiåtervinning och deponering) av demonterat och bortfört byggmaterial samt inredning i samband med hyresgäst-anpassning i befintlig lokal ska dokumenteras.

- Material ska dokumenteras i en loggbok som ägs och administreras av hyresvärden.

12. Val av inredning och utrustning

Parterna ska välja vitvaror med låg energianvändning i lokalen.

- Parterna ska välja en för ändamålet energieffektiv belysning i lokalen.

- Parterna ska där så är möjligt välja snålspolande utrustning i lokalen.

- Hyresgästen ska i första hand välja miljömärkt eller återanvänd inredning i lokalen.

- Hyresgästen ska inte köpa icke certifierad kontorsinredning av tropiskt trä.

13. Metodval vid underhåll, skötsel och drift

Hyresgästen ska vid utövande av sin vårdnadsplikt och underhållsskyldighet i lokalen ta miljöhänsyn vid val av metoder och välja miljömärkta/miljöklassade produkter där så är möjligt.

Hyresvärden ska ta miljöhänsyn vid val av metoder för underhåll, skötsel och drift i fastigheten och välja miljömärkta/miljöklassade produkter där så är möjligt.

14. Gröna transporter och mobilitet

Hyresvärden ska, på de villkor som framgår av bilagan, i anslutning till lokalen erbjuda tillgång till

Bilaga

- cykelparkering omklädningsrum gemensam cykelpool i eller i anslutning till fastigheten

- gemensam fordonspool i eller i anslutning till fastigheten laddningsplatser för eldrivna fordon

15. Övriga avtalspunkter

- Ytterligare avtalspunkter bifogas

Bilaga

16. Underskrift

Denna avtalsbilaga har upprättats i två likalydande exemplar, av vilka parterna har tagit var sitt.

Ort/datum	Ort/datum
Hyresvärdens namn SBB Kaptensgården AB	Hyresgästens namn Hässleholms kommun
Namnteckning (firmatecknare/ombud) ☐ Firmatecknare	Namnteckning (firmatecknare/ombud) ☐ Firmatecknare
☒ Ombud enligt fullmakt	☒ Ombud enligt fullmakt
Namnförtydligande	Namnförtydligande

- Avtalsbilagan har undertecknats med elektronisk underskrift. Datum för undertecknande framgår av den elektroniska underskriften. Parterna har erhållit en digital kopia av bilagan med tillhörande signaturcertifikat.

Avser

Hyreskontrakt nr
88217801-3001-02

Fastighetsbeteckning
Lille Mats 4

Hyresvärd

Namn
SBB Kaptensgården AB

Personnr/orgnr
556924-6506

Hyresgäst

Namn
Hässleholms kommun

Personnr/orgnr
212000-0985

Klausul

Om denna klausul strider mot bestämmelse i huvudavtalet, gäller i första hand denna klausul.

Enligt lagen om skydd mot olyckor ska fastighetsägare eller nyttjanderättshavare i skälig omfattning hålla utrustning för släckning av brand och för livräddning vid brand eller annan olycka. Samma lag föreskriver att ägare och nyttjanderättshavare i övrigt ska vidta de åtgärder som behövs för att förebygga brand och för att hindra eller begränsa skador till följd av brand.

Hyresvärderna ansvarar för att lokalen vid tillträdet uppfyller kraven på brandskydd som krävs för det avtalade användningsändamålet med förhyrningen.

Parterna har kommit överens om fördelningen av ansvaret för brandskydd inför tillträdet. Parternas ansvar för att ordna brandskydd inför tillträdet regleras i bilaga

Hyresgästen ansvarar för underhåll och utbyte av sådant brandskydd i lokalen som är synligt och åtkomligt för denne, såsom exempelvis nödutgångsskyltar och andra brandskyddsanordningar som enbart betjänar lokalen och som inte är styrda av byggnadens centrala system. Hyresgästen svarar också för sådana brandskyddsanordningar som hyresgästen har tillfört lokalen.

Hyresgästen ansvarar för och bekostar därutöver sådant brandskydd som efter tillträdet kan komma att krävas för lokalens nyttjande för avsedd användning.

Hyresgästen ska utan dröjsmål anmäla brister som denne upptäcker eller borde upptäcka, i det brandskydd som hyresvärderna tillhandahåller och svarar för.

Systematiskt brandskyddsarbete

Parterna åtar sig att bedriva ett systematiskt brandskyddsarbete i enlighet med de allmänna råd som behörig myndighet meddelat. Vardera part är dessutom skyldig att en gång om året bereda den andre parten tillfälle att få ta del av dokumentation och uppföljning av partens systematiska brandskyddsarbete.

Hyresgästen förbinder sig att se till

att räddnings- och utrymningsvägar alltid hålls öppna och inte vare sig helt eller delvis blockeras

att funktionen av sprinkler- och andra brandskyddsanordningar aldrig försämrats genom t.ex. förbyggnad eller uppställning av föremål,

att branddörrar hålls stängda och brandceller är intakta

att plomberingar av handtag aldrig bryts annat än i händelse av brand eller brandövning.

Underskrift

Ort/datum

Ort/datum

Hyresvärdens namn
SBB Kaptensgården AB

Hyresgästens namn
Hässleholms kommun

Namnteckning (firmatecknare/ombud)

Firmatecknare

Namnteckning (firmatecknare/ombud)

Firmatecknare

Ombud enligt fullmakt

Ombud enligt fullmakt

Namnförtydligande

Namnförtydligande

Klausulen har undertecknats med elektronisk underskrift. Datum för undertecknande framgår av den elektroniska underskriften. Parterna har erhållit en digital kopia av klausulen med tillhörande signaturcertifikat.

Avser

Hyreskontrakt nr
88217801-3001-02Fastighetsbeteckning
Lille Mats 4

Hyresvärd

Namn
SBB Kaptensgården ABPersonnr/orgnr
556924-6506

Hyresgäst

Namn
Hässleholms kommunPersonnr/orgnr
212000-0985Information om
behandling av
personuppgifter**Behandling av personuppgifter**

Vi behandlar alltid personuppgifterna på ett ansvarsfullt sätt och i enlighet med gällande lag. I det här dokumentet ger vi närmare information om behandlingen och uppmanar därför hyresgästen och dennes kontaktperson att läsa igenom dokumentet noggrant.

Hyresgästen ansvarar för att se till att denna information lämnas till kontaktpersoner, representanter eller andra individer vars personuppgifter kan komma att behandlas under hyresförhållandet.

Personuppgiftsansvarig

Vi är personuppgiftsansvariga för den behandling som utförs av oss eller för vår räkning. Det innebär att vi ansvarar för de personuppgifter vi har och för hur vi behandlar dem. Vid frågor om behandlingen av personuppgifter, är du välkommen att kontakta oss.

Vilka personuppgifter behandlar vi?

En personuppgift är all information som kan kopplas till en individ. Inom ramen för ett hyresförhållande är det främst personuppgifter för kontaktpersoner och hyresgäster (som är enskild firma eller privatperson) som vi behandlar. Sådana uppgifter kan t.ex. omfatta namn, adress, kontaktuppgifter, personnummer och information om lokalen. I vissa fall inhämtar vi även en kreditupplysning för att säkerställa att det finns ekonomiska förutsättningar att erlagga hyra för lokalen.

För vilka syften behandlar vi personuppgifterna?

Personuppgifterna behandlas i syfte att:

- Fullgöra och administrera våra rättigheter och skyldigheter enligt hyresavtalet, vilket bl.a. inkluderar hyresavvisering och hyresförhandlingar.
- Utföra löpande förvaltning och underhåll av lokalen, vilket bl.a. inkluderar kommunikation med kontaktperson.
- Fastställa eller styrka eventuella rättsliga anspråk, exempelvis genom kontroller under hyreshållandet i syfte att säkerställa att lokalen används i enlighet med tillämplig lag och i enlighet med hyresavtalet.
- Skicka information och marknadsföring till kontaktperson via de kontaktuppgifter som vi har tillgång till.
- Skicka information och marknadsföring till kontaktperson om andra företags produkter/tjänster som hyresgästen kan ha nytta av i samband med hyresförhållandet t.ex. försäkringsbolag.
- Ta fram statistik, göra kundundersökningar och följa upp interna rutiner och policys.

När raderar vi personuppgifterna?

Vi sparar uppgifter om kontaktperson så länge denne är registrerad som kontaktperson. Informationen uppdateras om hyresgästen anmäler annan kontaktperson.

För det fall vi erhåller uppgifter om störningar i lokalen och inte vidtar någon åtgärd, kommer sådana uppgifter som regel att sparas två år, varefter radering sker. Detsamma gäller uppgifter om otillåten andrahandsuthyrning eller överlåtelse av lokalen. Uppgifter om betalning av hyra sparas under sju år (utöver innevarande år) då detta krävs enligt bokföringsregler. Övriga uppgifter raderas när de inte längre är relevanta/korrekta, vilket innebär att de som regel bevaras under den tid som hyresförhållandet består.

När hyresförhållandet upphör raderar vi merparten av uppgifterna. Men om det finns några kvarstående rättsliga anspråk, t.ex. hyresfordringar, kommer vi att bevara de uppgifter som krävs för att kunna driva anspråket. Sådana uppgifter sparas med hyresavtalet som rättslig grund. Vi sparar dessa uppgifter, samt uppgifter om eventuell misskötsamhet, som bidragit till att uppsägning skett, i två år efter att hyresförhållandet upphört.

Laglig grund för behandlingen av personuppgifterna

Vår behandling av personuppgifter sker i huvudsak för att fullgöra och administrera våra skyldigheter enligt hyresavtalet med hyresgästen. För det fall hyresgästen är en privatperson eller enskild firma, sker denna behandling med stöd av den rättsliga grunden fullgörande av avtal medan behandlingen sker med stöd av ett berättigat intresse om hyresgästen är en juridisk person. För annan behandling som utförs har vi ett berättigat intresse av att behandla personuppgifterna, t.ex. för att skicka information, göra kundundersökningar och marknadsföring samt tillhandahålla tjänster som är relaterade till uthyrningen.

Vilka får ta del av personuppgifterna?

Inom ramen för hyresförhållandet, kan vi komma att lämna ut personuppgifter till andra bolag som tillhandahåller tjänster till oss (t.ex. IT-tjänster eller förvaltningstjänster) eller bolag som tillhandahåller varor/tjänster som hyresgästen kan ha nytta av i samband med hyresförhållandet (t.ex. försäkringsbolag). Om uppgifterna överförs till ett land utanför EU/EES, säkerställer vi att sådan överföring är laglig, t.ex. genom att avtal innehåller de standardiserade modellklausuler för dataöverföring som antagits av EU-kommissionen och som finns tillgängliga på EU-kommissionens webbplats.

Om det förekommer störningar, betalningsförsummelser eller andra överträdelse av hyresavtalet eller tillämpliga bestämmelser kan vi komma att lämna ut uppgifter till berörda myndigheter. Vi lämnar även ut personuppgifter om det följer av lag eller myndighetsbeslut.

Rättigheter enligt dataskyddslagstiftningen

Individer har vissa rättigheter vid behandling av dennes personuppgifter.

- Rätt till tillgång (registerutdrag), d.v.s. en rätt att få bekräftelse på och information om vår behandling av personuppgifter.
- Rätt till rättelse, d.v.s. en rätt att få felaktiga uppgifter rättade.
- Rätt till radering, d.v.s. en rätt att få uppgifter borttagna.
- Rätt till begränsad behandling, d.v.s. en rätt att kräva att vår behandling begränsas.
- Rätt till dataportabilitet, d.v.s. en rätt att begära att uppgifter flyttas från oss till ett annat bolag.
- Rätt att invända mot vår behandling av personuppgifter.
- Rätt att inge klagomål till myndighet om att vi inte behandlar personuppgifterna enligt lag.

Vissa av rättigheterna gäller enbart i vissa situationer. För det fall kontaktpersonen skulle vilja utöva någon av rättigheterna kan denne kontakta oss via de kontaktuppgifter som framgår på vår webbplats och ovan.

Övrigt

Samhällsbyggnadsbolaget

Bilaga: 6

HYRESKONTRAKT NR: 88217801-3001-02

HYRESVÄRD: SBB Kaptensgården AB, Org nr. 556924-6506

HYRESGÄST: Hässleholms Kommun, Org nr. 212000-0985

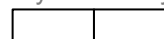
Gränsdragningslista

Gränsdragningslistan reglerar ansvars- och rollfördelningen mellan hyresgäst och hyresvärd under förvaltningen (drift och underhåll). Sker avvikelser från denna lista under hyrestiden, skall detta dokumenteras.

Förkortningar och benämningar:

F	Åtgärd som ombesörjes och bekostas av hyresvärden/fastighetsägaren.
HG	Åtgärd som ombesörjes och bekostas av hyresgästen.
Drift	Löpande tillsyn med erforderliga åtgärder, typ städning, rengöring, rensning mm.
Underhåll	Reparationer, underhåll, serviceavtal och dylikt.
Utbyte	Byte av hel byggnadsdel eller installation p.g.a. förslitning samt bekostar.
Ägare	Ägare av byggnadsdel, installation e dyl.
Lokal	Hyresobjektet beskrivet i kontraktet.

	Drift	Underhåll	Utbyte	Ägare	Kommentar
Tomt, mark					
Hårdgjord yta	F	F	F	F	
Staket, grindar	F	F	F	F	
Stolpbelysningar	F	F	F	F	
Grönytor, planteringar	F	F	F	F	Ex. verksamhetens egna odlingar
Terrass, altan, uteplatser	F	F	F	F	
Dagvattenbrunnar, dränering	F	F	F	F	
Skyltar (allmänna hänvisning)	F	F	F	F	
Skyltar (hyresgästspecifika)	HG	HG	HG	HG	Tillstånd krävs av F
Cykelparkering	F	F	F	F	
Flaggstänger	F	F	F	F	
Papperskorgar, askkoppar	HG	F	F	F	
Snöröjning samt sandning	F	F			
Byggnad utvändigt					
Fasader, tak, stomme och bjälklag	F	F	F	F	
Takavvattning inkl. brunnar	F	F	F	F	
Dörrar, portar, entrépartier i fastighet	HG	F	F	F	
Låscyl, nycklar, dörrskyltar, kodlås	HG	HG	HG	HG	
Elslutbleck inom lokalen	HG	HG	F	F	
Inre dörrar inkl. trycken, låskista	HG	HG	F	F	
Fönster inkl. karmar och bågar	HG	F	F	F	

	Drift	Underhåll	Utbyte	Ägare	Kommentar
<u>Byggnad invändigt</u>					
Ytskikt – väggar inre Tapeter och målade väggar	HG	HG	HG	F	Inom lokalen, HG ansvarar avseende utbyte för målning och i förekommande fall tapetsering
Ytskikt – golv inre Trägolv och stengolv	HG	HG	HG	F	Inom lokalen, HG ansvarar avseende utbyte och för slipning av golv
Ytskikt – golv inre Linoleum, plast samt textil	HG	HG	HG	F	Inom lokalen, HG ansvarar avseende utbyte för att golv lagas alternativt byts ut
Ytskikt – tak inre Inkl. undertak	HG	HG	HG	F	Inom lokalen, HG ansvarar för målning eller i förekommande fall utbyte av enskilda undertaksplattor
Ytskikt – dörrar inre	HG	HG	HG	F	HG Inom lokalen samt målning.
Persienner	HG	HG	HG	F	
Markiser	HG	F	F	F	
Solfilm gemensamma ytor	F	F	F	F	
Solfilm bostadsytor	HG	HG	HG	F	
Spis/Ugn	HG	F	F	F	
Kyl/Frys	HG	F	F	F	
Diskmaskin	HG	HG	F	F	Industrimaskin, livslängd 15 år.
Mikrovågsugn	HG	HG	HG	F	
Övrig pentryinredning såsom skåp, lådor, bänkskivor etc.	HG	F	F	F	
Spis/Ugn	HG	HG	HG	F	
Torktumlare/Tvättmaskin	HG	F	F	F	
<u>VVS, ventilation</u>					
Golvbrunnar och vattenlås	HG	F	F	F	
Sanitetsgods	HG	F	F	F	
Vattenledningar/avloppsledningar (Eget system)	F	F	F	F	Stopp i avlopp orsakad av HG bekostas av HG.
Tappkranar och termostatblandare	HG	F	F	F	
Ventilationsdon	HG	F	F	F	Renhållning ansvarar HG för.
Filter (för luftbehandling) allmän ventilation	F	F	F	F	
Värmeledningssystem och varmvattenberedare	F	F	F	F	
Radiatorventiler	F	F	F	F	
Tryckkärl	F	F	F	F	

	Drift	Underhåll	Utbyte	Ägare	Kommentar
Elanläggningar/maskiner					
Lampor och lysrör allmän- och arbetsplatsbelysning	HG	HG	HG	F	Avser ljuskällor såsom glödlampor, lysrör och glimtändare.
El-centraler i lokalen	F	F	F	F	
Säkringar	F	F	F	F	
Armaturer fasta/allmänbelysning	HG	F	F	F	
Armaturer arbetsplatsbelysning	HG	F	F	F	F tillhandahåller ingen allmänbelysning till arbetsplatser.
El-kanaler	F	F	F	F	
Eluttag	F	F	F	F	
Larm, brand, sprinkler					
Överfallslarm, inbrottslarm	HG	HG	HG	HG	
Brandlarm, utrymningslarm	F	F	F	F	
Brandvarnare	HG	HG	HG	HG	
Nödsignalutrustning RWC, vilrum	HG	F	F	F	
Brandlarm	HG	HG	HG	F	
Sprinkler	HG	HG	HG	F	
Vidarekoppling, brandlarm	HG	HG	HG	F	
Brandgasventilation	F	F	F	F	
Tele					
Ledningsnät data och telefoni	F	F	F	F	
Transportanläggningar					
Hissar	F	F	F	F	
Hisstelefonanläggningar	F	F	F	F	
Övrigt					
Rum 033 och 036 (solrummet)	HG	HG	HG	HG	
Reservkraftverk	F	F	F	F	HG står för kostnaderna enligt nyttjande avtal (700160) signerat 2011-10-19.
Myndighetsbesiktningar		Ombesörjes av		Bekostas av	
Dörrar, portar, entrépartier i fastighet		F		HG	
Hissar		F		HG	
Ventilation (OVK)		F		HG	
Brand och sprinkler revision		F		HG	
Brand och sprinkler års-service		F		HG	
Brand och sprinkler månad, kvartalsprov		F		HG	
Brandgasventilation		F		HG	

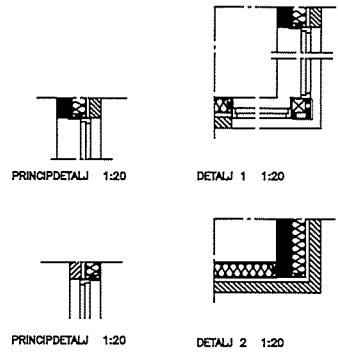
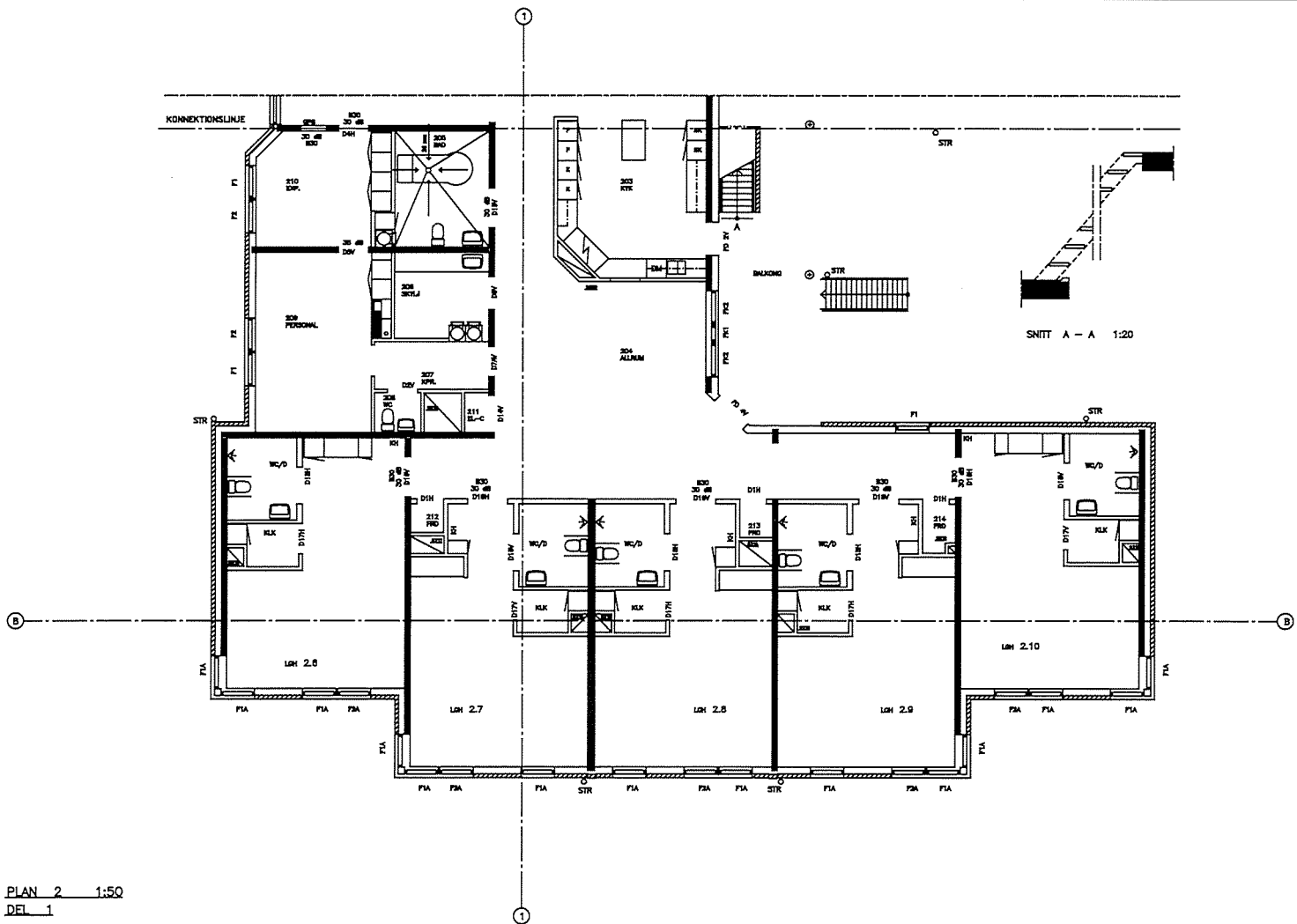
Anmärkningar

- 1 Om HG eller dennes försäkringsbolag kräver annat låssystem än installerat, åligger utbytet HG.
- 2 För installation/anordning specifik för hyresgästens verksamhet svarar hyresgästen för drift, underhåll och utbyte, även om installationen/anordningen fanns i lokalen vid hyresperiodens början.
- 3 Med "arbetsplats" avses yta som är avsedd för verksamhetens funktion inkl. mötesrum, tysta rum och liknande där verksamhet huvudsakligen bedrivs. Med "allmänna ytor" avses kommunikationsytor, pausytor, toaletter, pentryn, förråd och övriga ytor där verksamhet endast undantagsvis bedrivs.
  - Hyresgästen ansvarar för genomförande av lagstadgade krav på besiktningar av hyresgästen egna i lokalen förekommande kylanläggningar, tryckkärl, portar, lyftbord, elanläggningar mm. Kopia av samtliga besiktningsprotokoll skall senast inom en månad översändas till fastighetsägaren.

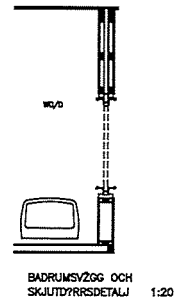
Generellt:

Om skada orsakats genom hyresgästens verksamhet åligger åtgärdande/utbyte HG.

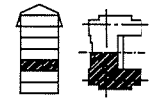
Detta gäller även om skadan skett på byggnad eller mark/markanläggning utanför lokalen.

SNITT A - A 1:20

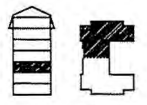
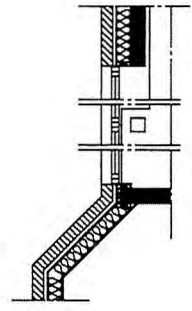
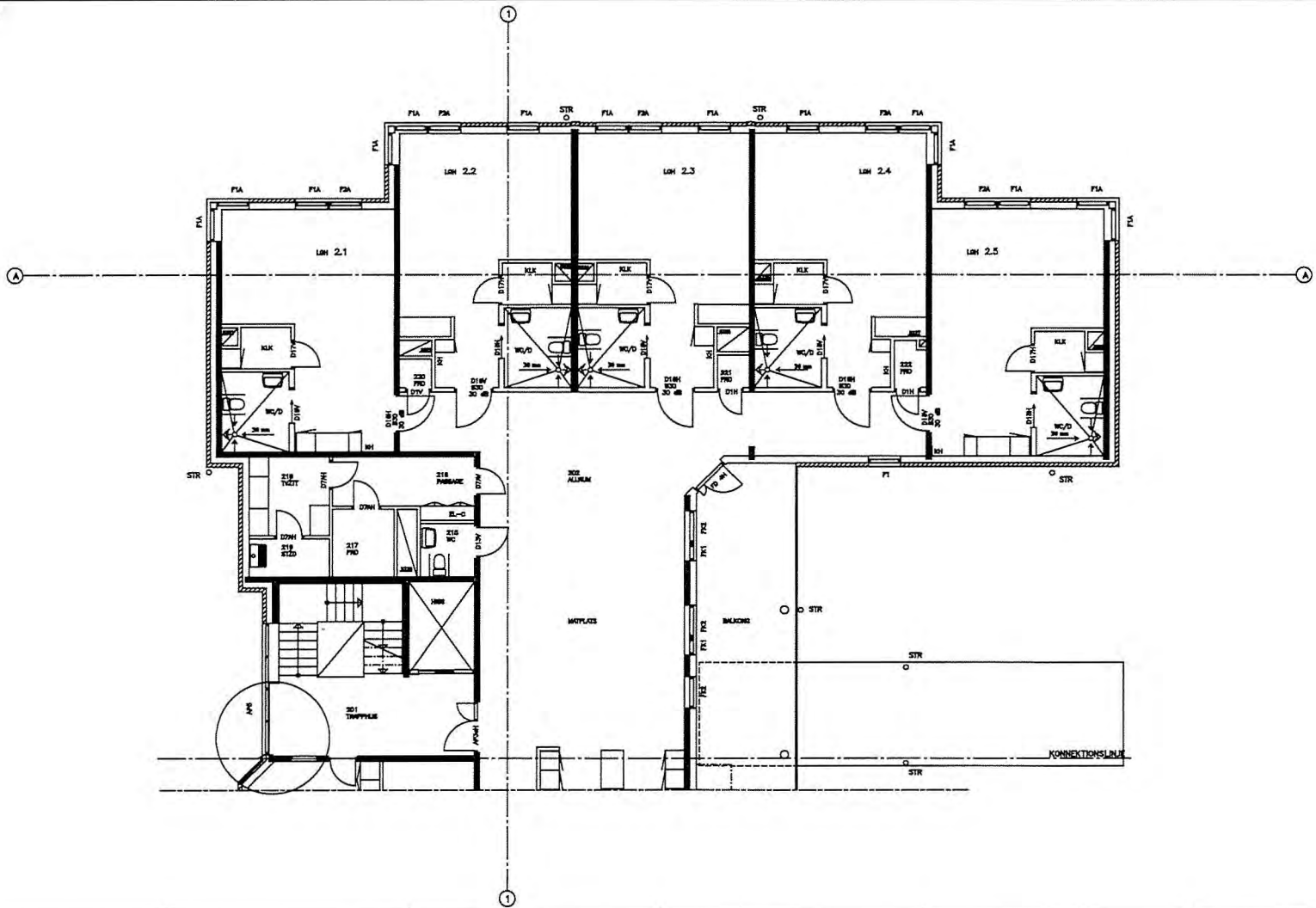

BADRUMSYZGG OCH SKJULTVÄRSDETALJ 1:20

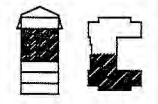
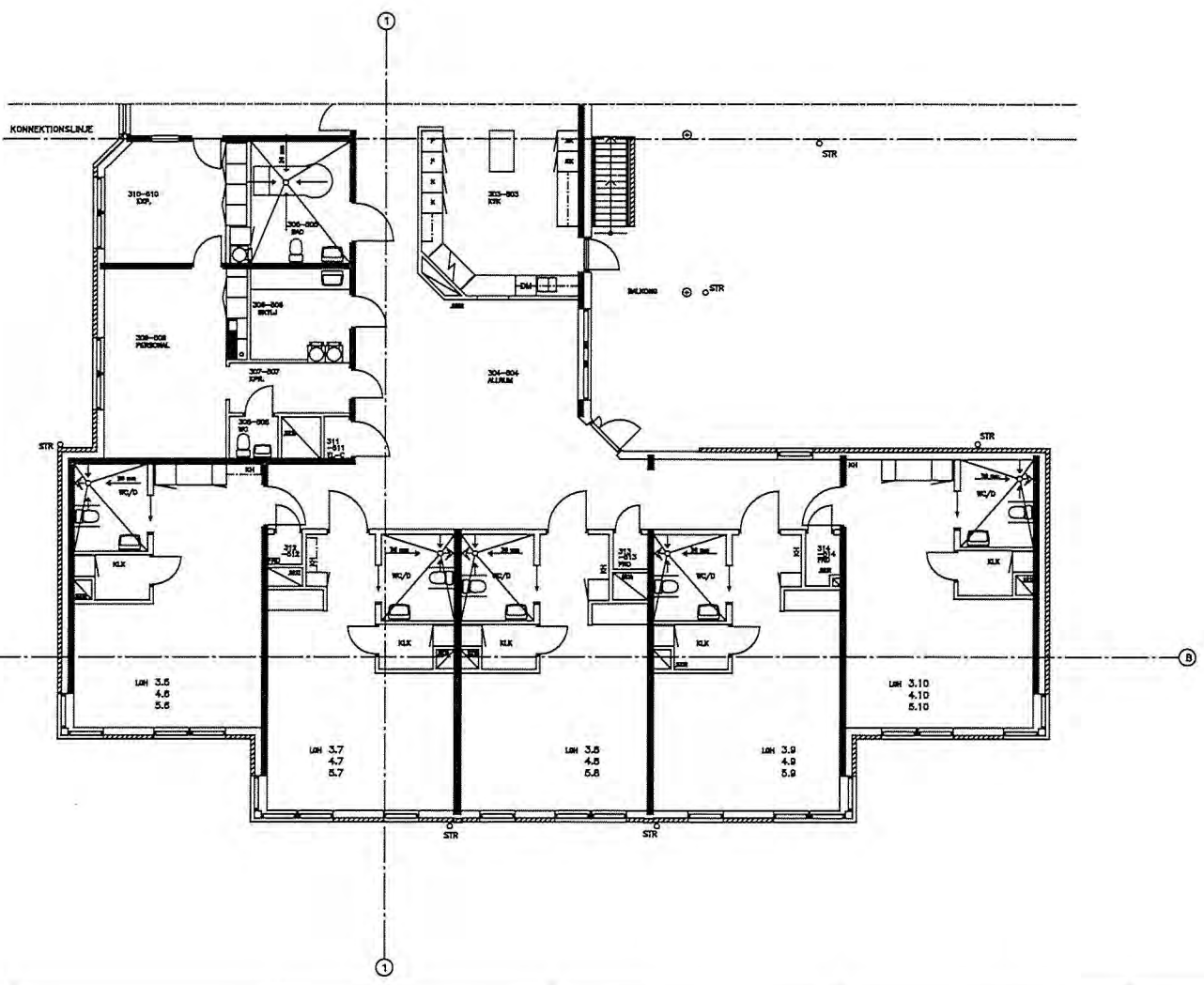

PLAN 2 1:50
DEL 1

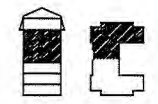
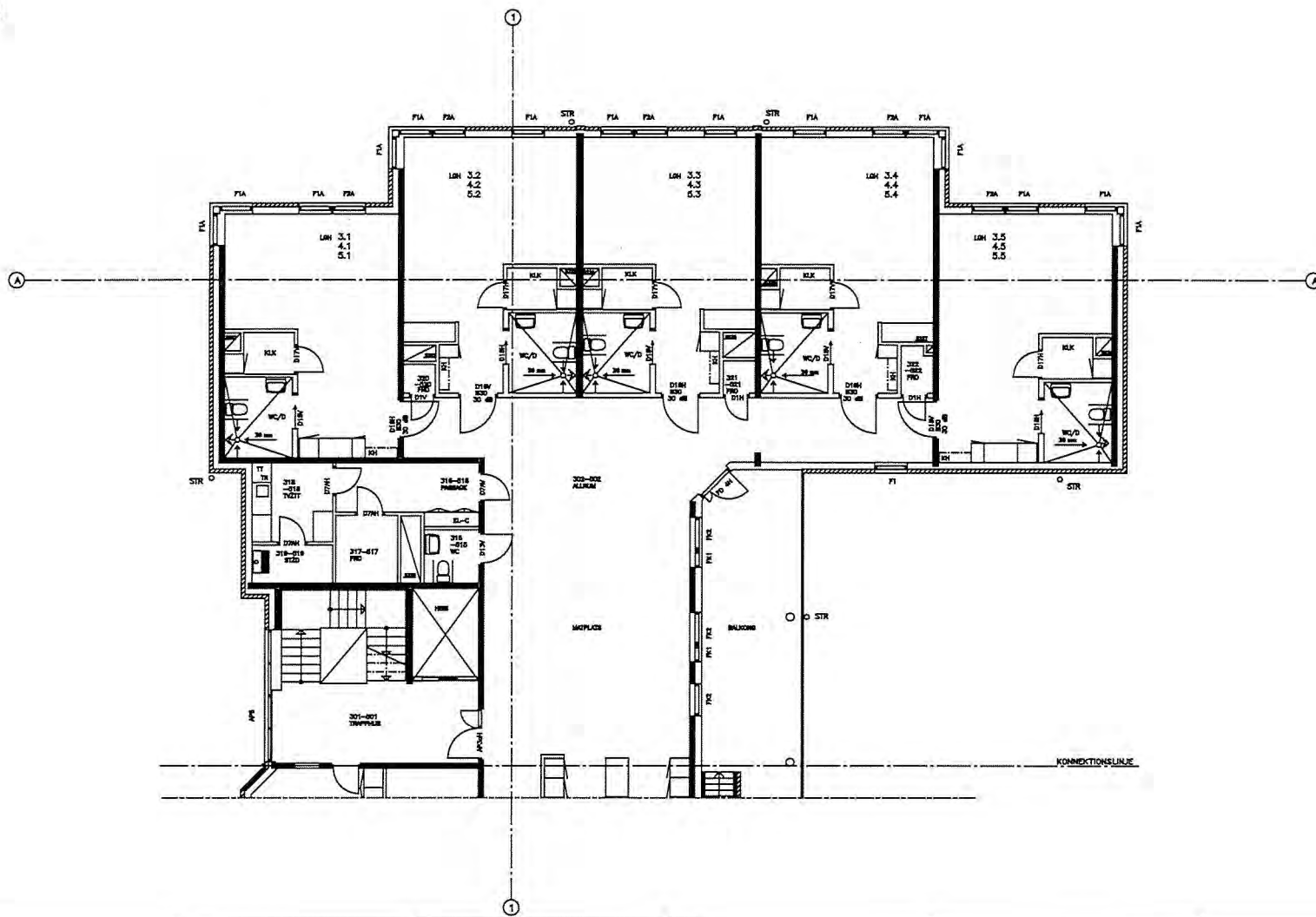
KONSTRUER		KV.VERNSTADEN 1, HÄSSLEHOLM	
ARKITEKTER OCH INGENJÖRER		NYBYGGNAD VÄRDBESTÄNDER	
JH	MAJFRID JOHANSSON	KYTTPLAN	SKALA 1:50
95.04-28		PLAN 2 DEL 1	95039 A29:21 D

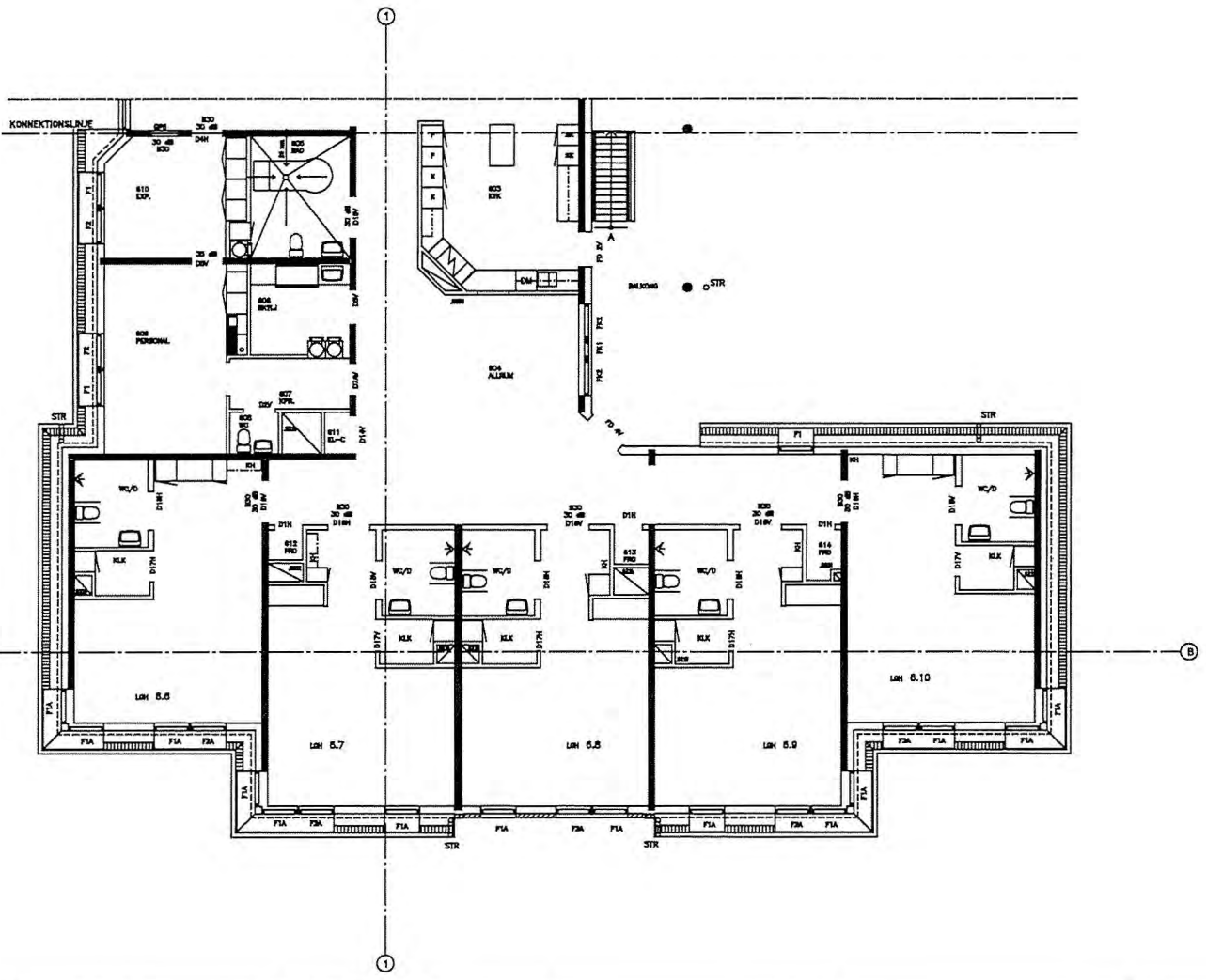
KONSTRUER		Kv.VERKSTADEN 1, HÄSLEHOLM	
ARKITEKTEN SÖN JENSEN		NYBYGGNAD VÄRDBOSTÄDER	
BYGGNAD	BYGGNAD	NYTTPLAN	SKALA 1:50
J.H.	MANFRED JENSEN	PLAN 2, DEL 2	
95.04.25		95039	A29-22

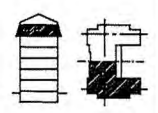
KONSTRUER ARCHITEKTER OCH INGENJÖRER <small>ARBETSGRUPP OCH FÖRETAG</small>	KV.VERKSTADEN 1, HÄSSLEHOLM NYBYGGNAD VÄRDBOSTÄDER		
	UPPDRAGSLEDARE J.H. MARFRED JOHANSSON	BYGGPLAN PLAN 3-5, DD_1	SKALA 1:50 95039 A29-31
95.06.14			

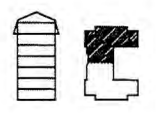
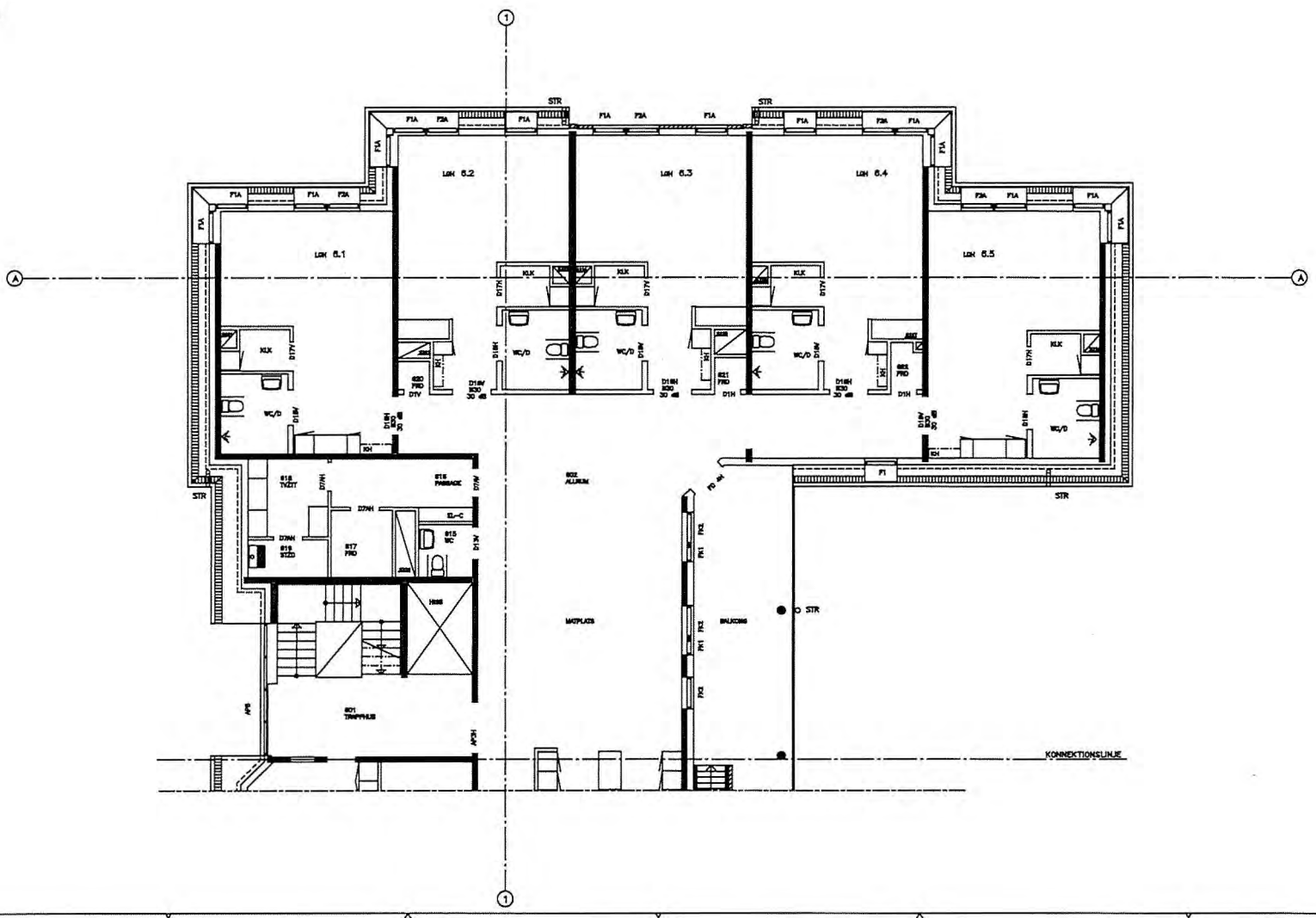
KONSTRUER ARCHITEKTER OCH INGENJÖRER <small>STÅNDEGÅTAN 10 • 141 23 HÄSSLEHOLM • TEL. 0402 22 10 00</small>		Kv-VERKSTÄDEN 1, HÄSSLEHOLM NYBYGGNAD VFRÖSTZEDER	
PROJEKTANT J.H. MARTIN JOHANSSON	UTTILLNINGS- PLAN 3-5, DEL 2	SKALA 1:50	95039 A29:32 A
93.06.14			

PLAN 6 1:50
DEL 1

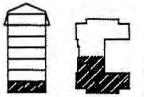
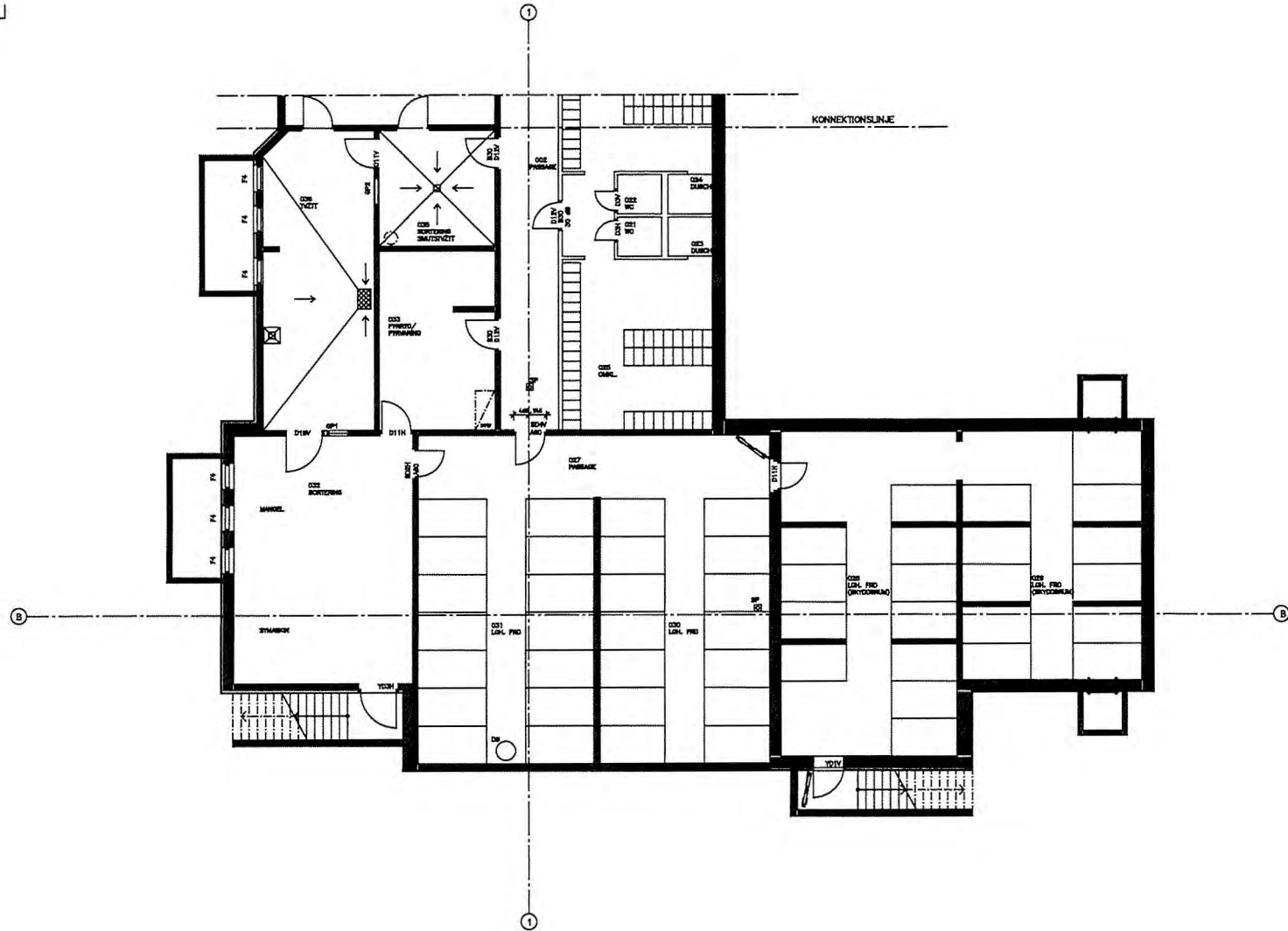

KONSTRUER ARKITEKTER OCH INREDNING <small>ÅKERSTEN 10 • SE 141 23 • TEL. 08-737 10 00</small>	KYVERNSTADEN 1, HÄSSLEHOLM NYBYGGNAD VÄRDHUSSTÖDER	
	UTMÅTTNINGSPÅR UTHÅLLNINGSPÅR 95.04.14	ARKITEKT MÅNFRID JOHANSSON

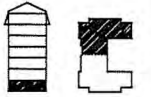
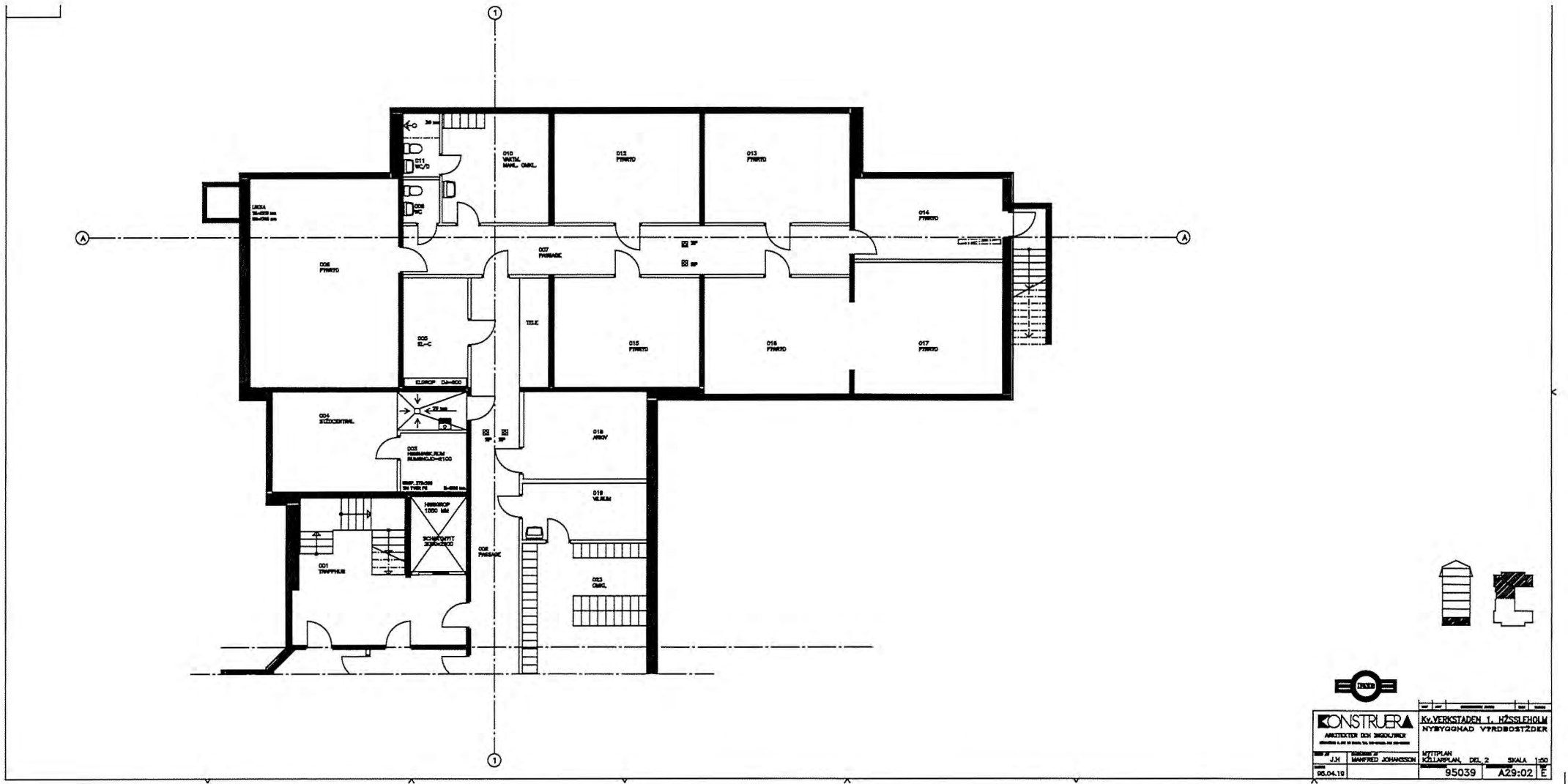
KONSTRUER ARKITEKTER OCH INREDARE <small>Medlemmar i Svenska Arkitekters Förbund, Svenska Interiörarkitekters Förbund</small>	KVÄRKSTADEN 1, HÖZSLEHOLM NYBYGGNAD VÄRDBOSTÄDER	
	UPPFÖRARE J.H. MANFRED JOHANSSON	BYGGPLAN PLAN 6, DEL 2
95.06.13	95039	A29:62

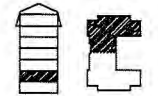
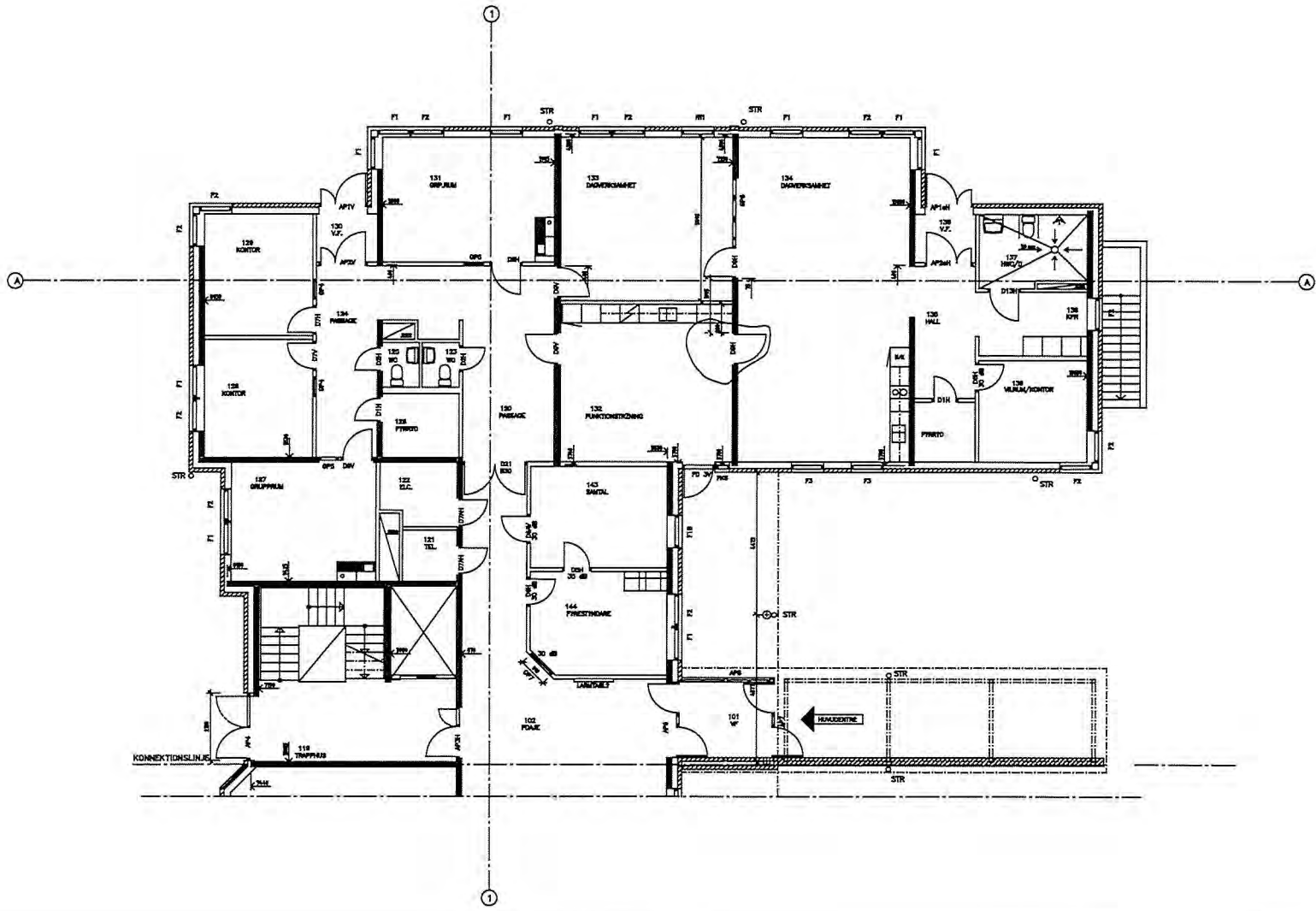
KONSTRUER ARKITEKTER OCH INGENJÖRER SVEVENS GÅRD 10, SE-171 64 SOLLENA, SVEVENS	Kv. VERKSTADEN 1, HÄSSLEHOLM NYBYGGNAD VÄRDBOSTÄDER
PROJ. J.H. MAWFRED JOHANSSON	BYGGNADSKONST. MATTILAN KÖLLARPLAN, DEL 1
90.04.19	95039 A29:01 C

SKALA 1:50

KONSTRUER		KVÄRKESTADEN 1, HÄSLEHOLM	
ARKITEKTER OCH INGENJÖRER		NYBYGGNAD VFRBOSTÄDER	
J.H.	MANFRED JOHANSSON	SKITPLAN	KÖLLARPLAN, DEL 2
95.04.10		95039	A29:02
			SKALA 1:50

KONSTRUER		KVÄRSTADEN 1, HÖSSLERHOLM	
ARKITEKTER OCH INGENJÖRER		NYBYGGNAD VYRDBOSTÄDER	
BYGGNAD	J.H. MANFRED JOHANSSON	MITTPLAN	SKALA 1:50
BYGGNAD	MANFRED JOHANSSON	BOTTENPLAN, DEL 2	95039 A29:12 E
BYGGNAD	95.04.21		

Hyreskontraksnummer: **88217801-3001-02**

Hyresvärd: **SBB Kaptensgården AB, 556924-6506**

Hyresgäst: **Hässleholms kommun, 212000-0985**

Fastighet: **Lille Mats 4**

nedan "Hyresavtalet"

A. Dessa särskilda bestämmelser utgör en del av Hyresavtalet mellan Hyresvärden och Hyresgästen.

1. Företräde mellan kontraktshandlingarna

Vid eventuella motstridigheter mellan olika bestämmelser i detta Hyresavtal ska bestämmelserna äga företräde i följande ordning:

Särskilda bestämmelser

Hyreskontrakt

Gränsdragningslista

2. Lokalens utformning

Lokalen med tillhörande utrymmen och tekniska installationer kommer anpassas enligt punkt 12, i övrigt förhyrs lokalen i befintligt skick. Hyresvärden och Hyresgästen ska innan tillträde äger rum företa en gemensam besiktning över lokalen och dokumentera lokalens skick (tillträdesbesiktning). Hyresvärden upprättar protokoll över tillträdesbesiktningen.

3. Verksamhet

Lokalen med hyrs ut i syfte att användas till Omsorgsverksamhet.

4. Tillträde

Lokalen förhyrs idag av Hyresgästen genom hyresavtal med avtalsnummer 302001 (88217801-3001-01). Detta hyresavtal 88217801-3001-02 ersätter det befintliga hyresavtalet vid hyrestidens start som anges i huvudavtalet, 2024-07-01. Detta förutsätter att villkoren angivna under pkt 13 i särskilda bestämmelser ska vara uppfyllda.

Hyresvärd/Hyresgäst

5. Mervärdesskatt

Hyresgästens verksamhet är vid kontraktstecknandet inte klassad som momspliktig. För det fall Hyresgästen under hyresförhållandet p.g.a. förändringar i lagstiftning eller av annat skäl blir momspliktig ska moms vid varje tillfälle erläggas utöver hyran.

6. Ändringsarbeten

6.1 Ändringsarbeten m.m. under hyrestiden

Hyresgästen får enbart efter erhållande av Hyresvärdens skriftliga medgivande samt erforderliga tillstånd, såsom bygglov m.m., vidta inrednings-, installations- eller ändringsarbeten i lokalen. Detta gäller även beträffande sådana ändringsarbeten som anges på sid 3 i kontraktsblanketten.

För att Hyresvärden ska kunna ta ställning till åtgärd enligt ovan ska Hyresgästen överlämna ritningar och beskrivningar för avsedda åtgärder och ange vilken entreprenör som avses anlitas. Detta underlag ligger till grund för Hyresvärdens prövning och godkännande. Även om åtgärden, handlingarna och entreprenören godkänns ansvarar Hyresgästen för att arbetet utförs fackmässigt och

inte skadar byggnaden, installationer eller fastigheten. Hyresgästen ska efter avslutat arbete utan dröjsmål ombesörja och bekosta upprättande av erforderliga ritningar och uppdaterade relationshandlingar för Fastigheten, vilka ska vara daterade och av Hyresgästen översändas digitalt till Hyresvärden i format som Hyresvärden anvisar. Om utförda åtgärder medför ökad kostnad för Hyresvärden (inkluderande men inte begränsat till krav från annan hyresgäst på nedsättning av hyra eller skadeståndsanspråk) ska Hyresgästen ersätta kostnaden.

Störande ändrings-, installations- och inredningsarbeten får, om inte annat skriftligen överenskommits med Hyresvärden, utföras av Hyresgästen endast under tider när övriga hyresgäster och omgivningen inte blir störda.

Hyresgästen ska anses vara byggherre och bära byggherreansvaret enligt gällande lag, förordning och föreskrifter för samtliga åtgärder som Hyresgästen utför i lokalen. Detta gäller oavsett om Hyresvärden lämnar investeringsersättning eller motsvarande ersättning för de utförda åtgärderna.

Då hyresförhållandet upphör ska Hyresgästen, om inte annat skriftligen avtalats, på egen bekostnad återställa utförda inrednings-, installations- eller ändringsarbeten så att lokalen återställs till ursprungligt skick. Sådan skyldighet föreligger oavsett om arbetet enligt denna punkt utförts med Hyresvärdens samtycke och oavsett vad som i övrigt anges enligt detta Hyresavtal beträffande åtgärder vid avflyttning.

6.2 Mervärdesskatt på Hyresgästens arbeten

Hyresgästen ska senast den 15 januari varje år, från det att hyresavtalet börjar gälla, skriftligen lämna upplysning om vilka investeringar (som avser ny- till- eller ombyggnad) som gjorts i lokalen under föregående kalenderår samt vilken del av lokalerna investeringen avser. Denna upplysning ska inkludera uppgift om storleken på den totala moms som belöper på investeringarna ifråga samt uppgift om hur stor del av denna ingående moms som Hyresgästen gjort avdrag för.

Om Hyresvärden, till följd av att Hyresgästen inte uppfyllt sin ovan angivna upplysningsplikt, i sin redovisning inte behandlar investeringar (som avser ny- till- eller ombyggnad) som investeringsvara enligt 8a kap. 2 § mervärdesskattelagen (1994:200) och senare blir skyldig att jämka tidigare avdragen ingående moms avseende investeringarna ska Hyresgästen fullt ut ersätta Hyresvärden:

- (a) med det belopp Hyresvärden blir skyldig att återbetala till Skatteverket;
- (b) för de kostnader, t.ex. utredningskostnader, som Hyresvärden åsamkas på grund av att investeringarna inte behandlats i enlighet med reglerna i 8a kap. 2 § mervärdesskattelagen (1994:200); och
- (c) för till det återbetalda beloppet hörande kostnader som skattetillägg och kostnadsränta.

7. Miljö

Hyresgästen ska förutom att följa bestämmelserna i miljöbalken (1998:808) informera Hyresvärden om man bedriver hälso- och miljöfarlig verksamhet samt om iakttagelser rörande Fastigheten som kan vara av betydelse för miljö eller hälsa.

Hyresgästen ska under hyrestiden följa de anvisningar som Hyresvärden lämnar för hantering av avfall, farligt avfall och kemiska produkter samt i förekommande fall av källsortering.

Hyresgästen ska samråda med Hyresvärden i frågor om val av material, teknisk utrustning för fasta installationer, ombyggnader m.m. som sker genom Hyresgästens försorg samt lämna Hyresvärden erforderlig miljöinformation.

Hyresgästen har endast efter skriftlig överenskommelse med Hyresvärden rätt att lämna kvar avfall, kemiska produkter, utrustning eller installationer som kan innebära risk eller olägenhet för miljö och hälsa.

8. Andrahandsupplåtelse

Hyresgästen har rätt att upplåta hyresrätten i andra hand till koncerngemensamma bolag. Hyresvärdens ska meddelas skriftligen.

Hyresvärd/Hyresgäst

Hyresgästen svarar för fullgörandet av samtliga skyldigheter, inklusive men inte begränsat till betalning av hyra, enligt hyresavtalet. En förutsättning för andrahandsupplåtelsen är att andrahandshyresgästen förblir ett koncernägt bolag.

9. Avflyttning

Vid hyresförhållandets upphörande ska Hyresgästen på egen bekostnad bortföra Hyresgästen tillhörig egendom samt återställa lokalen till godtagbart skick med avseende på för verksamheten normalt slitage samt återlämna lokalen väl avstädad. Av Hyresgästen gjorda installationer och ombyggnationer ska återställas i enlighet med vad som anges i punkten "Ändringsarbeten m.m. under hyrestiden" ovan. För det fall Hyresgästen inte fullföljer vad som nu angivits äger Hyresvärden rätt till omgående tillträde till lokalen och rätt att utföra berörda åtgärder på Hyresgästens bekostnad. Hyresvärden äger därvid även rätt till ersättning för eventuellt hyresbortfall. Om Hyresgästen och Hyresvärden kommit överens om att Hyresgästen ska kvarlämna egendom i lokalen och inget annat överenskommit skriftligen tillfaller sådan egendom Hyresvärden vederlagsfritt.

I anslutning till avflyttning ska en gemensam besiktning av lokalen ske.

Vid avflyttning ska Hyresgästen återlämna samtliga passerkort och nycklar som tillhör Fastigheten. Hyresgästen ska vid samma tillfälle överlämna samtliga elektroniska nycklar "knappar", kodnycklar eller motsvarande, även om de anskaffats av Hyresgästen. Vid avflyttning ska Hyresgästen i enlighet

med 8a kap 14 § mervärdesskattelagen (1994:200) till Hyresvärden överlämna uppgifter om investeringar som tillförts lokalen av Hyresgästen i sådan jämningshandling som föreskrivs i 8a kap 15 § mervärdesskattelagen.

10. Ansvar

Hyresgästen är skyldig att ersätta all skada som orsakas av Hyresgästen eller Hyresgästens verksamhet i lokalen eller annars på Fastigheten. Ersättningskyldigheten inkluderar - men är inte begränsad till - skada orsakad av anställda, anlitade uppdragstagare eller besökande till Hyresgästen samt skada orsakad av egendom som Hyresgästen låtit tillföra lokalen. Hyresgästen svarar vidare för skador på Fastigheten som uppkommer på grund av, eller som en följd av, brottsligt angrepp mot Hyresgästen, Hyresgästens verksamhet eller lokalen, såsom inbrottsförsök, anlagd brand eller sprängning.

Hyresgästens betalningsskyldighet för skador enligt denna punkt begränsas till vad som inte ersätts genom Hyresvärdens försäkring, t.ex. självrisk.

Hyresvärd/Hyresgäst

11. Upplyningsplikt

Hyresgästen ska meddela Hyresvärden alla förändringar i bolaget vad beträffar:

- (a) ny aviseringsadress;
- (b) namnändring; och
- (c) ändring av firmatecknare

Meddelandet ska ske skriftligen genom att Hyresgästen översänder nytt bolagsbevis/registreringsbevis alt. ändringsbevis till Hyresvärden där förändringarna framgår.

12. Överenskommelser, tillägg och ändringar

Detta Hyresavtal utgöra parternas fullständiga reglering av alla frågor som Hyresavtalet berör. Alla eventuella skriftliga eller muntliga åtaganden och utfästelser som har föregått Hyresavtalet ersätts av innehållet i detta Hyresavtal med bilagor.

Tillägg till eller ändringar till Hyresavtalet ska, för att vara gällande, göras skriftligen och undertecknas av Hyresvärden och Hyresgästen.

Hyresvärden har rätt att gentemot hyresgästen ta ut en administrationsavgift till belopp motsvarande hyresvärdens självkostnad för hantering av felanmälningar från hyresgästen, beställning av reparationsarbete och material för hyresgästens räkning, vidarefakturerings till hyresgästen samt tillhandahållande av fastighetsskötare för hantering av felanmälan inklusive jourtjänst.

Ett hyrestillägg utgår under perioden 2024-07-01 tom 2028-06-30 med 55 680 kr/år. Detta tillägg avser installation av solfilm.

Hyresvärden bekostar och står för renovering av badrummen, som finns i respektive brukarlägenhet, totalt 50st badrum. Renoveringen sker löpande, i samråd med Hyresgästen och i förhållande till tillgång/tillgänglighet av respektive utrymme för utförandet.

Renoveringen avser samtliga ytskikt och sanitetsporlin och där renoveringen har en tidsbegränsning om tre år (3) vilket innebär att renoveringen påbörjas under första kvartalet 2025 och ska vara slutfört senast första kvartalet 2028. Renovering kräver ingen evakuering av de boende/brukarlägenheterna.

Utöver detta kommer hyresvärden att bekosta och stå för ommålning (vid behov), ny plastmatta med uppvik i verksamhetslokal rum nr: 104 och 105 samt allrum nr: 202-602 samt 204-604.

I kök med rum nr: 203-603 görs rivning av befintligt kök samt montering av nytt kök med två nya frysar, 2 nya kylar, en ny fläkt samt nytt kakel för stänkskydd.

Hyresvärd/Hyresgäst

Hysesgästen förbinder sig att godta de eventuella provisoriska anordningar, injusteringsarbeten, målningskompletteringar etc., som anses normala i samband med inflyttningen och även sedan lokalen tagits i bruk.

13. Villkor

- (i) Villkoren i detta Hyresavtal gäller först sedan det har:
- (ii) 1) Undertecknats av behöriga
- (iii) 2) Beslut om investering har fattats av behöriga personer i enlighet med SBB's befogenhetsmatris

Till dess gäller villkoren i befintligt kontrakt.

2024-

Hysesvärd

SBB Kaptensgården AB

2024-

Hysesgäst

Hässelholms kommun

Hysesvärd/Hysesgäst

Kommunfullmäktige

Handläggare
Ekonom Gunilla Edvinsson
Ekonomiavdelningen
Kommunledningsförvaltningen
Gunilla.Edvinsson@hassleholm.se

Återkallelse av ärende om förvärv av del av Tyringe 2:72 och 3:71

Ordförandes förslag till beslut

I enlighet med förvaltningens förslag till beslut.

Förvaltningens förslag till beslut

Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslår kommunstyrelsen föreslå kommunfullmäktige besluta följande:

Kommunfullmäktige återkallar ärendet om ett köpeavtal med Stiftelsen Skånska Landskap avseende förvärv av delar av stiftelsens mark utanför Tyringe.

Beskrivning av ärendet

Kommunstyrelsen har den 26 april 2023, § 82, om att omförhandla köpeavtalet med Stiftelsen Skånska Landskap avseende förvärv av delar av stiftelsens mark utanför Tyringe för att bereda plats för en permanent endurobana. Återremissen föranleddes även av att det ska göras en beräkning av vad skötsel och bekämpning av invasiva arter under 50 år kommer att kosta.

Tekniska förvaltningen har under återstoden av 2023 fört en dialog med Stiftelsen Skånska Landskap för att undersöka möjligheten att hitta en annan lösning. Det har dock underhand framkommit att det saknas en politisk vilja i majoritet att fullfölja en affär oavsett villkor. Förhandlingarna har därför avbrutits på kommunens initiativ

Kommunledningskontoret / Ekonomiavdelningen

och en ny dialog har upptagits med enduroklubben i syfte att se på en mer långsiktig lösning på befintlig plats i Stoby.

Tekniska förvaltningen bedömer att en endurobana inom området Hässleholm Nord kan bestå under åtminstone en period om tio år, givet med ett visst mått av flexibilitet mellan kommunen och föreningen. En sådan lösning kräver dock permanent bygglov och ett nytt miljötillstånd. Tekniska förvaltningen träffade därför föreningen tillsammans med representanter från miljö- och stadsbyggnadsförvaltningen i januari 2024 för att öppna upp dialogen med ett uppföljande platsbesök i februari. Då bestämdes att Enduroklubben FMCK ska söka diverse tillstånd (bland annat bygglov) för att vara kvar på Hässleholm Nord. Nyttjanderättsavtalet ska även ses över så att det matchar det tillstånd de kommer att få.

Eftersom ärendet om ett köpeavtal med Stiftelsen Skånska Landskap avseende förvärv av delar av stiftelsens mark utanför Tyringe inte längre är aktuellt föreslår tekniska nämnden att kommunfullmäktige återkallar ärendet.

Ekonomiska konsekvenser

Då köpet inte genomfördes under 2023 blev det inte aktuellt att överföra investeringsbudget på totalt 10 850 tkr i samband med över- och underskottshanteringen 2024.

Sändlista:

Enduroklubben FMCK
Kultur- och fritidsnämnden
Tekniska nämnden
Kommunledningsförvaltningen, ekonomiavdelningen

Kommunledningsförvaltningen

Ulf Bengtsson
Kommundirektör

Eva-Lotta Svensson
Ekonomichef

Gunilla Edvinsson
Ekonom

Hässleholms
kommun

Sammanträdesdatum
2024-03-14

Tekniska nämnden

§ 34

Återkallelse av ärende om förvärv av del av Tyringe 2:72 och 3:71

Dnr: TF 2022/786

Beslut

Tekniska nämnden beslutar att återkalla ärendet.

Reservationer

Ken Breisch (SD) reserverar sig mot beslutet enligt bilaga.

Yrkande

Ken Breisch (SD) yrkar avslag på ärendet.

Benny Petersson (S) yrkar bifall till liggande förslag.

Ernst Herslow (FV) yrkar bifall till liggande förslag.

Thomas Nilsson (L) yrkar bifall till liggande förslag.

Omröstning

Ordföranden ställer bifallsyrkandena mot Ken Breichs (SD) avslagsyrkande och finner liggande förslag till beslut bifallet.

Beskrivning av ärendet

Kommunstyrelsen har 2023-04-26 återremitterat ärendet för att omförhandla avtalet och göra en beräkning av vissa kostnader. Tekniska förvaltningen har under återstoden av år 2023 fört en dialog med Stiftelsen Skånska Landskap för att undersöka möjligheterna till en annan lösning. Det har dock sedermera underhand framkommit att det saknas en politisk vilja i majoritet att fullfölja en affär alldeles oavsett villkor. Förhandlingarna har därför avbrutits på kommunens initiativ och en

Tekniska nämnden

Justering

Utdraget bestyrkes

**Hässelholms
kommun**

Sammanträdesdatum
2024-03-14

Tekniska nämnden

ny dialog har upptagits med enduroklubben i syfte att se på en mer långsiktig lösning på befintlig plats i Stoby.

Tekniska förvaltningen bedömer att en endurobana inom området Hässelholm nord kan bestå under åtminstone en period om tio år, givet med ett visst mått av flexibilitet mellan kommunen och föreningen. En sådan lösning kräver dock permanent bygglov och ett nytt miljötillstånd. Tekniska förvaltningen träffade därför föreningen tillsammans med representanter från miljö- och stadsbyggnadsförvaltningen i januari för att öppna upp dialogen. Ett uppföljande platsbesök är inplanerat i februari.

Den formella processen är avstämmd med kommunkonferensen. Eftersom ärendet inte längre är aktuellt ska det återkallas.

Ekonomiska konsekvenser

Budgeten för markförvärv har föreslagits återlämnas till finansen i över- och underskottshanteringen.

Ärendets tidigare behandling

Tekniska nämndens arbetsutskott föreslår 2024-02-29, § 22, att tekniska nämnden beslutar att återkalla ärendet.

Ulf Berggren (SD) reserverar sig mot beslutet enligt bilaga.

Ulf Berggren (SD) yrkar avslag på ärendet.

Ordföranden ställer liggande förslag till beslut mot Ulf Berggrens (SD) avslagsyrkande och finner liggande förslag till beslut bifallet.

Votering begärs.

Följande voteringsordning godkänns:

Ja-röst för liggande förslag och nej-röst för Ulf Berggrens (SD) avslagsyrkande.
2 ja-röster samt 1 nej-röst lämnas.

Följande röstar ja: Benny Petersson (S), Urban Widmark (M).

Följande röstar nej: Ulf Berggren (SD).

Ordföranden finner därmed att tekniska nämndens arbetsutskott beslutat enligt liggande förslag till beslut.

Tekniska nämnden

Justering

Utdraget bestyrkes

**Hässelholms
kommun**

Sammanträdesdatum
2024-03-14

Tekniska nämnden

Sänt till:
Kommunstyrelsen

Tekniska nämnden

Justering

Utdraget bestyrkes

Sverigedemokraterna
Hässleholm

Reservation

Ärende 10 "Återkallelse av ärende om förvärv av del av Tyringe 2:72 och 3:71"

Tekniska nämndens 240314

Sverigedemokraterna tycker att Hässleholms nya styre inte tänker långsiktigt.

För att säkra upp framtiden och ha en hållbar situation över tid för Enduroklubben FMCK samt andra passande föreningar, ser vi det som ett måste att genomföra förvärvet.

Vi tycker det är beklagligt att man inte har det långsiktiga planerandet i åtanke. Vi ser fram emot att se den långsiktiga lösning som styret i närtid förhoppningsvis ska presentera.

På grund av ovanstående yrkade Sverigedemokraterna avslag på ärendet, då vårt yrkande ej vann gehör väljer jag att reservera mig mot beslutet.

Ken Breisch (SD)

Handläggare
Jonatan Jeppsson Norberg
Tekniska förvaltningen
jonatan.jeppsson.norberg@hassleholm.se

Återkallelse av ärende om förvärv av del av Tyringe 2:72 och 3:71

Ordförandens förslag till beslut

I enlighet med förvaltningens förslag till beslut.

Förvaltningens förslag till beslut

Tekniska nämndens arbetsutskott föreslår att Tekniska nämnden beslutar att återkalla ärendet.

Beskrivning av ärendet

Kommunstyrelsen har 2023-04-26 återremitterat ärendet för att omförhandla avtalet och göra en beräkning av vissa kostnader. Tekniska förvaltningen har under återstoden av år 2023 fört en dialog med Stiftelsen Skånska Landskap för att undersöka möjligheterna till en annan lösning. Det har dock sedermera underhand framkommit att det saknas en politisk vilja i majoritet att fullfölja en affär alldeles oavsett villkor. Förhandlingarna har därför avbrutits på kommunens initiativ och en ny dialog har upptagits med enduroklubben i syfte att se på en mer långsiktig lösning på befintlig plats i Stoby.

Tekniska förvaltningen bedömer att en endurobana inom området Hässleholm nord kan bestå under åtminstone en period om tio år, givet med ett visst mått av flexibilitet mellan kommunen och föreningen. En sådan lösning kräver dock permanent bygglov och ett nytt miljötillstånd. Tekniska förvaltningen träffade därför föreningen tillsammans med representanter från Miljö- och

stadsbyggnadsförvaltningen i januari för att öppna upp dialogen. Ett uppföljande platsbesök är inplanerat i februari.

Den formella processen är avstämmd med kommunsekreteraren. Eftersom ärendet inte längre är aktuellt ska det återkallas.

Ekonomiska konsekvenser

Budgeten för markförvärv har föreslagits återlämnas till finansen i över- och underskottshanteringen.

Bilagor

Kommunstyrelsen § 82, 2023-04-26

Sändlista:

Kommunstyrelsen

Tekniska förvaltningen

Mats Svensson
Förvaltningschef

Jonatan Jeppsson Norberg
Enhetschef

Hässelholms
kommun

Sammanträdesdatum
2023-04-26

Kommunstyrelsen

§ 82

Förvärv av del av Tyringe 2:72 och 3:71 och tillhörande överenskommelser

Dnr: KLF 2022/1021

Beslut

Kommunstyrelsen återremitterar ärendet för att omförhandla avtalet. Därtill ska det göras en beräkning av vad skötsel och bekämpning av invasiva arter under 50 år kommer att kosta.

Reservationer

Sverigedemokraternas ledamöter och Christer Caesar (KD) reserverar sig mot beslutet.

Yrkande

Ulf Berggren (SD) yrkar bifall till liggande förslag till beslut.

Thomas Haraldsson (L) yrkar att beslutspunkterna 2, 3, 7 och 9 ska strykas.

Stefan Larsson (M) yrkar att ärendet återremitteras för att omförhandla avtalet. Därtill ska det göras en beräkning av vad skötsel och bekämpning av invasiva arter under 50 år kommer att kosta.

Urban Widmark (M), Lena Wallentheim (S) och Magnus Åkeborn (V) instämmer i återremissyrkandet.

Ajournering

Sammanträdet ajourneras kl. 14:22 – 14:27.

Omröstning

Ordförande ställer först under proposition om ärendet ska avgöras idag eller om det ska återremitteras och finner att det ska avgöras idag.

Votering begärs.

Följande voteringsproposition godkänns. ”Den som vill avgöra ärendet idag röstar ja. Den som vill återremittera ärendet röstar nej.”

Kommunstyrelsen

Justering

Utdraget bestyrkes

Kommunstyrelsen

5 ja-röster och 8 nej-röster lämnas.

LEDAMOT	J A	N E J	AV - S T Ä R
Axel Johnsson (M)		x	
Ulf Berggren (SD)	x		
Sven Lundh (SD)	x		
Susanne Lottsfeldt (SD)	x		
Stefan Larsson (M)		x	
Urban Widmark (M)		x	
Christer Caesar (KD)	x		
Lena Wallentheim, 2:e vice ordförande		x	
Joachim Fors (S)		x	
Åsa Thurn (S)		x	
Magnus Åkeborn (V)		x	
Thomas Haraldsson (L)		x	
Hanna Nilsson (SD), Ordförande	x		
	5	8	0

Kommunstyrelsen har därmed beslutat att bifalla återremissyrkandet.

Beskrivning av ärendet

Tekniska förvaltningen har i dialog med Stiftelsen Skånska Landskap upprättat förslag på köpeavtal i syfte att kommunen förvärvar delar av stiftelsens mark utanför Tyringe för att bereda plats för en permanent endurobana. Stiftelsen har som ett villkor för försäljning av mark ställt krav på ökat kommunalt ansvar avseende dels tömning av avfallskärl inom två strövområden, dels hantering av invasiva växtarter inom den före detta deponin utanför Bjärnum. Stiftelsens styrelse har å sin sida godkänt handlingarna.

Kommunfullmäktige återremitterade ärendet den 27 mars 2023, § 37, på begäran av en minoritet för att kommunfullmäktige ska få ta del av en värdering av fastigheten. Två värderingar har bilagts ärendet, bilaga 4 och 5.

Sänt till:

Enduroklubben FMCK; kultur- och fritidsnämnden; tekniska nämnden;
ekonomiavdelningen

Kommunstyrelsen

Justering

HN LN

Utdraget bestyrkes

---

§ 37

Förvärv av del av Tyringe 2:72 och 3:71 och tillhörande överenskommelser

Dnr: KLF 2022/1021

Beslut

Kommunfullmäktige återremitterar ärendet på begäran av en minoritet för att kommunfullmäktige ska få ta del av en värdering av fastigheten.

Yrkande

Ulf Berggren (SD) och Simon Berneblad (KD) yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut.

Ernst Herslow (FV) yrkar i första hand att ärendet återremitteras för att kommunfullmäktige ska få ta del av en värdering av fastigheten. Om inte återremissyrkandet vinner gehör yrkar han avslag på ärendet.

Anders Edwall (C) instämmer i första hand i Ernst Herslows återremissyrkande med tillägg av att det även ska införas en återköpsklausul i avtalet som innebär att köpet återgår till fullo vid det fall att tillstånd för körning av enduro på fastigheterna ej erhålles.

Benny Petersson (S), Arberesha Sabani (MP) och Thomas Haraldsson (L) instämmer i Ernst Herslows återremissyrkande.

Thomas Haraldsson (L) yrkar i andra hand bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut med undantag av punkterna 2, 3, 7 och 9 på vilka han yrkar avslag.

Omröstning

Ordförande ställer först under proposition om ärendet ska avgöras idag eller om det ska återremitteras och finner att det ska avgöras idag.

Votering begärs.

Följande voteringsproposition godkänns. ”Den som vill avgöra ärendet idag röstar ja. Den som vill återremittera ärendet röstar nej.”

32 ja-röster och 29 nej-röster lämnas.

<u>Ledamot/tjänstgörande ersättare</u>	<u>Röst</u>	<u>Ledamot/tjänstgörande ersättare</u>	<u>Röst</u>
Hanna Nilsson (SD)	Ja	Lena Wallentheim (S)	Nej
Lina Bengtsson (M)	Ja	Joachim Fors (S)	Nej
Ulf Berggren (SD)	Ja	Björn Widmark (FV)	Nej

Patrik Jönsson (SD)	Ja	Anders Edwall (C)	Nej
Stefan Larsson (M)	Ja	Irene Nilsson (S)	Nej
Erika Heil-Utbult (KD)	Ja	Thomas Haraldsson (L)	Nej
Sven Lundh (SD)	Ja	Christer Welinder (S)	Nej
Susanne Lottsfeldt (SD)	Ja	Lena Nilsson (S)	Nej
Axel Johnsson (M)	Ja	Dolores Öhman (MP)	Nej
Jerry Andersson (SD)	Ja	Benny Petersson (S)	Nej
Urban Widmark (M)	Ja	Katarina Olsson (V)	Nej
Johan Peltonen (SD)	Ja	Ernst Herslow (FV)	Nej
Hanna Sjöstrand (SD)	Ja	Anna Pålsson (C)	Nej
Christer Caesar (KD)	Ja	Connie Asterman (S)	Nej
Charlotta Erolsson (M)	Ja	Thomas Lindell (S)	Nej
Paul Thurn (SD)	Ja	Agneta Olsson Enochsson (L)	Nej
Jens Lindholm (SD)	Ja	Meta Jarl (S)	Nej
Torsten Nilsson (M)	Ja	Johan Lindman (S)	Nej
Daniel Talmid (SD)	Ja	Nellie Krabbe (V)	Nej
Torgny Holmberg (SD)	Ja	Ulrika Widmark Barnekow	Nej
Margreth Segerstein (M)	Ja	Kristoffer Manno (C)	Nej
Anita Nilsson (SD)	Ja	Andreas Dahlberg (S)	Nej
Simon Berneblad (KD)	Ja	Monica Ero (S)	Nej
Jonny Dolkow (SD)	Ja	Magnus Åkeborn (V)	Nej
Joakim Karlsson (M)	Ja	Arberesha Sabani (MP)	Nej
Mikkel Jönsson Vaerge (SD)	Ja	Tilde Jarl (S)	Nej
Erik Berg (M)	Ja	Ingrid Nyman (S)	Nej
Cecilia Tønning (SD)	Ja	Maria Hortlund (L)	Nej
Karina Olsson (SD)	Ja	Pierre Bäckman (V)	Nej
Sverre Albinsson (SD)	Ja	Totalt	29
Stefan Svensson (KD)	Ja		
Axel Heinonen (M)	Ja		
Totalt	32		

Kommunfullmäktige har därmed på begäran av en minoritet beslutat att ärendet ska återremitteras.

Sammanträdet ajourneras kl. 19.50-19.51.

Det ska sålunda avgöras vilken motivering som ska gälla och ordförande ställer Ernst Herslows förslag mot Anders Edwalls och finner Ernst Herslows förslag utsett till motivering.

Beskrivning av ärendet

Tekniska förvaltningen har i dialog med Stiftelsen Skånska Landskap upprättat förslag på köpeavtal i syfte att kommunen förvärvar delar av stiftelsens mark utanför Tyringe för att bereda plats för en permanent endurobana. Stiftelsen har som ett villkor för försäljning av mark ställt krav på ökat kommunalt ansvar avseende dels tömning av avfallskärl inom två strövområden, dels hantering av invasiva växtarter inom den före detta deponin utanför Bjärnum. Stiftelsens styrelse har å sin sida godkänt handlingarna.

Ärendets tidigare behandling

Kommunstyrelsen föreslår 2023-03-01, § 28, kommunfullmäktige följande beslut:

1. Köpeavtal för del av fastigheterna Hässleholm Tyringe 2:72 och 3:71 godkänns.
2. Avtal om bekämpning av invasiva arter vid strövområdet Möllerödssjö godkänns.
3. Avtal om samverkan gällande sophantering vid strövområdena Vedema och Möllerödssjö godkänns.
4. Tekniska nämndens ordförande ges i uppdrag att underteckna köpeavtal, köpebrev, avtal om bekämpning av invasiva arter och avtal om samverkan kring sophantering.
5. Mark- och exploateringschefen på tekniska förvaltningen ges i uppdrag att underteckna erforderliga lantmäterihandlingar och övriga handlingar.
6. Tekniska nämnden får i uppdrag att ta fram förslag på ett långsiktigt nyttjanderättsavtal för det förvärvade områdets användning som endurobana. Avtalsförslaget ska beslutas av kommunfullmäktige senast 9 månader efter att beslut i rubricerat ärende vunnit laga kraft.
7. Avtalsförslaget ska beslutas av kommunfullmäktige senast 9 månader efter det att kommunfullmäktige fattat beslut i rubricerat ärendet.
8. Tekniska nämndens investeringsbudget år 2023 tillskjuts 9 750 000 kronor för att täcka köpeskilling, fastighetsbildning och lagfartskostnader. Finansiering sker genom att beloppet överförs i samband med över- och underskottshantering 2023 genom att beloppet omdisponeras från investeringsprojekt Ny regnpark Gäddastorp på tekniska nämnden som visar överskott på 16 miljoner kronor med anledning av att projektet pausats. Investeringen ska vara anslagstyp 1.
9. Tekniska nämndens investeringsbudget år 2023 tillskjuts 1 100 000 kronor för att hantera en större permanent engångsinsats avseende bekämpning av parkslide inom Möllerödssjö. Finansiering sker genom att beloppet överförs i samband med över- och underskottshantering 2023 genom att

---

beloppet omdisponeras från investeringsprojekt Ny regnpark Gäddastorp på tekniska nämnden som visar överskott på 16 miljoner kronor med anledning av att projektet pausats. Investeringen ska vara anslagstyp 1.

10. Kultur- och fritidsnämndens driftbudgetram tillskjuts 40 000 kronor år 2023 för att hantera utökad soptömning enligt avtal för perioden maj-dec, samt ett engångsbelopp under år 2023 om 18 000 kronor för inköp av nya sopkärl. Det totala beloppet på 58 000 kronor finansieras från kommunstyrelsens anslag för oförutsedda kostnader 2023.

10. Kultur- och fritidsnämndens driftbudgetram tillskjuts från och med år 2024 och framåt 60 000 kronor för att hantera utökad soptömning enligt avtal genom att beloppet arbetas in i Strategisk plan med Budget 2024 och flerårsplan 2025-2026.

Thomas Haraldsson (L) reserverar sig mot beslutet.

Ulf Berggren (SD) yrkar bifall till arbetsutskottets förslag till beslut.

Thomas Haraldsson (L) yrkar bifall till köp men avslag till punkter med tilläggsavtal, punkterna 2, 3, 7 och 9.

Ordförande ställer arbetsutskottets förslag mot Thomas Haraldssons ändringsyrkande och finner arbetsutskottets förslag bifallet.

Sänt till:

Enduroklubben FMCK

Kultur- och fritidsnämnden

Tekniska nämnden

Kommunledningsförvaltningen, ekonomiavdelningen och kansliavdelningen

Kommunfullmäktige

Handläggare
Kommunjurist Magnus Gjerstad
Kansli- och kommunikationsavdelningen

magnus.gjerstad@hassleholm.se

Motion om valfrihet för de äldre gällande varm eller kyld mat

Ordförandens förslag till beslut

I enlighet med förvaltningens förslag till beslut.

Förvaltningens förslag till beslut

Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslår kommunstyrelsen att föreslå kommunfullmäktige att motionen ska avslås.

Beskrivning av ärendet

Hanna Nilsson (SD) har väckt en motion i fullmäktige i vilken hon anför följande.

Ett av Sverigedemokraternas viktigaste vallöften är att återinföra den varma maten för de hemtjänsttagare som idag enbart har kyld mat som alternativ. För oss är det viktigt med valfrihet och att de äldre själva har stort inflytande över sitt liv och hur de vill ha sina måltider. När vi nu ser att enbart den kylda maten föreslås att införas i alla hemtjänstområden utan valmöjlighet alls, blir vi verkligen ledsna för de äldres skull. Vi menar att de äldre själva ska få välja om de vill ha kyld eller varm mat serverat.

Med stöd av det sålunda anförda yrkar motionären att kommunfullmäktige uppdrar åt berörd nämnd att även införa den varma maten i hemtjänsten så att de äldre själva kan välja om de vill ha varm eller kyld mat.

Kommunledningsförvaltningen / Kansli- och kommunikationsavdelningen

Motionen har remitterats till omsorgsnämnden som vid sammanträde den 18 mars 2024, § 30, med anledning av remissen fattat följande beslut.

Omsorgsnämnden beslutar att:

1. Föreslå kommunfullmäktige besluta att fortsätta omställningen från varm till kyld mat inom samtliga hemtjänstområden.
2. Anse motionen vara besvarad.

Av omsorgsförvaltningens tjänsteskrivelse framgår bland annat följande.

Omsorgsnämnden beslutade vid sitt sammanträde 2023-06-15 att ge omsorgsförvaltningen i uppdrag att i dialog med måltidsorganisationen inom tekniska förvaltningen arbeta för att på sikt införa kyld mat i alla hemtjänstområden. Sverigedemokraterna reserverade sig mot beslutet. Arbetet med omställningen till kyld mat är pågående. Kyld mat innebär att omsorgstagarna får flera alternativ att välja mellan och kan dagligen bestämma vilken maträtt man önskar äta. Det blir även en valfrihet kring när under dagen man vill äta. Omsorgstagarna behöver inte heller vara hemma varje dag för att ta emot mat. Svårigheten med varmhållningen av maten – vilket påverkar både näringsinnehållet och att smaken försämras – försvinner.

Bedömning

Kommunledningsförvaltningen finner inte någon anledning att göra en annan bedömning än omsorgsnämnden vad gäller att omställningen från varm till kyld mat inom samtliga hemtjänstområden ska fortsätta och föreslår därför att motionen avslås.

Kommunledningsförvaltningen

Amra Salihovic
Biträdande kommundirektör

Hanna Gardell
Avdelningschef

Magnus Gjerstad
Kommunjurist

Bilagor

Motionen

Utdrag från omsorgsnämndens sammanträde den 18 mars 2024

Tjänsteskrivelse omsorgsförvaltningen

Sändlista:

Omsorgsnämnden

---

§ 30

Motion valfrihet äldre, varm eller kyld mat

Dnr: OF 2023/1186

Beslut

Omsorgsnämndens beslutar att:

1. Föreslå kommunfullmäktige besluta att fortsätta omställningen från varm till kyld mat inom samtliga hemtjänstområden.
2. Anse motionen vara besvarad.

Reservationer

Susanne Lottsfeldt (SD), Torgny Holmberg (SD) och Karina Olsson (SD) reserverar sig mot beslutet.

Protokollsanteckning

Ulrika Widmark Barnekow (FV) medges lämna följande protokollsanteckning:

Det får inte vara ett måste för de äldre att få kall mat hem till sig.

Omsorgstagarna ska ha möjlighet att välja varm eller kall mat.

Maten betyder mycket för de äldre och är verkligen viktig. Kan vara den största, viktigaste eller kanske den enda händelsen under dagen.

Yrkande

Robin Gustavsson (KD) ändringsyrkande att beslutet ändras till -
Omsorgsnämnden beslutar föreslå kommunfullmäktige besluta att fortsätta omställningen från varm till kyld mat inom samtliga hemtjänstområden.

Anders Wallentheim (S) ändringsyrkande från kall till kyld mat

Susanne Lottsfeldt (SD) yrkar bifall till motionen

Ann Persson (M) yrkar bifall till Robin Gustavssons (KD) ändringsyrkande

Katarina Olsson (V) yrkar bifall till Robin Gustavssons ((KD) ändringsyrkande

Omröstning

Ordförande ställer liggande förslag mot Gustavssons ändringsyrkande och finner att nämnden beslutar enligt Gustavssons ändringsyrkande.

Ledamöterna från SD deltar ej i denna omröstning.

Ordförande ställer därefter Gustavssons ändringsyrkande mot Lottsfeldts bifallsyrkande till motionen och finner att nämnden beslutar enligt Gustavssons ändringsyrkande.

Beskrivning av ärendet

Sverigedemokraterna skriver i en motion till kommunfullmäktige att ett av deras viktigast vallöften är att återinföra den varma maten för de hemtjänsttagare som idag enbart har kyld mat som alternativ. De yrkar genom denna motion att kommunfullmäktige uppdrar åt berörd nämnd att även införa den varma maten i hemtjänsten så att de äldre själva kan välja om de vill ha varm eller kyld mat. Kommunfullmäktige beslöt vid sammanträdet 2023-10-23 att överlämna motionen till Kommunledningsförvaltningen för handläggning. Omsorgsnämnden har fått motionen för yttrande senaste 2024-03-31.

Ärendets tidigare behandling

Omsorgsnämndens arbetsutskott beslutade 2024-03-05, § 18, följande:
Omsorgsnämndens arbetsutskott föreslår omsorgsnämnden besluta: 1. Att fortsätta omställningen från varm till kall mat inom samtliga hemtjänstområden. 2. Anse motionen vara besvarad. Reservationer Susanne Lottsfeldt (SD) reserverar sig mot beslutet Yrkande Christer Welinder (S) ändringsyrkande att ta bort i liggande förslag, (... att ge förvaltningen i uppdrag...). Susanne Lottsfeldt (SD) yrkar bifall till motionen. Omröstning Ordförande ställer de båda yrkanden mot varandra och finner att arbetsutskottet beslutar enligt Welinders yrkande

---

Sänt till:

Kommunledningsförvaltningen
Sverigedemokraterna

Omsorgsnämnden/Omsorgsnämndens
arbetsutskott

Handläggare
Förvaltningschef Åsa Ollerstam Lundh
Omsorgsförvaltningen

asa.a.ollerstam.lundh@hassleholm.se

Motion valfrihet äldre, varm eller kyld mat

Förslag till beslut

Omsorgsnämndens arbetsutskott föreslår omsorgsnämnden besluta att:

1. Ge förvaltningen i uppdrag att fortsätta omställningen från varm till kall mat inom samtliga hemtjänstområden.
2. Anse motionen vara besvarad.

Sammanfattning

Sverigedemokraterna skriver i en motion till kommunfullmäktige att ett av deras viktigast vallöften är att återinföra den varma maten för de hemtjänsttagare som idag enbart har kyld mat som alternativ. De yrkar genom denna motion att kommunfullmäktige uppdrar åt berörd nämnd att även införa den varma maten i hemtjänsten så att de äldre själva kan välja om de vill ha varm eller kyld mat. Kommunfullmäktige beslöt vid sammanträdet 2023-10-23 att överlämna motionen till Kommunledningsförvaltningen för handläggning. Omsorgsnämnden har fått motionen för yttrande senaste 2024-03-31.

Beskrivning av ärendet

Sverigedemokraterna skriver i en motion till kommunfullmäktige att ett av deras viktigast vallöften är att återinföra den varma maten för de hemtjänsttagare som idag enbart har kyld mat som alternativ. De yrkar genom denna motion att kommunfullmäktige uppdrar åt berörd nämnd att även införa den varma maten i hemtjänsten så att de äldre själva kan välja om de vill ha varm eller kyld mat. Kommunfullmäktige beslöt vid sammanträdet 2023-10-23 att överlämna motionen till Kommunledningsförvaltningen för handläggning. Omsorgsnämnden har fått motionen för yttrande senaste 2024-03-31.

Sverigedemokraterna skriver i motionen att det är viktigt för dem med valfrihet och att de äldre själva har stort inflytande över sitt liv och hur de vill ha sina måltider. Motionen skrivs för att den kylda maten föreslås att införas i alla hemtjänstområden utan valmöjlighet alls. Sverigedemokraterna menar att de äldre själva ska få välja om de vill ha kyld eller varm mat serverat.

Omsorgsnämnden beslutade vid sitt sammanträde 2023-06-15 att ge omsorgsförvaltningen i uppdrag att i dialog med måltidsorganisationen inom tekniska förvaltningen arbeta för att på sikt införa kyld mat i alla hemtjänstområden. Sverigedemokraterna reserverade sig mot beslutet.

Arbetet med omställningen till kyld mat är pågående.

Förslagets konsekvenser för verksamhetens brukare

Kyld mat innebär att omsorgstagarna får flera alternativ att välja mellan och kan dagligen bestämma vilken maträtt man önskar äta. Det blir även en valfrihet kring när under dagen man vill äta. Omsorgstagarna behöver inte heller vara hemma varje dag för att ta emot mat. Svårigheten med varmhållningen av maten – vilket påverkar både näringsinnehållet och att smaken försämras – försvinner.

Vid införande av kyld mat, kommer besöken hos omsorgstagarna minska, vilket innebär att det inte blir en ”tillsyn” varje dag, som det blir vid den nuvarande distributionen av den varma maten.

Kostnad för matdistribution är 12 kr/tillfälle. Det blir därmed en minskad kostnad för omsorgstagaren, vid leverans av kyld mat en eller två gånger i veckan, i stället för varje dag.

Barnperspektivet

Inte aktuellt.

Miljökonsekvenser

Positiva, färre transporter.

Facklig samverkan

Information på förvaltningssamverkan inför omsorgsnämnden 2024-03-18.

Ekonomiska konsekvenser

Kostnad för att leverera kyld mat med taxi, till alla hemtjänstområden en gång i veckan är totalt 255 000 kr/månad. Kostnad för att leverera kyld mat med taxi två

gångar i veckan är totalt 510 000 kr/mån. Kostnad för att distribuera varm mat varje dag, uppgår till ca 450 000 kr/mån i lönekostnad för medarbetare.

Minskade kostnader för bilar, drivmedel samt utrustning för varmhållande av mat ca 800 000 kr/år.

Konsekvenser för kommunkoncernen

Den kylda maten planeras tillagas i kök tillhörande Tekniska förvaltningen, därmed behålls arbetstillfällen inom den egna kommunkoncernen.

Bilagor

KLF 2023 809-1 Motion om valfrihet för de äldre gällande varm eller kyld mat

Motion

§ 147 Inlämnade motioner

Sändlista:

Kommunledningsförvaltningen

Sverigedemokraterna

Omsorgsförvaltningen

Åsa Ollerstam Lundh
Förvaltningschef

Sverigedemokraterna
Hässleholm

Motion

Valfrihet för de äldre gällande varm eller kyld mat.

Ett av Sverigedemokraternas viktigaste vallöften är att återinföra den varma maten för de hemtjänsttagare som idag enbart har kyld mat som alternativ.

För oss är det viktigt med valfrihet och att de äldre själva har stort inflytande över sitt liv och hur de vill ha sina måltider.

När vi nu ser att enbart den kylda maten föreslås att införas i alla hemtjänstområden utan valmöjlighet alls, blir vi verkligen ledsna för de äldres skull.

Vi menar att de äldre själva ska få välja om de vill ha kyld eller varm mat serverat.

På grund av detta så yrkar Sverigedemokraterna följande:

-Att kommunfullmäktige uppdrar åt berörd nämnd att även införa den varma maten i hemtjänsten så att de äldre själva kan välja om de vill ha varm eller kyld mat.

Hanna Nilsson (SD)

Kommunfullmäktige

Handläggare
Kommunjurist Magnus Gjerstad
Kansli- och kommunikationsavdelningen

magnus.gjerstad@hassleholm.se

Motion om att göra om Kyrkskolan till ett föreningshus

Ordförandens förslag till beslut

I enlighet med förvaltningens förslag till beslut.

Förvaltningens förslag till beslut

Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslår kommunstyrelsen att föreslå kommunfullmäktige att avslå motionen.

Beskrivning av ärendet

Anders Edwall och Ann-Kristin Johnsson, båda Centerpartiet, har väckt en motion i fullmäktige i vilken de anför följande.

Allt sedan Kyrkskolan avvecklades har de flesta byggnaderna och den gamla skolgården stått tomma. Detaljplanen har nu ändrats och planen var att det skulle byggas bland annat bostäder och ett underjordiskt garage. Beslut är fattat i kommunfullmäktige att sälja fastigheten till Hässlehem. Beslutet har inte verkställts och priset har nu prutats ner till helt orimliga nivåer. Hässlehem har heller inte ekonomiska förutsättningar att utveckla och bygga om Kyrkskolan på flertalet år vilket innebär att fastigheten kommer att fortsätta stå tom. Centerpartiet ser en stor möjlighet med att bevara denna kulturbyggnad som innehar ett fantastiskt läge. Vi ser framför oss ett föreningshus där en del är en ungdomsgård som idag finns i kulturhuset. Det fungerar alldeles utmärkt med stora ytor utomhus som kan användas för fysisk aktivitet och få liv och rörelse. En annan del av byggnaden kan inhysa en Fritidsbank där invånare kan låna fritidsutrustning. Där finns även fler ytor över som enkelt kan konverteras till föreningslokaler för våra lokalföreningar som saknar mötesrum och plats att träffas. Till sist så sparas även idrottshallen så att

Kommunledningsförvaltningen / Kansli- och kommunikationsavdelningen

föreningar kan fortsätta bedriva sin verksamhet i idrottshallen. Genomför vi detta så kommer Hässleholms kommun att både bevara ett kulturarv och utveckla föreningslivet i Hässleholm.

Med stöd av det sålunda anförda yrkar motionärerna att berörda nämnder ges i uppdrag att:

- 1) Utredda och ta fram skisser samt en kostnadsuppskattning för att inrätta kulturhusets mötesplats i Kyrkskolan permanent.
- 2) Utredda och ta fram skisser samt en kostnadsuppskattning för att inrätta en fritidsbank och skapa möteslokaler till föreningar i Kyrkskolans före detta lokaler.
- 3) Utredda och ta fram förslag på ytterligare verksamheter som hade kunnat få plats i Kyrkskolans före detta lokaler.

Efter det att motionen väckts har kommunfullmäktige vid sammanträde den 26 februari 2024 beslutat att försälja aktuell fastighet till Hässlehem AB.

Bedömning

Kommunen har alltså sålt den aktuella fastigheten och har därmed inte rådighet över den längre. Hur fastigheten framledes ska användas blir en fråga för den nya ägaren Hässlehem AB att avgöra.

Kommunledningsförvaltningen

Amra Salihovic
Biträdande förvaltningschef

Hanna Gardell
Avdelningschef

Magnus Gjerstad
Kommunjurist

Bilaga:

Motionen

Motion, gör om Kyrkskolan till ett föreningshus

Allt sedan Kyrkskolan avvecklades har de flesta byggnaderna och den gamla skolgården stått tomma. Detaljplanen har nu ändrats och planen var att det skulle byggas bland annat bostäder och ett underjordiskt garage.

Beslut är fattat i Kommunfullmäktige att sälja fastigheten till Hässlehem. Beslutet har inte verkställts och priset har nu prutats ner till helt orimliga nivåer. Hässlehem har heller inte ekonomiska förutsättningar att utveckla och bygga om Kyrkskolan på flertalet år vilket innebär att fastigheten kommer att fortsätta stå tom.

Centerpartiet ser en stor möjlighet med att bevara denna kulturbyggnad som innehar ett fantastiskt läge. Vi ser framför oss ett föreningshus där en del är en ungdomsgård som idag finns i kulturhuset, Det fungerar alldeles utmärkt med stora ytor utomhus som kan användas för fysisk aktivitet och få liv och rörelse. En annan del av byggnaden kan inhysa en Fritidsbank där invånare kan låna fritidsutrustning. Där finns även fler ytor över som enkelt kan konverteras till föreningslokaler för våra lokalföreningar som saknar mötesrum och plats att träffas. Till sist så sparar även idrottshallen så att föreningar kan fortsätta bedriva sin verksamhet i idrottshallen.

Genomför vi detta så kommer Hässleholms kommun att både bevara ett kulturarv och utveckla föreningslivet i Hässleholm.

Därför yrkar Centerpartiet att berörda nämnder ges i uppdrag att:

- utreda och ta fram skisser samt en kostnadsuppskattning för att inrätta kulturhusets mötesplats i Kyrkskolan permanent.
- utreda och ta fram skisser samt en kostnadsuppskattning för att inrätta en fritidsbank och skapa möteslokaler till föreningar i Kyrkskolans före detta lokaler.
- utreda och ta fram förslag på ytterligare verksamheter som hade kunnat få plats i Kyrkskolans före detta lokaler.

Kommunfullmäktige

Handläggare
Kommunjurist Magnus Gjerstad
Kansli- och kommunikationsavdelningen

magnus.gjerstad@hassleholm.se

Motion om att starta upp gymnasieutbildningar med EU-inriktning

Ordförandens förslag till beslut

I enlighet med förvaltningens förslag till beslut.

Förvaltningens förslag till beslut

Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslår kommunstyrelsen att föreslå kommunfullmäktige besluta att motionen ska avslås.

Beskrivning av ärendet

Agneta Olsson Enochsson, Thomas Haraldsson och Thomas Nilsson, samtliga Liberalerna, har väckt en motion i fullmäktige, i vilken de anför följande.

Hässleholms kommun och barn- och utbildningsnämnden har beslutat att ta bort gymnasieutbildningarna Naturvetenskaplig och Samhällsvetenskaplig linje med internationell inriktning ur utbildningskatalogen fr o m läsåret 2024. Nedläggningen motiveras av ekonomiska skäl. Liberalerna i Hässleholm anser att detta är fel väg att gå då dessa utbildningar har satt Hässleholm på kartan som en attraktiv utbildningsort. Flera exempel finns på framgångsrika personer som studerat vid utbildningarna. Det är viktigt att vi som kommun sticker ut och vågar profilera oss som en utbildningskommun med inriktningar utanför landets gränser. HTS är en mycket viktig pusselbit i detta. För att inte tappa profilen anser vi i Liberalerna att man ska ta ett liknande alternativ men med en EU-profil. Detta kan reducera kostnaderna men behålla den internationella profilen. Det ligger helt rätt i tiden att genomföra

Kommunledningsförvaltningen / Kansli- och kommunikationsavdelningen

utbildningar med EU-profil för att stärka Sveriges inflytande och delaktighet i demokratiarbetet inom EU. EU:s betydelse blir allt viktigare med klimatarbetet, hållbarhetsfrågor, Agenda 2030 och inte minst ur ett säkerhetsperspektiv. Det finns medel att söka för att genomföra utbildningarna på ett kostnadseffektivt sätt. Utbildningarna kan också knytas till Europaforum i Hässleholm som Hässleholm så många gånger har genomfört på ett förtjänstfullt sätt. Med denna typ av utbildningar satsar Hässleholms kommun offensivt som en god och intressant utbildningskommun. HTS blir attraktivt både för elever från vår kommun men även för elever från andra kommuner.

Med återopande av det sålunda anförda yrkar motionärerna att kommunfullmäktige beslutar att

1. Ge barn- och utbildningsnämnden i uppdrag att ta fram ett förslag på utbildningar enligt motionens intentioner som presenteras för kommunstyrelsen senast 2024-02-01.
2. Starta upp dessa utbildningar hösten 2024 som en reform av nuvarande INT-program.

Barn- och utbildningsnämnden har vid sammanträde den 22 februari 2024, § 20, beslutat föreslå fullmäktige att motionen ska bifallas.

Av förvaltningens utredning i ärendet framgår i huvudsak följande.

Hässleholms Tekniska Skola (HTS) är idag en certifierad EU-ambassadörsskola och medlem i EPAS (European parliament ambassador school program). Det innebär att HTS varje år utser elever som genomför Europaparlamentets ambassadörsskoleprogram (EPAS). Eleverna tillsammans med personal genomför olika EU-aktiviteter på HTS som en naturlig del av skolvardagen under läsåret. Vid läsårets slut bedöms de aktiviteter som genomförts på HTS och om programmet har genomförts på ett korrekt vis certifieras skolan vidare som ambassadörsskola. Skolans ambassadörer får ta emot intyg i samband med en ceremoni som Europaparlamentets lokala sambandskontor anordnar. Oftast deltar också några ledamöter från Europaparlamentet och representanter från nationella och lokala myndigheter och partner. Både lärare och elever kan också få möjlighet att delta i euroschool-sammanträden i Strasbourg eller andra evenemang som Europaparlamentet anordnar i medlemsstaterna och i Bryssel eller Strasbourg. Syftet med att vara en medlem i EPAS och att vara en ambassadörsskola är att öka medvetenheten om Europa och europeisk parlamentarisk demokrati bland våra elever genom att ge dem aktiva kunskaper om EU och i synnerhet Europaparlamentet. Det handlar inte bara om att lära om sig EU utan också att ge eleverna erfarenhet av europeiskt medborgarskap och uppmuntra till att aktivt delta i EU:s demokratiska processer.

HTS har även då Europaforum fanns i Hässleholm deltagit i olika aktiviteter dessa dagar. Då möjligheten med Europaforum försvann började HTS alltmer att använda sig av Europa Direkts tjänster. Europa Direkt Hässleholm ingår i EU-kommissionens informationsnätverk med 15 kontor i Sverige och cirka 500 kontor i Europa. Nätverket kompletterar och stödjer det arbete som EU-kommissionens representationskontor och Europaparlamentets informationskontor bedriver på lokal och regional nivå. Informationskontoret har till uppgift att sprida information genom föreläsningar, evenemang, utbildningar samt svara på frågor om Europeiska unionen. Hässleholms kommun är värdorganisation för Europa Direkt Hässleholm. Dit kan gymnasieskolan vända sig med frågor om EU:s politik, program och prioriteringar, och delta i aktiviteter som rör EU:s framtid. De hjälper till med att svara på frågor, söka information och tillhandahåller gratis informationsmaterial om aktuella Europafrågor. De är också behjälpliga med olika kontakter till EU:s olika institutioner. De besöker även skolor och föreläser om EU, anordnar presentationer och diskussioner om EU. De kan även vara med när skolan anordnar större EU-evenemang. I barn- och utbildningsnämnden 2023-06-15 beslutades om två nya inriktningar på HTS, inriktningen naturvetenskap och samhälle på naturvetenskapsprogrammet och inriktningen samhällsvetenskap på samhällsvetenskapsprogrammet. Motiveringen inför beslutet löd bland annat: ”För att öka attraktiviteten i naturvetenskapsprogrammet föreslås att inriktningen naturvetenskap och samhälle tillförs utbudet”. Dessa nya inriktningar skapar möjligheter att bibehålla och utveckla vårt arbete inom ramen som en EU-ambassadörsskola. Generellt behöver marknadsföringsarbetet ses över och i synnerhet vårt arbete med EU-aktiviteter. Marknadsföring av HTS som en EU-ambassadörsskola med kopplingar till EU måste förtydligas. En ny hemsida inom ramen för Hässleholms kommun grafiska profil kommer att publiceras under 2024.

Bedömning

Det antecknas att Europaforum Hässleholm avvecklades i december 2022.

Av barn- och utbildningsförvaltningens utredning får det enligt kommunledningsförvaltningens bedömning anses framgå att det redan idag finns ett omfattande inslag av EU-frågor i utbildningen på HTS. Det saknas därför anledning att nu starta upp nya utbildningar. Det föreslås därför att motionen ska avslås.

Kommunledningsförvaltningen

Amra Salihovic
Biträdande kommundirektör

Hanna Gardell
Kommunikations- och kanslichef

Magnus Gjerstad
Kommunjurist

Bilagor

Motionen

Utdrag sammanträdesprotokoll barn- och utbildningsnämnden

Tjänsteskrivelse barn- och utbildningsförvaltningen

Sändlista:

Barn- och utbildningsnämnden

Hässleholms
kommun

Sammanträdesdatum
2024-02-22

Barn- och utbildningsnämnden

§ 20

Yttrande över motion "Om att starta upp gymnasieutbildningar med EU-inriktning"

Dnr: BUF 2023/1922

Beslut

Barn- och utbildningsnämnden föreslår kommunstyrelsen att föreslå kommunfullmäktige besluta följande:

- Att motionen ska bifallas.

Reservationer

Joachim Fors (S) reserverar sig mot beslutet till förmån för liggande förslag.
Agneta Olsson Enochsson reserverar sig mot beslutet enligt bilagd bilaga.

Yrkande

Ulf Berggren (SD) och Stefan Svensson (KD) yrkar bifall till motionen.

Omröstning

Ordförande ställer proposition på förslagen och finner att barn- och utbildningsnämnden bifaller arbetsutskottets förslag till beslut.

Votering begärs.

Följande voteringsproposition godkänns. "Den som vill bifalla arbetsutskottets förslag röstar ja. Den som bifalla Ulf Berggrens förslag röstar nej."

5 ja-röster och 6 nej-röst lämnas.

Barn- och utbildningsnämnden

Justering

Utdraget bestyrkes

**Hässelholms
kommun**

Sammanträdesdatum
2024-02-22

Barn- och utbildningsnämnden

LEDAMÖTER/TJÄNSTGÖRANDE ERSÄTTARE	JA	NEJ	AVSTÅR
Joachim Fors (S) 1:e vice ordförande	X		
Ulf Berggren (SD) 2:e vice ordförande		X	
Harriette Holmberg (SD)		X	
Daniel Talmid (SD)		X	
Hanna Sjöstrand (SD)		X	
Agneta Olsson Enochsson (L)		X	
Stefan Svensson (KD)		X	
Monica Ero (S)	X		
Ulf Nilsson (S)	X		
Magnus Åkeborn (V)	X		
Stefan Larsson (M) ordförande	X		
Summa:	5	6	

Barn- och utbildningsnämnden har därmed beslutat att bifalla Ulf Berggrens förslag.

Beskrivning av ärendet

Liberalerna i Hässelholm har i en motion till kommunfullmäktige yrkat att kommunfullmäktige i Hässelholm beslutar att:

- Ge barn- och utbildningsnämnden i uppdrag att ta fram ett förslag på utbildningar enligt motionens intentioner som presenteras för Kommunstyrelsen senast 2024-02-01.
- Starta upp dessa utbildningar hösten 2024 som en reform av nuvarande INT-program.

HTS bedriver redan idag en rad aktiviteter för att öka elevernas kunskaper om EU:s parlamentariska demokrati, Europaparlamentets roll och EU:s värdegrund med syftet är att uppmuntra eleverna att aktivt delta i EU:s demokratiska processer. HTS är idag en skola med EU-status och våra nya inriktningar inom samhällsvetenskapsprogrammet och naturvetenskapsprogrammet inbjuder till att utveckla EU-arbetet.

Gymnasieskolan behöver hitta nya sätt att marknadsföra de aktiviteter och inslag inom EU-profileringen som görs inom ramen för en EU-ambassadörsskola på HTS. Många av aktiviteterna begränsas inte till en mindre del av eleverna utan är

Barn- och utbildningsnämnden

Justering

Utdraget bestyrkes

**Hässelholms
kommun**

Sammanträdesdatum
2024-02-22

Barn- och utbildningsnämnden

skolövergripande.

Verksamhetschefen för gymnasiet redovisar för barn- och utbildningsnämnden de samlade aktiviteterna och resultat för läsåret 24/25 i juni 2025.

Ärendets tidigare behandling

Barn- och utbildningsnämndens arbetsutskott beslutade 2024-02-08, § 14, följande:

Barn- och utbildningsnämndens arbetsutskott föreslår barn- och utbildningsnämnden föreslå kommunstyrelsen att föreslå kommunfullmäktige följande beslut:

- Att motionen ska avslås.

Ledamöter som avstår från att delta i beslutet

Stefan Svensson (KD) deltar inte i beslutet.

Sänt till
Kommunstyrelsen

Barn- och utbildningsnämnden

Justering

Utdraget bestyrkes

Reservation

Reservation gällande ärende 11, 2024-02-22

2023-08-28 inlämnade Liberalerna en motion avseende att starta upp utbildningar med europainriktning i stället för de internationella programmen som man lade ner: Motionen hade följande 2 att-satser:

1. Ge Barn- och utbildningsnämnden i uppdrag att ta fram ett förslag på utbildningar enligt motionens intentioner, som ska presenteras för Kommunstyrelsen senast den 2024-02-01.
2. Starta upp dessa utbildningar hösten 2024, som en reform av nuvarande INT-program.

Motionen bifölls i Barn- och ungdomsnämnden (BUN) 2024-02-22

Då motionen nu har några månader "på nacken", anser vi att motionens tidsangivelserna behöver revideras. Förvaltningen bör få rimliga förutsättningar tidsmässigt, att återkomma med en noga övervägd presentation och information gällande uppstart.

Liberalerna lämnar därför denna reservation gällande endast tidsangivelserna i motionen. I övrigt bifaller Liberalerna motionen i sitt ursprungsförslag.

Tidsangivelser skulle således ändras till följande:

1. Ge Barn- och utbildningsnämnden i uppdrag att ta fram ett förslag på utbildningar enligt motionens intentioner, som ska presenteras för Kommunstyrelsen senast den 28 augusti 2024.
2. Starta upp dessa utbildningar våren 2025, som en reform av nuvarande INT-program.

För Liberalerna i Hässleholms kommun
Hässleholm 2024-02-22

Agneta Olsson Enochsson
Ledamot i BUN

Datum
2024-02-08

Barn- och utbildningsnämnden

Handläggare
Roger Svanberg
verksamhetschef
Barn- och utbildningsförvaltningen
roger.svanberg@hassleholm.se
0451-26 85 37

Svar motion om att starta upp gymnasieutbildningar med EU-inriktning

Förslag till beslut

Barn- och utbildningsnämndens arbetsutskott föreslår barn- och utbildningsnämnden föreslå kommunfullmäktige att avslå motionen med följande beslut:

- Att motionen ska avslås.

Sammanfattning

Liberalerna i Hässleholm har i en motion till kommunfullmäktige yrkat att Kommunfullmäktige i Hässleholm beslutar att:

- Ge barn- och utbildningsnämnden i uppdrag att ta fram ett förslag på utbildningar enligt motionens intentioner som presenteras för Kommunstyrelsen senast 2024-02-01
- Starta upp dessa utbildningar hösten 2024 som en reform av nuvarande INT-program.

HTS bedriver redan idag en rad aktiviteter för att öka elevernas kunskaper om EU:s parlamentariska demokrati, Europaparlamentets roll och EU:s värdegrund med syftet är att uppmuntra eleverna att aktivt delta i EU:s demokratiska processer. HTS är idag en skola med EU-status och våra nya inriktningar inom samhällsvetenskapsprogrammet och naturvetenskapsprogrammet inbjuder till att utveckla EU-arbetet.

Gymnasieskolan behöver hitta nya sätt att marknadsföra de aktiviteter och inslag inom EU-profileringen som görs inom ramen för en EU-ambassadörsskola på HTS. Många av aktiviteterna begränsas inte till en mindre del av eleverna utan är skolövergripande.

Barn- och utbildningsförvaltningen

Verksamhetschefen för gymnasiet redovisar för Barn- och utbildningsnämnden de samlade aktiviteterna och resultat för läsåret 24/25 i juni 2025

Bakgrund

Hässleholms Tekniska Skola (HTS) är idag en certifierad EU-ambassadörsskola och medlem i EPAS (European parliament ambassador school program). Det innebär att HTS varje år utser elever som genomför Europaparlamentets ambassadörsskoleprogram (EPAS). Eleverna tillsammans med personal genomför olika EU-aktiviteter på HTS som en naturlig del av skolvardagen under läsåret. Vid läsårets slut bedöms de aktiviteter som genomförts på HTS och om programmet har genomförts på ett korrekt vis certifieras skolan vidare som ambassadörsskola. Skolans ambassadörer får ta emot intyg i samband med en ceremoni som Europaparlamentets lokala sambandskontor anordnar. Oftast deltar också några ledamöter från Europaparlamentet och representanter från nationella och lokala myndigheter och partner. Både lärare och elever kan också få möjlighet att delta i euroshcool-sammanträden i Strasbourg eller andra evenemang som Europaparlamentet anordnar i medlemsstaterna och i Bryssel eller Strasbourg.

Syftet med att vara en medlem i EPAS och att vara en ambassadörsskola är att öka medvetenheten om Europa och europeisk parlamentarisk demokrati bland våra elever genom att ge dem aktiva kunskaper om EU och i synnerhet Europaparlamentet. Det handlar inte bara om att lära om sig EU utan också att ge eleverna erfarenhet av europeiskt medborgarskap och uppmuntra till att aktivt delta i EU:s demokratiska processer.

HTS har även då Europaforum fanns i Hässleholm deltagit i olika aktiviteter dessa dagar. Då möjligheten med Europaforum försvann började HTS alltmer att använda sig av Europa Direkts tjänster. Europa Direkt Hässleholm ingår i EU-kommissionens informationsnätverk med 15 kontor i Sverige och cirka 500 kontor i Europa. Nätverket kompletterar och stödjer det arbete som EU-kommissionens representationskontor och Europaparlamentets informationskontor bedriver på lokal och regional nivå. Informationskontoret har till uppgift att sprida information genom föreläsningar, evenemang, utbildningar samt svara på frågor om Europeiska unionen. Hässleholms kommun är värdorganisation för Europa Direkt Hässleholm. Dit kan gymnasieskolan vända sig med frågor om EU:s politik, program och prioriteringar, och delta i aktiviteter som rör EU:s framtid. De hjälper till att med att svara på frågor, söka information och tillhandahåller gratis informationsmaterial om aktuella Europafrågor. De är också behjälpliga med olika kontakter till EU:s olika institutioner. De besöker även skolor

och föreläser om EU, anordnar presentationer och diskussioner om EU. De kan även vara med när skolan anordnar större EU-evenemang.

I barn- och utbildningsnämnden 2023-06-15 beslutades om två nya inriktningar på HTS, inriktningen naturvetenskap och samhälle på naturvetenskapsprogrammet och inriktningen samhällsvetenskap på samhällsvetenskapsprogrammet. Motiveringen inför beslutet löd bland annat: "För att öka attraktiviteten i naturvetenskapsprogrammet föreslås att inriktningen naturvetenskap och samhälle tillförs utbudet". Dessa nya inriktningar skapar möjligheter att bibehålla och utveckla vårt arbete inom ramen som en EU-ambassadörsskola.

Generellt behöver marknadsföringsarbetet ses över och i synnerhet vårt arbete med EU-aktiviteter. Marknadsföring av HTS som en EU-ambassadörsskola med kopplingar till EU måste förtydligas. En ny hemsida inom ramen för Hässleholms kommun grafiska profil kommer att publiceras under 2024.

Barn- och elevperspektiv

Förslaget innebär inga förändringar i valmöjligheterna för eleverna.

Genom det fria sökandet har alla elever i Hässleholm tillgång till samtliga program och inriktningar inom samverkansområdet Skåne och västra Blekinge.

Ekonomiska konsekvenser

Inga bedömda ekonomiska konsekvenser

Miljökonsekvenser

Inga konsekvenser.

Facklig samverkan

Ej aktuellt

Motion om att starta upp gymnasieutbildningar med EU-inriktning.

Hässleholms kommun och Barn- och utbildningsnämnden har beslutat att ta bort gymnasieutbildningarna Naturvetenskaplig och Samhällsvetenskaplig linje med internationell inriktning ur utbildningskatalogen från läsåret 2024. Nedläggningen motiveras av ekonomiska skäl.

Liberalerna i Hässleholm anser att detta är fel väg att gå då dessa utbildningar har satt Hässleholm på kartan som en attraktiv utbildningsort. Flera exempel finns på framgångsrika personer som studerat vid utbildningarna. Det är viktigt att vi som kommun sticker ut och vågar profilera oss som en utbildningskommun med inriktningar utanför landets gränser. HTS är en mycket viktig pusselbit i detta.

För att inte tappa profilen anser vi i Liberalerna att man ska ta ett liknande alternativ men med en EU-profil. Detta kan reducera kostnaderna men behålla den internationella profilen.

Det ligger helt rätt i tiden att genomföra utbildningar med EU-profil för att stärka Sveriges inflytande och delaktighet i demokratiarbetet inom EU. EU:s betydelse blir allt viktigare med klimatarbetet, hållbarhetsfrågor, Agenda 2030 och inte minst ur ett säkerhetsperspektiv. Det finns medel att söka för att genomföra utbildningarna på ett kostnadseffektivt sätt. Utbildningarna kan också knytas till Europaforum i Hässleholm som Hässleholm så många gånger har genomfört på ett förtjänstfullt sätt.

Med denna typ av utbildningar satsar Hässleholms kommun offensivt som en god och intressant utbildningskommun. HTS blir attraktivt både för elever från vår kommun men även för elever från andra kommuner.

Liberalerna i Hässleholm yrkar därför att Kommunfullmäktige i Hässleholm beslutar att

1. Ge Barn- och utbildningsnämnden i uppdrag att ta fram ett förslag på utbildningar enligt motionens intentioner som presenteras för Kommunstyrelsen senast 2024-02-01
2. Starta upp dessa utbildningar hösten 2024 som en reform av nuvarande INT-program.

Hässleholm 28 augusti 2023

Agneta Olsson Enochsson

Thomas Haraldsson

Thomas Nilsson

Liberalerna Hässleholm

Kommunfullmäktige

Handläggare
Kommunjurist Magnus Gjerstad
Kansli- och kommunikationsavdelningen

magnus.gjerstad@hassleholm.se

Motion om att skapa trygghetsboende i kransorterna

Ordförandens förslag till beslut

I enlighet med förvaltningens förslag till beslut.

Förvaltningens förslag till beslut

Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslår kommunstyrelsen att föreslå kommunfullmäktige besluta följande.

Motionen bifalles på så sätt att Hässlehem AB tillsammans med omsorgsnämnden och tekniska nämnden ges i uppdrag att utreda om det i kommunen finns fastigheter som kan omvandlas till den typ av bostäder som motionärerna efterfrågar. Även kommunens pensionärsråd ska på lämpligt sätt involveras i detta arbete.

Ovannämnda utredning ska presenteras för kommunstyrelsen senast ett år efter det att fullmäktige har fattat beslut om svar på motionen

Beskrivning av ärendet

Lena Svensson och Ann-Kristin Johnsson, båda Centerpartiet, har väckt en motion i fullmäktige med rubriken ”Skapa trygghetsboende i kransorterna!”, i vilken de anför följande.

Vi får ofta till oss synpunkter från äldre som vill kunna bo kvar i sin hembygd när det blir dags att flytta från villan till ett bekvämare och enklare boende. Man vill kunna bo kvar där man känner sig hemma och trygg och behålla sitt sociala nätverk.

Kommunledningsförvaltningen / Kansli- och kommunikationsavdelningen

I en äldrevänligare kommun tillgodoses behoven av att bo bra på äldre dar, med nära till vård, omsorg och service och möjlighet till social gemenskap. Det är möjligt att i mindre skala omvandla befintliga bostäder till trygga och bekväma bostäder för äldre i kransorterna. Tillgång till gemensamhetslokal finns redan på många ställen och tillgängligheten kan förbättras med enkla medel.

Med stöd av det anförda yrkar motionärerna att kommunfullmäktige uppdrar åt berörd nämnd att i samverkan med Hässlehem och företrädare för pensionärsorganisationerna utreda och återkomma med förslag på lämpliga fastigheter runt om i kommunen.

Motionen har remitterats till omsorgsnämnden, tekniska nämnden och Hässlehem AB.

Omsorgsnämnden genom förvaltningschefen anser inte att den kan anses vara berörd nämnd, då man inte äger några fastigheter och har heller inte uppdraget att bevaka lämpliga fastigheter för olika verksamheter.

Tekniska nämnden har mailledes genom förvaltningen låtit meddela att den inte anser att nämnden såsom motionen är utformad anser sig berörd av motionen.

Hässlehem AB har i yttrande anført bland annat följande. Man ställer sig positiv till att tillsammans med Hässleholms kommun titta på de möjligheter som finns att helt eller delvis omvandla befintliga bostäder till "trygghetsboende" även i kransorterna. Hässlehem ser fram emot att tillsammans med berörda parter utveckla konceptet även i kransorterna, dock bör beslutet avseende fastigheter och utformning slutligt ligga hos Hässlehem som driver sin verksamhet på affärsmässiga grunder. De möjligheter som identifieras kan sedan leda till att Hässlehem presenterar förslag på hyreskontrakt/kostnadsbild.

Bedömning

Det finns inte någon legaldefinition av begreppet trygghetsboende. Boverket skriver på sin hemsida ([Fortfarande för få trygghetsbostäder ute i kommunerna - Boverket](#)) följande. Trygghetsbostäder är en boendeform som har tillkommit för att ge äldre som önskar det tillgång till större gemenskap och mer trygghet. Det är en så kallad mellanboendeform som överbryggat glappet mellan vanligt boende och särskilda boenden med heldygnsoomsorg (SÄBO). För att flytta in i en trygghetsbostad krävs inget biståndsbeslut enligt socialtjänstlagen. Trygghetsbostäder finns som hyresrätt, bostadsrätt och kooperativ hyresrätt och du hyr eller köper din bostad på eget initiativ.

På Hässlehem AB:s hemsida ([Trygghetsboende 70+ - Hässlehem \(hasslehem.se\)](http://Trygghetsboende 70+ - Hässlehem (hasslehem.se))) kan man läsa följande. För dig som har fyllt 70 år erbjuder Hässlehem trygghetsboende. På ett trygghetsboende bor du i en vanlig lägenhet med ökad tillgänglighet. Du tar hand om disk, tvätt, städning och matlagning precis som vanligt. Om du har hemtjänst eller andra tjänster kan du fortsätta att ha den servicen på trygghetsboendet. På ett trygghetsboende finns gemensamma lokaler där du och dina grannar kan umgås. Du kan även använda lokalerna när du har familj eller vänner på plats. Det finns även en trygghetsvärd på plats under en del av dagen. Trygghetsvärden ansvarar för den sociala gemenskapen i huset och ska uppmuntra till aktiviteter. Du väljer själv hur mycket du vill delta i olika aktiviteter.

Hässlehem AB förvaltar två trygghetsboenden i Hässleholms tätort, Pärlan och på Hantverkargatan 2. Frågan om huruvida fler trygghetsboenden eller boenden av liknande slag ska skapas och i så fall var bör ske i en dialog mellan kommunen och Hässlehem AB. Kommunledningsförvaltningen delar visserligen bolagets uppfattning att beslutet avseende fastigheter och utformning slutligt bör ligga hos Hässlehem. Detta förhållande bör dock inte hindra att bolaget tillsammans med tekniska nämnden och omsorgsnämnden utreder om det i kommunen finns fastigheter som kan omvandlas till den typ av bostäder som motionärerna efterfrågar. Även kommunens pensionärsråd bör på lämpligt sätt involveras i detta arbete. Gruppens utredning ska redovisas för kommunstyrelsen senast ett år efter fullmäktiges beslut om svar på motionen.

Kommunledningsförvaltningen

Amra Salihovic
Biträdande kommundirektör

Hanna Gardell
Avdelningschef

Magnus Gjerstad
Kommunjurist

Bilagor

Motionen
Yttrande från Hässlehem AB

Sändlista:

Omsorgsnämnden
Tekniska nämnden
Hässlehem AB

Hässlehem ställer sig positiva att tillsammans med Hässleholms kommun titta på de möjligheter som finns att helt eller delvis omvandla befintliga bostäder till "Trygghetsboende" även i kransorterna.

Hässlehem har redan en god dialog med såväl omsorgsförvaltningen som olika pensionärsorganisationer inom kommunen, det skulle vara en naturlig fortsättning på det samarbetet att titta på hur denna typ av boendeform skall se ut och fungera.

En utmaning kan vara att på ett bra sätt få en bra tillgänglighet till gemensamhetslokaler, då det sannolikt till stor del påverkar nyttjandegraden och känslan av "trygghet".

I de pågående byggprojekt (Hästveda) och diskussioner vi har med t ex deras intresseförening så framförs avståndet till kommunikation och service som väsentligt. I Hästveda där vi bygger marklägenheter ca 1200 meter från stationen, så framför flera äldre att det är för långt från kommunikationer och service. Situationen är delvis densamma i Tyringe där vi tittar på en förtätning nära Hemgården, det är nästan samma avstånd (drygt 1000 meter) till kommunikation.

Det kan i vissa fall innebära att vi behöver titta på nybyggnation mer centralt, vilket blir kostsamt och där det i så fall kommer att krävas en blockförhyrning av Hässleholms kommun, samtidigt som det finns möjlighet till statligt stöd, under vissa förutsättningar.

Hässlehem ser fram emot att tillsammans med berörda parter utveckla konceptet även i kransorterna, dock bör beslutet avseende fastigheter och utformning slutligt ligga hos Hässlehem som driver sin verksamhet på affärsmässiga grunder. De möjligheter som identifieras kan sedan leda till att Hässlehem presenterar förslag på hyreskontrakt/kostnadsbild.

Ola Richard

VD Hässlehem

Skapa trygghetsboende i kransorterna!

Vi får ofta till oss synpunkter från äldre som vill kunna bo kvar i sin hembygd när det blir dags att flytta från villan till ett bekvämare och enklare boende.

Man vill kunna bo kvar där man känner sig hemma och trygg och behålla sitt sociala nätverk.

I en äldrevänligare kommun tillgodoses behoven av att bo bra på äldre dar, med nära till vård, omsorg och service och möjlighet till social gemenskap.

Det är möjligt att i mindre skala omvandla befintliga bostäder till trygga och bekväma bostäder för äldre i kransorterna. Tillgång till gemensamhetslokal finns redan på många ställen och tillgängligheten kan förbättras med enkla medel.

Mot bakgrund av detta föreslår vi

att Kommunfullmäktige uppdrar åt berörd nämnd att i samverkan med Hässlehem och företrädare för pensionärsorganisationerna utreda och återkomma med förslag på lämpliga fastigheter runtom i kommunen.

Lena Svensson och Ann-Kristin Johnsson, Centerpartiet Hässleholm

*Med jordnära visioner
vill vi skapa en grön och trygg vardag
som ger kraft åt varje människa*

Kommunfullmäktige

Handläggare
Kommunjurist Magnus Gjerstad
Kansli- och kommunikationsavdelningen

magnus.gjerstad@hassleholm.se

Motion om att Hässleholm ska vara en kommun fri från varg

Ordförandens förslag till beslut

I enlighet med förvaltningens förslag till beslut.

Förvaltningens förslag till beslut

Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslår att kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta att motionen ska avslås.

Beskrivning av ärendet

Hanna Nilsson och Ulf Berggren, båda Sverigedemokraterna, har väckt en motion i fullmäktige i vilken de anför följande.

Vargpopulationens kraftiga expansion är ett av landsbygdens stora bekymmer. Bortsett från de stora mörkertal som finns gällande vargattacker konstaterades det att runt 500 tamdjur revs av vargar redan år 2020. Den senaste tidens observationer av varg i vår kommun och vår direkta närhet vittnar på att vargen breder ut sig allt mer i vår kommun. Sverigedemokraternas bestämda åsikt är att det behövs en mer aktiv förvaltning av Sveriges viltpopulation, inte minst vargpopulationen. Dessvärre är det knappast en kommunal fråga men dock värt att påtala i sammanhanget. Faktum är att frågan om huruvida varg ska finnas inom en kommun eller inte är något kommunen har rådighet över. Regeringen och länsstyrelserna beaktar inte åsikterna och viljorna från de som i slutändan tvingas leva med varg bland sina hem, det i sin tur skapar hat och förakt mot djuren vilket på sikt kommer försvåra

Kommunledningsförvaltningen / Kansli- och kommunikationsavdelningen

samexistensen mellan människa och varg. Mot bakgrund av detta vill Sverigedemokraterna att Hässleholms kommunfullmäktige ska deklarerat att vår vilja är att Hässleholm ska vara en kommun fri från varg. Vi vill att Hässleholms kommun med alla till buds stående medel ska få berörda myndigheter att hörsamma vår viljeinriktning. Beslutet är i första hand av principiell vikt men av stor principiell vikt. Genom att besluta i enlighet med våra yrkanden verkar Hässleholms kommunfullmäktige för en livskraftig och hållbar landsbygdsutveckling i Hässleholms kommun. Det är också ett löfte mot alla berörda lantbrukare, landsbygdsbor och jägare att vi politiker ser och hörsammar deras åsikter i frågan.

Med stöd av det sålunda anförda yrkar motionärerna att kommunfullmäktige beslutar följande.

- 1) Att verka för att Hässleholm ska vara en kommun fri från varg.
- 2) Att Hässleholm verkar för att utökning av ytterligare vargrevir inom kommunens gränser stoppas.

Bedömning

Av förordningen (2009:1263) om förvaltning av björn, varg, järv, lo och kungsörn framgår att det är Naturvårdsverket som efter hörande av länsstyrelserna bestämmer miniminivåer för förekomsten av bland annat varg i de olika rovdjursförvaltningsområdena. Skåne län tillhör det södra rovdjursförvaltningsområdet.

Hur många vargar det ska få finnas i Sverige bestäms alltså på nationell nivå. Eftersom vargfrågan hanteras på nationell nivå har partierna där möjlighet att påverka frågan genom sina representanter i riksdagen, vilket är ett bättre alternativ då kommunerna inte äger frågan. Det finns inte någon anledning att betvivla att det finns många personer i kommunen som av olika anledningar helst hade sett att det inte fanns någon varg i kommunen, men det torde också finnas de som accepterar förekomst av varg. Vidare torde det i praktiken vara i det närmaste omöjligt att förhindra att varg vistas i kommunen. Mot denna bakgrund framstår de föreslagna åtgärderna som mindre lämpliga och motionen bör därför enligt kommunledningsförvaltningens uppfattning avslås.

Kommunledningsförvaltningen

Amra Salihovic
Biträdande kommundirektör

Hanna Gardell
Avdelningschef

Magnus Gjerstad
Kommunjurist

Bilaga:

Motionen

Sverigedemokraterna
Hässleholm

Motion

”Hässleholm ska vara en kommun fri från varg”

Till kommunfullmäktige i Hässleholm

2023-09-25

Vargpopulationens kraftiga expansion är ett av landsbygdens stora bekymmer. Bortsett från de stora mörkertal som finns gällande vargattacker konstaterades det att runt 500 tamdjur revs av vargar redan år 2020. Den senaste tidens observationer av varg i vår kommun och vår direkta närhet vittnar på att vargen breder ut sig allt mer i vår kommun.

Sverigedemokraternas bestämda åsikt är att det behövs en mer aktiv förvaltning av Sveriges viltpopulation, inte minst vargpopulationen. Dessvärre är det knappast en kommunal fråga men dock värt att påtala i sammanhanget. Faktum är att frågan om huruvida varg ska finnas inom en kommun eller inte är något kommunen har rådighet över. Regeringen och länsstyrelserna beaktar inte åsikterna och viljorna från de som i slutändan tvingas leva med varg bland sina hem, det i sin tur skapar hat och förakt mot djuren vilket på sikt kommer försvåra samexistensen mellan människa och varg.

Mot bakgrund av detta vill Sverigedemokraterna att Hässleholms kommunfullmäktige ska deklarerat att vår vilja är att Hässleholm ska vara en kommun fri från varg. Vi vill att Hässleholms kommun med alla till buds stående medel ska få berörda myndigheter att hörsamma vår viljeinriktning. Beslutet är i första hand av principiell vikt men av stor principiell vikt.

Genom att besluta i enlighet med våra yrkanden verkar Hässleholms kommunfullmäktige för en livskraftig och hållbar landsbygdsutveckling i Hässleholms kommun. Det är också ett löfte mot alla berörda lantbrukare, landsbygdsbor och jägare att vi politiker ser och hörsammar deras åsikter i frågan.

Sverigedemokraterna yrkar därför på att kommunfullmäktige beslutar:

- Att verka för att Hässleholm ska vara en kommun fri från varg.
- Att Hässleholm verkar för att utökning av ytterligare vargrevir inom kommunens gränser stoppas.

Hanna Nilsson (SD)

Ulf Berggren (SD)